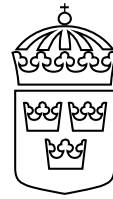

Regeringens proposition

2014/15:105

Arv i internationella situationer

Prop.
2014/15:105

Regeringen överlämnar denna proposition till riksdagen.

Stockholm den 16 april 2015

Stefan Löfven

Morgan Johansson
(Justitiedepartementet)

Propositionens huvudsakliga innehåll

Genom en EU-förordning, arvsförordningen, skapas ett gemensamt regelverk inom EU på arvsrättens område. Förordningen ersätter till största delen den nuvarande svenska regleringen av internationella arvsfrågor.

I arvsförordningen regleras vilket lands domstolar och andra myndigheter som får besluta i frågor om arv med internationell anknytning och vilket lands lag som ska tillämpas på arvet. Sådana arvsfrågor ska normalt prövas i det land där den avlidne hade sin hemvist och enligt det landets lag. Förordningen reglerar också hur domar och andra avgöranden om arv erkänns och verkställs i andra medlemsstater. Vidare införs ett europeiskt arvsintyg, som ska förenkla den praktiska hanteringen av internationella arvsärenden inom EU.

Arvsförordningen blir direkt tillämplig i Sverige. För att tillämpningen av förordningen ska fungera i praktiken föreslår regeringen en ny lag om arv i internationella situationer.

I propositionen föreslår regeringen också att riksdagen godkänner en överenskommelse om ändring av den nordiska arvskonventionen, som reglerar arvsrättsliga frågor i nordiska förhållanden. Bestämmelserna i konventionen om förvaltning av dödsbon och om verkställighet av nordiska avgöranden i Sverige föreslås bli införlivade i svensk rätt.

Den nya lagen och lagändringarna föreslås träda i kraft den 17 augusti 2015.

Innehållsförteckning

1	Förslag till riksdagsbeslut	4
2	Lagtext	5
2.1	Förslag till lag om arv i internationella situationer	5
2.2	Förslag till lag om ändring i ärvdabalken	11
2.3	Förslag till lag om ändring i jordabalken	13
2.4	Förslag till lag om ändring i lagen (1990:272) om internationella frågor rörande makars och sambors förmögenhetsförhållanden	15
2.5	Förslag till lag om ändring i lagen (1994:243) om Allmänna arvsfonden	18
3	Ärendet och dess beredning	19
4	Internationell privat- och processrätt på arvsrättens område	20
4.1	Internationell privat- och processrätt	20
4.2	Nuvarande svenska regler	20
4.3	Arvsförordningen	21
4.4	Den nordiska arvskonventionen	23
5	En ny lag om arv i internationella situationer	24
6	Kompletterande bestämmelser till arvsförordningen	26
6.1	Domstols behörighet och tillämplig lag	26
6.2	Särskild boutredningsman	29
6.3	Ett testaments formella giltighet	31
6.4	Bouppteckning	32
6.5	Egendom som tillfaller Allmänna arvsfonden	35
6.6	Provisoriskt omhändertagande av egendom	36
6.7	Utländska förrättningar	38
6.8	Europeiskt arvsintyg	40
6.9	Erkännande och verkställighet av avgöranden enligt arvsförordningen	43
6.10	Anpassning	46
7	Den nordiska arvskonventionen	47
8	Avgöranden meddelade i stater utanför Norden och EU	52
8.1	Villkor för att erkänna ett utländskt avgörande	52
8.2	Hinder mot erkännande	53
8.3	Verkställbarhetsförklaring och verkställighet	56
9	Bodelning med anledning av makes död	57
9.1	Regleringen av frågor om bodelning	57
9.2	Utomnordiska rättsförhållanden	58
9.3	Nordiska rättsförhållanden	61
10	Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser	63
11	Konsekvenser	64
12	Författningskommentar	65
12.1	Förslaget till lag om arv i internationella situationer	65

12.2	Förslaget till lag om ändring i ärvdabalken	83	Prop. 2014/15:105
12.3	Förslaget till lag om ändring i jordabalken.....	84	
12.4	Förslaget till lag om ändring i lagen (1990:272) om internationella frågor rörande makars och sambors förmögenhetsförhållanden	85	
12.5	Förslaget till lag om ändring i lagen (1994:243) om Allmänna arvsfonden.....	88	
Bilaga 1	Arvsförordningen	89	
Bilaga 2	Överenskommelse om ändring av den nordiska arvskonventionen.....	117	
Bilaga 3	Sammanfattning av betänkandet Internationella rättsförhållanden rörande arv (SOU 2014:25)	141	
Bilaga 4	Betänkandets lagförslag.....	147	
Bilaga 5	Förteckning över remissinstanserna	161	
Bilaga 6	Lagrådsremissens lagförslag.....	162	
Bilaga 7	Lagrådets yttrande	176	
	Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 16 april 2015.....	178	
	Rättsdatablad.....	179	

Förslag till riksdagsbeslut

Regeringen föreslår att riksdagen

dels antar regeringens förslag till

1. lag om arv i internationella situationer,
2. lag om ändring i ärvdabalken,
3. lag om ändring i jordabalken,
4. lag om ändring i lagen (1990:272) om internationella frågor rörande makars och sambors förmögenhetsförhållanden,
5. lag om ändring i lagen (1994:243) om Allmänna arvsfonden,
dels godkänner
6. överenskommelsen den 1 juni 2012 mellan Danmark, Finland, Island, Norge och Sverige om ändring av konventionen den 19 november 1934 mellan Sverige, Danmark, Finland, Island och Norge om arv, testamente och boutredning (avsnitt 7).

Regeringen har följande förslag till lagtext.

2.1 Förslag till lag om arv i internationella situationer

Härigenom föreskrivs följande.

1 kap. Lagens innehåll

Arvsförordningen

1 § I 2 kap. finns bestämmelser som kompletterar Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 650/2012 av den 4 juli 2012 om behörighet, tillämplig lag, erkännande och verkställighet av domar samt godkännande och verkställighet av officiella handlingar i samband med arv och om inrättandet av ett europeiskt arvsintyg, i den ursprungliga lydelsen (arvsförordningen).

Den nordiska arvskonventionen

2 § I 3 kap. finns bestämmelser som införlivar konventionen den 19 november 1934 mellan Sverige, Danmark, Finland, Island och Norge om arv, testamente och boutredning (den nordiska arvskonventionen).

Avgöranden som har meddelats i stater utanför Norden och EU

3 § I 4 kap. finns bestämmelser om erkännande och verkställighet av avgöranden som har meddelats i stater som varken tillämpar arvsförordningen eller är anslutna till den nordiska arvskonventionen.

2 kap. Kompletterande bestämmelser till arvsförordningen

Kapitlets tillämpningsområde

1 § Detta kapitel gäller för frågor om arv i internationella situationer, om inte något annat följer av 3 eller 4 kap.

Särskild boutredningsman

2 § Om ett arv efter en person som inte hade hemvist i Sverige ska handläggas i Sverige enligt svensk rätt och den avlidnes egendom ska avträdas till förvaltning av boutredningsman, ska den boutredningsman som utses inte vara dödsbodelägare eller på annat sätt beroende av utredningen (särskild boutredningsman).

En särskild boutredningsman ska också utses om ett arv ska handläggas i Sverige och en boutredningsman ska utses enligt svensk rätt, trots att utländsk rätt i övrigt tillämpas på arvet. Detta gäller dock endast om något annat inte följer av arvsförordningen.

Prop. 2014/15:105 Om en bouppteckning ska förrättas när en särskild boutredningsman har utsetts enligt första eller andra stycket, ska tiden enligt 20 kap. 1 § första stycket ärvdabalken räknas från den tidpunkt då egendomen avträdades till boutredningsmannens förvaltning.

Ett testaments formella giltighet

3 § Ett testaments formella giltighet ska bedömas enligt denna paragraf i stället för enligt artikel 27 i arvsförordningen.

Ett testamente ska anses giltigt till formen, om det uppfyller formkraven i lagen på den ort där det upprättades eller den ort där testatorn vid upprättandet eller vid sin död hade hemvist eller var medborgare. Ett testamente som avser fast egendom ska också anses giltigt till formen, om det uppfyller formkraven i lagen på den ort där egendomen finns.

Andra stycket tillämpas också på en återkallelse av testamente. En återkallelse ska också anses giltig till formen, om återkallelsen uppfyller formkraven i någon av de lagar enligt vilka testamentet enligt andra stycket var giltigt till formen.

Vid tillämpning av andra och tredje styckena ska även en ort där testatorn enligt lagen på den orten hade domicil räknas som testatorns hemvist.

Egendom som tillfaller Allmänna arvsfonden

4 § Om det enligt den lag som är tillämplig på arvet inte finns någon arvinge eller testamentstagare till egendom som finns i Sverige, ska den egendomen tillfalla Allmänna arvsfonden.

En utländsk stat, kommun, allmän fond eller allmän inrättning ska inte anses som en arvinge vid tillämpning av första stycket.

Provisoriskt omhändertagande av egendom

5 § Om det finns egendom i Sverige men svensk domstol eller annan myndighet inte är behörig att besluta om arvet, ska socialnämnden, om det behövs, ta hand om egendomen och vidta nödvändiga åtgärder. Dödsfallet ska anmälas till socialnämnden av den som har egendomen i sin vård eller annars av den som är närmast till att göra anmälan. Socialnämnden ska överlämna egendomen till den som är behörig att ta emot den.

Om socialnämnden inte kan överlämna egendomen till någon enligt första stycket, ska nämnden anmäla dödsfallet till tingsrätten. Tingsrätten ska besluta att egendomen ska avträdas till förvaltning av en särskild boutredningsman till dess den kan överlämnas till den som är behörig att ta emot den.

Om egendomen är av litet värde får socialnämnden, i stället för att anmäla dödsfallet till tingsrätten enligt andra stycket, överlämna egendomen till en närstående till den avlidne eller till utlandsmyndigheten för den stat som den avlidne var medborgare i.

Beaktande av utländsk förrättning

6 § Vid boutredning eller arvskitte som görs i Sverige ska, om svensk lag är tillämplig på arvet, beaktas vad som tillkommit borgenär, arvinge eller testamentstagare vid motsvarande förrättning efter den avlidne i en annan stat.

Europeiskt arvsintyg

7 § Skatteverket är behörig myndighet för utfärdande av europeiska arvsintyg enligt arvsförordningen.

8 § Skatteverkets beslut avseende ett europeiskt arvsintyg överklagas till tingsrätten i den ort där den avlidne hade hemvist. Om den avlidne inte hade hemvist i Sverige, överklagas beslutet till Stockholms tingsrätt.

Vid överklagande tillämpas lagen (1996:242) om domstolsärenden, om inte något annat följer av arvsförordningen.

Erkännande och verkställighet enligt arvsförordningen

9 § En ansökan om att ett utländskt avgörande ska erkännas eller förklaras verkställbart i Sverige enligt arvsförordningen görs till tingsrätten. Regeringen kan med stöd av 8 kap. 7 § regeringsformen meddela föreskrifter om vilka tingsrätter som får pröva en ansökan.

10 § En ansökan om ändring enligt arvsförordningen av ett beslut med anledning av en ansökan enligt 9 § görs till den tingsrätt som har meddelat beslutet.

Om en sådan ansökan görs av den som har gjort ansökan enligt 9 §, ska den ha kommit in till tingsrätten inom fyra veckor från den dag då beslutet meddelades.

11 § Vid handläggning i domstol av ärenden som avses i 9 och 10 §§ tillämpas i övrigt lagen (1996:242) om domstolsärenden, om inte något annat följer av arvsförordningen.

12 § Om ett avgörande förklaras verkställbart, verkställs avgörandet enligt utsökningsbalken på samma sätt som en svensk dom som har fått laga kraft, om inte något annat följer av arvsförordningen.

13 § Om tingsrätten vid det förfarande som avses i 9 § bifaller en ansökan om verkställbarhetsförklaring, ska tingsrättens beslut anses innefatta ett beslut om kvarstad eller någon annan åtgärd som avses i 15 kap. rättegångsbalken.

3 kap. Särskilda bestämmelser för nordiska förhållanden**Kapitlets tillämpningsområde**

1 § Detta kapitel gäller i förhållande till de stater som är anslutna till den nordiska arvskonventionen.

2 § Om ett arv handläggs i Danmark, Finland, Island eller Norge och det i Sverige finns egendom som hör till boet, ska Skatteverket på begäran av dödsboförvaltningen utse en lämplig person att förrätta bouppteckning. I bouppteckningen ska dödsboets tillgångar i Sverige tas upp med uppgift om värdet och sådana skulder som särskilt belastar egendomen.

Utmätning

3 § Om ett dödsbo är föremål för behandling av bobestyrer i Danmark eller för offentligt skifte i Island eller Norge och det finns egendom i Sverige som hör till boet, ska det som föreskrivs i den andra statens lag om inskränkning i en borgenärs rätt att genom utmätning få betalning ur dödsbo tillämpas på egendomen i Sverige. Detta gäller dock inte om det är fråga om utmätning för skatt eller allmän avgift som påförts i Sverige. Det gäller inte heller om fordran ska tas ut ur egendom som utgör pant eller som får hållas kvar till säkerhet för fordran.

4 § Om egendom som avses i 2 § ska säljas exekutivt, tillämpas vid försäljningen och fördelningen av köpeskillingen 9 § första stycket lagen (1981:7) om verkan av konkurs som inträffat i annat nordiskt land.

Inskrivning

5 § Bestämmelser i en annan nordisk stats lag om att inskrivning i en fastighetsbok eller ett domstolsprotokoll (tingslysning) utgör en förutsättning för att en rätt som uppkommit genom avtal eller annan rättshandling eller genom utmätning (utlegg eller utpantning) ska gälla mot dödsbo, ska inte tillämpas i fråga om egendom som vid dödsfallet fanns i Sverige.

Regler om var viss egendom ska anses finnas

6 § En fordran som är grundad på ett löpande skuldebrev eller på ett annat fordringsbevis som måste visas upp för att fordringen ska kunna krävas ut, ska vid tillämpning av bestämmelserna i detta kapitel anses finnas där handlingen finns. Andra fordringar ska anses finnas i den stat enligt vars lag boutredningen ska förrättas.

Ett registrerat fartyg eller luftfartyg ska anses finnas i den stat där det har hemort.

Domstolsbeslut om dödsboförvaltning

7 § Om en domstol i Danmark, Finland, Island eller Norge har beslutat att ett dödsbo efter en medborgare i en nordisk stat som vid sin död hade hemvist i Danmark, Finland, Island eller Norge ska omhändertas av domstolen eller av arvsdomstol, boutredningsman, testamentsexekutor eller bobestyrer, eller att boet ska bli föremål för utredning och skifte genom delägarnas försorg eller skiftas under medverkan av skiftesman, ska beslutet gälla i Sverige.

Första stycket gäller endast om beslutet inte strider mot ett avgörande som har meddelats av en domstol eller annan myndighet som är behörig enligt arvsförordningen.

Bodelning med anledning av en makes död

8 § Bodelning med anledning av en makes död förrättas enligt svensk lag om den avlidne var medborgare i Danmark, Finland, Island eller Norge och vid sin död hade hemvist i Sverige.

Bodelning med anledning av en makes död förrättas också enligt svensk lag om en efterlevande make som är medborgare i Danmark, Finland, Island eller Norge har suttit i oskiftat bo och han eller hon har hemvist i Sverige. Detsamma gäller om en efterlevande make har suttit i oskiftat bo och vid sin död var medborgare i Danmark, Finland, Island eller Norge och då hade hemvist i Sverige.

9 § Vid bodelning med anledning av en makes död som förrättas i Sverige efter en medborgare i en annan nordisk stat ska makarnas samtliga tillgångar och skulder i Sverige och utomlands omfattas.

10 § En fråga som gäller bodelning med anledning av en makes död ska tas upp av svensk domstol eller annan myndighet, om bodelningen förrättas i enlighet med svensk lag enligt 8 §.

En tvist som gäller bodelning med anledning av en makes död får också, trots att domstol i en annan nordisk stat är behörig, tas upp av svensk domstol om parterna är överens om det. Det gäller dock inte om dödsboet är föremål för behandling av domstol, testamentsexekutor, bobestyrer eller av domstol förordnad boutredningsman eller skiftesman eller om tvisten gäller klander av bodelning.

Erkännande och verkställighet

11 § I fråga om erkännande och verkställighet av dom eller förlikning från Danmark, Finland, Island eller Norge om rätt på grund av arv eller testamente, efterlevande makes rätt, boutredning eller skifte med anledning av dödsfall eller ansvar för den dödes skulder tillämpas lagen (1977:595) om erkännande och verkställighet av nordiska domar på privaträttens område. Om den lagen inte gäller, tillämpas 4 kap., om inte något annat följer av arvsförordningen, eller lagen (1990:272) om internationella frågor rörande makars och sambors förmögenhetsförhållanden.

4 kap. Särskilda bestämmelser om erkännande och verkställighet av vissa utländska avgöranden

Kapitlets tillämpningsområde

1 § Detta kapitel gäller för avgöranden som har meddelats i stater som varken tillämpar arvsförordningen eller är anslutna till den nordiska arvs-konventionen.

Erkännande

2 § Ett avgörande om arv eller testamente av en domstol, annan myndighet eller särskilt förordnad skiftesman som har fått laga kraft gäller i Sverige, om avgörandet har meddelats i en stat där den avlidne hade hemvist och det inte finns hinder mot erkännande enligt 3 §.

Prop. 2014/15:105 3 § Det utländska avgörandet gäller inte i Sverige, om

1. avgörandet har meddelats mot en part som inte har gått i svaromål och som inte har fått kännedom om den väckta talan i tid för att kunna svara i saken eller mot en part som annars inte har fått rimliga möjligheter att föra sin talan i det utländska förfarandet,

2. avgörandet strider mot ett svenskt avgörande,

3. avgörandet strider mot ett tidigare meddelat utländskt avgörande som gäller här,

4. det i Sverige pågår ett förfarande som kan leda till ett motstridigt avgörande, eller

5. det skulle vara uppenbart oförenligt med grunderna för den svenska rättsordningen att erkänna avgörandet.

Verkställighet

4 § Ett utländskt domstolsavgörande som är verkställbart i domstolslandet och som gäller i Sverige får verkställas, om avgörandet har förklarats verkställbart här.

En ansökan om att avgörandet ska förklaras verkställbart i Sverige görs till tingsrätten. Regeringen kan med stöd av 8 kap. 7 § regeringsformen meddela föreskrifter om vilka tingsrätter som får pröva en ansökan.

Sökanden ska tillsammans med ansökan ge in avgörandet i original eller i kopia som har bestyrkts av en behörig myndighet samt de ytterligare handlingar som tingsrätten behöver för sin prövning. Sökanden ska samtidigt ge in en översättning av handlingarna till svenska, om inte tingsrätten anser att det är obehövligt.

5 § Vid handläggning i domstol av ett ärende om verkställbarhetsförklaring tillämpas i övrigt lagen (1996:242) om domstolsärenden.

6 § Om ett avgörande förklaras verkställbart, verkställs avgörandet på samma sätt som ett motsvarande svenskt avgörande som har fått laga kraft. Ett beslut om tvångsmedel i avgörandet ska dock inte tillämpas.

1. Denna lag träder i kraft den 17 augusti 2015.

2. Genom lagen upphävs lagen (1937:81) om internationella rättsförhållanden rörande dödsbo, lagen (1935:44) om dödsbo efter dansk, finsk, isländsk eller norsk medborgare, som hade hemvist här i riket, m.m., lagen (1935:45) om kvarlåtenskap efter den som hade hemvist i Danmark, Finland, Island eller Norge och lagen (1935:46) om tillsyn i vissa fall å oskiftat dödsbo efter medborgare i Danmark, Finland, Island eller Norge.

3. Äldre bestämmelser gäller fortfarande för frågor med anledning av ett dödsfall som inträffat före ikraftträdandet.

Härigenom föreskrivs att 19 kap. 3 § och 23 kap. 5 § ärvdabalken¹ ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

19 kap.

3 §

Val av boutredningsman *skall så träffas* att uppdraget kan förväntas *bliva* utfört med den insikt som boets beskaffenhet kräver. Särskilt avseende *skall* fästas vid förslag av dem, vilkas rätt är beroende av utredningen.

Delägare må förordnas till boutredningsman.

Är testamentsexekutor utsedd, *skall förordnandet meddelas honom, om ej skäl äro däremot.*

Ett val av boutredningsman *ska göras så* att uppdraget kan förväntas *bli* utfört med den insikt som boets beskaffenhet kräver. Särskilt avseende *ska* fästas vid förslag av dem, vilkas rätt är beroende av utredningen.

En delägare får utses till boutredningsman.

Om testamentsexekutor är utsedd ska denne utses till boutredningsman, om det inte finns skäl som talar mot det.

I lagen (2015:000) om arv i internationella situationer finns bestämmelser om särskild boutredningsman.

23 kap.

5 §²

På en delägars begäran *skall rätten förordna* någon att vara skiftesman. *Vad* som föreskrivs i 17 kap. 1–4 och 6–9 §§ äktenskapsbalken om bodelning, bodelningsförrättare och make *skall* gälla i fråga om arvskifte, skiftesman och delägare i boet. Arvode och ersättning till skiftesmannen *skall* dock betalas av dödsboet.

Ställs boet under förvaltning av testamentsexekutor, är denne utan särskilt *förordnande* skiftesman. Detta gäller dock *ej*, om någon annan redan har *förordnats* som

På en delägars begäran *ska rätten utse* någon att vara skiftesman. *Det* som föreskrivs i 17 kap. 1–4 och 6–9 §§ äktenskapsbalken om bodelning, bodelningsförrättare och make *ska* gälla i fråga om arvskifte, skiftesman och delägare i boet. Arvode och ersättning till skiftesmannen *ska* dock betalas av dödsboet.

Om boet ställs under förvaltning av testamentsexekutor, är denne utan särskilt *beslut* skiftesman. Detta gäller dock *inte*, om någon annan redan har *utsetts till* skiftes-

¹ Balken omtryckt 1981:359.

² Senaste lydelse 1988:1453.

Prop. 2014/15:105 skiftesman eller om testaments- man eller om testamentsexekutorn
exekutorn är delägare i boet. är delägare i boet.

En dödsbodelägare eller en person som på annat sätt är beroende av arvsförfarandet får inte utses till skiftesman.

Denna lag träder i kraft den 17 augusti 2015.

2.3 Förslag till lag om ändring i jordabalken

Härigenom föreskrivs att 20 kap. 2 och 5 §§ jordabalken¹ ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

20 kap.

2 §

Lagfart *skall* sökas inom tre månader efter det att den handling *på vilken* förvärvet grundas (fångeshandlingen) upprättades.

Tiden för sökande av lagfart räknas dock

1. för förvärv som beror av villkor, myndighets tillstånd eller annan sådan omständighet, från det förvärvet fullbordades,

2. för dödsbo, i fall som avses i 1 § andra stycket, från det egendomen överläts eller, om bouppteckning *då ej* registrerats, från det registreringen skedde,

3. för den som är ensam delägare i dödsbo, från det bouppteckningen registrerades eller, om han först därefter blivit ensam delägare, från det så skedde, dock, om boets förvaltning omhänderhas av boutredningsman eller testamentsexekutor eller om boet är avträtt till konkurs, *ej* i något fall tidigare än från det egendomen utgavs till delägaren,

4. för testamentstagare som *till-agts* egendom i legat, från det testamentet *vann* laga kraft och legatet utgavs eller, om bouppteckning *då ej* registrerats, från det registreringen skedde,

5. när talan väckts om återgång eller hävande av förvärv innan tiden för sökande av lagfart *utgick*, från det dom *varigenom* talan ogillades *vann* laga kraft.

Lagfart *ska* sökas inom tre månader efter det att den handling *som* förvärvet grundas *på* (fångeshandlingen) upprättades.

2. för dödsbo, i fall som avses i 1 § andra stycket, från det egendomen överläts eller, om bouppteckning *inte hade* registrerats *då*, från det registreringen skedde,

3. för den som är ensam delägare i dödsbo, från det bouppteckningen registrerades eller, om han *eller hon* först därefter blivit ensam delägare, från det så skedde, dock, om boets förvaltning omhänderhas av boutredningsman eller testamentsexekutor eller om boet är avträtt till konkurs, *inte* i något fall tidigare än från det egendomen utgavs till delägaren,

4. för testamentstagare som *till-delats* egendom i legat, från det testamentet *fick* laga kraft och legatet utgavs eller, om bouppteckning *inte hade* registrerats *då*, från det registreringen skedde,

5. när talan väckts om återgång eller hävande av förvärv innan tiden för sökande av lagfart *gick ut*, från det dom *som innebär* att talan ogillades *fick* laga kraft.

Om lagfart ska sökas på grund av ett förvärv med anledning av ett arv som utländsk rätt är tillämplig

¹ Balken omtryckt 1971:1209.

på, och det inte finns någon handling som förvärvet grundas på, ska tiden för att söka lagfart i stället räknas från den tidpunkt då den omständighet som ligger till grund för förvärvet inträffade.

5 §²

Den som söker lagfart *skall* ge in fångeshandlingen och de övriga handlingar som är nödvändiga för att styrka förvärvet. Om ett dödsbo eller en arvinge som är ensam delägare i ett dödsbo söker lagfart på förvärv av egendom från den döde, anses en inregistrerad bouppteckning efter denne som fångeshandling.

Om en ansökan om lagfart görs av flera sökande gemensamt, *skall* den innehålla uppgift om hur stor andel av fastigheten som varje sökande har förvärvat. Om det saknas sådana uppgifter och sökandena inte följer ett föreläggande att komplettera ansökan, *skall* den anses avse andelar efter huvudtalet.

Den som söker lagfart *ska* ge in fångeshandlingen och de övriga handlingar som är nödvändiga för att styrka förvärvet. Om ett dödsbo eller en arvinge som är ensam delägare i ett dödsbo söker lagfart på förvärv av egendom från den döde, anses en inregistrerad bouppteckning efter denne som fångeshandling. *Som fångeshandling anses även ett europeiskt arvsintyg.*

Om en ansökan om lagfart görs av flera sökande gemensamt, *ska* den innehålla uppgift om hur stor andel av fastigheten som varje sökande har förvärvat. Om det saknas sådana uppgifter och sökandena inte följer ett föreläggande att komplettera ansökan, *ska* den anses avse andelar efter huvudtalet.

Denna lag träder i kraft den 17 augusti 2015.

² Senaste lydelse 2000:226.

2.4 Förslag till lag om ändring i lagen (1990:272) om internationella frågor rörande makars och sambors förmögenhetsförhållanden

Prop. 2014/15:105

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (1990:272) om internationella frågor rörande makars och sambors förmögenhetsförhållanden¹

dels att 1, 2 och 7 §§ ska ha följande lydelse,

dels att det ska införas två nya paragrafer, 2 a och 5 a §§, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 §²

Denna lag är tillämplig på frågor om makars och sambors förmögenhetsförhållanden när det finns anknytning till en främmande stat. Lagen gäller endast sådana samboförhållanden där ingen av samborna är gift.

Bestämmelserna i 2 § första stycket 1 och andra stycket, 5 § tredje stycket, 6 § andra stycket och 8 § gäller inte för sambor. När lagen *skall* tillämpas på samboförhållanden gäller i övrigt följande.

1. *Vad* som sägs i lagen om makar, blivande makar, äktenskapet och äktenskapets ingående eller motsvarande gäller sambor, blivande sambor, samboförhållandet respektive samboförhållandets inledande.

2. Vid tillämpningen av 9 § gäller 16–18 och 22–25 §§ sambolagen (2003:376) i stället för äktenskapsbalken. Vid tillämpningen av 10 § gäller 15 § sambolagen i stället för 12 kap. äktenskapsbalken.

Lagen gäller inte i den *mån* något annat följer av en annan lag.

Bestämmelserna i 2 § första stycket 1, 5 § tredje stycket, 6 § andra stycket och 8 § gäller inte för sambor. När lagen *ska* tillämpas på samboförhållanden gäller i övrigt följande:

1. *Det* som sägs i lagen om makar, blivande makar, äktenskapet och äktenskapets ingående eller motsvarande gäller sambor, blivande sambor, samboförhållandet respektive samboförhållandets inledande.

Lagen gäller inte i den *utsträckning* något annat följer av en annan lag.

2 §

En fråga om makars förmögenhetsförhållanden får tas upp av svensk domstol,

1. om frågan har samband med ett äktenskapsmål i Sverige,
2. om svaren har hemvist i Sverige,
3. om kändan har hemvist i Sverige och svensk lag enligt 3 eller 4 § är tillämplig på makarnas förmögenhetsförhållanden,
4. om frågan rör egendom i Sverige, eller

En fråga om makars förmögenhetsförhållanden får tas upp av svensk domstol

¹ Senaste lydelse av lagens rubrik 2001:1141.

² Senaste lydelse 2003:382.

5. om svaranden i en uppkommen fråga har godtagit att saken prövas i Sverige eller har gått i svaromål i saken utan invändning om domstolens behörighet.

Särskilda bestämmelser om svensk domstols behörighet i frågor om bodelning med anledning av en makes död finns i lagen (1937:81) om internationella rättsförhållanden rörande dödsbo. En sådan fråga får tas upp av svensk domstol även i fall som anges i första stycket 2, 3 och 5.

Om frågan gäller bodelning med anledning av en makes död tillämpas 2 a § i stället för första stycket.

2 a §

En fråga om bodelning med anledning av en makes död får tas upp av svensk domstol

1. om den avlidne maken hade hemvist i Sverige,

2. i fall som anges i 2 § första stycket 2, 3 och 5, eller

3. på begäran av den efterlevande maken om svensk domstol, i andra fall än som avses i 1, är behörig att ta upp en fråga om arv efter den avlidne enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 650/2012 av den 4 juli 2012 om behörighet, tillämplig lag, erkännande och verkställighet av domar samt godkännande och verkställighet av officiella handlingar i samband med arv och om inrättandet av ett europeiskt arvsintyg, i den ursprungliga lydelsen.

5 a §

En utländsk bodelning med anledning av en makes död ska anses giltig till formen, om den uppfyller formkraven enligt

1. den lag som var tillämplig på makarnas förmögenhetsförhållanden,

2. lagen i den stat där den förrättades, eller

3. lagen i den stat där den avlidne hade hemvist eller var medborgare.

Vid en bodelning *skall* makarnas samtliga tillgångar och skulder i Sverige och utomlands beaktas, om inte något annat följer av den lag som är tillämplig på makarnas förmögenhetsförhållanden. Vid lottläggningen bör en make i första hand tilldelas egendom som tillhör honom eller henne utomlands.

Finns det egendom i ett främmande land och *kan det* antas att bodelningen inte kommer att gälla i det landet, får bodelningen begränsas till att gälla en viss del av makarnas egendom. En sådan begränsning får dock inte göras, om någon av makarna med rimliga skäl motsätter sig det.

Vid en bodelning *ska* makarnas samtliga tillgångar och skulder i Sverige och utomlands beaktas, om inte något annat följer av den lag som är tillämplig på makarnas förmögenhetsförhållanden. Vid lottläggningen bör en make i första hand tilldelas egendom som tillhör honom eller henne utomlands.

Om det finns egendom i ett främmande land och *det kan* antas att bodelningen inte kommer att gälla i det landet, får bodelningen begränsas till att gälla en viss del av makarnas egendom. En sådan begränsning får dock inte göras, om någon av makarna med rimliga skäl motsätter sig det.

Vid en bodelning med anledning av en makes död ska det beaktas vad som tillkommit den efterlevande maken vid motsvarande förrättning efter den döde utomlands.

Denna lag träder i kraft den 17 augusti 2015.

2.5 Förslag till lag om ändring i lagen (1994:243) om Allmänna arvsfonden

Härigenom föreskrivs att 1 § lagen (1994:243) om Allmänna arvsfonden ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 §¹

Allmänna arvsfonden består av egendom som tillfallit fonden genom arv, gåva, testamente eller förmånstagarförordnande i försäkringsavtal, enligt 32 kap. 14 § aktiebolagslagen (2005:551) eller genom domstolsbeslut.

Vad som sägs om egendom som har tillfallit fonden genom arv gäller också egendom som har tillfallit fonden enligt 1 kap. 11 § lagen (1937:81) om internationella rättsförhållanden rörande dödsbo.

Det som sägs om egendom som har tillfallit fonden genom arv gäller också egendom som har tillfallit fonden enligt 1 kap. 11 § *den upphävda* lagen (1937:81) om internationella rättsförhållanden rörande dödsbo *eller enligt 2 kap. 4 § lagen (2015:000) om arv i internationella situationer.*

Denna lag träder i kraft den 17 augusti 2015.

¹ Senaste lydelse 2005:814.

I juli 2012 antogs Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 650/2012 om behörighet, tillämplig lag, erkännande och verkställighet av domar samt godkännande och erkännande av officiella handlingar i samband med arv och om inrättandet av ett europeiskt arvsintyg (arvsförordningen). Förordningen finns som *bilaga 1*.

Genom att arvsförordningen har antagits faller internationella arvsfrågor fortsättningsvis inom det område där medlemsstaterna inte kan anta eller behålla egen lagstiftning. Förhandlingarna om arvsförordningen resulterade dock i att Sverige och Finland fick ett nordiskt undantag från förordningen (Danmark deltar inte i EU:s rättsliga samarbete). Undantaget innebär att Sverige och Finland i vissa avseenden kan fortsätta tillämpa konventionen den 19 november 1934 mellan Sverige, Danmark, Finland, Island och Norge om arv, testamente och bodelning (den nordiska arvskonventionen) i en reviderad lydelse. Den reviderade lydelsen utarbetades parallellt med förhandlingarna om arvsförordningen. Regeringen beslutade i april 2012 att överenskommelsen, med förbehåll för ratifikation, skulle undertecknas. Överenskommelsen om ändring i den nordiska arvskonventionen finns som *bilaga 2*.

Regeringen gav i oktober 2012 en särskild utredare i uppdrag att föreslå de kompletterande lagändringar som arvsförordningen ger anledning till samt att överväga Sveriges tillträde till den reviderade nordiska arvskonventionen. I uppdraget ingick att föreslå de lagändringar som ett tillträde föranleder.

Utredningen om arvsfrågor i internationella situationer överlämnade i april 2014 betänkandet Internationella rättsförhållanden rörande arv (SOU 2014:25). En sammanfattning av betänkandet finns i *bilaga 3* och betänkandets lagförslag finns i *bilaga 4*.

Betänkandet har remissbehandlats. En förteckning över remissinstanserna finns i *bilaga 5*. Remissyttrandena finns tillgängliga i lagstiftningsärendet (Ju2014/2928/L2).

En promemoria med de förslag och bedömningar som redovisas i avsnitt 2.3 och 6.4 har därefter utarbetats i Justitiedepartementet. Några remissinstanser (Skatteverket, Lantmäteriet och Familjens jurist) har beretts tillfälle att yttra sig över promemorian. Promemorian och remissyttrandena över den finns tillgängliga i lagstiftningsärendet.

Lagrådet

Regeringen beslutade den 12 mars 2015 att inhämta Lagrådets yttrande över de lagförslag som finns i *bilaga 6*.

Lagrådets yttrande finns i *bilaga 7*. Regeringen följer Lagrådets förslag. Lagrådets synpunkter behandlas i avsnitt 6.2 och författningskommentaren.

I förhållande till lagrådsremissens lagförslag görs därutöver en språklig ändring.

4 Internationell privat- och processrätt på arvsrättens område

4.1 Internationell privat- och processrätt

Internationell privat- och processrätt är det område inom den nationella rättsordningen som styr förbindelser mellan enskilda när det finns anknytning till ett annat land. Den internationella privat- och processrätten reglerar vilket lands domstolar som får besluta i en viss fråga, hur man ska fastställa vilket lands lag som ska tillämpas på den frågan och i vilken utsträckning en dom som har meddelats i ett land kan erkännas (dvs. göras gällande) och verkställas i ett annat land. Den internationella privat- och processrätten grundas ofta på internationella regler, exempelvis konventioner mellan stater. Sverige har i detta avseende en lång tradition av samarbete med de andra nordiska länderna. Under senare år har den svenska internationella privat- och processrätten dock genomgått en stor omvandling som en följd av att samarbetet inom EU har utvecklats på detta område. Många av de svenska internationellt privat- och processrättsliga reglerna har därför numera sin grund i EU-regler, som i allmänhet består av EU-förordningar som är direkt tillämpliga på samma sätt som svenska lagar.

4.2 Nuvarande svenska regler

De grundläggande reglerna om internationella arvsfrågor i svensk rätt finns i lagen (1937:81) om internationella rättsförhållanden rörande dödsbo. Lagen är inte grundad på någon internationell överenskommelse (bortsett från bestämmelserna i 1 kap. 4 § som i svensk rätt införlivar 1961 års Haagkonvention om lagkonflikter i fråga om formen för testamentariska förordnanden). I lagen finns bestämmelser om svensk domstols behörighet, om tillämplig lag för arv och därmed sammanhängande frågor samt om erkännande och verkställighet av utländska avgöranden om arv, testamente eller bodelning med anledning av en makes död. Lagen utgår från den s.k. nationalitetsprincipen, dvs. att en persons rättsförhållanden ska bedömas enligt lagen i det land där han eller hon var medborgare.

För internationella arvsfrågor som enbart berör de nordiska länderna gäller inte 1937 års lag utan tre andra lagar – i fortsättningen gemensamt benämnda de nordiska arvslagarna – lagen (1935:44) om dödsbo efter dansk, finsk, isländsk eller norsk medborgare, som hade hemvist här i riket, m.m., lagen (1935:45) om kvarlåtenskap efter den som hade hemvist i Danmark, Finland, Island eller Norge och lagen (1935:46) om tillsyn i vissa fall å oskiftat dödsbo efter medborgare i Danmark, Finland, Island eller Norge. Genom dessa tre lagar införlivas den nordiska arvskonventionen. Konventionen reglerar frågor om domsrätt och lagval vid arvsfrågor när en avliden person var medborgare i ett nordiskt land men hade hemvist i ett annat nordiskt land. Den nordiska ordningen bygger i allt väsentligt på den s.k. hemvistprincipen, som innebär att hemvist-

landets lag ska tillämpas vid bedömningen av en persons rättsförhållanden.

För frågor om erkännande och verkställighet i Sverige av en nordisk dom eller förlikning finns bestämmelser i lagen (1977:595) om erkännande och verkställighet av nordiska domar på privaträttens område. Dessa bestämmelser innebär att nordiska privaträttsliga domar kan verkställas på samma villkor som svenska avgöranden.

4.3 Arvsförordningen

Tillämpningsområde

Arvsförordningen är tillämplig på alla civilrättsliga aspekter av arv. Förordningen omfattar t.ex. frågor om hur arvet ska fördelas, hur boutredning och arvskifte ska förrättas samt hur ett testamente ska bedömas. Arvsförordningen omfattar inte bodelning med anledning av en makes död (se vidare avsnitt 9). Arvsförordningen reglerar frågor om behörighet, tillämplig lag, erkännande och verkställighet samt ett europeiskt arvsintyg. Arvsförordningen ersätter i princip den nuvarande svenska internationella privat- och processrätten på arvsrättens område. Förordningens regler om behörighet och tillämplig lag gäller i förhållande till alla länder, dvs. inte endast de som är bundna av arvsförordningen. Enligt ett särskilt undantag kan Sverige fortsätta att tillämpa vissa förfaranderegler samt regler om erkännande och verkställighet enligt den nordiska arvskonventionen (se vidare avsnitt 4.4).

Behörighet

Arvsförordningen reglerar när medlemsstaternas domstolar är behöriga att fatta beslut i frågor som rör arv. Huvudregeln är att behörighet finns i den stat där den avlidne hade hemvist vid sin död (artikel 4). Enligt arvsförordningen är det möjligt att genom ett lagvalsförordnande välja att lagen i medborgarskapsstaten ska vara tillämplig på arvet. Om den avlidne har gjort ett sådant förordnande finns, under vissa förutsättningar, behörighet hos domstolarna i medborgarskapsstaten (artikel 7). Därutöver finns bestämmelser om vad som gäller om den avlidne vid sin död inte hade hemvist i en medlemsstat, s.k. subsidiär behörighet (artikel 10), och om behörighet i undantagsfall (t.ex. om det är omöjligt att på grund av krig eller liknande anledning få till stånd ett avgörande i ett tredjeland till vilket arvsålet har nära anknytning, artikel 11).

Behörigheten enligt arvsförordningen omfattar i allmänhet arvet i dess helhet och all den avlidnes egendom ska ingå i prövningen, oavsett i vilket land egendomen finns. Vid subsidiär behörighet kan behörigheten i vissa fall vara begränsad till egendom som finns i medlemsstaten. Arvsförordningen innehåller också en regel som ger den behöriga domstolen rätt att i vissa fall begränsa förfarandet till att inte omfatta egendom som finns i ett tredjeland (artikel 12).

Tillämplig lag

Huvudregeln enligt arvsförordningen är att lagen i den stat där den avlidne hade hemvist vid sin död ska tillämpas på arvet i dess helhet

Prop. 2014/15:105 (artikel 21.1). Avsikten med att använda hemvist som anknytningskriterium för både frågan om domstols behörighet och frågan om tillämplig lag är att få till stånd en ordning som innebär att domstolen normalt tillämpar sin egen lag. Om det av samtliga omständigheter i fallet framgår att den avlidne vid sin död uppenbart hade en närmare anknytning till en annan stat än hemviststaten, ska dock i stället lagen i den andra staten tillämpas (artikel 21.2).

Genom arvsförordningen införs en möjlighet för en person att välja vilken lag som ska tillämpas på arvet efter honom eller henne (artikel 22). En person kan genom ett särskilt lagvalsförordnande ange att lagen i den stat där personen är medborgare vid tidpunkten för sitt val eller sin död ska tillämpas på arvet. Det är inte möjligt att välja något annat lands lag än medborgarskapsstatens.

Enligt arvsförordningen är huvudregeln att den på arvet tillämpliga lagen (arvsstatutet) ska reglera även förfarandefrågor, t.ex. när det gäller förvaltningen av ett dödsbo (dock inte processuella frågor, t.ex. regler om rättegången i arvsmål). Detta innebär en förändring från vad som hittills gällt, eftersom svenska förfarandebestämmelser har tillämpats på förfaranden här, oavsett vilket lands lag som i övrigt har varit tillämplig.

Det finns en begränsad möjlighet att vägra tillämpa bestämmelser i den lag som följer av arvsförordningen. Det gäller om en sådan tillämpning skulle vara uppenbart oförenlig med grunderna för domstolslandets rättsordning, s.k. ordre public (artikel 35).

Erkännande och verkställighet

I arvsförordningen finns bestämmelser om erkännande och verkställighet av avgöranden (artiklarna 39–58). Arvsavgöranden från medlemsstater avseende arv ska erkännas utan att det krävs något särskilt förfarande (artikel 39). Ett avgörande som har meddelats i en medlemsstat får inte omprövas i sak, men erkännande kan vägras under vissa omständigheter (artiklarna 40 och 41). Det gäller när ett erkännande uppenbart strider mot grunderna för rättsordningen i erkännandestaten, när domen är en tredskodom och svaranden inte i tillräcklig tid delgetts stämningsansökan, eller när avgörandet är oförenligt antingen med ett avgörande som har meddelats i ett mål mellan samma parter i erkännandestaten eller ett avgörande som tidigare har meddelats i en annan medlemsstat eller i ett tredjeland.

För verkställighet krävs att avgörandet först i ett särskilt förfarande har förklarats verkställbart i den medlemsstat där verkställighet begärs. Utöver avgöranden kan vissa andra offentliga handlingar och förlikningar godkännas och vara verkställbara (artiklarna 60 och 61).

Om ett avgörande ska erkännas enligt arvsförordningen kan sökanden, utan föregående verkställbarhetsförklaring, begära interimistiska åtgärder enligt lagen i den verkställande medlemsstaten. En verkställbarhetsförklaring ska automatiskt medföra att säkerhetsåtgärder får vidtas (artikel 54).

Ett europeiskt arvsintyg

Genom arvsförordningen inrättas en ordning med ett europeiskt arvsintyg (artiklarna 62–73). Det europeiska arvsintyget syftar till att underlätta

hanteringen av gränsöverskridande arvsärenden inom EU. Ett arvsintyg ska kunna användas av arvingar, testamentstagare, testamentsexekutorer och boutredningsmän. Syftet kan vara bl.a. att styrka sin ställning, sina rättigheter eller sina befogenheter i en annan medlemsstat. Arvsintyget ersätter inte nationella dokument som används för liknande ändamål i medlemsstaterna och det är inte obligatoriskt att använda sig av arvsintyget. Ett arvsintyg har dock rättsverkningar i alla medlemsstater utan att det krävs något särskilt förfarande och kan användas i stället för det underliggande arvsavgörandet.

Det är varje medlemsstat som bestämmer vilken eller vilka myndigheter som ska vara behöriga att utfärda arvsintyg. Myndigheten kan avslå en ansökan om arvsintyg om förutsättningarna för utfärdande inte är uppfyllda, och den kan även återkalla ett arvsintyg (artiklarna 67 och 71). Beslut som avser utfärdande, rättelse, ändring eller återkallelse av arvsintyg eller som avser hävning av arvsintygets rättsverkningar kan överklagas (artikel 72).

Ikraftträdande

Arvsförordningen ska börja tillämpas den 17 augusti 2015.

4.4 Den nordiska arvskonventionen

Konventionen mellan de fem nordiska staterna om arv, testamente och boutredning undertecknades i Köpenhamn den 19 november 1934 och trädde i kraft den 1 januari 1936. Den nordiska arvskonventionen innehåller bestämmelser om vad som ska gälla i arvsrättsliga frågor för medborgare i en nordisk stat som har hemvist i en annan nordisk stat. I konventionen regleras bl.a. frågor om vilken nordisk stats domstolar som ska vara behöriga att handlägga frågor om arv, vilket lands lag som ska tillämpas samt hur ett arvsavgörande från en annan nordisk stat erkänns och verkställs i de andra nordiska staterna. Konventionen har införlivats i svensk rätt genom de nordiska arvslagarna (se avsnitt 4.2). Konventionen reviderades vid två tillfällen på 1970-talet. Revideringarna avsåg dels formen för testamentariska förordnanden, dels reglerna om erkännande och verkställighet av avgöranden.

Genom arvsförordningen ersätts i princip den nuvarande svenska internationella privat- och processrätten på arvsrättens område, dvs. även den nordiska arvskonventionen. Det innebär att Sverige och Finland, som är de nordiska stater som deltar i EU-samarbetet när det gäller arv, ska tillämpa arvsförordningen i stället. Arvsförordningen innehåller ett undantag för nordiska förhållanden som innebär att Sverige och Finland kan fortsätta att tillämpa vissa förfaranderegler samt regler om erkännande och verkställighet i konventionen (artikel 75.3).

År 2012 träffade de nordiska staterna en överenskommelse om en reviderad arvskonvention. Denna överenskommelse förhandlades parallellt med arvsförordningen, men arbetet med revideringen hade inletts tidigare. Den reviderade konventionen innebär en anpassning till att Sverige och Finland ska tillämpa arvsförordningen. Av den reviderade texten följer därför att konventionen bara gäller i den utsträckning inte

Prop. 2014/15:105 något annat följer av arvsförordningen (artikel 1). De delar av konventionen som Sverige och Finland kan fortsätta tillämpa behålls i allt väsentligt oförändrade i sak. Det gäller förfarandebestämmelser om förvaltning av dödsbo och medverkan av myndigheter. Det gäller också bestämmelserna om erkännande och verkställighet, som bl.a. innebär att det inte krävs något särskilt förfarande för att nordiska arvsavgöranden ska kunna verkställas i andra nordiska stater (artikel 28). Sverige och Finland ska också fortsätta tillämpa konventionens bestämmelser om bodelning med anledning av en makes död, eftersom frågor om makars förmögenhetsförhållanden inte omfattas av arvsförordningen (se vidare avsnitt 9).

I praktiken innebär arvsförordningen att internationella arvsfrågor för utomnordiska förhållanden anpassas till vad som redan gäller i nordiska rättsförhållanden. Det innebär att frågor om arvet som huvudregel ska handläggas i den stat där den avlidne hade hemvist och att den statens lag ska tillämpas. I de delar som i fortsättningen endast kommer att tillämpas av Danmark, Norge och Island innebär revideringen av den nordiska arvskonventionen bl.a. att det införs ett undantag om att en annan nordisk stats lag kan bli tillämplig, om den avlidne uppenbart hade närmare anknytning till den staten än till hemviststaten (artikel 2) och en möjlighet för arvlåtaren att välja att lagen i medborgarskapsstaten ska tillämpas på arvet (artikel 3). Syftet med att arvsförordningen och den nordiska arvskonventionen anpassas till varandra är att tillämpningen i de olika nordiska staterna ska bli väsentligen densamma, trots att Sverige och Finland är skyldiga att tillämpa reglerna i arvsförordningen.

Behörigheten för domstolar att medverka vid boutredning, bodelning och arvskifte ska, liksom behörigheten att pröva tvister om arv, tillkomma domstolarna i den stat där den avlidne hade hemvist vid sin död, om inte parterna är överens om att en domstol i en annan nordisk stat ska vara behörig (artiklarna 19 och 21). Detta innebär ingen förändring i sak.

För att den reviderade lydelsen av den nordiska arvskonventionen ska börja gälla, krävs att den har godkänts av de nordiska staterna (se avsnitt 7).

5 En ny lag om arv i internationella situationer

Regeringens förslag: Svenska bestämmelser om arv i internationella situationer ska samlas i en ny lag.

Utredningens förslag överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: Ingen remissinstans invänder mot förslaget.

Skälen för regeringens förslag: I takt med den ökande globaliseringen blir det allt vanligare att människor har anknytning till flera stater. En person som avlidit kan t.ex. ha varit medborgare i en stat men ha haft hemvist i en annan stat, arvingarna kan finnas i olika stater och egendom som har tillhört den avlidne kan finnas på flera ställen. Utan inter-

nationella instrument om gränsöverskridande arvsfrågor tillämpar varje stat sina egna regler om vilken domstol som är behörig och vilket lands lag som ska tillämpas. Det kan medföra att parallella förfaranden inleds, vilket ofta blir dyrt, komplicerat och kan leda till oförenliga resultat. Många gånger framstår det som svårförståeligt och förvirrande att samma arv handläggs i flera förfaranden. Regeringen anser därför att det är viktigt att parterna kan lösa sina arvsrättsliga tvister på ett slutgiltigt sätt i den stat till vilket det finns starkast anknytning. Det är därför välkommet att det inom EU har förhandlats fram en arvsförordning för att underlätta hanteringen av arv i internationella situationer.

Arvsförordningen ska tillämpas på arv med gränsöverskridande verkan. Den innefattar i princip alla civilrättsliga aspekter på arv. Förordningen omfattar t.ex. frågor om hur arvet ska fördelas, hur boutredning och arvsifte ska förrättas samt hur ett testamente ska bedömas. Genom arvsförordningen införs gemensamma regler i EU om handläggningen av arv i internationella situationer. Dessa regler innebär i vissa avseenden betydande förändringar i förhållande till den svenska internationella privat- och processrätten på arvsområdet. Hittills har utgångspunkten varit att arv efter svenska medborgare i utomnordiska förhållanden handläggs i Sverige enligt svensk lag. Arvsförordningen utgår i stället från samma principer som sedan tidigare har gällt i nordiska förhållanden, dvs. att arvet ska handläggas i den stat där den avlidne hade hemvist och att samma lands lag ska gälla. Arvsförordningen är direkt tillämplig i Sverige, vilket innebär att den gäller som svensk lag. Äldre svenska bestämmelser om arv i internationella situationer som omfattas av arvsförordningens tillämpningsområde bör därför upphävas (se avsnitt 10). Principerna i arvsförordningen gäller i förhållande till alla länder, dvs. även länder utanför EU. Detta gäller dock inte förordningens regler om erkännande och verkställighet. När det gäller erkännande och verkställighet av avgöranden från tredjeland kommer det därför även i fortsättningen att behövas svenska regler. Det behövs även vissa kompletterande regler till arvsförordningen för att den ska kunna tillämpas som avsett.

Eftersom gemensamma EU-regler införs genom arvsförordningen, kan Sverige och Finland som utgångspunkt inte heller tillämpa vissa bestämmelser som har sin grund i den nordiska arvskonventionen. Som redovisas i avsnitt 4.4 har de nordiska staterna därför träffat en överenskommelse om en reviderad nordisk arvskonvention. Den innebär att Danmark, Island och Norge anpassar sina regler så att det exempelvis även i dessa stater blir möjligt för arvlåtaren att välja att medborgarskapslandets lag ska tillämpas. På så sätt ska parallella förfaranden så långt som möjligt undvikas i förhållande till alla nordiska stater.

Arvsförordningen tillåter att den nordiska arvskonventionens regler om förvaltningen av dödsbon och medverkan av nordiska myndigheter samt de enklare och snabbare förfarandena för erkännande och verkställighet av nordiska avgöranden som följer av konventionen tillämpas. Svenska regler om detta behövs alltså fortfarande (se avsnitt 7).

Med tanke på de genomgripande förändringar som arvsförordningen innebär anser regeringen, i likhet med utredningen, att det är ändamålsenligt att samla svenska bestämmelser om arv i internationella situationer i en ny lag. Lagstiftningen blir då mer sammanhållen och lättöverskådlig

6 Kompletterande bestämmelser till arvsförordningen

6.1 Domstols behörighet och tillämplig lag

Regeringens bedömning: Arvsförordningen ersätter svenska regler om domstols behörighet och tillämplig lag vid arv i internationella situationer. Det finns inget behov av kompletterande bestämmelser till arvsförordningen i dessa delar.

Utredningens förslag och bedömning: Utredningens bedömning överensstämmer med regeringens. Utredningen föreslår dock att ett utländskt arvskiftes formella giltighet ska kunna prövas enligt alternativa rättsordningar.

Remissinstanserna: Ingen remissinstans invänder mot förslaget eller bedömningen.

Skälen för regeringens bedömning

Domstols behörighet

En del av den internationella privat- och processrätten utgörs av regler som handlar om att avgöra vilken stats domstolar som ska vara behöriga att pröva frågor med anknytning till fler än en stat. Behörighetsfrågan enligt arvsförordningen avser såväl vilken stats domstolar som ska hantera tvister om arvet som i vilken stat boutredning och arvskifte ska äga rum. Huvudregeln är att domstolarna i den medlemsstat där den avlidne vid sin död hade hemvist ska vara behöriga att fatta alla beslut om arvet (artikel 4). Behörigheten omfattar egendom både i hemviststaten och utomlands. Om en person som var medborgare i en annan medlemsstat har gjort ett lagvalsförordnande till förmån för lagen i medborgarskapsstaten, kan behörigheten dock i stället tillkomma domstolarna i den staten (artikel 7). Under vissa förutsättningar kan behörigheten också tillkomma domstolarna i den medlemsstat där det finns egendom som tillhörde den avlidne (artikel 10). Slutligen kan det finnas behörighet för domstolarna i en medlemsstat om det inte är rimligt att ett förfarande inleds i ett visst tredjeland, t.ex. på grund av krig, s.k. forum necessitatis (artikel 11).

I arvsförordningens ingress konstateras att det när behörighetsfrågan ska prövas kan vara svårt att avgöra var den avlidne hade hemvist, exempelvis när den avlidne av yrkesmässiga skäl har bott utomlands men behållit en nära koppling till sin ursprungsstat (se skäl 23 och 24). Det anförs att den avlidnes hemvist bör avgöras efter en helhetsbedömning av omständigheterna kring den avlidnes liv under de år som föregick dödsfallet och vid tidpunkten för dödsfallet.

Behörighetsfrågorna när det gäller arv i internationella situationer regleras uttömmande i arvsförordningen. Regeringen konstaterar, i likhet med utredningen, att det därför inte finns något utrymme för behörighetsregler i svensk lagstiftning vid sidan av arvsförordningen. Det gäller alltså även i förhållande till de övriga nordiska staterna (se avsnitt 7). De hittillsvarande reglerna om svensk domstols behörighet vid arv i internationella situationer ersätts därför av arvsförordningen (se 2 kap. 1, 2 och 10 §§ lagen om internationella rättsförhållanden rörande dödsbo, 22 § lagen om dödsbo efter dansk, finsk, isländsk eller norsk medborgare, som hade hemvist här i riket, m.m. och 9 § lagen om kvarlåtenskap efter den som hade hemvist i Danmark, Finland, Island eller Norge).

En fråga som uppkommer är om det krävs kompletterande regler till arvsförordningen som närmare anger vilken domstol i Sverige som är behörig, när arvsförordningen pekar ut att det finns svensk behörighet. Enligt svenska regler gäller att den domstol i vars domsaga den avlidne hade hemvist är behörig (10 kap. 9 § rättegångsbalken). Om den avlidne var medborgare i Sverige och före sin död har valt att svensk lag ska tillämpas på arvet, kan parterna i ett s.k. prorogationsavtal avtala om att en domstol i Sverige ska ha exklusiv behörighet (artikel 5). Om den internationella behörigheten grundas på ett sådant avtal, är den utpekade domstolen i Sverige behörig att handlägga arvet (artikel 5.1). Om parterna endast har avtalat om att svensk domstol ska vara behörig, men inte har angett någon särskild domstol, ska målet tas upp av Stockholms tingsrätt. Det gäller även övriga fall där den avlidne inte hade hemvist i Sverige (10 kap. 9 § tredje stycket rättegångsbalken). Regeringen konstaterar att det alltså redan finns svenska behörighetsregler som anger vilken domstol som ska handlägga målet när det finns svensk behörighet enligt arvsförordningen.

Konsekvenserna av att en talan väcks vid en domstol i en medlemsstat som inte har domsrätt regleras i arvsförordningen. I förordningen anges att den domstolen då självant ska förklara sig obehörig (artikel 15). Att talan väcks vid fel domstol utgör således ett rättegångshinder som domstolen ska beakta även utan invändning från en part. Enligt arvsförordningen får domstolen även på begäran av en part avvisa talan, om domstolen bedömer att det är lämpligare att domstolarna i den stat vars lag har valts i ett lagvalsförordnande prövar arvsålet (artikel 6 a). I övrigt finns det processrättsliga regler i svensk rätt, som tillämpas också i mål med internationell anknytning. Regeringen delar av dessa skäl utredningens bedömning att det inte krävs några kompletterande bestämmelser till arvsförordningens behörighetsregler.

Tillämplig lag

Den lag som är tillämplig på arvet ska enligt arvsförordningen styra arvet från det att arvsförfarandet inleds till dess att de tillgångar som utgör kvarlåtenskapen överförs till dem som är berättigade till egendomen. Den tillämpliga lagen omfattar t.ex. frågor som rör förvaltningen av kvarlåtenskapen och ansvaret för skulder i arvsärendet (skäl 42).

Frågan om vilket lands lag som ska tillämpas på arvet regleras uttömmande i arvsförordningen (artiklarna 20–38). Som utredningen konstaterar finns det därför inte något utrymme vid sidan av förordningen för

Prop. 2014/15:105 svenska regler när det gäller tillämplig lag vid arv i internationella situationer. Det gäller alltså även i förhållande till de övriga nordiska staterna (se avsnitt 7). Arvsförordningen ersätter därmed de hittillsvarande svenska reglerna om detta (se 1 kap. 1, 2, 6–10 och 12 §§ samt 2 kap. 1, 2, 7 och 8 §§ lagen om internationella rättsförhållanden rörande dödsbo och 1–7, 9–18 och 21 §§ lagen om dödsbo efter dansk, finsk, isländsk eller norsk medborgare, som hade hemvist här i riket, m.m.). Hittills har den avlidnes medborgarskap i utomnordiska rättsförhållanden varit styrande för vilket lands lag som ska tillämpas på arvet, den s.k. nationalitetsprincipen. Arvsförordningen innebär, om den avlidne inte har gjort ett lagvalsförordnande, att hemvistprincipen i stället kommer att gälla för frågan om tillämplig lag på arv.

En viktig förändring i förhållande till gällande rätt är att den tillämpliga lagen enligt arvsförordningen även omfattar regler som gäller själva förfarandet, exempelvis regler om boutredning, bouppteckning och annan förvaltning av dödsboet. Med förfaranderegler avses dock inte den tillämpliga lagens processuella bestämmelser. Även om utländsk rätt tillämpas på ett arv i Sverige kommer således de svenska regler som styr processen i domstol, i huvudsak rättegångsbalken och lagen (1996:242) om domstolsärenden, att tillämpas också i fortsättningen. Regeringen delar utredningens bedömning att det inte behövs några kompletterande regler till arvsförordningen i de delar som reglerar tillämplig lag.

Särskilt om tillämplig lag på formkrav för utländskt arvskifte

Alla frågor som rör arv avgörs inte efter ett rättsligt förfarande i domstol. Uppgörelser kan träffas på frivillig grund. Dessa uppgörelser blir inte föremål för erkännande och verkställighet. För att en frivillig uppgörelse inte i onödan ska ifrågasättas på formella grunder finns det en bestämmelse i lagen om internationella rättsförhållanden rörande dödsbo som anger att ett utländskt arvskifte, när utländsk rätt tillämpas på arvet, ska anses giltigt till formen, om det uppfyller kraven enligt lagen antingen där det förrättades eller där den avlidne var medborgare (2 kap. 11 §). Till formkravet hör bl.a. krav på skriftlighet, undertecknande, bevitning och registrering. Utredningen föreslår att sådana regler ska finnas även i fortsättningen och att formkravet dessutom ska kunna prövas enligt fler alternativa rättsordningar (enligt lagen i den stat där den avlidne hade hemvist och den lag som var tillämplig på arvet).

Den lag som enligt arvsförordningen ska tillämpas på arvet, ska gälla för arvet i dess helhet (artikel 21). Det innebär att om utländsk rätt ska tillämpas på arvet, gäller det även formkraven för ett arvskifte. Enligt regeringens mening medger arvsförordningen därmed inte att undantag görs för att bedöma arvskiftets formella giltighet på andra grunder än vad som gäller enligt den lag som arvsförordningen anvisar. Regeringen bedömer därför att det inte längre finns utrymme att pröva ett utländskt arvskiftes formella giltighet enligt alternativa rättsordningar och föreslår inte någon sådan bestämmelse.

Regeringens förslag: Om egendom efter en avliden person som inte hade hemvist i Sverige ska avträdas till förvaltning av boutredningsman och arvet ska handläggas i Sverige enligt svensk rätt, ska en oberoende boutredningsman, benämnd särskild boutredningsman, utses.

Om en boutredningsman ska utses enligt svensk rätt, trots att utländsk rätt i övrigt tillämpas på arvet, ska en särskild boutredningsman utses. Detta ska dock endast gälla om något annat inte följer av arvsförordningen.

En dödsbodeläggare eller någon annan vars rätt är beroende av utredningen ska inte få vara skiftesman eller särskild boutredningsman.

Regeringens bedömning: Det finns inte tillräckliga skäl att nu slå samman funktionerna boutredningsman och skiftesman.

Utredningens förslag och bedömning överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: De flesta av remissinstanserna har inga invändningar mot förslagen eller bedömningen. *Sveriges advokatsamfund* och *Familjens jurist* avstyrker förslaget om en särskild boutredningsman och anser att möjligheten att förordna en delägare som boutredningsman i stället tas bort. De menar också att en tydligare och enklare reglering skulle uppnås om funktionerna boutredningsman och skiftesman slogs samman. Även *Helsingborgs tingsrätt* anser att det bör övervägas att slå samman funktionerna med tillägget att även bodelningsförrättarfunktionen bör ingå.

Skälen för regeringens förslag och bedömning: Enligt gällande rätt ska en boutredningsman utses när den avlidne inte hade hemvist i Sverige men det finns egendom här. I dessa fall får en dödsbodeläggare inte utses till boutredningsman (2 kap. 2 och 4 §§ lagen om internationella rättsförhållanden rörande dödsbo). Bestämmelsen syftar till att skydda utländska rättsägares intressen. När ett arv med internationell anknytning handläggs i Sverige finns det även fortsättningsvis ett behov av att en boutredningsman som utses ska vara oberoende. Nuvarande ordning innebär att rätten alltid ska utse en boutredningsman i dessa fall. Behovet av boutredningsman kommer dock inte till tingsrättens kännedom utan att en ansökan görs. Regeringen bedömer därför, i likhet med utredningen, att en boutredningsman i dessa fall bör utses under samma förutsättningar som gäller annars, dvs. på begäran av exempelvis en delägare (19 kap. 1 § ärvdabalken).

Arvsförordningens definition av domstol är vidare än den som vanligtvis används och omfattar, utöver vanliga domstolar, även myndigheter och andra oberoende rättstillämpare. Detta innebär att en svensk boutredningsman, som inte är dödsbodeläggare eller på annat sätt beroende av utredningen, bör vara att anse som domstol i arvsförordningens mening. Eftersom benämningen boutredningsman används även i de fall denne har utsetts bland delägarna, är det inte möjligt att redan genom benämningen avgöra om boutredningsmannen är dödsbodeläggare eller på annat sätt beroende av utredningen. Det är därför tveksamt om övriga medlemsstater utan vidare skulle betrakta en svensk boutredningsman som

Prop. 2014/15:105 domstol i förordningens mening. Detta kan medföra vissa praktiska problem. Exempelvis skulle ett skiftesbeslut som boutredningsmannen har meddelat inte utan fördjupad granskning erkännas i övriga medlemsstater. Regeringen gör därför bedömningen att det bör införas en tydlig reglering som innebär att en boutredningsman i dessa fall uppfyller arvsförordningens krav för att bedömas som en domstol.

En lösning skulle, som *Sveriges advokatsamfund* och *Familjens jurist* föreslår, vara att införa ett generellt förbud mot att utse boutredningsman bland delägarna. Det skulle dock vara en förändring som går längre än vad som krävs enligt arvsförordningen. Regeringen instämmer också i utredningens bedömning att det kan finnas ett praktiskt behov av att kunna utse en delägare till boutredningsman, t.ex. när arvet innehåller komplicerade frågor utan att för den skull vara tvistigt. Utredningen föreslår i stället att det införs en särskild benämning för boutredningsmän som inte är dödsbodelägare eller på annat sätt beroende av utredningen. En sådan boutredningsman bör enligt utredningen benämnas särskild boutredningsman. Regeringen delar utredningens bedömning.

När utländsk rätt tillämpas på ett arv som handläggs i Sverige ska den utländska lagen normalt tillämpas på alla frågor som gäller arvet. I arvsförordningen finns det dock ett undantag från denna regel som innebär att en boutredningsman kan utses enligt lagen i det land där arvet handläggs, om det enligt det landets lag på begäran är obligatoriskt att utse en boutredningsman (artikel 29). Det är enligt svensk rätt obligatoriskt att utse en boutredningsman om det begärs av någon av dödsbodelägarna (19 kap. 1 § ärvdabalken). Enligt arvsförordningen ska den boutredningsman som utses i första hand vara den som får vara testamentsexekutor eller boutredningsman enligt den utländska lagen. Om den lagen emellertid inte innehåller regler om oberoende boutredningsmän, får en annan boutredningsman utses (artikel 29.1 andra stycket). Förordningen förutsätter alltså att den boutredningsman som utses enligt nationell rätt när den utländska lagen saknar reglering intar en oberoende ställning i förhållande till dödsboet. Regeringen föreslår mot denna bakgrund, i likhet med utredningen, att en särskild boutredningsman ska utses i dessa fall.

Utredningen anser att benämningen särskild boutredningsman bör kunna användas även i andra fall för att tydliggöra när boutredningsmannen inte är delägare eller på annat sätt är beroende av utredningen. I lagrådsremissen föreslogs att definitionen av särskild boutredningsman av den anledningen skulle införas i ärvdabalken. *Lagrådet* menar dock att bestämmelsen bör flyttas till lagen om arv i internationella situationer eftersom den fyller en lagteknisk funktion där. Regeringen delar den bedömningen. Detta bör dock inte hindra att benämningen särskild boutredningsman med fördel kan användas även vid utseende av en oberoende boutredningsman enligt ärvdabalken. Det gäller inte minst om det finns ett behov av att arvskiftet erkänns i en annan stat som tillämpar arvsförordningen, t.ex. för att det finns egendom där.

Utredningen har vidare övervägt frågan om funktionerna boutredningsman och skiftesman bör slås samman i ljuset av de krav som arvsförordningen ställer och slutsatsen är att en sådan förändring inte är nödvändig för att arvsförordningen ska få genomslag. Regeringen delar den bedömningen. Det saknas underlag att nu överväga en sådan förändring utifrån

mer allmänna lämplighetsresonemang. Inom ramen för detta lagstiftningsärende finns det inte heller förutsättningar att, som *Helsingborgs tingsrätt* tar upp, överväga en gemensam funktion för bodelningsför rättare, boutredningsmän och skiftesmän.

Det finns inga särskilda bestämmelser i svensk rätt om vem som får utses till skiftesman, men i praktiken utses inte en dödsbodelägare till skiftesman. För att en skiftesman som utses enligt svensk rätt alltid ska omfattas av arvsförordningens domstolsbegrepp är det lämpligt, liksom när det gäller boutredningsmän, att det finns ett lagfäst krav på oberoende. Regeringen föreslår därför att endast den som inte är dödsbodelägare eller annars beroende av skiftet får utses till skiftesman.

6.3 Ett testaments formella giltighet

Regeringens förslag: Den formella giltigheten av ett testamente eller en återkallelse av ett testamente ska även fortsättningsvis bedömas enligt reglerna i Haagkonventionen rörande lagkonflikter i fråga om formen för testamentariska förordnanden.

Utredningens förslag överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: Ingen remissinstans invänder mot förslaget.

Skälen för regeringens förslag: Enligt arvsförordningen är ett skriftligt förordnande om kvarlåtenskap giltigt till formen om det uppfyller kraven enligt någon av de rättsordningar som det finns en anknytning till, exempelvis den stat där testamentet upprättades (artikel 27). Syftet med denna bestämmelse är att ett testamente i så liten utsträckning som möjligt ska anses ogiltigt på grund av formfel. En liknande reglering finns i Haagkonventionen av den 5 oktober 1961 om lagkonflikter i fråga om formen för testamentariska förordnanden. Till skillnad från arvsförordningen gäller Haagkonventionen även den formella giltigheten av muntliga förordnanden. Konventionen har införlivats i svensk rätt genom 1 kap. 4 § lagen om internationella rättsförhållanden rörande dödsbo. Bestämmelserna tillämpas i förhållande till alla stater, dvs. inte endast de stater som är bundna av konventionen.

I artikel 75.1 i arvsförordningen anges att medlemsstater som är parter i 1961 års Haagkonventionen ska, när det gäller testamentens formella giltighet, fortsätta att tillämpa reglerna i konventionen i stället för artikel 27 i arvsförordningen. Sverige har ratificerat Haagkonventionen och ska därför även fortsättningsvis tillämpa den när det gäller testamentens formella giltighet. Konventionen omfattar även återkallelse av testamente. Bestämmelser om den formella giltigheten av testamenten och återkallelse av testamenten i enlighet med vad som föreskrivs i Haagkonventionen bör därför tas in i den nya lagen.

Regeringens förslag: Om en särskild boutredningsman har utsetts och bouppteckning ska förrättas, ska förrättningen ske inom tre månader från den tidpunkt då boutredningsmannen utsågs.

När utländsk rätt är tillämplig på arvet och det saknas bouppteckning eller annan handling som förvärvet grundar sig på ska lagfart sökas inom tre månader från den tidpunkt då den omständighet som ligger till grund för förvärvet inträffade.

Regeringens bedömning: Det bör inte införas bestämmelser om registrering i Sverige av bouppteckningar som upprättas enligt utländsk rätt. Inte heller bör det finnas någon skyldighet att förrätta bouppteckning i Sverige när utländsk rätt tillämpas på arvet och det finns fast egendom i kvarlåtenskapen.

Utredningens förslag skiljer sig från regeringens. Utredningen föreslår att lagfart ska sökas inom tre månader från det att ett europeiskt arvsintyg utfärdades i de fall ett arv handläggs utomlands enligt utländsk rätt och det saknas en handling som förvärvet grundar sig på. Utredningen föreslår också att en utländsk bouppteckning ska ges in till Skatteverket. Vidare föreslår utredningen att en bouppteckning alltid ska upprättas när det finns fast egendom i Sverige och arvet handläggs här.

Remissinstanserna: De flesta av remissinstanserna invänder inte mot förslagen. *Familjens jurist* ifrågasätter dock om det är förenligt med arvsförordningen att ställa krav på att en fullständig bouppteckning ska upprättas enligt svenska regler på grund av att det finns svensk fast egendom i kvarlåtenskapen. *Lantmäteriet* anser att skyldigheten att upprätta och registrera bouppteckning när svensk internationell behörighet föreligger även bör omfatta de fall där det finns tomträtt.

Promemorians förslag och bedömning överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: *Skatteverket* och *Lantmäteriet* tillstyrker promemorians förslag och bedömning. *Familjens jurist* anser att tiden för att söka lagfart när det saknas bouppteckning eller annan handling som förvärvet grundar sig på bör vara längre än tre månader, exempelvis sex månader. *Familjens jurist* menar också att Skatteverkets möjligheter att registrera utländska bouppteckningar bör regleras i lag och att det bör övervägas om det inte bör krävas att det görs en bouppteckning avseende fast egendom i Sverige när arvet handläggs här.

Skälen för regeringens förslag och bedömning

Tiden för att förrätta bouppteckning

Bouppteckning ska förrättas senast tre månader efter dödsfallet, om inte Skatteverket förlänger tiden (20 kap. 1 § första stycket ärvdabalken). När den avlidne inte hade hemvist i Sverige har, enligt hittillsvarande ordning, tiden för att förrätta bouppteckning räknats från den tidpunkt då boutredningsmannen utsågs (2 kap. 4 § lagen om internationella rättsförhållanden rörande dödsbo). Enligt regeringens mening finns det skäl att införa en motsvarande bestämmelse i den nya lagen om arv i internationella situationer för de fall en särskild boutredningsman utses med stöd

av den nya lagen, eftersom det med hänsyn till den internationella aspekten i många fall kan antas ta längre tid att ta fram de uppgifter som behövs för att förrätta bouppteckningen. Regeringen föreslår därför en sådan bestämmelse.

Registrering av en utländsk bouppteckning

När det finns svensk behörighet att handlägga arvet, men utländsk lag ska tillämpas, kan det uppkomma frågor om hur bouppteckningar och liknande handlingar som ska upprättas enligt den utländska rättsordningen ska hanteras i Sverige. Om den utländska lagen t.ex. föreskriver att bouppteckningen ska registreras vid en viss myndighet, är frågan om bouppteckningen ska registreras hos angiven myndighet i utlandet, här i Sverige eller kanske i båda länderna. Det kan också förekomma att den utländska lagen anvisar ett institut som är främmande för svenska förhållanden, t.ex. en notarie. Frågan är om det, som utredningen föreslår, bör finnas särskilda regler för dessa fall.

När det gäller aktörer och förfaranden som inte har någon motsvarighet i Sverige är det enligt regeringens mening knappast möjligt att på förhand för alla situationer bestämma hur exempelvis utländska förfaranderegler ska tillämpas här. Dessa frågor kommer med nödvändighet att i varje enskilt fall behöva hanteras och anpassas inom ramen för de svenska regler som finns (se även avsnitt 6.10).

Beträffande bouppteckningar finns det i Sverige regler som syftar till att säkerställa att uppteckningen motsvarar verkliga förhållanden. Exempelvis ska delägarna kallas till förrättningen och bouppgivaren ska underteckna handlingen på heder och samvete (20 kap. 2 och 6 §§ ärvdabalken). Dessa principer gör att svenska bouppteckningar anses spegla verkliga förhållanden och därför i sig ges vissa rättsverkningar (t.ex. ett godtrosskydd vid överenskommelser som en tredje man träffar med dem som anges som delägare i bouppteckningen, se 18 kap. 4 § ärvdabalken). En svensk bouppteckning kan också ligga till grund för lagfart (20 kap. 5 § jordabalken). Utredningens förslag innebär att även utländska bouppteckningar kan registreras hos Skatteverket. Regeringen konstaterar att det i dessa fall kan vara fråga om uppteckningar som inte omgärdas av ett liknande regelverk som en svensk bouppteckning. Det kan därför knappast komma i fråga att i alla fall jämställa en utländsk bouppteckning (eller motsvarande) med en svensk när det gäller de rättsverkningar uppteckningen har. Om å andra sidan en registrering inte ska ha sådana rättsverkningar, kan nyttan och lämpligheten av att registrera handlingen ifrågasättas. Regeringen gör därför bedömningen att det inte bör införas en bestämmelse om att Skatteverket ska registrera utländska bouppteckningar eller motsvarande handlingar. Däremot finns det en skyldighet för medlemsstaterna att så långt som möjligt anpassa sin nationella rätt till utländska förfaranden. Om Skatteverket får in en begäran om registrering enligt utländsk rätt, bör det därför ankomma på Skatteverket att pröva om handlingen kan anses uppfylla de krav som ställs på en svensk bouppteckning och om den kan registreras. *Familjens jurist* anser att det bör finnas en bestämmelse som ger Skatteverket uttrycklig behörighet att i dessa fall registrera handlingen. Om handlingen uppfyller kraven på en svensk bouppteckning, finns det dock inget hinder mot att Skatteverket

Prop. 2014/15:105 utan särskilt lagstöd registrerar den. Uppfyller handlingen inte kraven för att Skatteverket ska kunna registrera den, återstår att registrera handlingen vid den myndighet som anges i den lag som är tillämplig på arvet.

Bouppteckningskrav när det finns fast egendom i kvarlåtenskapen

Utgångspunkten enligt arvsförordningen är att det inte finns utrymme att upprätthålla ett generellt krav på att bouppteckning ska förrättas enligt svensk rätt, när utländsk rätt ska tillämpas på arvet. Även denna typ av frågor regleras nämligen av den lag som är tillämplig på arvet. Från arvsförordningens tillämpningsområde undantas dock frågor som rör registrering i ett register av rättigheter i fast eller lös egendom (artikel 1.2.1). Utredningen gör bedömningen att undantaget gör det möjligt att upprätthålla ett krav på svensk bouppteckning om det finns fast egendom i kvarlåtenskapen. Bouppteckningen är ibland av betydelse för att lagfart ska kunna beviljas. Det gäller när dödsboet eller en arvinge som är ensam delägare överlåter fast egendom (20 kap. 5 § första stycket jordabalken). Det finns då inget köpebrev eller annan s.k. fångeshandling som kan ligga till grund för ansökan. Utredningen föreslår, i syfte att underlätta den praktiska hanteringen av lagfartsansökningar i dessa fall, att en bouppteckning enligt svenska bestämmelser ska förrättas om arvet handläggs i Sverige, utländsk rätt tillämpas på arvet och det finns fast egendom i Sverige i kvarlåtenskapen.

I och med att arvsförordningen träder i kraft kommer arvet normalt att handläggas i det land där den avlidne hade hemvist och det landets lag kommer också att tillämpas i de allra flesta fall. Om en avliden person var bosatt utomlands, men hade fast egendom i Sverige, kommer någon svensk bouppteckning således inte att upprättas. I dessa fall kommer i stället ett europeiskt arvsintyg att få ligga till grund för lagfartsansökan, om det inte finns något köpebrev eller annan fångeshandling som kan utgöra grund för en lagfart.

Den situation som utredningens förslag reglerar, dvs. när utländsk rätt är tillämplig på ett arv som handläggs i Sverige, är ett undantag från huvudregeln och kan förmodas komma att bli aktuell i relativt liten utsträckning. I huvudsak krävs det att den avlidne var en utländsk medborgare som flyttat till Sverige och i ett lagvalsförordnande har angett att medborgarskapslandets lag ska tillämpas. Det skulle, som *Familjens jurist* pekar på, föra för långt att för just dessa undantagsfall införa ett krav på att förrätta en fullständig bouppteckning enligt svenska bestämmelser. Enligt regeringens mening är inte heller den praktiska nyttan av att uppteckna den fasta egendomen i dessa fall tillräckligt stor för att motivera ett krav på en bouppteckning avseende den egendomen. Inte minst när det stora flertalet fall där den avlidne ägt fast egendom i Sverige inte kommer omfattas. Inte heller när det gäller tomträtt finns det skäl att i dessa fall ställa upp ett krav på bouppteckning.

Regeringen anser således att det är lämpligare att en lagfartsansökan får grunda sig på ett europeiskt arvsintyg även i dessa fall, när det saknas köpebrev eller annan fångeshandling (se avsnitt 6.8). Regeringen föreslår därför ingen bestämmelse om att bouppteckning ska upprättas i de fall det finns fast egendom i kvarlåtenskapen och arvet handläggs i Sverige.

Lagfart ska sökas inom tre månader från det att den handling förvärvet grundas på upprättades (20 kap. 2 § jordabalken). Syftet med en tidsfrist är att det inte ska finnas fastigheter som under en längre tid saknar registrerad ägare. Den som inte söker lagfart i tid kan föreläggas att göra det vid vite.

En fråga är inom vilken tid lagfart ska sökas i de fall det inte finns någon bouppteckning eller andra handlingar som ligger till grund för förvärvet. Utredningen föreslår att lagfart i dessa fall ska sökas inom tre månader från den tidpunkt då ett europeiskt arvintyg utfärdades (se avsnitt 6.8). Det finns dock ingen tidsgräns för när ett europeiskt arvsintyg ska utfärdas. Det finns inte ens en skyldighet att ansöka om ett sådant intyg. En nackdel med att utforma tidsfristen på det sätt som utredningen föreslår är därför att ansökan om lagfart kan skjutas upp på obestämd tid genom att den enskilde låter bli att ansöka om ett arvsintyg. Lantmäteriet kan då inte heller vid vite förelägga ägaren att ansöka om lagfart. Enligt regeringen bör tidsfristen därför i stället utformas så att den börjar löpa oberoende av vilka åtgärder den enskilde vidtar. En lämplig ordning är, när utländsk rätt är tillämplig på arvet och det inte finns någon handling som förvärvet grundas på, att lagfart ska sökas inom viss tid från den tidpunkt då den omständighet som ligger till grund för förvärvet inträffade (t.ex. dödsfallet). *Familjens jurist* anser att den tidsfrist som promemorian föreslår är för kort, eftersom det ofta tar längre tid än tre månader att avsluta ett arv med anknytning till ett annat land. De arv som bestämmelsen är avsedd att tillämpas på är dock fall där arvskiftet genomförs utan att det upprättas några handlingar som förvärvet grundas på, t.ex. där egendomen överförs direkt till arvingarna. För dessa arv bör en tidsfrist på tre månader i allmänhet vara tillräcklig. I andra fall kommer tiden, liksom hittills, även vid arv med internationell anknytning att räknas från fångeshandlingens upprättande (jfr 20 kap. 2 § första stycket jordabalken). Regeringen föreslår mot den här bakgrunden att lagfart, när det inte finns någon handling som förvärvet grundas på, ska sökas inom tre månader från den tidpunkt då den omständighet som ligger till grund för förvärvet inträffade.

6.5 Egendom som tillfaller Allmänna arvsfonden

Regeringens förslag: Egendom som en avliden person efterlämnar i Sverige ska tillfalla Allmänna arvsfonden, om det enligt den lag som tillämpas på arvet inte finns någon arvinge eller testamentstagare. En utländsk stat, kommun, allmän fond eller allmän inrättning ska då inte anses som arvinge.

Utredningens förslag överensstämmer i sak med regeringens men är lagtekniskt något annorlunda utformat.

Remissinstanserna: Remissinstanserna lämnar förslaget i huvudsak utan invändningar. *Kammarkollegiet* och *Sveriges advokatsamfund* anser att bestämmelsen bör utformas så att det tydligare framgår att det inte är

Prop. 2014/15:105 avsett att egendom i Sverige ska kunna tillfalla en utländsk motsvarighet till Allmänna arvsfonden.

Skälen för regeringens förslag: En utländsk medborgares egendom i Sverige tillfaller enligt hittillsvarande ordning Allmänna arvsfonden, om den avlidne saknar arvingar eller testamentstagare och lagen i den avlidnes medborgarskapsland anger att egendomen ska tillfalla staten, kommun, allmän fond eller inrättning (1 kap. 11 § lagen om internationella rättsförhållanden rörande dödsbo). Arvsförordningen hindrar inte att en sådan ordning fortsätter att tillämpas (artikel 33). Detta gäller under förutsättning att borgenärerna har rätt att kräva att deras fordringar tillgodoses från alla tillgångar som ingår i kvarlåtenskapen. Detta överensstämmer med svensk rätt, eftersom Allmänna arvsfonden inte kan göra anspråk på egendom innan dödsboets skulder är betalda.

Regeringen föreslår därför en bestämmelse i lagen om arv i internationella situationer om att egendom i Sverige ska tillfalla Allmänna arvsfonden om den avlidne saknar arvingar eller testamentstagare. Detta föranleder en följdändring i lagen (1994:243) om Allmänna arvsfonden i fråga om vilken egendom som ingår i fonden.

Regeringen instämmer i *Kammarkollegiets* och *Sveriges advokatsamfund*s uppfattning att det finns en risk för att den lagtekniska utformningen av utredningens förslag kan leda till en begränsning av tillämpningsområdet som inte är avsedd. Bestämmelsen bör därför utformas så att det framgår att Allmänna arvsfonden ska ha företräde framför en liknande inrättning utomlands.

6.6 Provisoriskt omhändertagande av egendom

Regeringens förslag: Om det finns egendom i Sverige och svensk domstol eller annan myndighet inte är behörig i frågor som gäller arvet, ska egendomen ändå tillfälligt kunna tas om hand av socialnämnden. Dödsfallet ska anmälas till socialnämnden av den som har egendomen i sin vård eller annars av den som är närmast till att göra anmälan.

Om socialnämnden inte kan överlämna egendomen till någon som är behörig att ta emot den, ska tingsrätten besluta att egendomen ska avträdas till förvaltning av särskild boutredningsman till dess den kan överlämnas till någon som är behörig.

Om egendomen är av litet värde, ska socialnämnden i stället för att anmäla dödsfallet till tingsrätten kunna överlämna egendomen till en närstående till den avlidne eller till utlandsmyndigheten för det land som den avlidne var medborgare i.

Utredningens förslag överensstämmer i huvudsak med regeringens. Utredningen föreslår dock att det ska vara fråga om personlig egendom för att den ska få kunna överlämnas till en närstående till den avlidne eller till en utlandsmyndighet.

Remissinstanserna: De flesta av remissinstanserna lämnar förslagen utan invändning. Enligt *Sveriges advokatsamfund* bör det övervägas att närmare reglera boutredningsmannens provisoriska förvaltning.

Skälen för regeringens förslag: Bestämmelser som reglerar förfarandet med egendom som en utländsk medborgare eller en person med hemvist utomlands lämnar efter sig i Sverige finns i lagen om internationella rättsförhållanden rörande dödsbo (2 kap. 3 §). Frågan är i vilken utsträckning dessa bestämmelser kan behållas.

Huvudregeln enligt arvsförordningen är att behörigheten i frågor som rör arvet tillkommer domstolar och andra myndigheter i den stat där den avlidne hade hemvist vid sin död. Även egendom utomlands omfattas av förfarandet. Utgångspunkten är därför att någon som är behörig enligt det utländska förfarandet ska ta hand om egendomen. Det finns dock även fortsättningsvis ett praktiskt behov av regler som möjliggör att egendom i Sverige tillfälligt kan tas om hand, trots att svensk domstol eller annan myndighet inte är behörig att fatta beslut om arvet.

Arvsförordningen medger att tillfälliga åtgärder vidtas med egendom, även om arvet ska handläggas i en annan stat (artikel 19). Utredningen bedömer mot den bakgrunden att svenska bestämmelser om tillfälligt förfarande med egendom är förenliga med arvsförordningen. Regeringen delar den bedömningen.

Socialnämnden bör, liksom enligt hittillsvarande ordning, ta hand om egendomen, vidta nödvändiga åtgärder och försöka lämna över egendomen till den som är behörig att ta emot den. Dödsfallet bör anmälas till nämnden av den som har egendomen i sin vård eller annars är närmast till att göra anmälan.

Enligt gällande rätt får egendomen inte överlämnas innan kostnaderna för den avlidnes uppehälle, vård och begravning har betalats. Regeringen bedömer att en sådan bestämmelse är oförenlig med arvsförordningen, eftersom alla frågor som rör arvet ska prövas av den domstol eller annan myndighet som är behörig enligt arvsförordningen. Någon motsvarighet till denna bestämmelse bör därför inte tas in i den nya lagen. Fordringar som rör den avlidnes uppehälle, vård och begravning kommer därför i fortsättningen att få framställas till den utländska dödsboförvaltningen. Enligt hittillsvarande ordning får egendomen inte heller överlämnas om det skulle medföra skada för någon rättsägare som är svensk medborgare eller som har hemvist här. Regeringen bedömer att även en sådan bestämmelse skulle stå i strid med arvsförordningens behörighetsregler, eftersom det skulle innebära att svenska myndigheter prövar en fråga som omfattas av den utländska behörigheten att fatta beslut om arvet i dess helhet. Någon motsvarighet till denna bestämmelse bör därför inte tas in i den nya lagen, vilket inte heller utredningen föreslår. I sammanhanget kan dock noteras att arvsförordningen inte hindrar att interimistiska åtgärder, t.ex. kvarstad, beslutas i Sverige trots att det är domstolar och andra myndigheter i ett annat land som är behöriga i frågor som rör arvet (artikel 19).

I likhet med vad som hittills har gällt enligt lagen om internationella rättsförhållanden rörande dödsbo bör socialnämnden vara skyldig att anmäla dödsfallet till tingsrätten om det inte går att finna någon behörig person som kan ta emot den. Tingsrätten ska då besluta att egendomen ska avträdas till tillfällig förvaltning av boutredningsman. För att inte utländska delägare ska riskera att lida en rättsförlust finns det skäl att säkerställa att den person som utses till boutredningsman är oberoende. I dessa fall ska därför en särskild boutredningsman utses (jfr avsnitt 6.2).

Liksom enligt nuvarande ordning bör socialnämnden, om egendomen är av mindre värde, i stället för att anmäla dödsfallet till tingsrätten kunna överlämna den till en närstående till den avlidne eller till utlandsmyndigheten, dvs. vanligtvis ambassaden, för det land som den avlidne var medborgare i. Hittills har det föreskrivits att det ska vara fråga om lösöre för personligt bruk för att överlämnande ska kunna ske (2 kap. 3 § lagen om internationella rättsförhållanden rörande dödsbo). Även utredningens förslag innebär att det ska vara fråga om egendom för personligt bruk. Bestämmelsen i lagen om internationella rättsförhållanden rörande dödsbo har dock i rättstillämpningen tolkats som att en tillräcklig förutsättning för överlämnande är att egendomen har ett mindre värde, eftersom en annan tolkning skulle leda till att boutredningsman skulle behöva utses för att förvalta även egendom av litet värde. Regeringen föreslår därför att egendom av mindre värde ska kunna överlämnas till en närstående eller till en utlandsmyndighet, även om egendomen inte är för personligt bruk. Det bör understrykas att det här inte är fråga om en slutlig fördelning av egendomen (detta ska ske enligt den lag som är tillämplig på arvet) utan om en regel som anger hur socialnämnden praktiskt ska hantera denna typ av efterlämnad egendom. En sådan ordning står därför inte i strid med arvsförordningen.

När det gäller boutredningsmannens provisoriska förvaltning finns det, som *Sveriges advokatsamfund* anför, inga förfaranderegler som särskilt reglerar de fall där förvaltningen av egendomen är provisorisk. Regeringen instämmer dock i utredningens bedömning att förvaltningen även fortsättningsvis kan regleras av befintliga bestämmelser i ärvdabalken. Där finns t.ex. bestämmelser om boutredningsmannens entledigande och om att han eller hon har rätt skäligt arvode (se 19 kap. 5 § första stycket och 19 § andra stycket ärvdabalken). Inte heller detta innebär någon förändring i förhållande till vad som redan gäller.

6.7 Utländska förrättningar

Regeringens förslag: Vid boutredning och arvskifte som görs i Sverige ska det beaktas vad som tillkommit borgenär, arvinge eller testamentstagare vid motsvarande förrättning efter den avlidne i en annan stat. Detta ska dock bara gälla om svensk rätt är tillämplig på arvet.

Regeringens bedömning: Bestämmelser om Utrikesdepartementets medverkan i internationella arvsärenden behövs inte längre.

Utredningens förslag överensstämmer delvis med regeringens. När det gäller beaktande av utländska förrättningar föreslås inte någon begränsning till fall när svensk rätt är tillämplig på arvet. Utredningen föreslår också att även ett antaget utfall av en ännu inte genomförd utländsk förrättning ska beaktas. Vidare föreslår utredningen att en boutredningsman även fortsättningsvis ska kunna anlita Utrikesdepartementet för att lämna ut egendom till en utländsk förrättning, för att införskaffa handlingar från en utländsk förrättning eller för annat liknande ändamål.

Remissinstanserna: Ingen remissinstans invänder mot förslagen.

Beaktande av vissa utländska förrättningar

Vid boutredning och arvskifte här i Sverige ska hänsyn tas till en utländsk boutredning och ett utländskt arvskifte (2 kap. 9 § lagen om internationella rättsförhållanden rörande dödsbo). Vid den svenska förrättningen ska alltså beaktas vad en borgenär, arvinge eller testamentstagare fått ut i annat land vid motsvarande förrättning efter den avlidne. Det innebär att det inte finns något hinder mot att vid den svenska förrättningen kompensera övriga rättsägare genom att beakta utfallet av den utländska förrättningen.

Ett syfte med arvsförordningen är att skapa en ordning som innebär att det inleds endast ett förfarande som omfattar all den avlidnes egendom, oavsett typ av tillgångar och oavsett var tillgångarna befinner sig. Arvsförordningen utgår alltså från att det endast kommer att vara en dödsboförvaltning och att endast ett förfarande ska kunna äga rum (se t.ex. reglerna om litispensens, artikel 17). Det finns därför inte någon regel i förordningen som motsvarar den svenska bestämmelsen. Även i förhållande till de nordiska länder som inte ska tillämpas arvsförordningen är tanken att det inte ska uppstå parallella förfaranden, eftersom den nordiska arvskonventionen anger att dessa länder också ska tillämpa hemvistprincipen som grund för behörigheten. Utredningen föreslår mot denna bakgrund att det även fortsättningsvis ska finnas en möjlighet att beakta motsvarande utländska förrättning, men att det inte finns utrymme att tillämpa bestämmelsen i förhållande till förrättningar i stater som tillämpar arvsförordningen eller är anslutna till den nordiska arvskonventionen.

Regeringen delar bedömningen att arvsförordningens behörighetsregler kommer att leda till att parallella förfaranden undviks. När det gäller utrymmet för att även i fortsättningen kompensera arvtagare i Sverige på grund av ett ur svensk synvinkel orättvist resultat gör regeringen dock en annan bedömning än utredningen. Lagvalsreglerna i arvsförordningen innebär att den lag som ska tillämpas på arvet ska gälla för arvet i dess helhet. Det innebär att det inte finns utrymme för svenska bestämmelser som åsidosätter tillämpningen av den utländska lagen, oavsett om det är lagen i ett land som ska tillämpa arvsförordningen eller något annat lands lag som tillämpas. Utrymmet för att vid boutredningar och arvskiften i Sverige beakta utfallet av en utländsk förrättning är således begränsat till de fall där svensk rätt tillämpas på arvet. Bestämmelsen bör utformas med beaktande av detta. Som utredningen anför kommer bestämmelsen i princip att tillämpas endast i förhållande till stater som inte ska tillämpa arvsförordningen eller är anslutna till den nordiska arvskonventionen. Det finns dock inte anledning att införa en sådan absolut begränsning i lagen. Eftersom bestämmelsen endast gäller när svensk rätt är tillämplig på arvet, kan den inte komma i konflikt med arvsförordningen eller den nordiska arvskonventionen.

När det gäller vad som ska kunna beaktas föreslår utredningen att hänsyn ska kunna tas även till det antagna utfallet av en utländsk förrättning. Enligt regeringens mening skulle det dock föra för långt att införa en skyldighet att i förväg kunna göra bedömningar av det antagna utfallet av utländska förrättningar som ännu inte ägt rum. En sådan ord-

Prop. 2014/15:105 ning skulle bygga in ett osäkerhetsmoment i bedömningen och kunna leda till att den svenska förrättningen blir materiellt felaktig. Regeringen lämnar därför inget sådant förslag. Däremot finns det i allmänhet, i det fall en utländsk förrättning pågår eller är nära förestående, inget hinder mot att avvakta med den svenska förrättningen till dess den utländska förrättningen är klar. Hittills har det funnits en lagfäst möjlighet att låta den svenska förrättningen anstå om det inte orsakar rättsägare skada (2 kap. 9 § lagen om internationella rättsförhållanden rörande dödsbo). Enligt regeringens mening bör det, i det fall en boutredningsman är förordnad, anses rymmas i hans eller hennes allmänna uppdrag att på detta sätt avvakta med den svenska förrättningen. Det behövs därför inte, vilket inte heller utredningen föreslår, en särskild regel om detta.

Enligt hittillsvarande ordning har en boutredningsman varit skyldig att försöka inhämta handlingar som har upprättats vid förrättningen utomlands (se 2 kap. 9 § lagen om internationella rättsförhållanden rörande dödsbo). Regeringen bedömer, liksom utredningen, att även den här typen av utredningsåtgärder följer av boutredningsmannens allmänna uppdrag. Det behövs därför fortsättningsvis inte heller någon motsvarighet till denna bestämmelse.

Utrikesdepartementets medverkan i internationella arvsärenden

Enligt vad som har gällt hittills har en boutredningsman kunnat anlita Utrikesdepartementet för att utlämna egendom till utländsk dödsboförvaltning, för att inhämta utländska bouppteckningshandlingar eller med liknande åtgärder (2 kap. 14 och 15 §§ lagen om internationella rättsförhållanden rörande dödsbo). Boutredningsmannen kan vara skyldig att ställa säkerhet för kostnader i ärendet. För egendom som har förts till Sverige genom Utrikesdepartementets medverkan råder utmättningsförbud. Utredningen föreslår att dessa bestämmelser förs över till den nya lagen. Regeringen konstaterar dock att det praktiska behovet av bestämmelserna inte är detsamma som vid tillkomsten av lagen om internationella rättsförhållanden rörande dödsbo på 1930-talet. Möjligheterna för en boutredningsman att själv sköta kontakter med utländska dödsboförvaltare eller att se till att egendom transporteras utomlands är nu helt andra. I praktiken tillämpas dessa bestämmelser inte heller längre. Enligt regeringens mening bör några motsvarande regler därför inte tas in i den nya lagen om arv i internationella situationer.

6.8 Europeiskt arvsintyg

Regeringens förslag: Skatteverket ska utfärda europeiska arvsintyg.

Skatteverkets beslut om arvsintyg ska överklagas till tingsrätten i den ort där den avlidne hade hemvist vid sin död. Stockholms tingsrätt ska vara reservforum. Vid handläggningen i domstol ska lagen om domstolsärenden tillämpas.

Ett arvsintyg ska kunna ligga till grund för en lagfartsansökan.

Utredningens förslag överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: De flesta av remissinstanserna, däribland *Skatteverket*, tillstyrker förslagen eller invänder inte mot dem.

Sveriges advokatsamfund instämmer inte i utredningens förslag att arvsintyg bör utfärdas av Skatteverket. Enligt samfundet bör uppgiften i stället ligga på de allmänna domstolarna, eftersom handläggningen innefattar frågor av civilrättslig karaktär samt aktualiserar bevisupptagning och bevisvärdering. *Familjens jurist* invänder i och för sig inte mot att Skatteverket ska utfärda arvsintygen men bedömer att arvsförordningen kan uppfattas så att den ställer krav på att den myndighet som utses ska ha möjlighet att höra berörda personer muntligen.

Domstolsverket instämmer i utredningens bedömning att Skatteverkets beslut bör överklagas till allmän domstol. *Svea hovrätt* delar inte den uppfattningen och menar att utfärdande av arvsintyg lämpar sig bättre för överprövning i allmän förvaltningsdomstol.

Skälen för regeringens förslag

Skatteverket bör ansvara för utfärdande av arvsintyg

Ett syfte med arvsförordningen är att underlätta för unionsmedborgare att hävda sina rättigheter vid arv i internationella situationer. Inrättandet av det europeiska arvsintyget är en del av den förenklingen. Genom arvsintyget ska berörda personer – t.ex. arvingar, testamentstagare och boutredningsmän – på ett enkelt sätt kunna styrka sin ställning eller sina rättigheter i andra medlemsstater. Ett arvsintyg kan utfärdas för en rad ändamål. Exempelvis kan det behövas om den avlidne har banktillgodohavanden i en annan medlemsstat och en boutredningsman behöver kunna visa sin behörighet. Ett arvsintyg kan också behövas för förvaltningen av egendom i kvarlåtenskapen och förfogandet över egendomen i förhållande till tredje man. När arvskiftet är klart kan ett arvsintyg användas för att visa äganderätt till viss egendom.

Det krävs kompletterande nationella regler när det gäller den praktiska hanteringen av arvsintygen, bl.a. i fråga om vilken myndighet som ska utfärda dem och vilka handlägningsregler som ska tillämpas.

Utredningens bedömning är att ärenden som rör arvsintyg bör handläggas av Skatteverket. Verket har ansvar för registrering av bouppteckningar och har redan tillgång till flertalet av de uppgifter som kan ingå i ett arvsintyg. Det finns alltså en upparbetad kompetens att hantera många av de frågor som kan aktualiseras vid handläggningen av en ansökan om ett arvsintyg. Utredningen pekar även på att prövningen inte innefattar rättskipning, utan utgör en kontroll av uppgifter som tillhandahålls av sökanden. Dessa omständigheter talar enligt regeringens mening för att Skatteverket bör ansvara för utfärdandet av arvsintygen.

Utöver att kontrollera den information och de förklaringar som sökanden tillhandahåller ska den utfärdande myndigheten, i den utsträckning detta föreskrivs eller är tillåtet i den lag som gäller för myndigheten, självmant göra de utredningar som krävs för att kontrollera de lämnade uppgifterna. Avsikten kan dock inte vara att den myndighet som utfärdar arvsintyget ska göra rättsliga bedömningar i tvistiga frågor om t.ex. arvsrätt eller utfärda arvsintyg när uppgifterna som ska styrkas med intyget är tvistiga eller oförenliga med uppgifterna i en bouppteckning. Regeringen delar därför inte uppfattningen som *Sveriges advokatsamfund*

Prop. 2014/15:105 framför, att prövningen bör ske i domstol i första instans. Skatteverket bör alltså handlägga ärenden om utfärdande av europeiska arvsintyg.

Förvaltningslagen (1986:223) gäller vid en förvaltningsmyndighets handläggning, om det inte finns avvikande bestämmelser i annan lag eller förordning. Arvsförordningen innehåller vissa sådana bestämmelser om handläggningen av frågor som gäller arvsintyg (artiklarna 65–73), men i övrigt gäller därmed förvaltningslagen. Förvaltningslagen anger således ramarna för de utredningar som Skatteverket kan göra för att kontrollera lämnade uppgifter. Förvaltningslagen innehåller också de bestämmelser som behövs, bl.a. om jäv och om att beslut ska motiveras. Enligt förvaltningslagen finns också möjlighet att vid behov ha muntlig handläggning. Några kompletterande svenska bestämmelser krävs därför inte.

Överklagande

Enligt arvsförordningen ska ett beslut om arvsintyg kunna överklagas. Huvudregeln är att beslut av en förvaltningsmyndighet får överklagas till allmän förvaltningsdomstol. När det gäller arvsintyg är det framför allt det förhållandet att beslut om bouppteckningar får överklagas dit som talar för en sådan ordning. Regeringen konstaterar dock att det vid överklagande kan bli aktuellt att göra rättsliga bedömningar i tvistiga frågor mellan enskilda och att de frågeställningar som kan aktualiseras, t.ex. frågor om den legala arvsordningen, är av civilrättslig karaktär, jfr propositionen Domstolarnas handläggning av ärenden (prop. 2010/11:119 s. 38). Enligt regeringens mening är den lämpligaste ordningen därför att överklaganden, som utredningen föreslår, hanteras av de allmänna domstolarna.

Den tingsrätt som i allmänhet har behörighet att pröva frågor om arvet, dvs. tingsrätten på den ort där den avlidne hade hemvist vid sin död, bör också ha behörighet att överpröva beslut som rör arvsintyg. För det fall den döde inte hade hemvist i Sverige, men Skatteverket ändå är behörig att utfärda arvsintyg, exempelvis när den avlidnes egendom finns här, bör Stockholms tingsrätt vara reservforum. Regeringen föreslår bestämmelser med denna innebörd.

Prövningen i domstol av frågor som gäller arvsintyget sker efter överklagande av förvaltningsmyndighets beslut och kommer i allmänhet att avgöras efter ett skriftligt förfarande. Detta talar för att lagen (1996:242) om domstolsärenden bör tillämpas vid domstolarnas handläggning av frågor som gäller arvsintyg. Den lagen ger också utrymme för ett i det enskilda fallet mindre formbundet förfarande än vad som gäller för en prövning enligt rättegångsbalken. Enligt regeringens uppfattning framstår en tillämpning av lagen om domstolsärenden som den mest ändamålsenliga. Regeringen föreslår därför, i likhet med utredningen, att lagen om domstolsärenden ska tillämpas vid domstolarnas handläggning av ärenden som gäller arvsintyg.

Arvsintyget som grund för lagfart

Den som får fast egendom genom exempelvis arv är skyldig att ansöka om lagfart. Frågor om vilket underlag som krävs för att en ansökan om lagfart ska beviljas omfattas inte av arvsförordningens tillämpningsområde. Det finns dock inget hinder mot att i Sverige låta arvsintyget

ligga till grund för en sådan ansökan. Arvsintyget syftar till att underlätta för bland annat arvingar och testamentstagare att styrka sin ställning. Ett sådant intyg underlättar handläggningen vid myndigheter i medlemsstaterna när det gäller att kontrollera uppgifter från en annan medlemsstat. Inte minst fyller arvsintyget en praktisk funktion i de fall arvet har handlagts enligt utländsk rätt och det inte har upprättats någon bouppteckning som kan ligga till grund för en ansökan om lagfart (se avsnitt 6.4). Regeringen föreslår därför, i likhet med utredningen, att ett europeiskt arvsintyg ska kunna ligga till grund för en svensk lagfartsansökan.

6.9 Erkännande och verkställighet av avgöranden enligt arvsförordningen

Regeringens förslag: En ansökan om erkännande eller verkställbarhet av ett avgörande ska göras till den tingsrätt som regeringen föreskriver. En ansökan om ändring av ett beslut som har meddelats med anledning av en ansökan om erkännande eller verkställbarhet ska göras till den tingsrätt som har meddelat beslutet.

En ansökan om ändring ska, om den görs av sökanden, göras inom fyra veckor från den dag då beslutet meddelades.

Lagen om domstolsärenden ska tillämpas vid handläggningen i domstol, om inte annat följer av arvsförordningen.

Om ett avgörande förklaras verkställbart, ska det verkställas enligt utsökningsbalkens regler på samma sätt som en svensk dom som har fått laga kraft, om inte annat följer av arvsförordningen.

Utredningens förslag överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: Remissinstanserna tillstyrker i allt väsentligt förslagen eller har inga invändningar mot dem.

Skälen för regeringens förslag

Frågor om erkännande och verkställbarhet i Sverige

Innebörden av att ett avgörande erkänns i Sverige är att avgörandet får verkan i Sverige och att det kan förklaras vara verkställbart här. När ett utländskt avgörande erkänns i Sverige kan parterna inte tvista på nytt inför en svensk domstol om samma sak, dvs. det utländska avgörandet är ett hinder mot en rättegång i Sverige.

Ett avgörande som har meddelats i en medlemsstat ska enligt arvsförordningen erkännas i övriga medlemsstater utan något särskilt förfarande. Erkännande får vägras endast på någon av de grunder som anges i förordningen (artikel 40). När erkännandefrågan uppkommer som en prejudiciell fråga vid en domstol i en medlemsstat får den domstolen avgöra frågan om erkännande. Bestämmelsen innebär att om en part i en svensk rättegång gör gällande att en utländsk dom inte ska erkännas här och den utländska domen rör en fråga som är av betydelse för den svenska domstolens prövning, är den svenska domstolen behörig att pröva om domen kan anses giltig i Sverige. Frågan om erkännande kan också prövas i ett särskilt förfarande (artikel 39.2).

För att ett utländskt avgörande ska kunna verkställas i Sverige krävs att en domstol i ett särskilt förfarande har fattat ett beslut om att avgörandet är verkställbart (artiklarna 45–58). Ett förfarande för verkställbarhetsförklaring finns redan i lagen om internationella rättsförhållanden rörande dödsbo och ett motsvarande förfarande som föreskrivs i arvsförordningen finns i en rad andra internationella instrument, exempelvis EU:s underhållsförordning. Enligt arvsförordningen inskränker sig prövningen i ett första skede till en kontroll av att de formella förutsättningarna är uppfyllda. Den part mot vilken verkställighet begärs kan dock ansöka om ändring av en verkställbarhetsförklaring och sökanden kan ansöka om ändring av ett beslut som innebär avslag på ansökan. Avgörandet med anledning av en ansökan om ändring får enligt arvsförordningen överklagas.

Även en officiell handling eller en förlikning inför domstol (artikel 3.1 h och i) ska förklaras verkställbar i Sverige enligt samma förfarande som gäller för domar (artiklarna 60.1 och 61.1). Bestämmelserna om verkställbarhetsförklaringar gäller alltså också för sådana handlingar.

Behörig domstol i Sverige

Den lokala behörigheten för prövningen av ansökningar om verkställbarhetsförklaring enligt arvsförordningen ska bestämmas utifrån hemvisten för den part mot vilken verkställighet begärs eller utifrån den plats där verkställighet ska ske (artikel 45.2). Ansökningar om verkställbarhet av utländska avgöranden i allmänhet har tidigare prövats av Svea hovrätt. I samband med att 2012 års Bryssel I-förordning nyligen trädde i kraft gjordes dock en generell överflyttning av verkställbarhetsprövningen i första instans till tingsrätt. Prövningen har i förordning koncentrerats till ett antal tingsrätter, se vidare propositionen Nya regler för erkännande och verkställighet av utländska domar på civilrättens område (prop. 2013/14:219 s. 84–90) och bl.a. förordningen (2014:1518) om behörig domstol vid erkännande och verkställighet av utländska avgöranden i vissa fall. För att frångå denna nya ordning när det gäller avgöranden som omfattas av arvsförordningen krävs det starka skäl. Regeringen delar utredningens bedömning att det saknas sådana skäl. Prövningen av verkställbarheten bör även i dessa fall ske i tingsrätt som första instans. Regeringen bör i förordning ange vilka tingsrätter som ska vara behöriga att handlägga ärendena.

Närmare om förfarandet

Arvsförordningen innehåller vissa regler om förfarandet vid ansökan om verkställbarhetsförklaring. Exempelvis anges att en kopia av domen ska bifogas ansökan. Ansökningsförfarandet ska dock i huvudsak regleras av nationell rätt, vilket innebär att det behövs svenska regler, t.ex. om rättens sammansättning och om jäv. I samband med att handläggningen av verkställbarhetsansökningar flyttades från Svea hovrätt till tingsrätt gjordes bedömningen att lagen (1996:242) om domstolsärenden ska tillämpas på förfarandet (se prop. 2013/14:219 s. 90 f.). Det saknas skäl att i detta fall avvika från den bedömningen när det gäller kompletterande processlag för ansökningar om verkställbarhetsförklaring. Lagen om

domstolsärenden bör alltså gälla vid ansökningar enligt arvsförordningen.

Båda parterna kan ansöka om ändring av ett beslut som gäller erkännande eller verkställbarhetsförklaring (artikel 50.1). Av arvsförordningen framgår att motparten kan ansöka om ändring inom 30 dagar från det att beslutet delgavs honom eller henne. Om motparten har hemvist i en annan medlemsstat, är tidsfristen 60 dagar (artikel 50.5). Av förordningen framgår dock inte inom vilken tid sökanden ska ansöka om ändring av ett beslut som innebär avslag på ansökan. Den frågan regleras inte heller i lagen om domstolsärenden (där anges endast överklagandefrister). Av allmänna processrättsliga principer följer dock att tiden för att ansöka om ändring inte bör vara obegränsad. En tidsfrist bör därför införas. Med hänsyn till att sökanden ofta befinner sig utomlands i dessa fall finns det skäl att välja en något längre tidsfrist än den tidsfrist om tre veckor som normalt gäller för överklaganden, se propositionen Om Sveriges tillträde till Luganokonventionen (prop. 1991/92:128 s. 143). Enligt kompletterande bestämmelser till andra liknande internationella instrument gäller att tidsfristen för att ansöka om ändring är fyra veckor från det att beslutet meddelades (se t.ex. 10 § lagen [2014:912] med kompletterande bestämmelser om domstols behörighet och om erkännande och internationell verkställighet enligt vissa avgöranden). Enligt regeringens mening är det lämpligt att även när det gäller arvsförordningen bestämma motsvarande tidsfrist till fyra veckor från den dag beslutet meddelades.

När det gäller tiden för att överklaga tingsrättens beslut i ett ärende om ansökan om ändring finns regler om det i lagen om domstolsärenden, för överklagande såväl till hovrätt som till Högsta domstolen.

Verkställighet

En dom som är verkställbar i en medlemsstat ska kunna verkställas i en annan medlemsstat sedan domen har förklarats vara verkställbar där (artikel 43). En grundläggande förutsättning för att verkställighet ska kunna ske är alltså att domen är verkställbar i ursprungsstaten. I likhet med bl.a. 2012 års Bryssel I-förordning ställer arvsförordningen inte något krav på att domen ska ha fått laga kraft för att den ska kunna verkställas. Att så är fallet framgår indirekt av den möjlighet som finns för en domstol att skjuta upp prövningen av verkställbarheten om domen har överklagats i ursprungsstaten (artikel 53). Vidare anges i artikel 54.3 att inga andra åtgärder för verkställighet än säkerhetsåtgärder får vidtas före det att fristen för att söka ändring av verkställbarhetsförklaringen har löpt ut. Arvsförordningen innehåller därmed spärrar mot avgöranden som inte har fått laga kraft. Mot den bakgrunden bör, på motsvarande sätt som gäller t.ex. för 2012 års Bryssel I-förordning, ett avgörande som har förklarats verkställbart enligt arvsförordningen verkställas enligt utsökningsbalken på samma sätt som en svensk dom som har fått laga kraft.

Rätten till säkerhetsåtgärder följer direkt av tingsrättens beslut om verkställbarhetsförklaring, och sökanden behöver därför inte utverka ett särskilt domstolsbeslut om det. Av tydlighetsskäl bör det dock i den nya lagen anges att tingsrättens beslut att bifalla en ansökan om verkställbarhetsförklaring anses innefatta ett beslut om kvarstad eller om någon

6.10 Anpassning

Regeringens bedömning: Det bör inte införas särskilda bestämmelser om anpassning av utländska åtgärder och förfaranden till svensk rätt.

Utredningens bedömning överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: De flesta av remissinstanserna invänder inte mot bedömningen.

Några remissinstanser, bl.a. *Stockholms tingsrätt* och *Familjens jurist*, anser att det är av vikt att det förtydligas hur en accept av arv eller ett avstående av arv, legat eller laglott i Sverige ska genomföras och dokumenteras. *Hovrätten över Skåne och Blekinge* menar att förklaringar om arvsavstående m.m. utgör registreringsärenden som bör handläggas av Skatteverket.

Skälen för regeringens bedömning: Om det finns svensk behörighet enligt arvsförordningen, är svensk domstol behörig att fatta beslut om arvet i dess helhet (artikel 4). Domstolen kan i dessa fall komma att tillämpa utländsk rätt, t.ex. om den avlidne har gjort ett lagvalsförordnande. De frågor och förfaranden som kan uppkomma när utländsk rätt tillämpas är av vitt skilda slag. När de internationellt privat- och processrättsliga reglerna anger att utländsk rätt ska tillämpas, ska den tillämpliga lagen tolkas och tillämpas lojalt. Det innebär att de främmande rättsreglerna om möjligt ska tolkas och tillämpas på samma sätt som i ursprungslandet. Det är alltså domstolens ansvar att i varje enskilt fall så långt som möjligt anpassa utländska rättsliga institut och förfaranden till nationella förhållanden. Ett exempel på anpassning som regleras i arvsförordningen är att det finns bestämmelser om att utländska sakrätter som är okända i den medlemsstat där de åberopas, ska anpassas till den närmast likvärdiga sakrätten (artikel 31).

När det annars gäller åtgärder och förfaranden som inte har någon motsvarighet i Sverige är det, enligt regeringens mening, knappast möjligt att på förhand för varje tänkbar situation bedöma vad en viss utländsk aktör ska anses motsvara i Sverige eller hur utländska förfaranderegler ska tillämpas här. Dessa frågor kommer med nödvändighet att i varje enskilt fall behöva hanteras och anpassas inom ramen för befintliga svenska regler. Regeringens bedömning är därför att det inte bör införas särskilda bestämmelser om hur utländska förfaranden eller åtgärder, som kan komma att aktualiseras i Sverige, ska handläggas.

En särskild fråga som utredningen behandlar när det gäller anpassning avser förklaringar om accept av arv eller avstående av arv, legat eller laglott som eventuellt ska avges inför domstol enligt utländsk rätt. Utredningen bedömer att sådana förklaringar kan handläggas av tingsrätt inom ramen för de befintliga reglerna om bevisning för framtida säkerhet i 41 kap. rättegångsbalken. Vissa remissinstanser förordar särskilda regler i detta avseende. När det gäller arvsavståenden m.m. finns det enligt regeringen skäl att peka på att arvsförordningens bestämmelser är utformade så att de praktiska problemen kan antas bli begränsade. Detta beror

på att arvsavståenden m.m. alltid är giltiga enligt arvsförordningen, om de uppfyller de formella kraven enligt antingen lagen som är tillämplig på arvet eller lagen i den stat där den som upprättar förklaringen har hemvist (artikel 28). Eftersom svensk rätt inte ställer krav på att arvsavståenden m.m. ska göras inför domstol, kommer den som har hemvist i Sverige inte att behöva vända sig till svensk domstol, även om utländsk rätt ställer krav på det. Den som har hemvist i en annan stat vars lag tillämpas på det svenska förfarandet kommer inte heller behöva vända sig till svensk domstol, eftersom den personen kan avlägga förklaringen inför domstolen i sitt hemland (artikel 13).

7 Den nordiska arvskonventionen

Regeringens förslag: Riksdagen godkänner överenskommelsen om ändring av den nordiska arvskonventionen.

Den nordiska arvskonventionen införlivas i svensk rätt när det gäller förvaltning av ett dödsbo, medverkan av myndigheter samt erkännande och verkställighet av nordiska domar.

Utredningens förslag överensstämmer med regeringens när det gäller godkännande av överenskommelsen om ändring av den nordiska arvskonventionen. Utredningen lämnar delvis andra förslag än regeringen när det gäller hur införlivandet av bestämmelserna i den nordiska arvskonventionen ska göras.

Remissinstanserna: Ingen remissinstans invänder mot förslagen.

Skälen för regeringens förslag

Sveriges tillträde till överenskommelsen om ändring i den nordiska arvskonventionen

Det finns en lång tradition av nordiskt familjerättsligt samarbete, som syftar till att underlätta och öka rörligheten mellan de nordiska länderna. Det nordiska samarbetet är viktigt för Sverige och det bör så långt som möjligt bevaras. Arvsförordningen innebär dock att internationella arvsfrågor inte längre faller inom medlemsstaternas eget lagstiftningsområde. Utan ett undantag för nordiska förhållanden skulle arvsförordningen helt ersätta det nordiska arvsrättsliga samarbetet för Sveriges del. Ett sådant nordiskt undantag förhandlades därför fram i arvsförordningen. Undantaget innebär att Sverige kan fortsätta att tillämpa den nordiska arvskonventionen när det gäller förvaltning av ett dödsbo, medverkan av myndigheter samt erkännande och verkställighet av domar i samband med arv (artikel 75.3).

Den nordiska arvskonventionen har anpassats till arvsförordningen och regeringen beslutade i april 2012 att Sverige skulle underteckna överenskommelsen, med förbehåll för ratifikation. Regeringen bedömer att det finns goda skäl för Sverige att upprätthålla det nordiska arvsrättsliga samarbetet i den utsträckning det är möjligt. Sverige bör därför, som utredningen föreslår, tillträda (ratificera) överenskommelsen.

De bestämmelser som omfattas av undantaget ändras endast språkligt genom ändringsöverenskommelsen. Det införs också en bestämmelse som innebär att den nordiska arvskonventionen inte ska tillämpas, om något annat följer av arvsförordningen (artikel 1). Detta medför att Sverige kan tillträda ändringsöverenskommelsen i dess helhet, utan att göra undantag för arvsförordningens tillämpningsområde. De artiklar i den nordiska arvskonventionen som Sverige kan fortsätta att tillämpa föreslås tas in i den föreslagna lagen om arv i internationella situationer (se avsnitt 5).

Utredningen lämnar förslag på vilka regler i de nordiska arvslagarna som bör föras över till den nya lagen om arv i internationella situationer (betänkandet s. 244–250). Utredningens bedömning i denna del grundar sig på de överväganden som den nordiska expertgruppen för familjerättsfrågor har gjort (TemaNord 2013:528). Regeringen instämmer i utredningens och expertgruppens bedömning att det inte finns några andra bestämmelser som kan vara aktuella att införliva genom den nya lagen. Regeringens bedömning i det följande begränsas därmed till överväganden i förhållande till de förslag som lämnas av utredningen.

Förfarandet vid boutredning och arvskifte

I den nordiska arvskonventionen finns bestämmelser om tillämplig lag för förfarandet (artikel 19). Dessa bestämmelser innebär att boutredning och arvskifte efter en medborgare i Sverige, Danmark, Finland, Island eller Norge ska förrättas enligt lagen i det land där den avlidne hade hemvist. Artikel 19 har införlivats i gällande rätt genom 19 § lagen om dödsbo efter dansk, finsk, isländsk eller norsk medborgare, som hade hemvist här i riket, m.m. och 1 § lagen om kvarlåtenskap efter den som hade hemvist i Danmark, Finland, Island eller Norge.

Dessa bestämmelser gäller, som utredningen konstaterar, förfarandet och de omfattas därför i och för sig av det nordiska undantaget i arvsförordningen. Utredningen föreslår mot den bakgrunden bestämmelser med innebörd att förfarandet ska följa lagen i det nordiska land där den avlidne hade hemvist. Med förfarandet avses t.ex. bestämmelser om förvaltningen av ett dödsbo och om bouppteckning. De svenska förfaranderegler avseende arv finns i 18–20 kap. ärvdabalken.

Syftet med den nordiska arvskonventionen är att arvsrättsliga frågor i nordiska rättförhållanden ska prövas i det nordiska land där den avlidne hade hemvist och att förfarandet ska följa samma lands lag. Sverige kommer dock inte längre att kunna tillämpa denna princip undantagslöst. Det beror på att svensk domstol enligt arvsförordningen, om den avlidne inte hade hemvist i en medlemsstat, alltid har internationell behörighet, om den avlidne efterlämnar egendom i Sverige (subsidiär behörighet, artikel 10). Det kan exempelvis innebära att arvet efter en svensk medborgare som äger en fastighet i Sverige kan prövas i Sverige, trots att personen hade hemvist i Norge. Om den avlidne har gjort ett lagvalsförordnande till förmån för svensk rätt, skulle en svensk domstol, med utredningens förslag, tillämpa svenska regler när det gäller själva arvet, men norska regler när det gäller förfarandet. Detta avviker från det resultat som den nordiska arvskonventionen syftar till att åstadkomma, nämligen att förfaranderegler ska följa lagen i det land där arvet hand-

läggs. Regeringen föreslår därför inga bestämmelser med den innebörden när det gäller de frågor som omfattas av arvsförordningens tillämpningsområde, dvs. boutredning och arvskifte. I sammanhanget bör dock konstateras att även en tillämpning av arvsförordningen i allmänhet kommer att leda till att arvet handläggs i hemvistlandet och att hemvistlandets lag tillämpas både på förfarandet och på själva arvet. Arvsförordningen bygger nämligen i likhet med den nordiska arvskonventionen på hemvistprincipen, både när det gäller vilket lands domstolar som är behöriga i frågor som gäller arvet och när det gäller vilket lands lag som ska tillämpas.

Utredningen föreslår vidare att ett förfarande i en annan nordisk stat också ska omfatta egendom i Sverige och att svensk domstol inte ska få ta befattning med egendomen på annat sätt än vad som följer av konventionens regler. Detta ska gälla om inte annat följer av arvsförordningen. Det kan dock konstateras att frågan om vilket lands domstolar som får pröva arvsrättsliga frågor och vilken egendom som omfattas av förfarandet är en fråga om behörighet. Det nordiska undantaget omfattar inte behörighetsreglerna. Om en domstol i en medlemsstat är behörig enligt arvsförordningen, är den enligt huvudregeln behörig att fatta beslut om arvet i dess helhet och alla tillgångar omfattas, oavsett vilket land de finns i. Sverige har dessutom alltid behörighet enligt arvsförordningen avseende den egendom som finns i Sverige, om den avlidne hade hemvist i en stat som inte ska tillämpa arvsförordningen (artikel 10.2). Det innebär att det alltid finns svensk behörighet att pröva frågor om arvet när det gäller egendom som en medborgare i en nordisk stat med hemvist i Danmark, Island eller Norge har i Sverige. Arvsförordningen medger inte att Sverige avstår från den behörigheten om en part väljer att väcka talan i Sverige avseende den egendom som finns här. Det innebär således att det inte finns utrymme för svenska regler om att egendom i Sverige ska omfattas av ett förfarande i en annan nordisk stat eller om att en svensk domstol inte ska kunna befatta sig med egendomen. Regeringen föreslår därför inte bestämmelser med den innebörden.

Provisoriskt omhändertagande av egendom och bouppteckning

Den nordiska arvskonventionen innehåller vissa regler som innebär att egendom som en medborgare i en nordisk stat lämnar efter sig i en annan nordisk stat provisoriskt ska tas om hand enligt reglerna i den stat där egendomen finns och att dödsboförvaltningen ska kunna vända sig direkt till myndigheterna i den staten (artikel 22). Dessa bestämmelser har införlivats i svensk rätt genom 2 och 3 §§ lagen om kvarlåtenskap efter den som hade hemvist i Danmark, Finland, Island eller Norge (se även kungörelsen [1935:575] angående skriftväxling med utländska myndigheter i sådana frågor om handräckning, som avses i konventionen den 19 november 1934 mellan Sverige, Danmark, Finland, Island och Norge om arv, testamente och boutredning).

Utredningen föreslår att det även fortsättningsvis ska finnas särskilda bestämmelser för nordiska förhållanden när det gäller provisoriskt omhändertagande av egendom. Regeringen föreslår i avsnitt 6.6 allmänna bestämmelser om provisorisk förvaltning av egendom, som innebär bl.a. att socialnämnden ska medverka och att rätten, om det behövs, ska utse

Prop. 2014/15:105 en särskild boutredningsman att ta hand om egendomen. Regeringen bedömer att dessa regler även uppfyller konventionens krav.

Konventionen innehåller i denna del även en regel om att domstolen i den stat där egendomen finns på begäran ska se till att egendomen upptecknas och att den utländska dödsboförvaltningen ska kunna göra en framställan till rätten, som ska förordna en lämplig person att förrätta bouppteckning. Detta är en fråga som omfattas av undantaget i arvsförordningen och Sverige är skyldigt att uppfylla konventionens krav i denna del. En motsvarande bestämmelse bör därför tas in i den nya lagen. För svensk del är det numera Skatteverket som har att fullgöra de uppgifter som följer av bestämmelsen, vilket bör anges i lagen (jfr 20 kap. 9 § ärvdabalken).

Utmätning

I vissa fall finns det i lagstiftningen i de andra nordiska staterna begränsningar om borgenärers rätt att utmättningsvis få betalt ur egendom som ingår i ett dödsbo. Enligt den nordiska arvskonventionen gäller sådana begränsningar även för egendom som finns i Sverige (artikel 23). I konventionen föreskrivs också att vissa särskilda regler ska gälla för fördelningen av köpeskillingen om egendomen säljs exekutivt (artikel 24). Bestämmelserna motsvaras av 4 och 5 §§ lagen om kvarlåtenskap efter den som hade hemvist i Danmark, Finland, Island eller Norge.

Enligt regeringens bedömning gäller dessa delar av den nordiska arvskonventionen inte arvsrättsliga frågor och faller därför utanför arvsförordningens tillämpningsområde. Regeringen föreslår att motsvarande bestämmelser tas in i den nya lagen om arv i internationella situationer.

Inskrivning

I Norge krävs s.k. tingslysning för att en fastighetsöverlåtelse ska vara giltig mot överlåtarens dödsbo, om dödsboet är föremål för ett offentligt skifte. Av den nordiska arvskonventionen följer att sådana föreskrifter inte ska tillämpas på egendom som vid dödsfallet fanns i en annan nordisk stat (artikel 25). En följd av det är att en överlåtelse av en fastighet i Sverige blir giltig även om tingslysning inte sker, trots att dödsboet är föremål för offentligt skifte i Norge. En motsvarande bestämmelse har hittills funnits i 6 § i lagen om kvarlåtenskap efter den som hade hemvist i Danmark, Finland, Island eller Norge.

Utredningens bedömning är att Sverige kan fortsätta tillämpa bestämmelsen och att den därför ska tas in i den föreslagna lagen om arv i internationella situationer. Regeringen delar den bedömningen, eftersom frågor om sakrättsligt skydd till egendom faller utanför arvsförordningens tillämpningsområde. Bestämmelserna bör därför föras över till den nya lagen.

Regler om var viss egendom ska anses finnas

För vissa av den nordiska arvskonventionens regler har det betydelse i vilken stat egendomen är belägen (se t.ex. reglerna om bouppteckning, inskrivning och utmätning ovan). I de flesta fall innebär det inga svårigheter att avgöra var egendomen finns, men när det gäller bl.a. fordringar krävs det bestämmelser som anger detta. Sådana bestämmelser finns i

arvskonventionen (artikel 26) som har införlivats i Sverige genom 7 § lagen om kvarlåtenskap efter den som hade hemvist i Danmark, Finland, Island eller Norge. Regleringen innebär att en fordran som grundas på ett skriftligt fordringsbevis ska anses finnas där handlingen finns och att övriga fordringar ska anses finnas där boutredningen ska ske. Regeringen föreslår, i likhet med utredningen, att en motsvarighet till konventionsregeln tas in i den nya lagen om arv i internationella situationer. Det är alltså fråga om hjälpregler till de särskilda regler som bara gäller för nordiska förhållanden.

Domstolsbeslut om dödsboförvaltning

I den nordiska arvskonventionen finns en bestämmelse om att vissa beslut i de andra nordiska staterna, bl.a. om att dödsbo ska omhändertas av domstol eller skiftas genom medverkan av skiftesman, ska erkännas (artikel 27). Artikeln har införlivats genom 8 § lagen om kvarlåtenskap efter den som hade hemvist i Danmark, Finland, Island eller Norge.

Utredningen gör bedömningen att bestämmelsen avser förfarandet och därför omfattas av det nordiska undantaget, i vart fall om undantaget för förfaranderegler läses tillsammans med den andra delen av det nordiska undantaget som gäller bl.a. erkännande av nordiska avgöranden (artikel 75.3 i arvsförordningen). Regeringen delar den bedömningen och föreslår att motsvarande bestämmelse tas in i den nya lagen om arv i internationella situationer.

Det nordiska undantaget gäller dock inte behörighetsreglerna. Som arvsförordningen är utformad kan en annan medlemsstat vara behörig att handlägga arvet i dess helhet, om det finns egendom i den staten (subsidiär behörighet, artikel 10) samtidigt som en nordisk stat kan vara behörig enligt arvskonventionen på grund av den avlidnes hemvist. Det svenska införlivandet av arvskonventionens bestämmelse måste därför göras så att det inte uppstår konkurrens mellan beslut som fattas i de bägge staterna. Regeringen föreslår därför att det i den nya lagen införs en begränsning på så sätt att den nordiska statens beslut endast gäller om det inte strider mot ett avgörande som har meddelats i en stat som är behörig enligt arvsförordningen. Detta bör gälla oavsett vilket beslut som har meddelats först.

Erkännande och verkställighet

Enligt arvsförordningen erkänns avgöranden från en medlemsstat även i de andra medlemsstaterna. För att ett avgörande ska kunna verkställas krävs dock att det har förklarats verkställbart av en domstol (se avsnitt 6.9). Inom Norden gäller däremot enligt den nordiska arvskonventionen att domar på arvsrättens område erkänns och verkställs på samma villkor som inhemska avgöranden, dvs. utan att det först krävs en ansökan om verkställbarhet. Det nordiska förfarandet är därför enklare och snabbare än det förfarande som följer av arvsförordningen.

Bestämmelser om förfarandet vid erkännande och verkställighet av nordiska domar på privaträttens område finns i lagen (1977:595) om erkännande och verkställighet av nordiska domar på privaträttens område. Enligt artikel 28 i den nordiska arvskonventionen gäller lagen i den stat där erkännande eller verkställighet begärs.

Det undantag som Sverige och Finland har enligt arvsförordningen när det gäller förfarandet för erkännande och verkställighet av domar i samband med arv (artikel 75.3) medför att Sverige och Finland i förhållande till varandra kan tillämpa den nordiska arvskonventionens regler. Det bör i den nya lagen anges att 1977 års lag gäller för erkännande och verkställighet av nordiska avgöranden.

8 Avgöranden meddelade i stater utanför Norden och EU

8.1 Villkor för att erkänna ett utländskt avgörande

Regeringens förslag: För att ett utländskt domstolsavgörande från en stat som varken tillämpar arvsförordningen eller är ansluten till den nordiska arvskonventionen ska erkännas i Sverige ska det ha meddelats i den stat där den avlidne hade hemvist och ha fått laga kraft.

Utredningens förslag överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna lämnar förslaget utan invändning.

Skälen för regeringens förslag

Hemvist ska vara ett grundläggande villkor för erkännande

Innebörden av att ett utländskt avgörande erkänns i Sverige är att det får verkan i Sverige och att det kan förklaras vara verkställbart här. När ett utländskt avgörande erkänns i Sverige kan parterna inte tvista på nytt inför en svensk domstol om samma sak, dvs. det utländska avgörandet är ett hinder mot en rättegång i Sverige.

I avsnitt 6.9 behandlas frågan om erkännande och verkställighet när det gäller avgöranden från de stater som tillämpar arvsförordningen. Ett avgörande från en annan medlemsstat ska i allmänhet erkännas och det kan verkställas i Sverige efter att det har förklarats vara verkställbart enligt ett särskilt förfarande (artiklarna 43–55). För nordiska avgöranden gäller även i fortsättningen att de erkänns och verkställs på samma villkor som inhemska avgöranden, dvs. utan att det först krävs en ansökan om verkställbarhet (se avsnitt 7). Både reglerna i arvsförordningen och de nordiska reglerna grundar sig på internationella överenskommelser. De flesta stater, däribland Sverige, har dock regler som medger erkännande och verkställighet även av avgöranden från stater som det inte finns någon internationell överenskommelse med (tredjeland).

Parterna bör kunna lösa sina arvsrättsliga tvister på ett slutgiltigt sätt i den stat till vilket det finns starkast anknytning. När det gäller arv är anknytningen i allmänhet störst till den stat där den avlidne levde, eftersom merparten av den avlidnes tillgångar oftast finns där. I allmänhet är det därför i hemviststaten som det finns bäst förutsättningar att pröva tvisten. Både arvsförordningen och den nordiska arvskonventionen utgår också från hemvistprincipen när det gäller domstolars och andra myndigheters behörighet i arvsfrågor.

Enligt den ordning som nu gäller enligt lagen om internationella rättsförhållanden rörande dödsbo erkänns ett arvsavgörande från tredjeland, om det har meddelats antingen i en stat där den avlidne vid sin död var medborgare eller i en stat där han eller hon hade hemvist (2 kap. 12 §). Reglerna för vilka avgöranden från sådana stater som erkänns i Sverige bör dock så långt som möjligt spegla principerna för vilken stats domstolar och andra myndigheter som enligt svenska bestämmelser är behöriga att pröva frågor som rör arvet. Därigenom reduceras risken för att två eller flera avgöranden om samma sak erkänns i Sverige eller att svensk behörighet föreligger trots att det finns ett utländskt avgörande som erkänns i Sverige. Regeringen instämmer i utredningens bedömning att det är rimligt att en grundläggande förutsättning för att ett lagakraftvunnet avgörande från ett tredjeland ska erkännas, bör vara att den avlidne hade hemvist i den staten. En följd av det är att avgöranden från stater som har grundat sin behörighet enbart på den avlidnes medborgarskap inte längre bör erkännas. Regeringen föreslår därför att det i den nya lagen om arv i internationella situationer införs en bestämmelse som innebär att endast avgöranden från den stat där den avlidne hade hemvist erkänns i Sverige.

8.2 Hinder mot erkännande

Regeringens förslag: Hinder mot erkännande av ett utländskt avgörande ska föreligga om

- grundläggande krav på rättssäkerhet inte har följts,
- avgörandet strider mot ett svenskt avgörande,
- avgörandet strider mot ett tidigare meddelat utländskt avgörande som gäller i Sverige,
- det pågår ett förfarande i Sverige som kan leda till ett motstridigt avgörande, eller
- det utländska avgörandet är uppenbart oförenligt med grunderna för den svenska rättsordningen.

Utredningens förslag överensstämmer i huvudsak med regeringens. När det gäller konkurrerande utländska avgöranden föreslår utredningen att den tidpunkt då förfarandet påbörjades ska bestämma vilket avgörande som ska erkännas.

Remissinstanserna: Ingen remissinstans invänder mot förslaget.

Skälen för regeringens förslag

Allmänna utgångspunkter

De svenska bestämmelser som för närvarande reglerar erkännande av utländska avgöranden är restriktiva, vilket innebär att få utländska arvsavgöranden erkänns här. Exempelvis gäller att ett sådant avgörande inte erkänns om det omfattar egendom som skulle ha varit föremål för bodelning eller arvskifte i Sverige och att det inte får ha grundats på bestämmelser som strider mot den lag som skulle ha tillämpats om lagvalsreglerna i lagen om internationella rättsförhållanden rörande döds-

Prop. 2014/15:105 bo hade tillämpats (dvs. normalt svensk rätt). Svenska domstolar har enligt lagen om internationella rättsförhållanden rörande dödsbo haft en vidsträckt behörighet att pröva arvsfrågor i Sverige (se 2 kap. 1, 5 och 6 §§), vilket i praktiken har inneburit att utrymmet för att erkänna utländska avgöranden avseende egendom i Sverige har varit mycket begränsat.

Om reglerna är alltför restriktiva, leder det till att flera processer om samma sak kan behöva föras eller till att personer med berättigade anspråk kan tvingas avstå sina krav på grund av kostnaden för ytterligare en process i Sverige. De negativa konsekvenserna är särskilt tydliga i de fall den utländska processen förts i hemviststaten och det samtidigt finns en svag anknytning till Sverige. I sådana fall kan det framstå som direkt olämpligt att tvisten ska prövas även här. Att endast avgöranden från den avlidnes hemviststat föreslås erkännas innebär också att det för svensk del inte finns samma behov av så restriktiva regler för erkännande, eftersom arvet i regel inte kommer att handläggas även i Sverige om den avlidne inte hade hemvist här. Mot den här bakgrunden bör de krav som ställs på ett avgörande för att det ska erkännas i Sverige sammantaget innebära att domstolsavgöranden från tredjeland erkänns i fler fall än hittills.

Detta bör åstadkommas genom regler som innebär att ett avgörande, till skillnad från vad som gällt hittills, kan erkännas även i de fall utgången inte motsvarar det resultat som hade uppnåtts om frågan hade prövats i Sverige enligt svensk rätt. Granskningen bör i fortsättningen i stället inskränkas till en kontroll av att avgörandet har meddelats i en stat där den avlidne hade hemvist, att rimliga krav på rättssäkerhet har iakttagits och att avgörandet är förenlighet med grundläggande svenska värderingar och att det inte konkurrerar med ett annat avgörande som bör ges företräde. Regeringen föreslår att det i den nya lagen om arv i internationella situationer ska införas bestämmelser med den innebörden. I det följande överväger regeringen den närmare utformningen av dessa s.k. vägransgrunder i den nya lagen.

Brister i det utländska förfarandet

För att ett utländskt avgörande ska erkännas i Sverige bör det krävas att grundläggande rättssäkerhetskrav har iakttagits i förfarandet. I arvsförordningen finns en bestämmelse om att ett utländskt avgörande inte ska erkännas, om svaranden inte har haft tillräcklig tid att gå i svaromål (artikel 40 b). Detta bör gälla även för erkännande av avgöranden från tredjeland. Regeringen anser, i likhet med utredningen, att ett avgörande därutöver inte bör erkännas om en part inte har fått rimliga möjligheter att föra sin talan i det utländska förfarandet. Brister i det utländska förfarandet kan gå ut över både kändaren och svaranden. Regeringen delar således utredningens bedömning att regeln, till skillnad från vad som gäller enligt arvsförordningen, inte endast bör gälla till förmån för svaranden.

Regeringen föreslår därför att ett erkännande ska vägras om avgörandet har meddelats mot en part som inte har gått i svaromål och som inte har fått kännedom om den väckta talan i tid för att kunna svara i saken eller mot en part som annars inte har fått rimliga möjligheter att föra sin talan i det utländska förfarandet.

Ett utländsk avgörande som strider mot ett svenskt avgörande bör inte erkännas i Sverige. Inte heller bör ett utländskt avgörande erkännas om det i Sverige pågår ett rättsligt förfarande som kan komma att utmyнна i ett motstridigt avgörande. Skälet för att svenska avgöranden bör ges företräde i dessa fall är bl.a. att erkännandet annars skulle komma i konflikt med de svenska behörighetsreglerna enligt arvsförordningen.

För att undvika att parallella avgöranden erkänns i Sverige krävs det även bestämmelser som reglerar vad som ska gälla om det finns två utländska avgöranden. Utredningen föreslår att ett utländskt avgörande inte ska gälla i Sverige, om det strider mot ett utländskt avgörande som gäller här och som har tillkommit genom ett förfarande som *påbörjades* tidigare än det förfarande som ledde fram till det andra utländska avgörandet. Frågan avgörs alltså, enligt förslaget, av vilket förfarande som inleddes först. En fördel med utredningens förslag är att det minimerar risken för att en part, för att vinna fördelar, snabbt utverkar ett avgörande i en annan stat, där arvsreglerna är gynnsammare för honom eller henne (s.k. forum shopping). Enligt regeringens bedömning finns det dock en risk för att utredningens förslag, till följd av arvsförordningens bestämmelser, leder till att dubbla avgöranden kan komma att erkännas om parallella förfaranden har ägt rum. Detta kan illustreras med ett exempel. Ett förfarande kan ha ägt rum i en stat som tillämpar arvsförordningen, t.ex. Frankrike. Samtidigt pågick ett förfarande i ett tredjeland, t.ex. USA, om samma sak. Det franska avgörandet meddelades först, men det amerikanska inleddes först. Det franska avgörandet skulle erkännas i Sverige enligt arvsförordningen (artikel 39.1). Med utredningens förslag skulle även det amerikanska avgörandet erkännas, eftersom förfarandet påbörjades innan det franska förfarandet inleddes. Det finns således starka skäl som talar för att i stället knyta an till när det andra utländska avgörandet *meddelades*. Detta överensstämmer med arvsförordningens regler om erkännande och verkställighet (artikel 40 d). Risken för forum shopping bedöms också som liten. Regeringen föreslår därför att ett utländskt avgörande inte ska erkännas i Sverige, om det strider mot ett tidigare meddelat utländskt avgörande som gäller här.

Ordre public

Ett utländskt avgörande bör, som även utredningen föreslår, inte erkännas om det strider mot grunderna för den svenska rättsordningen, s.k. ordre public. Det gäller både stötande inslag i förfarandet och sådana fall då det står klart att det materiella resultatet i det utländska avgörandet uppenbart strider mot svensk rättsuppfattning. Det rör sig således om rena undantagssituationer. Detta överensstämmer med den hittillsvarande ordningen.

Regeringens förslag: En ansökan om verkställbarhetsförklaring avseende ett utländskt domstolsavgörande från tredjeland ska göras till den tingsrätt som regeringen föreskriver. Vid handläggningen i domstol ska lagen om domstolsärenden tillämpas.

Ett domstolsavgörande som har förklarats verkställbart ska verkställas på samma sätt som en svensk dom som har fått laga kraft.

Utredningens förslag överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: Ingen remissinstans invänder mot förslaget.

Skälen för regeringens förslag: För att en utländsk dom ska kunna verkställas i Sverige bör det även i fortsättningen krävas att en svensk domstol först fattar ett särskilt beslut om att domen är verkställbar här.

En ansökan om verkställbarhetsförklaring enligt arvsförordningen kommer, som regeringen redogör för i avsnitt 6.9, att prövas i två steg. Det första steget innebär i huvudsak en formaliagranskning. Det första beslutet blir gällande om motparten inte ansöker om ändring av det. Det medför att en verkställbarhetsförklaring många gånger kan fås relativt snabbt. Först i det andra steget sker en närmare prövning av om det finns grund för att vägra verkställighet. Enligt den ordning som hittills har gällt för alla utländska arvsavgöranden har handläggningen skett i ett steg. Den mer ingående prövningen av ärendet har skett redan från början (2 kap. 13 § lagen om internationella rättsförhållanden rörande dödsbo). Utredningen gör bedömningen att det är lämpligt att behålla den ordningen i förhållande till domstolsavgöranden från tredjeland, eftersom prövningen i dessa fall i allmänhet är mer komplex. Regeringen instämmer i den bedömningen (jfr t.ex. propositionen Stärkt skydd för barn i internationella situationer, prop. 2011/12:85 s. 38). Frågan om verkställbarhet bör därför även i fortsättningen avgöras inom ramen för ett och samma förfarande, som redan från början omfattar bägge parterna. Regeringen föreslår därför att bestämmelser med den innebörden införs i den nya lagen om arv i internationella situationer.

Ärenden om ansökan om verkställbarhetsförklaringar från tredjeland har tidigare handlagts i Svea hovrätt. Sedan den 10 januari 2015 handläggs ansökan dock i tingsrätt som första instans (se prop. 2013/14:219 s. 84–88). Regeringen föreskriver vilka tingsrätter som är behöriga (se förordningen [2014:1518] om behörig domstol vid erkännande och verkställighet av utländska avgöranden i vissa fall). För handläggningen i domstol tillämpas lagen (1996:242) om domstolsärenden. En dom som har förklarats verkställbar verkställs på samma sätt som en svensk dom som har fått laga kraft (2 kap. 13 § andra stycket lagen om internationella rättsförhållanden rörande dödsbo). Det finns inte skäl att ändra på denna ordning. Motsvarande bestämmelser bör föras in i den nya lagen om arv i internationella situationer. I likhet med vad som gäller vid verkställighet av avgöranden enligt 17 § lagen (1990:272) om internationella frågor rörande makars och sambors förmögenhetsförhållanden bör det dock även finnas en bestämmelse om att beslut om tvångsmedel i det utländska avgörandet inte ska tillämpas (17 §). Om någon av parterna bedömer att det finns ett behov av säkerhetsåtgärder, får en ansökan om detta i stället göras hos en svensk domstol.

När det gäller en ansökan om verkställbarhetsförklaring anför utredningen att det för prövningens skull är av vikt att rätten har tillgång till det avgörande som ansökan avser i original eller en kopia som är bestyrkt av behörig myndighet. Det föreslås därför att det införs en bestämmelse om att en sådan handling ska ges in till tingsrätten, tillsammans med de ytterligare handlingar som domstolen kan behöva för sin prövning (se t.ex. 16 § lagen om internationella frågor rörande makars och sambors förmögenhetsförhållanden). Därutöver finns det normalt ett behov av att en översättning av handlingarna ges in till tingsrätten. Regeringen föreslår bestämmelser i enlighet med detta.

9 Bodelning med anledning av makes död

9.1 Regleringen av frågor om bodelning

Regeringens förslag: Bodelning med anledning av en makes död i utomnordiska rättsförhållanden ska regleras i lagen om internationella frågor rörande makars och sambors förmögenhetsförhållanden. Regleringen ska även gälla bodelning med anledning av en sambos död.

Den nya lagen om arv i internationella situationer ska innehålla bestämmelser om bodelning med anledning av en makes död i nordiska förhållanden.

Utredningens förslag överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: Ingen remissinstans invänder mot förslagen.

Skälen för regeringens förslag: Frågor som rör makars förmögenhetsförhållanden undantas från arvsförordningens tillämpningsområde (artikel 1.2 d). Svenska regler på detta område behöver därför finnas även fortsättningsvis.

I lagen om internationella rättsförhållanden rörande dödsbo har det hittills funnits bestämmelser om behörighet för svenska domstolar att pröva frågor om bodelning med anledning av en makes död. Dessa bestämmelser gäller inte arv och passar bättre in i lagen (1990:272) om internationella frågor rörande makars och sambors förmögenhetsförhållanden, som även reglerar vissa andra frågor om bodelning med anledning av en makes död, än i den nya lagen om arv i internationella situationer. En konsekvens av att lagen om internationella rättsförhållanden rörande dödsbo upphävs bör därför bli att reglerna om bodelning med anledning av en makes död fortsättningsvis regleras i 1990 års lag (se vidare avsnitt 9.2). Därigenom kommer reglerna också att omfatta sambor. Att sambor på detta sätt jämföras med makar ligger väl i linje med den allmänna utvecklingen på familjerättens område.

Även i lagen om dödsbo efter dansk, finsk, isländsk eller norsk medborgare, som hade hemvist här i riket, m.m. finns särskilda bestämmelser om bodelning med anledning av en makes död. Inte heller dessa bestämmelser hör egentligen hemma i den föreslagna lagen om arv i internationella situationer. Bestämmelserna ingår dock i en nordisk systematik som sedan länge införlivar den nordiska arvskonventionen och

Prop. 2014/15:105 som inte bör brytas upp utan noggranna överväganden. Det pågår också ett förhandlingsarbete inom EU som gäller makars förmögenhetsförhållanden och som bl.a. berör de nordiska reglerna. Förändringar i den nordiska systematiken bör mot denna bakgrund inte övervägas inom ramen för detta lagstiftningsprojekt. Tills vidare bör alltså de nordiska reglerna om bodelning med anledning av en makes död hållas samlade med övriga nordiska regler i den nya lagen om arv i internationella situationer (se vidare avsnitt 9.3).

9.2 Utomnordiska rättsförhållanden

Regeringens förslag: Svensk domstol ska vara behörig att pröva frågor som rör bodelning med anledning av en makes död när det föreligger svensk internationell behörighet i frågor som rör arvet.

Vid en bodelning som görs i Sverige med anledning av en makes död ska utfallet av motsvarande förrättning utomlands beaktas.

Ett utländskt avgörande som avser bodelning med anledning av en makes död ska erkännas i Sverige under samma förutsättningar som andra utländska avgöranden om parternas förmögenhetsförhållanden.

En utländsk bodelning med anledning av en makes död ska anses giltig till formen, om den uppfyller kraven i någon av de stater som bodelningen har anknytning till.

Utredningens förslag överensstämmer i huvudsak med regeringens. Utredningen föreslår att även det antagna utfallet av en förrättning utomlands ska beaktas.

Remissinstanserna: Ingen remissinstans invänder mot förslagen.

Skälen för regeringens förslag

Svensk behörighet vid bodelning med anledning av en makes död

En fråga om bodelning kan enligt lagen (1990:272) om internationella frågor rörande makars och sambors förmögenhetsförhållanden tas upp av svensk domstol bl.a. om svaranden har hemvist i Sverige, om käranden har hemvist i Sverige och svensk lag är tillämplig på makarnas förmögenhetsförhållanden eller om svaranden har godtagit att saken prövas i Sverige eller har gått i svaromål utan invändning (2 §). Dessa regler gäller även vid bodelning med anledning av en makes död. Enligt lagen om internationella rättsförhållanden rörande dödsbo kan en sådan fråga också tas upp om den avlidne var svensk medborgare, hade hemvist i Sverige eller tvisten rör egendom i Sverige, vilket motsvarar behörighetsgrunderna för arvstvister (2 kap. 10 §).

Det är inte ovanligt att tvister som rör bodelning med anledning av en makes död har nära anknytning till tvister om arvet efter den avlidne. Det finns därför goda skäl för att det även i fortsättningen ska finnas behörighetsgrunder som anknyter till behörighetsgrunderna i arvsrättsliga frågor. Om den avlidne hade hemvist i Sverige, innebär arvsförordningen som huvudregel att svenska domstolar är behöriga och att boutredning och arvskitte ska ske här (artikel 4). I en sådan situation framstår det som befogat att en fråga om bodelning med anledning av en makes död ska

kunna tas upp av svensk domstol. Detta innebär i sak ingen skillnad i förhållande till hittillsvarande ordning (2 kap. 10 § lagen om internationella rättsförhållanden rörande dödsbo) och överensstämmer med den bedömning som utredningen gör. Regeringen delar också utredningens bedömning att en fråga om bodelning med anledning av en makes död ska kunna tas upp även i andra fall där behörighet enligt arvsförordningen föreligger. Det kan exempelvis gälla fall där det finns egendom i Sverige (subsidiär behörighet, artikel 10) eller fall där den avlidne har gjort ett lagvalsförordnande till förmån för svensk rätt (artikel 7). Detta anknyter också till de behörighetsgrunder som hittills har förelegat enligt lagen om internationella rättsförhållanden rörande dödsbo.

Om makarna hade hemvist utomlands, kan det dock också tänkas att den efterlevande maken vill att bodelningen ska ske i hemviststaten och då bör det inte komma i fråga att påtvinga den efterlevande maken ett förfarande i Sverige. Regeringen gör därför samma bedömning som utredningen i fråga om att behörighet, i andra fall än när behörigheten enligt arvsförordningen föreligger på grund av den avlidens hemvist, endast bör föreligga om den efterlevande maken begär att frågan om bodelning tas upp. Regeringen föreslår därför att en sådan bestämmelse införs i lagen om internationella frågor rörande makars och sambors förmögenhetsförhållanden.

Tillämplig lag på förfarandet

Frågor om tillämplig lag när det gäller bodelning med anledning av en makes död i utomnordiska förhållanden regleras i 3 och 4 §§ lagen om internationella frågor rörande makars och sambors förmögenhetsförhållanden. Hittills har förrättningen skett enligt svensk rätt, även i de fall ett annat lands lag har varit tillämplig i övrigt (2 kap. 1 § lagen om internationella rättsförhållanden rörande dödsbo). När den lagen upphävs kommer frågan om vilket lands lag som ska gälla för förfarandet i det fallet att regleras i 6 § lagen om internationella frågor rörande makars och sambors förmögenhetsförhållanden. Det innebär att förrättningen även fortsättningsvis ska ske enligt svensk rätt om en make eller dödsbodelägare begär det. Det innebär också att svenska förfarandebestämmelser får tillämpas om den utländska lagen föreskriver en annan form för delning eller avräkning beträffande makarnas egendom.

Beaktande av utfallet av motsvarande bodelning utomlands

Av praktiska skäl bör en bodelning med anledning av en makes död som huvudregel omfatta all egendom. Det överensstämmer med vad som hittills gällt enligt lagen om internationella rättsförhållanden rörande dödsbo (2 kap. 1 §). Den ordningen gäller som huvudregel även i fråga om bodelningar enligt lagen om internationella frågor rörande makars och sambors förmögenhetsförhållanden, som i fortsättningen kommer att tillämpas på bodelningar med anledning av en makes död (7 §). Det förekommer dock att den andra staten har regler som medför att en begränsad bodelning kan genomföras där. I så fall bör det vid en bodelning som sker i Sverige finnas en skyldighet att ta hänsyn till utfallet av bodelningen i det andra landet. En sådan skyldighet har hittills funnits enligt lagen om internationella rättsförhållanden rörande dödsbo (2 kap.

Prop. 2014/15:105 9 §). Regeringen föreslår därför, i likhet med utredningen, att en i huvudsak motsvarande bestämmelse tas in i lagen om internationella frågor rörande makars och sambors förmögenhetsförhållanden.

När det gäller vilka förrättningar som ska beaktas föreslår utredningen att hänsyn ska tas även till det antagna utfallet av en utländsk förrättning. Enligt regeringens mening skulle det dock föra för långt att införa en möjlighet att i förväg kunna göra bedömningar av det antagna utfallet av utländska förrättningar som ännu inte ägt rum. En sådan ordning skulle bygga in ett osäkerhetsmoment i bedömningen och kunna leda till att den svenska bodelningen blir materiellt felaktig. Regeringen gör samma bedömning som när det gäller möjligheterna att beakta en utländsk förrättning avseende boutredning eller arvskifte och lämnar därför inget sådant förslag (se avsnitt 6.7). Däremot finns det i allmänhet, i det fall en utländsk förrättning pågår eller är nära förestående, inget hinder mot att avvakta med den svenska förrättningen till dess den utländska förrättningen är klar. Hittills har det funnits en lagfäst möjlighet att låta den svenska bodelningen anstå om det inte orsakar rättsägare skada (2 kap. 9 § lagen om internationella rättsförhållanden rörande dödsbo). Enligt regeringens mening bör det, i det fall en bodelningsförrättare är förordnad, anses rymmas i hans eller hennes allmänna uppdrag att på detta sätt avvakta med den svenska bodelningen. Det behövs därför inte, vilket inte heller utredningen föreslår, en särskild regel om detta.

Erkännande och verkställighet

Utländska avgöranden om makars förmögenhetsförhållanden erkänns i Sverige, om avgörandet har meddelats i en stat vars lag är tillämplig på parternas förmögenhetsförhållanden eller i en stat där svaranden hade hemvist (13 och 14 §§ lagen om internationella frågor rörande makars och sambors förmögenhetsförhållanden). Erkännande av ett utländskt avgörande om bodelning med anledning av en makes död har hittills reglerats i lagen om internationella rättsförhållanden rörande dödsbo (2 kap. 12 §). När den lagen upphävs, kommer erkännande och verkställighet av utländska avgöranden om bodelning med anledning av en makes död i stället att omfattas av reglerna om detta i lagen om internationella frågor rörande makars och sambors förmögenhetsförhållanden.

På samma sätt som gällt hittills bör det för erkännande krävas att det har funnits en godtagbar grund för den utländska behörigheten, dvs. att makarna hade viss anknytning till den stat där avgörandet meddelades. Utredningens bedömning är att de grunder för den utländska behörigheten som anges i lagen om internationella frågor rörande makars och sambors förmögenhetsförhållanden är tillräckliga för att täcka in de fall där det är motiverat att erkänna ett utländskt avgörande. Regeringen delar bedömningen och föreslår därför inga ändringar i denna del. Ett utländskt avgörande som gäller bodelning med anledning av en makes död kommer därmed att kunna erkännas i Sverige, om det har meddelats i en stat vars lag var tillämplig på makarnas förmögenhetsförhållanden eller den stat där svaranden hade hemvist.

För att erkännande ska kunna ske får det inte heller finnas något hinder mot erkännande. När det gäller principerna för att anse att det finns hinder mot erkännande är det enligt regeringens mening samma principer

som gör sig gällande i fråga om bodelning med anledning av en makes död som när det gäller hinder mot erkännande av avgöranden om makars förmögenhetsförhållanden i övrigt. Hinder mot erkännande kan t.ex. finnas om avgörandet strider mot ett svenskt avgörande eller det i Sverige pågår ett förfarande som kan leda till ett motstridigt avgörande (se 14 § lagen om internationella frågor rörande makars förmögenhetsförhållanden). Utredningen föreslår ingen ändring i den delen. Regeringen delar den bedömningen.

För att ett utländskt avgörande rörande makars förmögenhetsförhållanden ska kunna verkställas i Sverige krävs att det först har förklarats verkställbart. Sedan den 10 januari 2015 prövas en ansökan om att avgörandet ska förklaras verkställbart av de tingsrätter som regeringen föreskriver (16 § lagen om internationella frågor rörande makars och sambors förmögenhetsförhållanden, prop. 2013/14:219 s. 84–88). Regeringen föreslår inte några ändringar i fråga om det förfarandet.

Formkrav för utländsk bodelning

Alla frågor som rör bodelning med anledning av en makes död avgörs inte efter ett rättsligt förfarande i domstol. Uppgörelser kan också träffas på frivillig grund. Dessa uppgörelser blir inte föremål för erkännande och verkställighet. För att det ska vara tydligt när en frivillig uppgörelse kan ifrågasättas på formella grunder finns det svenska bestämmelser som anger under vilka förutsättningar en utländsk bodelning med anledning av en makes död är giltig till formen.

Enligt gällande rätt är en bodelning med anledning av en makes död giltig till formen, om det uppfyller formkraven antingen i den avlidnes medborgarskapsland eller i den stat där förrättningen skedde (2 kap. 11 § lagen om internationella rättsförhållanden rörande dödsbo). Utredningen föreslår att detta ska gälla också i fortsättningen och, mot bakgrund av att en utländsk förrättning inte i onödan ska underkännas på formella grunder, att reglerna ska utvidgas till att även avse förrättningar som uppfyller formkraven i den avlidnes hemviststat eller formkraven enligt den lag som var tillämplig på makarnas förmögenhetsförhållanden. Detta motsvarar i huvudsak vad som gäller makars rättshandlingar i andra fall (5 § lagen om internationella frågor rörande makars och sambors förmögenhetsförhållanden). Regeringen instämmer i utredningens bedömning och lämnar förslag i enlighet med detta.

9.3 Nordiska rättsförhållanden

Regeringens förslag: En bodelning med anledning av en makes död ska förrättas enligt svensk lag om den avlidne var medborgare i en annan nordisk stat och hade hemvist i Sverige. En sådan bodelning som förrättas i Sverige ska omfatta makarnas samtliga tillgångar och skulder i Sverige och utomlands.

En fråga som gäller bodelning med anledning av en makes död ska tas upp av svensk domstol om bodelningen förrättas enligt svensk lag eller parterna är överens om det.

Utredningens förslag överensstämmer delvis med regeringens. Utredningen föreslår att förrättningen ska följa hemviststatens lag oavsett var förrättningen äger rum. Utredningen föreslår också en särskild bestämmelse för nordiska förhållanden när det gäller efterlevande makes rätt att ta ut viss egendom. Därutöver föreslår utredningen att föreskrifter i en annan nordisk stats lag om rätt för en efterlevande make att innehålla vad som vid bodelning tillskiftas arvinge inte ska tillämpas vid bodelning som sker i Sverige.

Remissinstanserna: Ingen remissinstans invänder mot förslagen.

Skälen för regeringens förslag: Enligt den nordiska arvskonventionen ska förfarandet vid bodelning efter en medborgare i en nordisk stat följa lagen i den stat där den avlidne hade hemvist (artikel 19). Bestämmelser om detta bör, som utredningen föreslår, tas in i den nya lagen om arv i internationella situationer när det gäller nordiska medborgare med hemvist i Sverige. Utredningen föreslår dock även att motsvarande bestämmelse ska införas för de fall där den avlidne maken har haft hemvist i en annan nordisk stat. Förfarandet ska enligt förslaget följa lagen i hemviststaten. En sådan ordning skulle innebära att om parterna har avtalat att en domstol i Sverige ska vara behörig att pröva en fråga om bodelning med anledning av makes död, trots att den avlidne hade hemvist i en annan nordisk stat, ska ändå hemviststatens lag tillämpas på själva förfarandet. Detta avviker från det resultat som den nordiska arvskonventionen syftar till att åstadkomma, nämligen att förfarandereglerna ska följa lagen i den stat där handläggningen äger rum. I stället bör förfarandet, i enlighet med allmänna internationellt privaträttsliga principer och på samma sätt som hittills har gällt, följa lagen i den stat där förrättningen äger rum. Regeringen gör således en annan bedömning än utredningen i det här avseendet och föreslår ingen sådan bestämmelse.

Den nordiska arvskonventionen innehåller en bestämmelse om att bl.a. bodelning ska omfatta till boet hörande egendom som finns i en annan nordisk stat (artikel 19 tredje stycket). Det bör därför i den nya lagen införas en bestämmelse om att en bodelning efter en medborgare i en nordisk stat som förrättas enligt svensk lag ska omfatta samtliga tillgångar och skulder som hör till boet i Sverige och utomlands. En sådan bestämmelse har också hittills funnits i lagen om dödsbo efter dansk, finsk, isländsk eller norsk medborgare, som hade hemvist här i riket, m.m. (20 §).

Svensk behörighet enligt den nordiska arvskonventionen föreligger som huvudregel om bodelningen förrättas i enlighet med svensk lag, dvs. om den avlidne nordiska medborgaren hade hemvist i Sverige (artikel 21 första stycket). Svensk behörighet kan också föreligga om parterna i andra fall är överens om att ta upp tvisten i Sverige (artikel 21 andra stycket). Frågan om behörighet i dessa fall behandlas inte av utredningen. Regeringen anser dock att det finns ett behov av sådana regler för att Sverige ska uppfylla sina åtaganden i enlighet med konventionen. Sådana bestämmelser har hittills funnits i 22 § lagen om dödsbo efter dansk, finsk, isländsk eller norsk medborgare, som hade hemvist här i riket, m.m. Bestämmelser med motsvarande innehåll bör tas in i den nya lagen om arv i internationella situationer. Bestämmelserna bör gälla i stället för behörighetsreglerna i den föreslagna 2 a § lagen (1990:272) om internationella frågor rörande makars och sambors förmögenhetsför-

hållanden eftersom det skulle strida mot den nordiska arvskonventionen att tillämpa de bestämmelserna subsidiärt till den nya lagen. En sådan tillämpning skulle också kunna leda till motstridiga nordiska avgöranden.

Den nordiska arvskonventionen innehåller en bestämmelse som reglerar tillämplig lag för en efterlevande makes rätt att ta ut viss egendom (artikel 20, se 21 § lagen om dödsbo efter dansk, finsk, isländsk eller norsk medborgare, som hade hemvist här i riket, m.m.). Bestämmelsen faller utanför arvsförordningens tillämpningsområde. Utredningen föreslår att samma bestämmelse ska tas in i den nya lagen om arv i internationella situationer. En motsvarande bestämmelse finns dock redan i lagen om internationella frågor rörande makars och sambors förmögenhetsförhållanden (9 §). Regeringen föreslår därför ingen sådan särskild regel för nordiska förhållanden.

Utredningen föreslår också att en bestämmelse i den nordiska arvskonventionen om att föreskrifter i en annan nordisk stats lag om rätt för en efterlevande make att i visst fall innehålla vad som vid bodelning tillskiftas arvinge inte ska tillämpas vid bodelning som sker i Sverige (artikel 20). Detta är dock en lagvalsfråga som omfattas av arvsförordningen. Den lag som enligt arvsförordningen tillämpas på arvet gäller arvet i dess helhet och får inte inskränkas genom svenska bestämmelser. Regeringen föreslår därför inte någon regel med den innebörd som utredningen föreslår.

10 Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

Regeringens förslag: Den nya lagen och lagändringarna ska träda i kraft den 17 augusti 2015.

De äldre lagar som innehåller internationellt privaträttsliga bestämmelser om arv ska upphävas.

Äldre bestämmelser ska gälla för frågor med anledning av dödsfall som inträffat före ikraftträdandet.

Utredningens förslag överensstämmer i huvudsak med regeringens.

Remissinstanserna: Ingen remissinstans invänder mot förslagen.

Skälen för regeringens förslag: Arvsförordningen ska börja tillämpas den 17 augusti 2015. Ambitionen bland de nordiska staterna är att även överenskommelsen om ändring av den nordiska arvskonventionen ska träda i kraft samma dag. Den nya lagen och de lagändringar som föreslås bör också träda i kraft vid denna tidpunkt.

Arvsförordningen är direkt tillämplig i Sverige, vilket innebär att den gäller som svensk lag. Äldre svenska bestämmelser om arv i internationella situationer som omfattas av arvsförordningens tillämpningsområde ska därför upphävas. Eftersom alla svenska bestämmelser om arv i internationella situationer nu samlas i en ny lag innebär det att lagen om internationella förhållanden rörande dödsbo och de nordiska arvslagarna ska upphävas.

Enligt arvsförordningens övergångsbestämmelser (artikel 83) ska förordningen tillämpas på arv efter personer som avlider den 17 augusti 2015 eller senare. Övergångsbestämmelserna innehåller också föreskrifter om giltigheten av lagvalsförordnanden och förordnanden om kvarlåtenskap som har gjorts före ikraftträdandet. För dessa frågor krävs inga särskilda svenska övergångsbestämmelser.

Regeringen bedömer att det till den nya lagen om arv i internationella situationer behövs en övergångsbestämmelse om att äldre bestämmelser ska gälla för frågor med anledning av dödsfall som inträffat före ikraftträdandet.

11 Konsekvenser

Regeringens bedömning: Bestämmelserna i arvsförordningen och den nya lagen underlättar hanteringen av internationella arv, vilket kan förväntas leda till lägre kostnader för enskilda och det allmänna. Arvsförordningens bestämmelser om ett europeiskt arvsintyg leder till något ökade kostnader för det allmänna. Dessa bör finansieras delvis inom ramen för befintliga anslag, delvis genom att handläggningen hos Skatteverket avgiftsbeläggs.

Utredningens bedömning överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: De flesta remissinstanserna yttrar sig inte särskilt över utredningens bedömning. *Skatteverket* anför att verket måste kompenseras för de ökade kostnader som uppstår på grund av prövningen av ansökningar om arvsintyg. *Domstolsverket* menar att de mindre kostnadsökningar som kan förutses för domstolarnas del kan hanteras inom ramen för Sveriges Domstolars befintliga anslag. Enligt *Svea hovrätt* behöver domstolarna ökade resurser för att överpröva Skatteverkets beslut om arvsintyg.

Skälen för regeringens bedömning: Bestämmelserna i arvsförordningen och den nya lagen underlättar hanteringen av internationella arv och innebär att parallella förfaranden kan undvikas, vilket kan förväntas leda till lägre kostnader både för enskilda och det allmänna.

Förordningens bestämmelser om ett europeiskt arvsintyg leder dock till ökade kostnader, även om det är svårt att bedöma i vilken utsträckning ansökningar om sådana intyg kommer att göras. Utredningen bedömer att kostnadsökningarna för Skatteverket avser dels kostnader för uppstart av en ny verksamhet, dels kostnader för den löpande hanteringen av arvsintygen. Regeringen delar utredningens bedömning att kostnaden för arvsintygen delvis bör finansieras genom avgifter. Regeringen avser att i förordning föreskriva att Skatteverket ska ta ut en avgift vid ansökan om ett europeiskt arvsintyg. En för hög avgift riskerar att leda till att arvsintygen inte används i den utsträckning som är avsikten enligt arvsförordningen. Avgiften kommer därför inte kunna uppgå till en nivå som ger full kostnadstäckning för Skatteverket. Den återstående kostnaden bedöms dock kunna hanteras inom ramen för Skatteverkets anslag.

Utredningen gör bedömningen att antalet överklaganden av beslut om arvsintyg kan förväntas bli mycket få och att kostnaderna därför kan hanteras inom ramen för befintliga anslag. Regeringen delar utredningens och *Domstolsverkets* uppfattning att det merarbete som kan uppstå för domstolarna är så begränsat att det bör rymmas inom de befintliga anslagen. Övriga förslag bedöms inte medföra ökade kostnader för det allmänna.

Förslagen bedöms inte medföra några ekonomiska konsekvenser för näringslivet.

12 Författningskommentar

12.1 Förslaget till lag om arv i internationella situationer

Lagen är ny och ersätter lagen (1937:81) om internationella rättsförhållanden rörande dödsbo. Den ersätter även lagen (1935:44) om dödsbo efter dansk, finsk, isländsk eller norsk medborgare, som hade hemvist här i riket, m.m., lagen (1935:45) om kvarlåtenskap efter den som hade hemvist i Danmark, Finland, Island eller Norge och lagen (1935:46) om tillsyn i vissa fall å oskiftat dödsbo efter medborgare i Danmark, Finland, Island eller Norge (de nordiska arvslagarna). Genom lagen införs kompletterande bestämmelser till Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 650/2012 av den 4 juli 2012 om behörighet, tillämplig lag, erkännande och verkställighet av domar samt godkännande och verkställighet av officiella handlingar i samband med arv och om inrättandet av ett europeiskt arvsintyg (arvsförordningen). Vissa av bestämmelserna i lagen om internationella rättsförhållanden rörande dödsbo tas in i den nya lagen, delvis med annan lydelse. Att lagen om internationella rättsförhållanden rörande dödsbo upphävs medför också att bestämmelser i lagen (1990:272) om internationella frågor rörande makars och sambors förmögenhetsförhållanden i stället kommer att tillämpas i vissa frågor, bl.a. när det gäller domstols behörighet i frågor som gäller bodelning med anledning av makes död i utomnordiska rättsförhållanden och i fråga om tillämplig lag för förfarandet vid en sådan bodelning.

Genom den nya lagen införlivas också konventionen den 19 november 1934 mellan Sverige, Danmark, Finland, Island och Norge om arv, testamente och boutredning så som den ändrats genom en överenskommelse den 1 juni 2012 (den nordiska arvskonventionen). Den ursprungliga konventionen ersätts när det gäller Sverige och Finland till största delen av arvsförordningen. De bestämmelser i den nordiska arvskonventionen som Sverige ska tillämpa flyttas, delvis i annan lydelse, från de nordiska arvslagarna till den nya lagen.

Den nya lagen innehåller också bestämmelser som gäller erkännande och verkställighet av arvsavgöranden från stater som varken tillämpar arvsförordningen eller är anslutna till den nordiska arvskonventionen.

1 kap. Lagens innehåll

Arvsförordningen

1 § I 2 kap. finns bestämmelser som kompletterar Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 650/2012 av den 4 juli 2012 om behörighet, tillämplig lag, erkännande och verkställighet av domar samt godkännande och verkställighet av officiella handlingar i samband med arv och om inrättandet av ett europeiskt arvsintyg, i den ursprungliga lydelsen (arvsförordningen).

I paragrafen anges att lagen, 2 kap., innehåller bestämmelser som kompletterar arvsförordningen. Övervägandena finns i avsnitt 6.

Arvsförordningen är en EU-förordning som är direkt tillämplig i varje medlemsstat, utom Förenade kungariket, Irland och Danmark. Lagen innehåller de kompletterande bestämmelser som krävs för att förordningen ska kunna tillämpas i praktiken.

Den nordiska arvskonventionen

2 § I 3 kap. finns bestämmelser som införlivar konventionen den 19 november 1934 mellan Sverige, Danmark, Finland, Island och Norge om arv, testamente och boutredning (den nordiska arvskonventionen).

I paragrafen anges att lagen, 3 kap., innehåller bestämmelser som införlivar den nordiska arvskonventionen. Övervägandena finns i avsnitt 7 och 9.3.

De bestämmelser i den nordiska arvskonventionen som införlivas är i första hand de bestämmelser som Sverige kan fortsätta tillämpa enligt ett undantag i arvsförordningen (se artikel 75). Det gäller frågor om dödsboförvaltning, medverkan av myndigheter i de nordiska länderna samt om erkännande och verkställighet av nordiska avgöranden. Regler om domstols behörighet och tillämplig lag införlivas inte, eftersom arvsförordningen för Sveriges del i dessa fall gäller i stället för den nordiska arvskonventionen.

I 3 kap. finns även regler som gäller bodelning med anledning av en makes död i nordiska rättsförhållanden. Dessa bestämmelser är inte att hänföra till arv och omfattas därför inte av arvsförordningen. För nordiska rättsförhållanden finns det även bestämmelser som gäller makars förmögenhetsförhållanden i förordningen (1931:429) om vissa internationella rättsförhållanden rörande äktenskap, adoption och förmynderskap. Förordningen innehåller bestämmelser om bl.a. förmögenhetsrättsliga verkningar av äktenskap mellan nordiska medborgare med hemvist i de nordiska länderna, domstols behörighet och lagval i dessa fall. Även lagen (1990:272) om internationella frågor rörande makars och sambors förmögenhetsförhållanden innehåller bestämmelser om makars förmögenhetsförhållanden.

Avgöranden som har meddelats i stater utanför Norden och EU

3 § I 4 kap. finns bestämmelser om erkännande och verkställighet av avgöranden som har meddelats i stater som varken tillämpar arvsförordningen eller är anslutna till den nordiska arvskonventionen.

I paragrafen anges att lagen, 4 kap., innehåller bestämmelser om avgöranden från stater som varken tillämpar arvsförordningen eller är anslutna till den nordiska arvskonventionen. Övervägandena finns i avsnitt 8.

I arvsförordningen och den nordiska arvskonventionen regleras inte erkännande och verkställighet av avgöranden från stater som varken tillämpar förordningen eller är anslutna till konventionen. Det finns därför särskilda regler som gäller i förhållande till dessa stater.

2 kap. Kompletterande bestämmelser till arvsförordningen

Kapitlets tillämpningsområde

1 § Detta kapitel gäller för frågor om arv i internationella situationer, om inte något annat följer av 3 eller 4 kap.

I paragrafen lämnas en upplysning om att 2 kap. gäller om inte något annat följer av 3 eller 4 kap. De flesta av bestämmelserna i detta kapitel gäller även när den internationella anknytningen föreligger i förhållande till en stat som inte tillämpar arvsförordningen. I huvudsak är det reglerna om erkännande och verkställighet i 9–13 §§ som undantas från kapitlets tillämpningsområde (jfr 3 kap. 11 § och 4 kap.). Övervägandena finns i avsnitt 6.

Särskild boutredningsman

2 § Om ett arv efter en person som inte hade hemvist i Sverige ska handläggas i Sverige enligt svensk rätt och den avlidnes egendom ska avträdas till förvaltning av boutredningsman, ska den boutredningsman som utses inte vara dödsbodelägare eller på annat sätt beroende av utredningen (särskild boutredningsman).

En särskild boutredningsman ska också utses om ett arv ska handläggas i Sverige och en boutredningsman ska utses enligt svensk rätt, trots att utländsk rätt i övrigt tillämpas på arvet. Detta gäller dock endast om något annat inte följer av arvsförordningen.

Om en bouppteckning ska förrättas när en särskild boutredningsman har utsetts enligt första eller andra stycket, ska tiden enligt 20 kap. 1 § första stycket ärvdebalken räknas från den tidpunkt då egendomen avträddes till boutredningsmannens förvaltning.

Paragrafen, som utformas i linje med *Lagrådets* synpunkter, innehåller föreskrifter om att en s.k. särskild boutredningsman ska utses under vissa förutsättningar och om tiden för att förrätta bouppteckning i sådana fall. Övervägandena finns i avsnitt 6.2 och 6.4.

I *första stycket* anges att en särskild boutredningsman ska utses om ett arv efter en avliden som inte hade hemvist i Sverige ska handläggas här enligt svensk rätt och egendomen ska avträdas till förvaltning av boutredningsman. Med särskild boutredningsman avses en person som inte är dödsbodelägare eller på annat sätt beroende av utredningen. Första stycket kan bli tillämpligt exempelvis när en svensk medborgare med hemvist utomlands och egendom i Sverige har gjort ett lagvalsförordnande om att svensk rätt ska tillämpas på arvet (se artikel 7 i arvsförordningen). Bestämmelsen syftar till att säkerställa att utländska

Prop. 2014/15:105 rättsägares intressen inte eftersätts. Den motsvarar 2 kap. 2 och 4 §§ lagen (1937:81) om internationella rättsförhållanden rörande dödsbo.

I *andra stycket* anges att en särskild boutredningsman ska utses om en boutredningsman ska förordnas enligt svensk rätt, trots att utländsk rätt i övrigt tillämpas på arvet. Bestämmelsen tar sikte på de fall då en boutredningsman enligt svensk rätt kan utses med stöd av artikel 29 i arvsförordningen i förening med 19 kap. 1 § ärvdabalken. I första hand ska i dessa fall den som har rätt att vara testamentsexekutor eller boutredningsman enligt den utländska lagen utses. Endast om den utländska lagen inte innehåller bestämmelser om oberoende boutredningsmän kan en annan boutredningsman utses. Det anges därför i *andra stycket* att bestämmelsen endast gäller om inte något annat följer av arvsförordningen.

I artikel 29 i förordningen finns bestämmelser som närmare reglerar boutredningsmannens verksamhet. Där anges bl.a. att han eller hon som huvudregel ska utöva de befogenheter som följer av den lag som är tillämplig på arvet. Det framgår också att domstolen får fastställa villkor för utövande av sådana befogenheter i enlighet med den lag som är tillämplig på arvet.

I *tredje stycket* finns en regel som gäller tiden för att förrätta bouppteckning i de fall som anges i första och andra styckena. Motsvarande bestämmelse har hittills funnits i 2 kap. 4 § lagen om internationella rättsförhållanden rörande dödsbo. Enligt 20 kap. 1 § första stycket ärvdabalken ska en bouppteckning i normalfallet göras inom tre månader från dödsfallet. När det gäller internationella rättsförhållanden kan det ofta ta längre tid än vanligt innan en svensk boutredningsman kan utses, eftersom de som har ett rättsligt intresse i arvet ofta befinner sig utomlands. I *stycket* anges därför att tiden för att förrätta bouppteckning ska räknas först från den tidpunkt då en särskild boutredningsman utses i Sverige. Det är i första hand aktuellt att tillämpa regeln när en särskild boutredningsman har utsetts enligt första stycket. I undantagsfall kan det dock även bli aktuellt att upprätta en bouppteckning i fall som avses i *andra stycket* (jfr artiklarna 29.2 och 29.3).

Ett testaments formella giltighet

3 § Ett testaments formella giltighet ska bedömas enligt denna paragraf i stället för enligt artikel 27 i arvsförordningen.

Ett testamente ska anses giltigt till formen, om det uppfyller formkraven i lagen på den ort där det upprättades eller den ort där testatorn vid upprättandet eller vid sin död hade hemvist eller var medborgare. Ett testamente som avser fast egendom ska också anses giltigt till formen, om det uppfyller formkraven i lagen på den ort där egendomen finns.

Andra stycket tillämpas också på en återkallelse av testamente. En återkallelse ska också anses giltig till formen, om återkallelsen uppfyller formkraven i någon av de lagar enligt vilka testamentet enligt *andra stycket* var giltigt till formen.

Vid tillämpning av *andra* och *tredje styckena* ska även en ort där testatorn enligt lagen på den orten hade domicil räknas som testatorns hemvist.

I paragrafen finns bestämmelser om tillämplig lag för bedömningen av den formella giltigheten av ett testamente eller en återkallelse av ett testamente. Övervägandena finns i avsnitt 6.3.

Enligt artikel 75.1 i arvsförordningen ska Sverige fortsätta att tillämpa Haagkonventionen den 5 oktober 1961 rörande lagkonflikter i fråga om formen för testamentariska förordnanden i stället för artikel 27 i förordningen. Genom paragrafen införlivas konventionen. Bestämmelserna är tillämpliga i förhållande till alla stater, inte endast de som har tillträtt konventionen. Paragrafen motsvarar 1 kap. 4 § lagen (1937:81) om internationella rättsförhållanden rörande dödsbo (se prop. 1973:175 s. 33 f.).

Av *första stycket* framgår att paragrafen ska tillämpas i stället för artikel 27 i arvsförordningen. Till skillnad från den artikeln gäller bestämmelserna även muntliga förordnanden.

I *andra stycket* anges förutsättningarna för att ett testamente ska anses giltigt till formen i Sverige.

Av *tredje stycket*, som utformas i enlighet med *Lagrådets* förslag, följer att den formella giltigheten av en återkallelse av ett testamente bedöms enligt samma kriterier som upprättande av testamente. Därutöver anges att en återkallelse av ett testamente även kan vara giltig till formen om återkallelsen uppfyller kraven i någon av de lagar enligt vilket testamentet var giltigt.

Att som testators hemvist ska räknas även ort där testator enligt lagen på den orten hade domicil, följer av *fjärde stycket*. I vissa utländska rättsordningar finns ett legalt domicilbegrepp som skiljer sig från vårt svenska hemvistbegrepp, t.ex. så att en gift kvinna har samma domicil som mannen, även om hon bor på annan ort. Genom att även domicil enligt utländsk rätt räknas som hemvist i paragrafens mening tillkommer ytterligare alternativ, utöver andra och tredje styckena, för när testamenten eller återkallelser av testamenten ska anses giltiga till formen.

Egendom som tillfaller Allmänna arvsfonden

4 § Om det enligt den lag som är tillämplig på arvet inte finns någon arvinge eller testamentstagare till egendom som finns i Sverige, ska den egendomen tillfalla Allmänna arvsfonden.

En utländsk stat, kommun, allmän fond eller allmän inrättning ska inte anses som en arvinge vid tillämpning av första stycket.

Paragrafen innehåller bestämmelser om när egendom i Sverige ska tillfalla Allmänna arvsfonden. Den motsvarar 1 kap. 11 § lagen (1937:81) om internationella rättsförhållanden rörande dödsbo. Övervägandena finns i avsnitt 6.5.

Av *första stycket* framgår att egendom som finns i Sverige ska tillfalla Allmänna arvsfonden om det inte finns någon arvinge eller testamentstagare enligt den lag som är tillämplig på arvet. Bestämmelsen gäller när utländsk lag ska tillämpas på arvet, oberoende av i vilken stat frågor som gäller arvet ska handläggas. Den grundar sig på ett undantag i arvsförordningen när det gäller den tillämpliga lagens tillämpningsområde (artikel 33).

I *andra stycket* finns en bestämmelse om att en utländsk stat, kommun, allmän fond eller allmän inrättning inte ska anses som en arvinge. Även om ett sådant rättssubjekt anses vara en arvinge enligt den lag som tillämpas på arvet, tillfaller egendomen således Allmänna arvsfonden. Om egendomen har testamenterats till den utländska staten, kommunen,

Provisoriskt omhändertagande av egendom

5 § Om det finns egendom i Sverige men svensk domstol eller annan myndighet inte är behörig att besluta om arvet, ska socialnämnden, om det behövs, ta hand om egendomen och vidta nödvändiga åtgärder. Dödsfallet ska anmälas till socialnämnden av den som har egendomen i sin vård eller annars av den som är närmast till att göra anmälan. Socialnämnden ska överlämna egendomen till den som är behörig att ta emot den.

Om socialnämnden inte kan överlämna egendomen till någon enligt första stycket, ska nämnden anmäla dödsfallet till tingsrätten. Tingsrätten ska besluta att egendomen ska avträdas till förvaltning av en särskild boutredningsman till dess den kan överlämnas till den som är behörig att ta emot den.

Om egendomen är av litet värde får socialnämnden, i stället för att anmäla dödsfallet till tingsrätten enligt andra stycket, överlämna egendomen till en närstående till den avlidne eller till utlandsmyndigheten för den stat som den avlidne var medborgare i.

I paragrafen finns regler om provisoriskt omhändertagande av egendom i Sverige. Den motsvarar delvis 2 kap. 3 § lagen (1937:81) om internationella rättsförhållanden rörande dödsbo och 2 § lagen (1935:45) om kvarlåtenskap efter den som hade hemvist i Danmark, Finland, Island eller Norge. Övervägandena finns i avsnitt 6.6 och 7.

I de fall behörigheten i frågor som gäller arvet tillkommer myndigheter i någon annan stat, är svenska domstolar och andra myndigheter inte behöriga att befatta sig med egendomen i större utsträckning än vad som medges enligt arvsförordningen. I arvsförordningen finns det en bestämmelse som medger provisoriska åtgärder med egendomen av det slag som regleras i paragrafen (artikel 19).

Enligt *första stycket* ska socialnämnden, om det behövs, ta hand om egendom i Sverige och vidta nödvändiga åtgärder, trots att svensk domstol eller annan myndighet annars inte är behörig att fatta beslut om arvet. Oftast är svensk domstol eller annan myndighet inte behörig att fatta beslut om arvet, om den avlidne saknade hemvist i Sverige (artikel 4). Om den avlidne hade hemvist i Sverige, är det i stället normalt bestämmelserna i 18 kap. 2 § ärvdabalken som är tillämpliga i fråga om provisoriskt omhändertagande av egendom. I stycket anges att socialnämnden ska ta hand om egendomen om det behövs. Om egendomen redan från början kan tas om hand av någon som är behörig att företräda dödsboet, ska socialnämnden således inte vidta några åtgärder. Inte heller ska socialnämnden ta hand om sådan egendom som inte behöver tas om hand för att bevaras, t.ex. banktillgodohavanden eller aktier. Sådan egendom ankommer det på den utländska dödsboförvaltningen att ta hand om.

Varje kommun är fri att utse den nämnd inom kommunen som ska vidta åtgärder enligt paragrafen. Med socialnämnd avses i detta sammanhang, liksom i andra författningar, den nämnd som kommunfullmäktige har utsett, se 2 kap. 4 § socialtjänstlagen (2001:453).

Den som har vård om egendomen har en skyldighet att anmäla dödsfallet till socialnämnden. Finns det ingen som har vård om egendomen ska anmälan göras av den som är närmast till att göra anmälan. Det kan

exempelvis röra sig om en närstående, en hushållsmedlem eller en hyresvärd.

Socialnämnden bör efterforska vilka personer som är den avlidnes arvingar eller närmaste anhöriga. Om det framkommer uppgifter om en dödsboförvaltning eller motsvarande utomlands, ska nämnden överlämna egendomen till den som är behörig att ta emot den. Om socialnämnden inte kan överlämna egendomen till någon ska nämnden, enligt *andra stycket*, anmäla dödsfallet till tingsrätten. Tingsrätten ska då besluta att egendomen ska avträdas till förvaltning av en särskild boutredningsman (jfr 2 kap. 2 § första stycket) till dess egendomen kan överlämnas till någon som är behörig att ta emot den. För boutredningsmannens förvaltning gäller 19 kap. ärvdabalken. Där finns bestämmelser t.ex. om boutredningsmannens entledigande och om att han eller hon har rätt till skäligt arvode (se 19 kap. 5 § första stycket och 19 § andra stycket).

Enligt *tredje stycket* får socialnämnden, om egendomen är av litet värde, i stället för att anmäla dödsfallet till tingsrätten överlämna den till en närstående till den avlidne eller, om den avlidne var utländsk medborgare, till utlandsmyndigheten (t.ex. en ambassad) för den stat som han eller hon var medborgare i. Med närstående person avses här någon annan än den som är behörig att företräda dödsboet eller motsvarande. Det kan exempelvis röra sig om den avlidnes make, som inte är ensam behörig att företräda boet. Det är i allmänhet fråga om kontanter, kläder och annan egendom för personligt bruk.

Enligt arvsförordningen omfattar behörigheten all egendom som arvet avser. Det är därför inte möjligt för socialnämnden att så som hittills innehålla egendom till täckande av kostnader, t.ex. för den avlidnes vård och begravning. Fordringar av detta slag får i stället framställas mot den utländska dödsboförvaltningen. Arvsförordningen hindrar dock inte att interimistiska åtgärder, t.ex. kvarstad, beslutas i Sverige trots att det är myndigheter i en annan stat som är behöriga i frågor som rör arvet (artikel 19).

Beaktande av utländsk förrättning

6 § Vid boutredning eller arvskifte som görs i Sverige ska, om svensk lag är tillämplig på arvet, beaktas vad som tillkommit borgenär, arvinge eller testamentsstagare vid motsvarande förrättning efter den avlidne i en annan stat.

Paragrafen innehåller en bestämmelse om att resultatet av utländska förrättningar ska beaktas. Den motsvarar delvis 2 kap. 9 § lagen (1937:81) om internationella rättsförhållanden rörande dödsbo. Övervägandena finns i avsnitt 6.7.

Bestämmelsen innebär att man i Sverige ska ta utfallet av en utländsk förrättning i beaktande vid boutredning och arvskifte. Om den utländska förrättningen vid tidpunkten för den svenska boutredningen eller arvskiftet ännu inte är avslutad, kan det vara lämpligt att invänta resultatet av denna. Bestämmelsen gäller endast vid boutredningar och arvskiften som görs i Sverige enligt svensk rätt. Eftersom arvsförordningen och den nordiska arvskonventionen syftar till att undvika parallella förfaranden blir det i praktiken fråga om en förrättning i ett tredjeland som det kan bli aktuellt att beakta.

Europeiskt arvsintyg

7 § Skatteverket är behörig myndighet för utfärdande av europeiska arvsintyg enligt arvsförordningen.

I paragrafen anges att Skatteverket är den myndighet i Sverige som är behörig att utfärda europeiska arvsintyg. Övervägandena finns i avsnitt 6.8.

Arvsförordningens bestämmelser som rör arvsintyget finns i artiklarna 62–73. I artikel 62.1 anges att arvsintyget ska utfärdas för användning i en annan medlemsstat. Arvsintyget har dock rättsverkningar i alla medlemsstater (artikel 69.1). Det finns därför inget hinder mot att ett arvsintyg utfärdas av Skatteverket för att användas i Sverige, exempelvis när det ska ligga till grund för en ansökan om lagfart (se förslaget till lag om ändring i 20 kap. 5 § jordabalken).

För Skatteverkets handläggning av ärenden som gäller europeiska arvsintyg tillämpas, utöver arvsförordningens bestämmelser, förvaltningslagen (1986:223).

8 § Skatteverkets beslut avseende ett europeiskt arvsintyg överklagas till tingsrätten i den ort där den avlidne hade hemvist. Om den avlidne inte hade hemvist i Sverige, överklagas beslutet till Stockholms tingsrätt.

Vid överklagande tillämpas lagen (1996:242) om domstolsärenden, om inte något annat följer av arvsförordningen.

Paragrafen reglerar överklagande av Skatteverkets beslut med anledning av en ansökan om ett europeiskt arvsintyg. Övervägandena finns i avsnitt 6.8.

I *första stycket* anges vilken tingsrätt som ska pröva överklagandet. Stockholms tingsrätt är reservforum. Vilka beslut avseende ett europeiskt arvsintyg som kan överklagas till domstol följer direkt av arvsförordningen (artikel 72). Det gäller t.ex. beslut om att inte utfärda ett arvsintyg eller beslut om att återkalla ett arvsintyg.

Enligt *andra stycket* ska lagen om domstolsärenden tillämpas på handläggningen om inte något annat följer av arvsförordningen. I arvsförordningen finns regler om bl.a. rättelse, ändring och återkallelse av ett utfärdat arvsintyg samt om inhibition (se artiklarna 71 och 73.1 a). Av hänvisningen till lagen om domstolsärenden följer bl.a. att överklagande kan ske till hovrätten och Högsta domstolen och att prövningstillstånd krävs i båda instanserna (39 och 40 §§).

Erkännande och verkställighet enligt arvsförordningen

9 § En ansökan om att ett utländskt avgörande ska erkännas eller förklaras verkställbart i Sverige enligt arvsförordningen görs till tingsrätten. Regeringen kan med stöd av 8 kap. 7 § regeringsformen meddela föreskrifter om vilka tingsrätter som får pröva en ansökan.

Paragrafen, som utformas i enlighet med *Lagrådets* förslag, reglerar vilken domstol som är behörig att enligt arvsförordningen pröva en ansökan om att ett avgörande från en stat som tillämpar arvsförordningen ska

erkännas eller förklaras verkställbart här. Övervägandena finns i avsnitt 6.9.

I paragrafen anges att en ansökan om erkännande eller verkställbarhetsförklaring görs till tingsrätten. Regeringen meddelar föreskrifter om vilka av landets tingsrätter som ska vara behöriga att pröva en ansökan. Av artikel 45.2 i arvsförordningen framgår vilka anknytningskriterier som ska tillämpas för att bestämma vilken av de utpekade tingsrätterna som är behörig i det enskilda fallet.

Med avgörande avses även officiella handlingar och förlikning inför domstol (se artiklarna 60.1 och 61.1).

10 § En ansökan om ändring enligt arvsförordningen av ett beslut med anledning av en ansökan enligt 9 § görs till den tingsrätt som har meddelat beslutet.

Om en sådan ansökan görs av den som har gjort ansökan enligt 9 §, ska den ha kommit in till tingsrätten inom fyra veckor från den dag då beslutet meddelades.

Paragrafen innehåller kompletterande bestämmelser till det andra steget av prövningen av en ansökan om erkännande eller verkställbarhet, dvs. för prövningen av en ansökan om ändring av ett beslut som har meddelats vid den inledande prövningen. Övervägandena finns i avsnitt 6.9.

Enligt arvsförordningen ska sökanden snarast, och i enlighet med det förfarande som anges i lagen i den verkställande medlemsstaten, under rättas om det beslut som har meddelats med anledning av ansökan om erkännande eller verkställbarhetsförklaring (artikel 49.1, se 29 § lagen [1996:242] om domstolsärenden). Att en förklaring om erkännande eller verkställbarhet ska delges den part mot vilken verkställighet begärs följer av artikel 49.2 i arvsförordningen. Något krav på att delge sökanden finns inte.

I *första stycket* anges att ansökan ska prövas av den tingsrätt som meddelade det ursprungliga beslutet.

I *andra stycket* finns en bestämmelse om den tid inom vilken den som har ansökt om erkännande eller verkställbarhet men inte fått bifall får ansöka om ändring av beslutet. Den fristen är fyra veckor från den dag då beslutet meddelades. Tingsrätten prövar om ansökan har kommit in i rätt tid (jfr 38 § lagen om domstolsärenden). Av artikel 50.5 i arvsförordningen framgår vilken tidsfrist som sökandens motpart måste hålla sig till när en ansökan om erkännande eller verkställbarhet har bifallits. En ansökan om ändring ska i dessa fall göras inom 30 dagar från delgivning. Om parten har hemvist i en annan medlemsstat, är tidsfristen i stället 60 dagar från delgivning.

11 § Vid handläggning i domstol av ärenden som avses i 9 och 10 §§ tillämpas i övrigt lagen (1996:242) om domstolsärenden, om inte något annat följer av arvsförordningen.

I paragrafen regleras vilka övriga processrättsliga bestämmelser som ska tillämpas i ärenden om erkännande och verkställbarhetsförklaring enligt arvsförordningen. Övervägandena finns i avsnitt 6.9.

Av paragrafen framgår att lagen om domstolsärenden är tillämplig på domstolarnas handläggning av ärenden om erkännande och verkställbarhetsförklaring. Bestämmelserna i den lagen är tillämpliga i den utsträckning annat inte följer av arvsförordningen. Särskilt det första steget

Prop. 2014/15:105 i verkställbarhetsförklaringen regleras av förordningen. Vissa regler i lagen om domstolsärenden, bl.a. om domstolens sammansättning, brister i en inledande skrivelse och handläggningen i allmänhet, är dock tillämpliga även i det första steget av prövningen.

I artikel 46 anges t.ex. vilka handlingar som ska ges in i samband med ansökan. Av artikel 48 följer att domen ska förklaras verkställbar omedelbart efter fullgörande av formaliteterna i artikel 46 och att den part mot vilken verkställighet begärs inte ska ges tillfälle att yttra sig över ansökan. Att den part mot vilken verkställighet begärs ska delges verkställbarhetsförklaringen tillsammans med beslutet följer av artikel 49.2.

Reglerna om överklagande i lagen om domstolsärenden tillämpas inte i förhållande till tingsrättens beslut i det första steget. Den som vill angripa ett beslut med anledning av en ansökan om verkställbarhetsförklaring ska i stället ansöka om ändring av beslutet. Särskilda bestämmelser om prövningen vid en ansökan om ändring finns i artikel 50 i arvsförordningen. Där anges att det ska vara ett kontradiktoriskt förfarande och att motparten som huvudregel ska ansöka om ändring inom 30 dagar från delgivning av verkställbarhetsförklaringen.

Arvsförordningen innehåller inte några bestämmelser om rättegångskostnader. I 32 § lagen om domstolsärenden finns en hänvisning till 18 kap. rättegångsbalken som gäller ärenden där enskilda är motparter till varandra (jfr dock rättsfallet NJA 2009 s. 632). Att lagen om domstolsärenden tillämpas innebär dessutom bl.a. att ett beslut i ett ärende om ansökan om ändring kan överklagas till hovrätten och Högsta domstolen, samt att prövningstillstånd krävs (39 och 40 §§). Bestämmelsen i lagen om domstolsärenden om omedelbar verkställighet (31 §) blir inte aktuell att tillämpa eftersom en utländsk dom, enligt artikel 43 i arvsförordningen, alltid ska kunna verkställas efter det att den har förklarats vara verkställbar i enlighet med förfarandet i artiklarna 45–58.

12 § Om ett avgörande förklaras verkställbart, verkställs avgörandet enligt utskökningsbalken på samma sätt som en svensk dom som har fått laga kraft, om inte något annat följer av arvsförordningen.

I paragrafen regleras verkan av att ett utländskt avgörande förklaras verkställbart. Övervägandena finns i avsnitt 6.9.

Av paragrafen framgår att det utländska avgörandet verkställs enligt reglerna i utskökningsbalken på samma sätt som en svensk dom som har fått laga kraft. Detta gäller alltså även om avgörandet inte har fått laga kraft. Det blir därmed inte aktuellt att tillämpa bestämmelserna i 3 kap. 4–10 §§ utskökningsbalken om domar som inte har fått laga kraft.

Arvsförordningen innehåller några särskilda regler om verkställighetsförfarandet. I artikel 53 finns t.ex. en bestämmelse om vilandeförklaring av verkställighetsärendet i avvaktan på att en begäran om ändring prövas. I artikel 54.3 anges vidare att inga andra åtgärder för verkställighet än säkerhetsåtgärder får vidtas så länge fristen för att söka ändring av verkställbarhetsförklaringen inte har löpt ut. Förordningen har företräde framför utskökningsbalkens regler, vilket påminns om i paragrafen.

13 § Om tingsrätten vid det förfarande som avses i 9 § bifaller en ansökan om verkställbarhetsförklaring, ska tingsrättens beslut anses innefatta ett beslut om kvarstad eller någon annan åtgärd som avses i 15 kap. rättegångsbalken.

Paragrafen reglerar kvarstad och andra säkerhetsåtgärder med anledning av att ett avgörande har förklarats verkställbart. Övervägandena finns i avsnitt 6.9.

En följd av att en tingsrätt i det första steget i ett ärende om verkställbarhetsförklaring har förklarat ett beslut verkställbart är att beslutet innefattar ett beslut om kvarstad eller annan åtgärd som avses i 15 kap. rättegångsbalken. Bestämmelsen kompletterar artikel 54.2 i arvsförordningen, som innebär att en verkställbarhetsförklaring ska medföra att säkerhetsåtgärder får vidtas. Sökanden ska alltså inte behöva utverka ett särskilt tillstånd till säkerhetsåtgärder i detta fall. Även om rätten till säkerhetsåtgärder är en automatisk följd av beslutet, krävs det en ansökan till Kronofogdemyndigheten för att denna ska verkställa säkerhetsåtgärder. Ansökan behandlas sedan som en begäran om verkställighet av ett svenskt domstolsbeslut om säkerhetsåtgärd i enlighet med bestämmelserna i 16 kap. 10–16 §§ utsökningsbalken (se prop. 2001/02:146 s. 49 f.)

Rätten till verkställighetsåtgärder är begränsad till säkerhetsåtgärder till dess att fristen för att söka ändring har löpt ut eller tingsrätten har fastställt verkställbarhetsförklaringen efter en ansökan om ändring och möjligheterna att överklaga beslutet har uttömts, dvs. till dess att beslutet har fått laga kraft (artikel 54.3 i arvsförordningen).

3 kap. Särskilda bestämmelser för nordiska förhållanden

Kapitlets tillämpningsområde

1 § Detta kapitel gäller i förhållande till de stater som är anslutna till den nordiska arvskonventionen.

I paragrafen lämnas en upplysning om att 3 kap. gäller i förhållande till de stater som är anslutna till den nordiska arvskonventionen, dvs. Danmark, Finland, Island och Norge. Övervägandena finns i avsnitt 7.

Bouppteckning

2 § Om ett arv handläggs i Danmark, Finland, Island eller Norge och det i Sverige finns egendom som hör till boet, ska Skatteverket på begäran av dödsboförvaltningen utse en lämplig person att förrätta bouppteckning. I bouppteckningen ska dödsboets tillgångar i Sverige tas upp med uppgift om värdet och sådana skulder som särskilt belastar egendomen.

Paragrafen innehåller bestämmelser om att dödsboförvaltningen i ett annat nordiskt land kan få hjälp med att förrätta bouppteckning avseende egendom i Sverige. Paragrafen införlivar artikel 22 i den nordiska arvskonventionen i svensk rätt och motsvarar delvis 2 § lagen (1935:45) om kvarlåtenskap efter den som hade hemvist i Danmark, Finland, Island eller Norge. Övervägandena finns i avsnitt 7.

Prop. 2014/15:105 Skatteverket ska på begäran av den utländska dödsboförvaltningen utse en lämplig person att förrätta bouppteckning. Det är inte fråga om en sedvanlig bouppteckning som ska ges in till Skatteverket för registrering.

Utmätning

3 § Om ett dödsbo är föremål för behandling av bobestyrer i Danmark eller för offentligt skifte i Island eller Norge och det finns egendom i Sverige som hör till boet, ska det som föreskrivs i den andra statens lag om inskränkning i en borgenärs rätt att genom utmätning få betalning ur dödsbo tillämpas på egendomen i Sverige. Detta gäller dock inte om det är fråga om utmätning för skatt eller allmän avgift som påförts i Sverige. Det gäller inte heller om fordran ska tas ut ur egendom som utgör pant eller som får hållas kvar till säkerhet för fordran.

I paragrafen regleras inskränkningar i en borgenärs rätt att genom utmätning få betalning ur egendom som finns i Sverige. Den införlivar artikel 23 i den nordiska arvskonventionen och motsvarar delvis 4 § lagen (1935:45) om kvarlåtenskap efter den som hade hemvist i Danmark, Finland, Island eller Norge. Övervägandena finns i avsnitt 7.

Under den tid dödsboet är föremål för behandling av bobestyrer, vilket är en slags boutredningsmannaförvaltning som förekommer i Danmark, eller för offentligt skifte ska reglerna i den staten om begränsningar att utmäta egendom även gälla egendom som finns i Sverige. Detta gäller dock inte utmätning av skatter och allmänna avgifter. Bestämmelsen riktar sig i första hand till Kronofogdemyndigheten.

4 § Om egendom som avses i 2 § ska säljas exekutivt, tillämpas vid försäljningen och fördelningen av köpeskillingen 9 § första stycket lagen (1981:7) om verkan av konkurs som inträffat i annat nordiskt land.

Paragrafen reglerar bl.a. lagval för att bedöma förmånsrättsordningen vid exekutiv försäljning. Paragrafen införlivar artikel 24 i den nordiska arvskonventionen och motsvarar i huvudsak 5 § lagen (1935:45) om kvarlåtenskap efter den som hade hemvist i Danmark, Finland, Island eller Norge. Övervägandena finns i avsnitt 7.

Bestämmelsen innebär att samma förmånsrättsregler tillämpas vid utmätning i en nordisk arvssituation som vid en nordisk konkurs.

Inskrivning

5 § Bestämmelser i en annan nordisk stats lag om att inskrivning i en fastighetsbok eller ett domstolsprotokoll (tingslysning) utgör en förutsättning för att en rätt som uppkommit genom avtal eller annan rättshandling eller genom utmätning (utlegg eller utpantning) ska gälla mot dödsbo, ska inte tillämpas i fråga om egendom som vid dödsfallet fanns i Sverige.

Enligt paragrafen ska tingslysning inte utgöra en förutsättning för att en rättshandling ska kunna göras gällande mot ett dödsbo när det gäller egendom som vid dödsfallet fanns i Sverige. Den införlivar artikel 25 i den nordiska arvskonventionen och motsvarar 6 § lagen (1935:45) om kvarlåtenskap efter den som hade hemvist i Danmark, Finland, Island eller Norge. Övervägandena finns i avsnitt 7.

Regler om var viss egendom ska anses finnas

6 § En fordran som är grundad på ett löpande skuldebrev eller på ett annat fordringsbevis som måste visas upp för att fordringen ska kunna krävas ut, ska vid tillämpning av bestämmelserna i detta kapitel anses finnas där handlingen finns. Andra fordringar ska anses finnas i den stat enligt vars lag boutredningen ska förrättas.

Ett registrerat fartyg eller luftfartyg ska anses finnas i den stat där det har hemort.

I paragrafen regleras var viss egendom ska anses finnas. Den tar sikte på sådan egendom som anges i 2, 3 och 5 §§. Paragrafen införlivar artikel 26 i den nordiska arvskonventionen och motsvarar 7 § lagen (1935:45) om kvarlåtenskap efter den som hade hemvist i Danmark, Finland, Island eller Norge. Övervägandena finns i avsnitt 7.

Domstolsbeslut om dödsboförvaltning

7 § Om en domstol i Danmark, Finland, Island eller Norge har beslutat att ett dödsbo efter en medborgare i en nordisk stat som vid sin död hade hemvist i Danmark, Finland, Island eller Norge ska omhändertas av domstolen eller av arvsdomstol, boutredningsman, testamentsexekutor eller bobestyrer, eller att boet ska bli föremål för utredning och skifte genom delägarnas försorg eller skiftas under medverkan av skiftesman, ska beslutet gälla i Sverige.

Första stycket gäller endast om beslutet inte strider mot ett avgörande som har meddelats av en domstol eller annan myndighet som är behörig enligt arvsförordningen.

Paragrafen innehåller bestämmelser om erkännande av vissa nordiska beslut. Den införlivar artikel 27 i den nordiska arvskonventionen och motsvarar delvis 8 § lagen (1935:45) om kvarlåtenskap efter den som hade hemvist i Danmark, Finland, Island eller Norge. Övervägandena finns i avsnitt 7.

I *första stycket* anges vilka beslut om dödsboförvaltningen som ska gälla i Sverige.

Enligt *andra stycket* gäller ett beslut enligt första stycket inte i Sverige om det strider mot ett avgörande som har meddelats i en stat som tillämpar arvsförordningen. Härigenom undviks att motstridiga domstolsavgöranden om dödsboförvaltningen erkänns här.

Bodelning med anledning av en makes död

8 § Bodelning med anledning av en makes död förrättas enligt svensk lag om den avlidne var medborgare i Danmark, Finland, Island eller Norge och vid sin död hade hemvist i Sverige.

Bodelning med anledning av en makes död förrättas också enligt svensk lag om en efterlevande make som är medborgare i Danmark, Finland, Island eller Norge har suttit i oskiftat bo och han eller hon har hemvist i Sverige. Detsamma gäller om en efterlevande make har suttit i oskiftat bo och vid sin död var medborgare i Danmark, Finland, Island eller Norge och då hade hemvist i Sverige.

Paragrafen innehåller bestämmelser om tillämplig lag på förfarandet vid bodelning med anledning av en makes död. Den införlivar delvis artikel 19 i den nordiska arvskonventionen och motsvarar 19 § lagen (1935:44)

Prop. 2014/15:105 om dödsbo efter dansk, finsk, isländsk eller norsk medborgare, som hade hemvist här i riket, m.m. Övervägandena finns i avsnitt 9.3.

Paragrafen reglerar bodelningsförfaranden i Sverige. De svenska förfarandereglererna finns i 17 kap. äktenskapsbalken.

Av *första stycket* framgår att svensk lag ska tillämpas på förfarandet vid bodelning efter en medborgare i en annan nordisk stat med hemvist i Sverige.

I *andra stycket* regleras förfarandet vid bodelning om den efterlevande maken har berättigats att sitta i oskiftat bo. Förfarandet följer svenska regler, om den efterlevande maken har, eller vid sin död hade, hemvist i Sverige och om han eller hon är medborgare i en annan nordisk stat eller var det vid sin död.

9 § Vid bodelning med anledning av en makes död som förrättas i Sverige efter en medborgare i en annan nordisk stat ska makarnas samtliga tillgångar och skulder i Sverige och utomlands omfattas.

Paragrafen reglerar vilken egendom som ska omfattas av en bodelning i nordiska rättsförhållanden. Den införlivar delvis artikel 19 i den nordiska arvskonventionen och motsvarar 20 § lagen (1935:44) om dödsbo efter dansk, finsk, isländsk eller norsk medborgare, som hade hemvist här i riket, m.m. Övervägandena finns i avsnitt 9.3.

Enligt paragrafen ska en bodelning som förrättas i Sverige efter en medborgare i en annan nordisk stat omfatta all egendom som hör till boet. Det gäller oavsett om egendomen finns i Sverige eller utomlands (den s.k. universalitetsprincipen). Detta gäller också oberoende av vad som följer av den lag som tillämpas på bodelningen i materiellt hänseende enligt förordningen (1931:429) om vissa internationella rättsförhållanden rörande äktenskap, adoption och förmynderskap eller lagen (1990:272) om internationella frågor rörande makars och sambors förmögenhetsförhållanden.

10 § En fråga som gäller bodelning med anledning av en makes död ska tas upp av svensk domstol eller annan myndighet, om bodelningen förrättas i enlighet med svensk lag enligt 8 §.

En tvist som gäller bodelning med anledning av en makes död får också, trots att domstol i en annan nordisk stat är behörig, tas upp av svensk domstol om parterna är överens om det. Det gäller dock inte om dödsboet är föremål för behandling av domstol, testamentsexekutor, bobestyrer eller av domstol förordnad boutredningsman eller skiftesman eller om tvisten gäller klander av bodelning.

I paragrafen regleras behörigheten för svensk domstol och annan myndighet i frågor som gäller bodelning med anledning av en makes död. I nordiska rättsförhållanden gäller bestämmelserna i stället för behörighetsreglerna i 2 a § lagen (1990:272) om internationella frågor rörande makars och sambors förmögenhetsförhållanden. Genom paragrafen införlivas artikel 19, delvis, och artikel 21 i den nordiska arvskonventionen. Paragrafen motsvarar delvis 22 § lagen (1935:44) om dödsbo efter dansk, finsk, isländsk eller norsk medborgare, som hade hemvist här i riket, m.m. Övervägandena finns i avsnitt 9.3.

Enligt *första stycket* ska en fråga som gäller bodelning med anledning av en makes död tas upp av svensk domstol eller annan myndighet om

bodelningen förrättas enligt svensk lag. Det kan t.ex. gälla frågor om att utse en bodelningsförrättare enligt äktenskapsbalken eller klander av bodelning.

Av *andra stycket* följer att parterna, om de är överens, i vissa fall kan få en tvist prövad i Sverige trots att en domstol i en annan nordisk stat är behörig enligt den nordiska arvskonventionen.

Erkännande och verkställighet

11 § I fråga om erkännande och verkställighet av dom eller förlikning från Danmark, Finland, Island eller Norge på grund av arv eller testamente, efterlevande makes rätt, boutredning eller skifte med anledning av dödsfall eller ansvar för den dödes skulder tillämpas lagen (1977:595) om erkännande och verkställighet av nordiska domar på privaträttens område. Om den lagen inte gäller, tillämpas 4 kap., om inte något annat följer av arvsförordningen, eller lagen (1990:272) om internationella frågor rörande makars och sambors förmögenhetsförhållanden.

Paragrafen reglerar erkännande och verkställighet av nordiska avgöranden. Den införlivar artikel 28 i den nordiska arvskonventionen och motsvarar delvis 10 § lagen (1935:45) om kvarlåtenskap efter den som hade hemvist i Danmark, Finland, Island eller Norge. Övervägandena finns i avsnitt 7.

Enligt paragrafen tillämpas i nordiska rättsförhållanden lagen om erkännande och verkställighet av nordiska domar på privaträttens område. Den lagen gäller dock endast om den avlidne var medborgare i Danmark, Finland, Island, Norge eller Sverige och hade hemvist i någon av dessa stater (7 § *andra stycket* 5). Om den lagen inte är tillämplig på en dom om arv eller testamente från Danmark, Island eller Norge tillämpas bestämmelserna om erkännande och verkställighet i 4 kap. Om en sådan dom har meddelats i Finland tillämpas arvsförordningen. Om en dom avser bodelning med anledning av en makes död tillämpas lagen om internationella frågor rörande makars och sambors förmögenhetsförhållanden i de fall lagen om erkännande och verkställighet av nordiska domar på privaträttens område inte är tillämplig.

4 kap. Särskilda bestämmelser om erkännande och verkställighet av vissa utländska avgöranden

Kapitlets tillämpningsområde

1 § Detta kapitel gäller för avgöranden som har meddelats i stater som varken tillämpar arvsförordningen eller är anslutna till den nordiska arvskonventionen.

I paragrafen, som utformas i enlighet med *Lagrådets* förslag, anges kapitlets tillämpningsområde. Övervägandena finns i avsnitt 8.

Av bestämmelsen framgår att kapitlet gäller erkännande och verkställighet av avgöranden från stater som varken tillämpar arvsförordningen eller är anslutna till den nordiska arvskonventionen (jfr dock 3 kap. 11 §). De medlemsstater som för närvarande inte omfattas av arvsförordningen är Danmark, Förenade kungariket och Irland. Danmark är dock anslutet till den nordiska arvskonventionen.

Prop. 2014/15:105 När det gäller erkännande och verkställighet av schweiziska domar finns det särskilda bestämmelser i lagen (1936:79) om erkännande och verkställighet av dom som meddelats i Schweiz.

Erkännande

2 § Ett avgörande om arv eller testamente av en domstol, annan myndighet eller särskilt förordnad skiftesman som har fått laga kraft gäller i Sverige, om avgörandet har meddelats i en stat där den avlidne hade hemvist och det inte finns hinder mot erkännande enligt 3 §.

Paragrafen reglerar de grundläggande förutsättningarna för att ett utländskt avgörande från en stat som varken tillämpar arvsförordningen eller är ansluten till den nordiska arvskonventionen ska erkännas i Sverige. Vidare får det inte finnas hinder mot erkännande enligt 3 §. Paragrafen motsvarar delvis 2 kap. 12 § lagen (1937:81) om internationella rättsförhållanden rörande dödsbo. Övervägandena finns i avsnitt 8.1.

Av bestämmelsen framgår att både ett utländskt arvskifte som förrättats av myndighet eller särskilt förordnad skiftesman och en tvist om arv eller testamente som har avgjorts av en utländsk domstol kan erkännas. I många stater förrättas arvskiftet av s.k. notarius publicus som enligt denna paragraf är att betrakta som särskilt förordnad skiftesman. Liksom enligt hittillsvarande ordning omfattas inte skiften som förrättats av dödsbodelägarna själva av bestämmelsen om erkännande.

För erkännande krävs att avgörandet har fått laga kraft, vilket innebär att det inte längre ska vara möjligt att med ordinära rättsmedel få avgörandet ändrat i den stat där det har meddelats. En ytterligare förutsättning för erkännande är att avgörandet meddelats i den stat där den avlidne vid sin död hade hemvist.

3 § Det utländska avgörandet gäller inte i Sverige, om

1. avgörandet har meddelats mot en part som inte har gått i svaromål och som inte har fått kännedom om den väckta talan i tid för att kunna svara i saken eller mot en part som annars inte har fått rimliga möjligheter att föra sin talan i det utländska förfarandet,

2. avgörandet strider mot ett svenskt avgörande,

3. avgörandet strider mot ett tidigare meddelat utländskt avgörande som gäller här,

4. det i Sverige pågår ett förfarande som kan leda till ett motstridigt avgörande, eller

5. det skulle vara uppenbart oförenligt med grunderna för den svenska rättsordningen att erkänna avgörandet.

I paragrafen anges de omständigheter som medför att ett utländskt avgörande inte gäller i Sverige, även om förutsättningarna enligt 2 § är uppfyllda. Paragrafen utformas delvis med 14 § lagen (1990:272) om internationella frågor rörande makars och sambors förmögenhetsförhållanden som förebild. Bestämmelser om hinder mot erkännande har hittills funnits i 2 kap. 12 § lagen (1937:81) om internationella rättsförhållanden rörande dödsbo. Övervägandena finns i avsnitt 8.2.

Första punkten avser allvarliga brister i det utländska förfarandet. För erkännande krävs att en part har fått rimliga möjligheter att föra sin talan i det utländska förfarandet. Ett avgörande erkänns t.ex. inte om svaren inte har fått kännedom om förfarandet eller inte har fått rimlig tid att lämna svaromål (jfr 32 kap. 1 § rättegångsbalken). Även i det fortsatta förfarandet kan det förekomma brister som medför att det utländska avgörandet inte ska erkännas. Som exempel kan nämnas att en part inte har beretts tillfälle att vara med eller vara företrädd vid en förhandling. Om denna har förts på ett språk som parten inte förstod, kan bristen också bestå i att det inte funnits någon tolk.

Det utländska avgörandet erkänns, enligt *andra punkten*, inte heller om det strider mot ett svenskt avgörande. Om det finns ett svenskt avgörande, saknar det betydelse om det svenska avgörandet meddelats före eller efter det utländska avgörandet.

I *tredje punkten* anges att ett avgörande som strider mot ett tidigare meddelat utländskt avgörande som gäller här inte erkänns. Till skillnad mot vad som gäller enligt motsvarande punkt i 14 § lagen om internationella frågor rörande makars och sambors förmögenhetsförhållanden saknar det dock betydelse när det andra förfarandet påbörjades.

Fjärde punkten tar sikte på situationen att det i Sverige finns ett pågående förfarande som kan leda till ett motstridigt avgörande. Det är alltså inte tillräckligt att det finns svensk behörighet och att ett förfarande skulle kunna inledas här. Om det finns ett pågående förfarande i Sverige, är det emellertid tillräckligt att det finns en risk för att det svenska förfarandet leder fram till ett motstridigt avgörande för att det utländska avgörandet inte ska gälla i Sverige.

Erkännande kan enligt *femte punkten* också vägras på grund av att det skulle vara uppenbart oförenligt med grunderna för den svenska rättsordningen (s.k. *ordre public*). Det kan exempelvis röra sig om bestämmelser som diskriminerar arvtagare på grund av etnisk tillhörighet.

Verkställighet

4 § Ett utländskt domstolsavgörande som är verkställbart i domstolslandet och som gäller i Sverige får verkställas, om avgörandet har förklarats verkställbart här.

En ansökan om att avgörandet ska förklaras verkställbart i Sverige görs till tingsrätten. Regeringen kan med stöd av 8 kap. 7 § regeringsformen meddela föreskrifter om vilka tingsrätter som får pröva en ansökan.

Sökanden ska tillsammans med ansökan ge in avgörandet i original eller i kopia som har bestyrkts av en behörig myndighet samt de ytterligare handlingar som tingsrätten behöver för sin prövning. Sökanden ska samtidigt ge in en översättning av handlingarna till svenska, om inte tingsrätten anser att det är obehövt.

Paragrafen reglerar vad som ska gälla vid en ansökan om verkställbarhet och förutsättningarna för verkställighet. Den motsvarar delvis 2 kap. 13 § lagen (1937:81) om internationella rättsförhållanden rörande dödsbo och utformas delvis med 16 § lagen (1990:272) om internationella frågor rörande makars och sambors förmögenhetsförhållanden som förebild. Övervägandena finns i avsnitt 8.3.

Av *första stycket* framgår att ett utländskt domstolsavgörande som är verkställbart i domstollandet och som gäller i Sverige får verkställas, om avgörandet har förklarats verkställbart här. En förutsättning för det är att avgörandet har meddelats i den avlidnes hemviststat, att det har fått laga kraft och att det inte finns andra hinder mot erkännande (se 2 och 3 §§).

I *andra stycket*, som utformas i enlighet med *Lagrådets* förslag, anges att en ansökan om verkställbarhetsförklaring görs till tingsrätten. Regeringen meddelar föreskrifter om vilka av landets tingsrätter som ska vara behöriga att pröva ansökningarna.

I *tredje stycket* föreskrivs att sökanden tillsammans med ansökan ska ge in avgörandet i original eller i kopia som har bestyrkts av en behörig myndighet samt de ytterligare handlingar som tingsrätten behöver för sin prövning. Vidare ska en översättning av handlingarna till svenska ges in tillsammans med ansökan. Någon översättning behöver dock inte ges in om tingsrätten ändå kan ta till sig innehållet i handlingarna eller det annars är obehövt. Normalt bör handlingar skrivna på engelska kunna godtas.

5 § Vid handläggning i domstol av ett ärende om verkställbarhetsförklaring tillämpas i övrigt lagen (1996:242) om domstolsärenden.

Paragrafen reglerar vilka processrättsliga bestämmelser som i övrigt ska tillämpas i ärenden om verkställbarhetsförklaring. Övervägandena finns i avsnitt 8.3.

Av paragrafen framgår att lagen om domstolsärenden tillämpas vid domstolarnas handläggning av ärenden om verkställbarhet. I den lagen finns bestämmelser om bl.a. kommuniceringsskyldighet, inhibition och överklagande.

6 § Om ett avgörande förklaras verkställbart, verkställs avgörandet på samma sätt som ett motsvarande svenskt avgörande som har fått laga kraft. Ett beslut om tvångsmedel i avgörandet ska dock inte tillämpas.

Paragrafen innehåller bestämmelser om verkan av att ett utländskt avgörande har förklarats verkställbart och om handläggningen av en ansökan om verkställbarhetsförklaring. Övervägandena finns i avsnitt 8.3.

I paragrafen anges att det utländska domstolsavgörandet, om det förklaras verkställbart, verkställs på samma sätt som ett svenskt avgörande som har fått laga kraft. Bestämmelser om verkställighet finns i utskningsbalken. Eftersom avgörandet verkställs som en dom som har fått laga kraft blir det inte aktuellt att tillämpa bestämmelserna i 3 kap. 4–10 §§ utskningsbalken om domar som inte har fått laga kraft.

Enligt paragrafen ska ett beslut om tvångsmedel i det utländska avgörandet inte tillämpas. Om någon av parterna bedömer att det finns ett behov av säkerhetsåtgärder, får en sådan ansökan i stället göras till en svensk domstol.

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

1. Denna lag träder i kraft den 17 augusti 2015.

2. Genom lagen upphävs lagen (1937:81) om internationella rättsförhållanden rörande dödsbo, lagen (1935:44) om dödsbo efter dansk, finsk, isländsk eller

norsk medborgare, som hade hemvist här i riket, m.m., lagen (1935:45) om kvarlåtenskap efter den som hade hemvist i Danmark, Finland, Island eller Norge och lagen (1935:46) om tillsyn i vissa fall å oskiftat dödsbo efter medborgare i Danmark, Finland, Island eller Norge.

3. Äldre bestämmelser gäller fortfarande för frågor med anledning av ett dödsfall som inträffat före ikraftträdandet.

Övervägandena om ikraftträdande- och övergångsbestämmelserna finns i avsnitt 10.

Av *första och andra punkterna* framgår att lagen träder i kraft den 17 augusti 2015 och att lagen om internationella rättsförhållanden rörande dödsbo och de nordiska arvslagarna då upphör att gälla.

Enligt *tredje punkten* gäller fortfarande äldre bestämmelser för frågor med anledning av dödsfall som inträffat före ikraftträdandet. I sådana fall ska således lagen om internationella rättsförhållanden rörande dödsbo och de nordiska arvslagarna tillämpas.

12.2 Förslaget till lag om ändring i ärvdabalken

19 kap. Om boutredningsman och testamentsexekutor

3 § *Ett val av boutredningsman ska göras så att uppdraget kan förväntas bli utfört med den insikt som boets beskaffenhet kräver. Särskilt avseende ska fästas vid förslag av dem, vilkas rätt är beroende av utredningen.*

En delägare får utses till boutredningsman.

Om testamentsexekutor är utsedd ska denne utses till boutredningsman, om det inte finns skäl som talar mot det.

I lagen (2015:000) om arv i internationella situationer finns bestämmelser om särskild boutredningsman.

Paragrafen innehåller bestämmelser om utseende av boutredningsman. Övervägandena finns i avsnitt 6.2.

I *fjärde stycket*, som är nytt, finns en upplysning om att det i lagen om arv i internationella situationer finns bestämmelser om särskild boutredningsman. Bestämmelsen införs med anledning av att definitionen av särskild boutredningsman, i enlighet med *Lagrådets* synpunkter, placeras i den lagen. Med särskild boutredningsman avses en person som inte är delägare eller på annat sätt beroende av utredningen (2 kap. 2 §). En särskild boutredningsman ska utses om ett arv efter en person som inte hade hemvist i Sverige ska handläggas här enligt svensk rätt och den avlidens egendom ska avträdas till förvaltning av boutredningsman (2 kap. 2 § första stycket). Detsamma gäller när ett arv ska handläggas i Sverige och en boutredningsman ska utses enligt svensk rätt, trots att utländsk rätt i övrigt tillämpas på arvet (2 kap. 2 § andra stycket). En särskild boutredningsman ska också i vissa fall utses för att provisoriskt förvalta egendom i Sverige till dess den kan överlämnas till en utländsk dödsboförvaltning eller motsvarande (2 kap. 5 §). Benämningen särskild boutredningsman kan med fördel användas även när en boutredningsman som inte är dödsbodelägare eller på annat sätt beroende av utredningen utses enligt balken, särskilt om det finns en internationell anknytning. Exempelvis kan det vara lämpligt att tingsrätten i sitt beslut använder benämningen särskild boutredningsman om det har framkommit att det

Prop. 2014/15:105 finns egendom i en annan stat som tillämpar arvsförordningen, eftersom ett erkännande av arvsförförordningen i den staten underlättas om det av beslutet att utse boutredningsman framgår att han eller hon är oberoende i förhållande till utredningen (jfr artikel 3.2 i arvsförordningen).

23 kap. Om arvsförförordningen

5 § På en delägares begäran ska rätten utse någon att vara skiftesman. Det som föreskrivs i 17 kap. 1–4 och 6–9 §§ äktenskapsbalken om bodelning, bodelningsförförordning och make ska gälla i fråga om arvsförförordningen, skiftesman och delägare i boet. Arvode och ersättning till skiftesmannen ska dock betalas av dödsboet.

Om boet ställs under förvaltning av testamentsexekutor, är denne utan särskilt beslut skiftesman. Detta gäller dock inte, om någon annan redan har utsetts till skiftesman eller om testamentsexekutorn är delägare i boet.

En dödsbodelägare eller en person som på annat sätt är beroende av arvsförförordningen får inte utses till skiftesman.

Paragrafen behandlar förordnande av skiftesman. Övervägandena finns i avsnitt 6.2.

I tredje stycket, som är nytt, anges att en dödsbodelägare eller en person som på annat sätt är beroende av arvsförförordningen inte får vara skiftesman. Härigenom införs ett formellt hinder i lag för dödsbodelägare att vara skiftesman. Därigenom omfattas en skiftesman enligt svensk rätt av arvsförordningens domstolsbegrepp (artikel 3.2). På så sätt skapas förutsättningar för att ett skiftesbeslut ska kunna erkännas utomlands.

12.3 Förslaget till lag om ändring i jordabalken

20 kap. Lagfart

2 § Lagfart ska sökas inom tre månader efter det att den handling som förvärvet grundas på (fångeshandlingen) upprättades.

Tiden för sökande av lagfart räknas dock

1. för förvärv som beror av villkor, myndighets tillstånd eller annan sådan omständighet, från det förvärvet fullbordades,

2. för dödsbo, i fall som avses i 1 § andra stycket, från det egendomen överläts eller, om bouppteckning inte hade registrerats då, från det registreringen skedde,

3. för den som är ensam delägare i dödsbo, från det bouppteckningen registrerades eller, om han eller hon först därefter blivit ensam delägare, från det så skedde, dock, om boets förvaltning omhänderhas av boutredningsman eller testamentsexekutor eller om boet är avträtt till konkurs, inte i något fall tidigare än från det egendomen utgavs till delägaren,

4. för testamentstagare som tilldelats egendom i legat, från det testamentet fick laga kraft och legatet utgavs eller, om bouppteckning inte hade registrerats då, från det registreringen skedde,

5. när talan väckts om återgång eller hävande av förvärv innan tiden för sökande av lagfart gick ut, från det dom som innebär att talan ogillades fick laga kraft.

Om lagfart ska sökas på grund av ett förvärv med anledning av ett arv som utländsk rätt är tillämplig på, och det inte finns någon handling som förvärvet grundas på, ska tiden för att söka lagfart i stället räknas från den tidpunkt då den omständighet som ligger till grund för förvärvet inträffade.

I paragrafen finns regler om när ansökan om lagfart ska göras. Övervägandena finns i avsnitt 6.4.

I *tredje stycket*, som är nytt, anges den tid inom vilken lagfart ska sökas när utländsk rätt är tillämplig på ett arv och det inte finns någon handling som förvärvet grundas på. Det kan exempelvis röra sig om fall där förvärvaren av fastigheten är en ensam arvinge och det enligt den utländska lagen inte upprättas någon bouppteckning eller annan handling som visar att förvärvet ägt rum. Tiden för att söka lagfart ska i dessa fall räknas från den tidpunkt då den omständighet som ligger till grund för förvärvet inträffade (t.ex. dödsfallet). Om det däremot finns en handling som förvärvet grundar sig på, t.ex. ett europeiskt arvsintyg, gäller i stället första och andra styckena.

5 § Den som söker lagfart *ska* ge in fångeshandlingen och de övriga handlingar som är nödvändiga för att styrka förvärvet. Om ett dödsbo eller en arvinge som är ensam delägare i ett dödsbo söker lagfart på förvärv av egendom från den döde, anses en inregistrerad bouppteckning efter denne som fångeshandling. *Som fångeshandling anses även ett europeiskt arvsintyg.*

Om en ansökan om lagfart görs av flera sökande gemensamt, *ska* den innehålla uppgift om hur stor andel av fastigheten som varje sökande har förvärvat. Om det saknas sådana uppgifter och sökandena inte följer ett föreläggande att komplettera ansökan, *ska* den anses avse andelar efter huvudtalet.

Paragrafen reglerar vilka handlingar som ska ges in i samband med en ansökan om lagfart. Övervägandena finns i avsnitt 6.8.

När arvet handläggs i en stat som tillämpar arvsförordningen kan ett europeiskt arvsintyg komma att användas i Sverige i stället för en bouppteckning. Av *första stycket* tredje meningen, som är ny, framgår att ett europeiskt arvsintyg är att anse som en fångeshandling. När ett arvsintyg används för detta ändamål behöver det därför innehålla uppgifter om förvärvet (jfr artikel 68 i arvsförordningen). I dessa fall ska tiden för att ansöka om lagfart räknas från den tidpunkt då arvsintyget utfärdades, se 2 § första stycket.

12.4 Förslaget till lag om ändring i lagen (1990:272) om internationella frågor rörande makars och sambors förmögenhetsförhållanden

Lagens tillämpningsområde

1 § Denna lag är tillämplig på frågor om makars och sambors förmögenhetsförhållanden när det finns anknytning till en främmande stat. Lagen gäller endast sådana samboförhållanden där ingen av samborna är gift.

Bestämmelserna i 2 § första stycket 1, 5 § tredje stycket, 6 § andra stycket och 8 § gäller inte för sambor. När lagen *ska* tillämpas på samboförhållanden gäller i övrigt följande:

1. *Det* som sägs i lagen om makar, blivande makar, äktenskapet och äktenskapets ingående eller motsvarande gäller sambor, blivande sambor, samboförhållandet respektive samboförhållandets inledande.

2. Vid tillämpningen av 9 § gäller 16–18 och 22–25 §§ sambolagen (2003:376) i stället för äktenskapsbalken. Vid tillämpningen av 10 § gäller 15 § sambolagen i stället för 12 kap. äktenskapsbalken.

I paragrafen behandlas lagens tillämpningsområde. Övervägandena finns i avsnitt 9.1.

Andra stycket ändras på så sätt att en hänvisning till 2 § andra stycket tas bort.

Svensk domstols behörighet

2 § En fråga om makars förmögenhetsförhållanden får tas upp av svensk domstol

1. om frågan har samband med ett äktenskapsmål i Sverige,
2. om svaranden har hemvist i Sverige,
3. om käranden har hemvist i Sverige och svensk lag enligt 3 eller 4 § är tillämplig på makarnas förmögenhetsförhållanden,
4. om frågan rör egendom i Sverige, eller
5. om svaranden i en uppkommen fråga har godtagit att saken prövas i Sverige eller har gått i svaromål i saken utan invändning om domstolens behörighet.

Om frågan gäller bodelning med anledning av en makes död tillämpas 2 a § i stället för första stycket.

I paragrafen behandlas svensk domstols behörighet i fråga om makars förmögenhetsförhållanden. Övervägandena finns i avsnitt 9.2.

Av *andra stycket* följer att den nya 2 a § ska tillämpas i stället för första stycket när det gäller svensk domstols behörighet i frågor om bodelning med anledning av en makes död. Särskilda bestämmelser om svensk domstols behörighet i dessa fall har hittills funnits i lagen (1937:81) om internationella rättsförhållanden rörande dödsbo.

2 a § *En fråga om bodelning med anledning av en makes död får tas upp av svensk domstol*

1. om den avlidne maken hade hemvist i Sverige,
2. i fall som anges i 2 § första stycket 2, 3 och 5, eller
3. på begäran av den efterlevande maken om svensk domstol, i andra fall än som avses i 1, är behörig att ta upp en fråga om arv efter den avlidne enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 650/2012 av den 4 juli 2012 om behörighet, tillämplig lag, erkännande och verkställighet av domar samt godkännande och verkställighet av officiella handlingar i samband med arv och om inrättandet av ett europeiskt arvsintyg, i den ursprungliga lydelsen.

Paragrafen, som är ny, reglerar svensk domstols behörighet i en fråga om bodelning med anledning av en makes död. I nordiska rättsförhållanden gäller bestämmelserna i 3 kap. 9 § lagen om arv i internationella situationer i stället för denna paragraf. Övervägandena finns i avsnitt 9.2.

Enligt *första punkten* kan en fråga om bodelning med anledning av en makes död tas upp om den avlidne maken hade hemvist i Sverige. Denna behörighetsgrund motsvarar vad som gällt hittills enligt 2 kap. 10 § lagen (1937:81) om internationella rättsförhållanden rörande dödsbo.

Av *andra punkten* följer att en sådan fråga också får tas upp i de fall förutsättningar att pröva frågan föreligger enligt 2 § första stycket 2, 3 eller 5. Detta innebär i sak ingen förändring i förhållande till vad som hittills gällt.

Behörighetsgrunden enligt *tredje punkten* innebär att en fråga som rör bodelning med anledning av en makes död på begäran av den efter-

levande maken får tas upp av svensk domstol även i de fall svensk behörighet enligt arvsförordningen att pröva frågor om arvet föreligger på någon annan grund än att den avlidne maken hade hemvist i Sverige. Som exempel kan nämnas att det föreligger svensk behörighet på den grunden att den avlidne var medborgare i Sverige och hade gjort ett lagvalsförordnande till förmån för svensk rätt. I dessa fall krävs att den efterlevande maken begär att frågan tas upp av svensk domstol.

Paragrafen är tillämplig också när det gäller bodelning med anledning av en sambos död (se 1 §).

Tillämplig lag

5 a § *En utländsk bodelning med anledning av en makes död ska anses giltig till formen, om den uppfyller formkraven enligt*

1. *den lag som var tillämplig på makarnas förmögenhetsförhållanden,*
2. *lagen i den stat där den förrättades, eller*
3. *lagen i den stat där den avlidne hade hemvist eller var medborgare.*

Paragrafen, som är ny, reglerar tillämplig lag för den formella giltigheten av bodelning med anledning av en makes död. Övervägandena finns i avsnitt 9.2.

Bestämmelserna tar sikte på frivilliga uppgörelser. Om förrättningen innefattar ett rättsligt avgörande, är i stället reglerna om erkännande av utländska avgöranden tillämpliga. Paragrafen avser endast formkraven, dvs. den reglerar inte giltigheten i materiellt hänseende. Paragrafen motsvarar i huvudsak vad som gällt hittills enligt 2 kap. 11 § lagen (1937:81) om internationella rättsförhållanden rörande dödsbo.

En utländsk bodelning anses giltig till formen, om bodelningen uppfyller formkraven enligt antingen den lag som var tillämplig på makarnas förmögenhetsförhållanden, lagen i den stat där bodelningen förrättades eller lagen i den stat där den avlidne hade hemvist vid sin död.

Paragrafen är tillämplig också när det gäller bodelning med anledning av en sambos död (se 1 §).

Särskilda bestämmelser om bodelning m.m.

7 § Vid en bodelning ska makarnas samtliga tillgångar och skulder i Sverige och utomlands beaktas, om inte något annat följer av den lag som är tillämplig på makarnas förmögenhetsförhållanden. Vid lottläggningen bör en make i första hand tilldelas egendom som tillhör honom eller henne utomlands.

Om det finns egendom i ett främmande land och det kan antas att bodelningen inte kommer att gälla i det landet, får bodelningen begränsas till att gälla en viss del av makarnas egendom. En sådan begränsning får dock inte göras, om någon av makarna med rimliga skäl motsätter sig det.

Vid en bodelning med anledning av en makes död ska det beaktas vad som tillkommit den efterlevande maken vid motsvarande förrättning efter den döde utomlands.

Paragrafen innehåller regler om vilken egendom som ska omfattas av en bodelning. Den motsvarar delvis 2 kap. 9 § lagen (1937:81) om internationella rättsförhållanden rörande dödsbo. Övervägandena finns i avsnitt 9.2.

Prop. 2014/15:105 Enligt *tredje stycket*, som är nytt, ska det vid en svensk bodelning med anledning av en makes död beaktas vad som vid motsvarande förrättning efter den döde i en annan stat tillkommit den efterlevande maken. Om den utländska förrättningen ännu inte är avslutad vid tidpunkten för den svenska bodelningen, kan det normalt vara lämpligt att invänta resultatet av denna.

12.5 Förslaget till lag om ändring i lagen (1994:243) om Allmänna arvsfonden

1 § Allmänna arvsfonden består av egendom som tillfallit fonden genom arv, gåva, testamente eller förmånstagarförordnande i försäkringsavtal, enligt 32 kap. 14 § aktiebolagslagen (2005:551) eller genom domstolsbeslut.

Det som sägs om egendom som har tillfallit fonden genom arv gäller också egendom som har tillfallit fonden enligt 1 kap. 11 § den upphävda lagen (1937:81) om internationella rättsförhållanden rörande dödsbo eller enligt 2 kap. 4 § lagen (2015:000) om arv i internationella situationer.

I paragrafen anges vilken egendom Allmänna arvsfonden består av. Övervägandena finns i avsnitt 6.5.

Ändringarna i *andra stycket* är en följd av att lagen om internationella rättsförhållanden rörande dödsbo upphävs och ersätts av lagen om arv i internationella situationer. Detta innebär ingen ändring i sak.

EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS FÖRORDNING (EU) nr 650/2012

av den 4 juli 2012

om behörighet, tillämplig lag, erkännande och verkställighet av domar samt godkännande och verkställighet av officiella handlingar i samband med arv och om inrättandet av ett europeiskt arvsintyg

EUROPAPARLAMENTET OCH EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR
ANTAGIT DENNA FÖRORDNING

med beaktande av fördraget om Europeiska unionens funktions-
sätt, särskilt artikel 81.2,

med beaktande av Europeiska kommissionens förslag,

med beaktande av Europeiska ekonomiska och sociala kommit-
téens yttrande ⁽¹⁾,

i enlighet med det ordinarie lagstiftningsförfarandet ⁽²⁾, och

av följande skäl:

- (1) Unionen har satt som mål att bevara och utveckla ett område med frihet, säkerhet och rättvisa, inom vilket man säkerställer fri rörlighet för personer. I syfte att gradvis upprätta ett sådant område ska unionen besluta om åtgärder rörande civilrättsligt samarbete med gränsöverskridande verkan, särskilt när detta behövs för att den inre marknaden ska fungera väl.
- (2) Enligt artikel 81.2 c i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt får sådana åtgärder omfatta åtgärder som syftar till att säkerställa förenlighet mellan tillämpliga bestämmelser i medlemsstaterna om lagkonflikter och om domstolars behörighet.
- (3) Europeiska rådet uttryckte vid sitt möte i Tammerfors den 15–16 oktober 1999 sitt stöd för principen om ömsesidigt erkännande av domar och andra avgöranden av rättsliga myndigheter och såg detta som en hörnsten i det rättsliga samarbetet på det civilrättsliga området samt uppmanade rådet och kommissionen att anta ett åtgärdsprogram för att genomföra den principen.
- (4) Kommissionens och rådets gemensamma åtgärdsprogram för genomförande av principen om ömsesidigt erkännande av domar på privaträttens område ⁽³⁾ antogs den 30 november 2000. I det programmet identifieras åtgärder som rör harmonisering av lagvalsregler som åtgärder som underlättar ömsesidigt erkännande av domar, och det föreskrivs att man utarbetar en rättsakt om testamenten och arv.
- (5) Vid sitt möte i Bryssel den 4–5 november 2004 antog Europeiska rådet ett nytt program, kallat Haagprogrammet: Stärkt frihet, säkerhet och rättvisa i Europeiska unionen ⁽⁴⁾. Det programmet framhåller behovet av att anta en rättsakt om arvsfrågor som främst behandlar frågor om lagvalsregler, behörighet, ömsesidigt erkännande och verkställighet av domar på arvsområdet samt ett europeiskt arvsintyg.
- (6) Vid sitt möte i Bryssel den 10–11 december 2009 antog Europeiska rådet ett nytt flerårigt program, kallat Stockholmsprogrammet – ett öppet och säkert Europa i medborgarnas tjänst och för deras skydd ⁽⁵⁾. I det programmet ansåg Europeiska rådet att det ömsesidiga erkännandet borde utvidgas till områden som ännu inte omfattas men som är betydelsefulla i det dagliga livet, till exempel arv och testamenten, samtidigt som medlemsstaternas rättssystem, inbegripet grunderna för rättsordningen (*ordre public*) och nationella sedvänjor på området, tas i beaktande.
- (7) En välfungerande inre marknad bör underlättas genom att man undanröjer hindren för fri rörlighet för de personer som för närvarande har svårt att hävda sina rättigheter vid arv med gränsöverskridande verkan. I det europeiska området för rättvisa bör medborgarna kunna utforma sina arvsrättsliga förhållanden i förväg. Det är också viktigt att på ett effektivt sätt skydda rättigheterna för arvingar, testamentstagare, övriga till den avlidne närstående personer och borgenärer.
- (8) För att uppnå dessa mål bör denna förordning sammanföra bestämmelserna om behörighet, tillämplig lag och erkännande eller, i tillämpliga fall, godkännande, verkställbarhet och verkställighet av domar, officiella handlingar och förlikningar inför domstol samt om inrättande av ett europeiskt arvsintyg.

⁽¹⁾ EUT C 44, 11.2.2011, s. 148.

⁽²⁾ Europaparlamentets ståndpunkt av den 13 mars 2012 (ännu ej offentliggjord i EUT) och rådets beslut av den 7 juni 2012.

⁽³⁾ EGT C 12, 15.1.2001, s. 1.

⁽⁴⁾ EUT C 53, 3.3.2005, s. 1.

⁽⁵⁾ EUT C 115, 4.5.2010, s. 1.

- (9) Denna förordnings tillämpningsområde bör innefatta alla civilrättsliga aspekter av arv efter en avliden person, det vill säga alla former av överföring av tillgångar, rättigheter och skyldigheter efter dödsfall, oavsett om det rör sig om ett testamentariskt förordnande om kvarlåtenskap eller om arv enligt den legala arvsordningen.
- (10) Denna förordning bör inte tillämpas på skattefrågor eller förvaltningsrättsliga frågor. Det bör därför vara den nationella lagstiftningen som avgör till exempel hur skatter och andra förvaltningsrättsliga förpliktelser beräknas och betalas, oavsett om det rör sig om skatter som den avlidne skulle betala vid sin död eller om någon typ av arvsskatt som ska betalas av dödsboet eller förmånstagarna. Det bör också vara den nationella lagstiftningen som avgör huruvida frigörande av kvarlåtenskapen till förmånstagarna enligt denna förordning eller registrering av kvarlåtenskapen i ett register får bli föremål för beskattning.
- (11) Denna förordning bör inte tillämpas på andra civilrättsliga områden än arv. För tydlighetens skull bör ett antal frågor som skulle kunna betraktas som knutna till arvsområdet uttryckligen undantas från denna förordnings tillämpningsområde.
- (12) Denna förordning bör således inte tillämpas på frågor som rör makars förmögenhetsförhållanden, inbegripet äktenskapsförord, som förekommer i vissa rättssystem, i den mån dessa inte påverkar arvsfrågor eller förmögenhetsrättsliga frågor avseende förhållanden som bedöms ha verkan jämförbar med äktenskap. De myndigheter som handlägger ett arv enligt denna förordning bör dock, beroende på omständigheterna, beakta en avveckling av den avlidnes äktenskapliga förmögenhetsförhållanden eller liknande förmögenhetsrättsliga förhållanden vid fastställandet av den avlidnes kvarlåtenskap och förmånstagarnas respektive arvslotter.
- (13) Frågor som rör upprättande, förvaltning och upplösande av trustar bör också undantas från tillämpningsområdet för denna förordning. Detta bör inte tolkas som ett generellt undantag för trustar. När en trust upprättas genom testamente eller enligt den legala arvsordningen bör den lag som är tillämplig på arvet enligt denna förordning tillämpas när det gäller arvsordningen för tillgångarna och fastställandet av förmånstagarna.
- (14) Rättigheter och tillgångar som uppkommit eller överlåtits på annat sätt än genom arv, till exempel genom gåvor, bör också vara undantagna från denna förordnings tillämpningsområde. Dock bör det vara den lag som denna förordning anger som tillämplig på arvet som avgör huruvida gåvor eller andra förordnanden som gjorts under livstiden och som gett upphov till en sakrätt före tidpunkten för dödsfallet ska återföras eller beaktas vid fastställandet av förmånstagarnas arvslotter i enlighet med den lag som är tillämplig på arvet.
- (15) Denna förordning bör medge uppkomst eller överlåtelse genom arv av en rättighet i fast eller lös egendom i enlighet med den lag som är tillämplig på arvet. Den bör dock inte inverka på det begränsade antal (*numerus clausus*) sakrätter som finns i vissa medlemsstaters nationella lagstiftning. En medlemsstat bör inte vara skyldig att erkänna en sakrätt avseende egendom i den medlemsstaten om denna sakrätt inte är känd inom medlemsstatens rättsordning.
- (16) För att förmånstagarna ska komma i åtnjutande i en annan medlemsstat av de rättigheter som uppkommit eller överlåtits på dem genom arv bör denna förordning dock möjliggöra anpassningen av en okänd sakrätt till den närmast likvärdiga sakrätten enligt lagstiftningen i den andra medlemsstaten. En sådan anpassning bör genomföras med beaktande av de syften och intressen som den specifika sakrätten motiveras av och den verkan den har. För att kunna bestämma närmast likvärdiga nationella sakrätt får myndigheterna eller de behöriga personerna i den stat vars lag tillämpas på arvet kontaktas angående ytterligare information om sakrättens natur och verkningar. I detta syfte kan befintliga nätverk på området för rättsligt samarbete på privaträttens område användas liksom alla andra tillgängliga medel som underlättar förståelsen av utländsk lag.
- (17) Den anpassning av okända sakrätter som uttryckligen föreskrivs i denna förordning bör inte utesluta andra former av anpassning i samband med tillämpningen av denna förordning.
- (18) De krav som ställs vid registrering i ett register av en rättighet i fast eller lös egendom bör undantas från denna förordnings tillämpningsområde. Det bör därför vara lagen i den medlemsstat där registret förs (för fast egendom lagen där egendomen är belägen (*lex rei sitae*)) som avgör de rättsliga villkoren och förfarandet för registreringen och vilka myndigheter, såsom myndigheter med ansvar för fastighetsregister eller notarier, som ansvarar för att kontrollera att alla krav har uppfyllts och att de handlingar som uppvisats är tillräckliga eller innehåller de uppgifter som krävs. Myndigheterna får särskilt kontrollera att den avlidnes rätt till den arvsegendom som anges i den handling som uppvisas för registrering är en rättighet som har registrerats i registret eller som på annat sätt bevisas i enlighet med lagstiftningen i den medlemsstat där registret förs. För att undvika duplicering av handlingar bör registeransvariga myndigheter godkänna handlingar som har upprättats av behöriga myndigheter i en annan medlemsstat och vilkas rörlighet föreskrivs i denna förordning. I synnerhet bör det europeiska arvsintyg som utfärdas enligt denna förordning utgöra en giltig handling för registrering av arvsegendomen i ett register i

- en medlemsstat. Detta bör dock inte innebära att de myndigheter som är involverade i registreringen inte kan uppmåna den person som ansöker om registrering att lämna sådana ytterligare uppgifter eller handlingar som krävs enligt lagen i den medlemsstat där registret förs, till exempel information eller handlingar gällande betalning av skatt. Den behöriga myndigheten får meddela den person som ansöker om registrering hur den information eller de handlingar som saknas kan lämnas.
- (19) Verkningarna av registreringen av en rättighet i ett register bör också undantas från denna förordnings tillämpningsområde. Det bör därför vara lagen i den medlemsstat där registret förs som avgör huruvida registreringen exempelvis har en fastställande eller konstitutiv verkan. Om det exempelvis för att förvärva en rättighet krävs registrering enligt lagen i den medlemsstat där registret förs – för att registrens *erga omnes*-verkan ska uppnås eller för att skydda förlikningar inför domstol – bör tidpunkten för detta förvärv regleras av lagen i den medlemsstaten.
- (20) Denna förordning bör ta hänsyn till de olika system för handläggning av arvsrättsliga frågor som tillämpas i medlemsstaterna. I denna förordning bör begreppet "domstol" därför ges en vid definition så att det täcker inte bara domstolar i ordets egentliga mening, som utövar rättsliga funktioner, utan också de notaries eller registreringsmyndigheter i en del medlemsstater som i vissa arvsfrågor utövar en rättslig funktion i likhet med domstolar och de notaries och rättstillämpare som i vissa medlemsstater utövar rättsliga funktioner i vissa arvsfrågor genom delegering från en domstol. Alla domstolar enligt definitionen i denna förordning bör vara underkastade denna förordnings bestämmelser om behörighet. Däremot bör begreppet "domstol" inte omfatta sådana icke-rättsliga myndigheter i en medlemsstat som enligt nationell lagstiftning har befogenhet att handlägga arvsfrågor, såsom notaries i flertalet medlemsstater, där de vanligtvis inte utövar rättsliga funktioner.
- (21) Enligt denna förordning bör alla notaries som har behörighet i arvsrättsliga frågor i medlemsstaterna ha rätt att utöva denna behörighet. Huruvida notaries i en viss medlemsstat kommer att vara underkastade bestämmelserna om behörighet i denna förordning eller inte bör bero på huruvida de omfattas av den definition av begreppet "domstol" som gäller för denna förordning.
- (22) Akter som utfärdats av notaries i arvsfrågor i medlemsstaterna bör cirkuleras i enlighet med denna förordning. Om notarierna utövar rättsliga funktioner är de underkastade bestämmelserna om behörighet, och deras avgöranden bör spridas i enlighet med bestämmelserna om erkännande, verkställbarhet och verkställighet av domar. När notarierna inte utövar rättsliga funktioner är de inte underkastade bestämmelserna om behörighet, och de officiella handlingar som de utfärdar bör cirkuleras i enlighet med bestämmelserna om officiella handlingar.
- (23) Med tanke på medborgarnas ökande rörlighet samt för att säkerställa en korrekt rättstillämpning i unionen och säkra den faktiska anknytningen mellan arvet och den medlemsstat där behörigheten utövas bör det i denna förordning anges att det allmänna anknytningskriteriet för fastställande av såväl behörighet som tillämplig lag bör vara den avlidnes hemvist vid sin död. Vid fastställandet av hemvisten bör den myndighet som handlägger arvet göra en helhetsbedömning av omständigheterna kring den avlidnes liv under de år som föregick dödsfallet och vid tidpunkten för dödsfallet, med beaktande av alla relevanta omständigheter, särskilt hur varaktig och regelbunden den avlidnes vistelse i den berörda staten varit, förhållandena vid vistelsen samt skälen till denna. Den på detta sätt fastställda hemvisten bör ha en nära och stabil koppling till den berörda staten med beaktande av de specifika målen för denna förordning.
- (24) Fastställandet av den avlidnes hemvist kan i vissa fall visa sig komplicerat. Ett sådant fall kan i synnerhet uppkomma om den avlidne av yrkesmässiga eller ekonomiska skäl har bott utomlands, ibland under längre perioder, men bibehållit en nära och stabil koppling till sin ursprungsstat. I ett sådant fall skulle det, beroende på omständigheterna, kunna anses att den avlidne fortfarande hade sin hemvist i sin ursprungsstat, där den avlidnes familj hade sina huvudsakliga intressen och den avlidne hade sitt sociala liv. Andra komplicerade fall kan uppkomma då den avlidne har bott i flera stater eller rest från stat till stat utan att ha något mer permanent boende i någon av dessa. Om den avlidne var medborgare i en av dessa stater eller hade alla sina viktigaste tillgångar i en av dessa stater skulle den avlidnes medborgarskap eller den plats där de tillgångarna var belägna kunna vara en särskild faktor vid helhetsbedömningen av alla omständigheter.
- (25) Vad gäller fastställandet av vilken lag som ska tillämpas på arvet får den myndighet som handlägger arvet i undantagsfall, exempelvis om den avlidne relativt nyligen före sin död hade flyttat till den stat där denne hade sin hemvist och det av samtliga omständigheter i fallet framgår att vederbörande uppenbarligen hade en närmare anknytning till en annan stat, bestämma att den lag som ska tillämpas på arvet inte ska vara lagen i den stat där den avlidne hade sin hemvist utan lagen i den stat till vilken den avlidne uppenbarligen hade en närmare anknytning. Den uppenbart närmaste anknytningen bör dock inte användas som kompletterande anknytningskriterium i fall då det visar sig komplicerat att fastställa var den avlidne hade sin hemvist vid sin död.

- (26) Ingenting i denna förordning bör hindra en domstol från att tillämpa bestämmelser som är utformade för att förhindra kringgående av lagen, såsom *fraude à la loi* inom internationell privaträtt.
- (27) Reglerna i denna förordning är tänkta att se till att den myndighet som handlägger arvet i de flesta fall kommer att tillämpa den egna lagstiftningen. Därför anger denna förordning ett antal mekanismer som skulle träda i kraft då den avlidne för regleringen av sitt arv hade valt lagstiftningen i en medlemsstat där denne var medborgare.
- (28) En av dessa mekanismer bör ge de parter som berörs möjlighet att ingå ett avtal om val av domstol till förmån för domstolarna i den medlemsstat vars lag har valts. Det blir då nödvändigt att från fall till fall, framför allt beroende på den fråga som omfattas av avtalet om val av domstol, avgöra huruvida avtalet måste ingås av samtliga parter som berörs av arvet eller om några av dessa kan enas om att låta den valda domstolen avgöra en särskild fråga i en situation där en dom i denna domstol inte skulle påverka de övriga parternas rätt till arvet.
- (29) Om ett arvsfall tagits upp av en domstol, vilket förekommer i vissa medlemsstater, bör den domstolen avsluta förfarandet om parterna enas om att göra upp arvsfrågan i godo utanför domstol i den medlemsstat vars lag har valts. Om ett arvsfall inte tagits upp på eget initiativ av en domstol bör denna förordning inte hindra parterna från att göra upp arvsfrågan i godo utanför domstol, t.ex. hos en notarie i en medlemsstat som de själva valt, om detta är möjligt enligt den medlemsstatens lagstiftning. Detta bör även vara fallet om den lag som är tillämplig på arvet inte är lagen i den medlemsstaten.
- (30) För att säkerställa att domstolarna i alla medlemsstater får utöva behörighet på samma grunder när det gäller arv efter personer som inte hade sin hemvist i en medlemsstat vid sin död bör man i denna förordning uttömmande, i hierarkisk ordning, förteckna de grunder på vilka sådan subsidiär behörighet får utövas.
- (31) För att framför allt råda bot på situationer där rättsvägran föreligger bör man i denna förordning föreskriva ett *forum necessitatis* som gör det möjligt för en domstol i en medlemsstat att i undantagsfall avgöra ett arvsärende som har nära anknytning till en tredjestat. Ett sådant undantagsfall kan anses föreligga när ett förfarande visar sig vara omöjligt i den berörda tredjestaten, exempelvis på grund av inbördeskrig, eller när sökanden inte rimligen kan förväntas inleda eller genomföra ett förfarande i det landet. En sådan behörighet grundad på *forum necessitatis* bör dock kunna utövas endast om målet har tillräcklig anknytning till den medlemsstat där talan väcks.
- (32) För att underlätta för arvingar och testamentstagare med hemvist i en annan medlemsstat än den där arvsärendet handläggs eller kommer att handläggas bör denna förordning ge alla som är arvsberättigade enligt den lag som är tillämplig på arvet en möjlighet att avge en förklaring om accept av eller avstående från arv, legat eller laglott eller, när det gäller skulderna i arvsärendet, en förklaring om ansvarsbegränsning enligt lagen i den medlemsstat där de har sin hemvist, inför en domstol i den medlemsstaten. Detta bör inte utesluta att sådana förklaringar avges inför andra myndigheter i den medlemsstaten som är behöriga att ta emot förklaringar enligt den nationella lagstiftningen. Personer som väljer att utnyttja möjligheten att avge förklaringar i den medlemsstat där de har sin hemvist bör själva inom den tidsfrist som fastställs i den lag som är tillämplig på arvet underrätta den domstol eller myndighet som handlägger eller kommer att handlägga arvet om att sådana förklaringar har gjorts.
- (33) En person som önskar begränsa sitt ansvar i fråga om skulderna i arvsärendet bör inte ha möjlighet att göra detta genom att endast avge en förklaring i detta syfte inför domstolar eller andra behöriga myndigheter i den medlemsstat där denne har sin hemvist och där den lag som är tillämplig på arvet kräver att denne inleder ett särskilt rättsligt förfarande, t.ex. förrättande av bouppteckning, inför den behöriga domstolen. En förklaring som i sådana fall görs av en person som har sin hemvist i medlemsstaten och på det sätt som föreskrivs i den medlemsstatens lagstiftning bör därför inte vara formellt giltig enligt denna förordning. Inte heller bör handlingar som inleder det rättsliga förfarandet anses utgöra förklaringar enligt denna förordning.
- (34) För att rättsväsendet ska fungera väl bör det undvikas att sinsemellan oförenliga domar meddelas i olika medlemsstater. Den här förordningen bör därför innehålla allmänna processrättsliga regler liknande dem i andra unionsinstrument på området civilrättsligt samarbete.
- (35) En sådan processrättslig regel är regeln om litispensens, som kommer att träda i kraft om samma arvsfall handläggs vid olika domstolar i olika medlemsstater. Den regeln kommer då att fastställa vilken domstol som bör fortsätta handläggningen av arvsfallet.

- (36) Eftersom arvsfrågor i vissa medlemsstater kan handläggas av icke-rättsliga myndigheter, t.ex. notarier som inte är bundna av behörighetsbestämmelserna i denna förordning, går det inte att utesluta att en uppgörelse i godo utanför domstol och domstolsförfaranden avseende samma arv, eller två uppgörelser i godo utanför domstol avseende samma arv, kan inledas parallellt i olika medlemsstater. I sådana fall bör det vara de berörda parterna sak att så snart de blir medvetna om de parallella förfarandena sinsemellan enas om hur de ska förfara. Om de inte kan nå en överenskommelse, bör arvet handläggas och avgöras av de domstolar som är behöriga enligt denna förordning.
- (37) För att medborgarna ska kunna utnyttja den inre marknadens fördelar utan att äventyra rättssäkerheten bör den här förordningen ge dem möjlighet att förutse vilken lag som ska tillämpas på deras arv. Harmoniserade lagvalsregler bör införas för att sinsemellan oförenliga beslut ska kunna undvikas. Huvudregeln bör vara att arvet ska regleras av en förutsebar lag med nära anknytning till arvlåtarens situation. Av rättssäkerhetsskäl och för att undvika att arvet splittras bör den lagen styra arvet i dess helhet, dvs. all egendom som utgör kvarlåtenskap, oavsett tillgångarnas natur och oavsett om tillgångarna befinner sig i en annan medlemsstat eller i en tredjestat.
- (38) Denna förordning bör ge medborgarna möjlighet att i förväg utforma sina arvsrättsliga förhållanden genom att välja vilken lag som ska vara tillämplig på arvet. Detta val bör begränsas till lagen i den stat där de är medborgare för att säkerställa en koppling mellan den avlidne och den valda lagen och undvika att en lag väljs i avsikt att kullkasta de legitima förväntningarna hos personer som har rätt till en laglott.
- (39) Ett lagval bör uttryckligen anges i en förklaring i form av ett förordnande om kvarlåtenskap eller framgå av villkoren i ett sådant. Valet av lag kan anses framgå av ett sådant förordnande om kvarlåtenskap om den avlidne exempelvis i sitt förordnande hänvisat till särskilda bestämmelser i lagen i den stat där denne var medborgare eller om denne på annat sätt omnämnt den lagen.
- (40) Ett lagval enligt denna förordning bör vara giltigt även om den valda lagen inte ger någon möjlighet att välja lag i samband med arv. Den valda lagen bör emellertid vara avgörande i frågan om den materiella giltigheten för valet, dvs. huruvida den person som gjort valet kan anses ha förstått och samtyckt till det som denne gjorde. Detsamma bör gälla vid ändring eller upphävande av lagval.
- (41) Vid tillämpningen av denna förordning bör fastställandet av en persons medborgarskap eller flerfaldiga medborgarskap vara en inledande fråga att lösa. Huruvida en person ska anses vara medborgare i en stat är en fråga som inte omfattas av denna förordning och som är underkastad nationell lagstiftning samt i tillämpliga fall internationella konventioner, med full respekt för Europeiska unionens allmänna principer.
- (42) Den lag som är tillämplig på arvet bör styra arvet från det att arvsförfarandet inleds till dess att de tillgångar som utgör kvarlåtenskapen överförs till förmånstagarna, i enlighet med bestämmelserna i den lagen. Den bör omfatta frågor som rör förvaltningen av kvarlåtenskapen och ansvaret för skulder i arvsärendet. Betalningen av skulderna i arvsärendet kan, särskilt beroende på den lag som är tillämplig på arvet, innebära en särskild rangordning av borgenärerna.
- (43) De bestämmelser om behörighet som fastställs i denna förordning kan i vissa fall leda till en situation där den domstol som är behörig att fatta beslut om arvet inte kommer att tillämpa sin egen lagstiftning. När denna situation uppstår i en medlemsstat vars lagstiftning föreskriver att en boutredningsman ska utses bör denna förordning ge domstolarna i den medlemsstaten rätt att utse en eller flera boutredningsmän enligt sin egen lagstiftning när ansökan görs där. Detta bör inte påverka val som görs av parterna för att avgöra arvsfrågan i godo utanför domstol i en annan medlemsstat, där detta är möjligt enligt lagstiftningen i den medlemsstaten. I syfte att säkerställa en smidig samordning mellan den lag som är tillämplig på arvet och lagen i den utseende domstolens medlemsstat bör domstolen utse den eller de personer som skulle ha rätt att ha hand om dödsboförvaltningen enligt den lag som är tillämplig på arvet, till exempel testamentsexekutorn för den avlidne eller arvingarna själva eller, om den lag som är tillämplig på arvet så kräver, en utomstående boutredningsman. Domstolarna får emellertid i särskilda fall där deras lagstiftning kräver detta utse en utomstående boutredningsman även om detta inte föreskrivs i den lag som är tillämplig på arvet. Om den avlidne hade utsett en testamentsexekutor får denne inte berövas sina befogenheter såvida den lag som är tillämplig på arvet inte medger ett upphävande av dennes mandat.
- (44) De befogenheter som utövas av de boutredningsmän som utsetts i den medlemsstat i vilken den domstol där talan väcks befinner sig bör vara de boutredningsbefogenheter som de får utöva enligt den lag som är tillämplig på arvet. Om till exempel arvingen alltså utses till boutredningsman bör denne ha de boutredningsbefogenheter som en arvinge skulle ha enligt den lagen. Om de boutredningsbefogenheter som får utövas enligt den lag som

är tillämplig på arvet inte är tillräckliga för att bevara dödsboets tillgångar eller skydda borgenärernas rättigheter eller rättigheterna för andra personer som har stått som garantier för den avlidnes skulder, får den eller de boutredningsmän som utsetts i den medlemsstat i vilken den domstol där ansökan görs finns utöva kvarstående boutredningsbefogenheter i detta syfte i enlighet med lagstiftningen i den medlemsstaten. Sådana kvarstående befogenheter skulle exempelvis kunna inbegripa upprättande av en förteckning över dödsboets tillgångar och skulder, information till borgenärerna om inledandet av arvsförfarandet och en uppmaning till dem om att uppge sina fordringar samt att vidta eventuella interimistiska åtgärder – däribland skyddsåtgärder – avsedda att bevara dödsboets tillgångar. De handlingar som utförs av en boutredningsman enligt kvarstående befogenheter bör respektera den lag som är tillämplig på arvet vad avser överföring av arvsegendomen, inklusive transaktioner som inletts av förmånstagarna innan boutredningsmannen utsågs, ansvaret för skulderna i arvsärendet och förmånstagarnas rättigheter, inklusive i förekommande fall rätt till accept av eller avstående från arv. Sådana handlingar skulle exempelvis endast kunna inbegripa överföring av tillgångar eller betalning av skulder där detta skulle medges enligt den lag som är tillämplig på arvet. Om utseendet av en utomstående boutredningsman ändrar ansvaret för arvingarna enligt den lag som är tillämplig på arvet bör en sådan ändring av ansvaret respekteras.

- (45) Denna förordning bör inte hindra att borgenärer, till exempel genom ombud, får vidta sådana ytterligare åtgärder som kan finnas att tillgå enligt den nationella lagstiftningen, i förekommande fall i enlighet med de relevanta unionsinstrumenten, för att skydda sina rättigheter.
- (46) Denna förordning bör medge tillhandahållande av information om inledandet av arvsförfarandet till potentiella borgenärer i andra medlemsstater där det finns tillgångar. Vid tillämpningen av denna förordning bör möjligheten därför beaktas att inrätta en mekanism, om lämpligt via e-juridikportalen, för att ge potentiella borgenärer i andra medlemsstater tillgång till relevant information så att de kan uppge sina fordringar.
- (47) Den lag som är tillämplig på arvet bör fastställa vilka förmånstagarna är i ett arvsärende. I merparten av lagarna omfattar begreppet "förmånstagare" arvingar, testamentstagare och personer som har rätt till en laglott, även om exempelvis testamentstagarnas rättsliga ställning inte är densamma enligt alla lagar. Enligt vissa lagar kan testamentstagaren erhålla en direkt del i kvarlåtenskapen, medan testamentstagaren enligt andra lagar endast kan få en fordran på arvingarna.
- (48) För att säkerställa rättssäkerhet för personer som i förväg vill planera sina arvsrättsliga förhållanden bör denna förordning fastställa en särskild lagvalsregel beträffande tillåtligheten och den materiella giltigheten för förordnanden om kvarlåtenskap. För att säkerställa en enhetlig tillämpning av denna bestämmelse bör de faktorer som bör betraktas som faktorer som hänför sig till materiell giltighet förtecknas i denna förordning. Granskningen av den materiella giltigheten för ett förordnande om kvarlåtenskap kan leda till slutsatsen att förordnandet om kvarlåtenskap rättsligt sett inte existerar.
- (49) Medlemsstaterna har olika bestämmelser när det gäller tillåtligheten och godkännandet av ett arvsavtal, som är en typ av förordnande om kvarlåtenskap. För att göra det lättare att få arvsrättigheter till följd av ett arvsavtal godkända i medlemsstaterna bör det i denna förordning fastställas vilken lag som ska reglera sådana avtals tillåtlighet, deras materiella giltighet och deras bindande verkningar parterna emellan, inbegripet villkoren för deras upphävande.
- (50) Den lagstiftning som enligt denna förordning kommer att reglera tillåtligheten och den materiella giltigheten för ett förordnande om kvarlåtenskap och, när det gäller arvsavtal, de bindande verkningarna parterna emellan, bör inte påverka rättigheterna för en person som enligt lagstiftning som är tillämplig på arvet har rätt till en laglott eller en annan rätt som denne inte kan fräntas av den person vars kvarlåtenskap det gäller.
- (51) När det i denna förordning hänvisas till den lagstiftning som skulle ha varit tillämplig på arvet efter den person som upprättar ett förordnande om kvarlåtenskap, om denne hade avlidit samma dag som förordnandet gjordes, ändrades eller återkallades, vilket kan hända, bör en sådan hänvisning betraktas som en hänvisning till antingen lagstiftningen i den stat där den berörda personen hade sin hemvist den dagen eller, om denne gjort ett lagval enligt denna förordning, lagstiftningen i den stat där denne var medborgare den dagen.
- (52) Denna förordning bör reglera formella giltighetskrav på alla förordnanden om kvarlåtenskap som upprättas skriftligen genom bestämmelser som överensstämmer med bestämmelserna i Haagkonventionen av den 5 oktober 1961 rörande lagkonflikter i fråga om formen för testamentariska förordnanden. Vid avgörande av den formella giltigheten för ett förordnande om kvarlåtenskap enligt denna förordning bör den behöriga myndigheten inte beakta ett internationellt inslag som tillkommit på ett bedrägligt sätt i syfte att kringgå bestämmelserna om den formella giltigheten.

- (53) Vid tillämpningen av denna förordning bör varje lagbestämmelse genom vilken de tillåtna formerna av förordnanden om kvarlåtenskap begränsas på grundval av vissa personliga egenskaper hos den person som upprättar förordnandet, såsom hans eller hennes ålder, anses hänföra sig till formen. Detta bör inte tolkas som att den tillämpliga lagen i fråga om den formella giltigheten för ett förordnande om kvarlåtenskap enligt denna förordning bör avgöra huruvida en minderårig har kapacitet att upprätta ett förordnande om kvarlåtenskap. Den lagen bör vara avgörande endast i fråga om huruvida en personlig egenskap som till exempel minderårighet bör förhindra en person från att upprätta ett förordnande om kvarlåtenskap i en viss form.
- (54) Med hänsyn till ekonomiska, familjemässiga eller sociala förhållanden är vissa typer av fast egendom, vissa företag och andra särskilda kategorier av tillgångar föremål för särskilda regler i den medlemsstat där de är belägna, vilket begränsar eller påverkar arvet med avseende på dessa tillgångar. I denna förordning bör det säkerställas att sådana särskilda regler tillämpas. Detta undantag från tillämpningen av den lag som är tillämplig på arvet bör dock tolkas snävt för att inte denna förordnings allmänna målsättning ska förfelas. Varken lagvalsregler enligt vilka fast egendom omfattas av annan lag än den som ska tillämpas på lös egendom eller bestämmelser om större laglotter än dem som föreskrivs i den lag som är tillämplig på arvet enligt denna förordning, får därför betraktas som särskilda regler som begränsar eller påverkar arvskiftet med avseende på vissa tillgångar.
- (55) För att säkerställa en enhetlig behandling av situationer där det råder osäkerhet om i vilken ordning två eller flera personer vilkas arv regleras av olika lagar avlidit, bör denna förordning innehålla en bestämmelse om att ingen av de avlidna personerna bör ha någon rätt till den eller de andra personernas arv.
- (56) Det kan i vissa situationer förekomma arv där arvinge saknas. Olika lagstiftningar har olika bestämmelser för sådana situationer. Enligt vissa lagstiftningar kan till exempel staten i sådana situationer som arvinge göra anspråk på kvarlåtenskapen, oberoende av var tillgångarna är belägna. Enligt vissa andra lagstiftningar kan staten överta endast de tillgångar som är belägna på dess territorium. I denna förordning bör man därför föreskriva att tillämpningen av den lag som är tillämplig på arvet inte bör utesluta att en medlemsstat enligt sin egen lag får överta de tillgångar som är belägna på det egna territoriet. För att säkerställa att denna regel inte är till skada för borgenärerna bör dock en bestämmelse läggas till enligt vilken borgenärerna i dödsboet bör kunna kräva att man tillgodoser deras fordringar från samtliga tillgångar som ingår i kvarlåtenskapen, oberoende av var dessa är belägna.
- (57) Lagvalsreglerna i denna förordning kan leda till tillämpning av en tredjestats lagstiftning. När så är fallet bör hänsyn tas till de internationella privaträttsliga bestämmelserna i den staten. Om man i dessa bestämmelser hänvisar antingen till en medlemsstats lagstiftning eller till lagstiftningen i en tredjestat som skulle tillämpa sin egen lagstiftning på arvskiftet, bör denna hänvisning godtas för att säkerställa internationell konsekvens. Sådan hänvisning bör dock uteslutas i situationer där den avlidne gjort ett lagval till förmån för en tredjestats lagstiftning.
- (58) Av hänsyn till allmänintresset bör domstolarna och andra behöriga myndigheter som handlägger arvsfrågor i medlemsstaterna ha rätt att i undantagsfall inte beakta vissa bestämmelser i utländsk lag om tillämpning av sådana bestämmelser i ett visst mål vore uppenbart oförenligt med grunderna för rättsordningen (*ordre public*) i den berörda medlemsstaten. Domstolarna eller andra behöriga myndigheter bör dock inte få åberopa detta undantag för att förhindra att en annan stats lagstiftning tillämpas eller för att vägra erkänna eller, i tillämpliga fall, godkänna, eller verkställa en dom, officiell handling eller förlikning från en domstol från en annan medlemsstat om denna vägran strider mot Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna, i synnerhet artikel 21, som förbjuder all diskriminering.
- (59) Mot bakgrund av den allmänna målsättningen för förordningen, nämligen att åstadkomma ömsesidigt erkännande av medlemsstaternas domar på arvsområdet, oberoende av huruvida domarna gäller tvistemål eller icke-tvistemål, bör denna förordning fastställa bestämmelser om domars erkännande, verkställbarhet och verkställighet som liknar bestämmelserna i andra unionsinstrument inom det civilrättsliga samarbetet.
- (60) Med hänsyn till medlemsstaternas olika system för att behandla arvsfrågor bör denna förordning i arvsfrågor garantera godkännande och verkställbarhet av officiella handlingar i alla medlemsstater.
- (61) Officiella handlingar bör ha samma bevisvärde i en annan medlemsstat som de har i ursprungsmedlemsstaten eller ett bevisvärde som är så jämförbart som möjligt. Vid fastställandet av en viss officiell handlings bevisvärde i en annan medlemsstat eller av ett bevisvärde som är så jämförbart som möjligt bör man hänvisa till arten och omfattningen av den officiella handlingens bevisvärde i ursprungsmedlemsstaten. Det kommer därför att vara avhängigt av lagstiftningen i ursprungsmedlemsstaten vilket bevisvärde en viss officiell handling bör få i en annan medlemsstat.

- (62) En officiell handlingns "äkthet" bör utgöra ett självständigt begrepp som omfattar sådant som handlingens äkthet, handlingens formella förutsättningar, befogenheterna för den myndighet som upprättat handlingen och det förfarande enligt vilket handlingen upprättats. Det bör också omfatta sakuppgifter som registrerats i den officiella handlingen av den berörda myndigheten, som att de angivna parterna vid angivet datum inställt sig vid den myndigheten och att de avgivit de angivna förklaringarna. En part som vill bestrida en officiell handlingns äkthet bör göra detta vid den behöriga domstolen i den medlemsstat som utfärdat den officiella handlingen, enligt lagen i den medlemsstaten.
- (63) Begreppet "rättshandlingar eller rättsliga förhållanden som fastställs i en officiell handling" bör tolkas som en hänvisning till den officiella handlingens innehåll i sak. De rättshandlingar som ingår i en officiell handling kan exempelvis vara ett avtal mellan parterna om arvskitte eller fördelning av arvet, eller ett testamente eller ett arvsavtal eller en annan avsiktsförklaring. De rättsliga förhållandena kan exempelvis vara fastställandet av arvingar och andra förmånstagare enligt den lag som är tillämplig på arvet, deras respektive arvslotter, förekomsten av en laglott, eller någon annan uppgift som är fastställd i den lag som är tillämplig på arvet. En part som vill bestrida rättshandlingar eller rättsliga förhållanden som fastställs i en officiell handling bör göra detta vid en domstol som är behörig enligt denna förordning. Den domstolen bör avgöra klagomålet i enlighet med den lag som är tillämplig på arvet.
- (64) Om en fråga rörande de rättshandlingar eller rättsliga förhållanden som fastställs i en officiell handling tas upp som en prejudiciell fråga under ett förfarande vid en domstol i en medlemsstat, bör den domstolen vara behörig att avgöra frågan.
- (65) En officiell handling som omfattas av ett klagomål bör inte ha något bevisvärde i en annan medlemsstat än ursprungsmedlemsstaten så länge klagomålet inte är avgjort. Om klagomålet endast rör en specifik fråga gällande de rättshandlingar eller rättsliga förhållanden som fastställs i den officiella handlingen bör den officiella handling som omfattas av klagomålet inte ha något bevisvärde i någon annan medlemsstat än ursprungsmedlemsstaten i den relevanta frågan så länge klagomålet inte är avgjort. En officiell handling som ogiltigförklarats till följd av ett klagomål bör upphöra att ha bevisvärde.
- (66) En myndighet som i samband med tillämpningen av denna förordning föreläggs två oförenliga officiella handlingar bör bedöma vilken, om någon, av de officiella handlingarna som bör ges företräde med hänsyn till omständigheterna i det enskilda fallet. Om det av dessa omständigheter inte framgår tydligt vilken, om någon, av de officiella handlingarna som bör ges företräde bör frågan avgöras av de domstolar som är behöriga enligt denna förordning eller av den domstol där talan väckts om frågan tas upp som en fråga av prejudiciell betydelse under förfarandet. Om en officiell handling och en dom är oförenliga bör skälen för att vägra erkännande av domar enligt denna förordning beaktas.
- (67) Ett snabbt, smidigt och effektivt avgörande vid ett arvsärende med gränsöverskridande verkan inom unionen innebär att arvingarna, testamentstagarna, testaments-exekutorerna eller boutredningsmännen lätt bör kunna bevisa sin ställning och/eller sina rättigheter och befogenheter i en annan medlemsstat, t.ex. i den medlemsstat där kvarlåtenskapen är belägen. För att de ska kunna göra detta bör man i denna förordning föreskriva inrättandet av ett enhetligt intyg, det europeiska arvsintyget (nedan kallat *arvsintyget*), som ska utfärdas för användning i en annan medlemsstat. Med hänsyn till subsidiaritetsprincipen bör arvsintyget inte ersätta nationella dokument som eventuellt finns för liknande ändamål i medlemsstaterna.
- (68) Den myndighet som utfärdar arvsintyget bör ta hänsyn till de formella förfaranden som krävs för att registrera fast egendom i den medlemsstat där registret förs. För detta syfte bör denna förordning föreskriva ett utbyte av information om sådana förfaranden mellan medlemsstaterna.
- (69) Det bör inte vara obligatoriskt att använda ett arvsintyg. Detta innebär att de personer som har rätt att ansöka om ett arvsintyg inte bör vara skyldiga att göra detta, utan det bör stå dem fritt att använda andra instrument som finns att tillgå enligt denna förordning (domar, officiella handlingar och förlikningar inför domstol). Ingen myndighet eller person som mottagit ett arvsintyg som utfärdats i en annan medlemsstat bör dock ha rätt att begära att man i stället för ett arvsintyg ska redovisa en dom, en officiell handling eller en förlikning inför domstol.
- (70) Arvsintyget bör utfärdas i den medlemsstat vars domstolar är behöriga enligt denna förordning. Det bör tillkomma varje medlemsstat att i sin nationella lagstiftning fastställa vilka myndigheter som ska vara behöriga att utfärda arvsintyget, vare sig dessa är domstolar enligt definitionen i denna förordning eller andra myndigheter med behörighet i arvsfrågor, exempelvis notariater. Det bör också vara varje enskild medlemsstats sak att i sin nationella lagstiftning fastställa huruvida den utfärdande myndigheten får inbegripa andra behöriga organ i förfarandet för utfärdande, t.ex. organ som är behöriga att ta emot

försäkran om kända förhållanden i stället för en ed. Medlemsstaterna bör tillhandahålla kommissionen tillämplig information om sina utfärdande myndigheter så att denna information görs allmänt tillgänglig.

(71) Arvsintyget bör ha samma verkan i samtliga medlemsstater. Det bör inte vara en exekutionstitel i sig men bör ha bevisvärde och bör förutsättas på korrekt sätt ange vad som har fastställts enligt den lag som är tillämplig på arvet eller enligt annan lag som är tillämplig på specifika delar, såsom den materiella giltigheten för förordnanden om kvarlåtenskap. Arvsintygets bevisvärde bör inte utvidgas till uppgifter som inte omfattas av denna förordning, till exempel frågan om anknytning eller frågan om huruvida en viss tillgång tillhörde den avlidne. Alla som gör utbetalningar eller överlåter arvsegendom till en person som enligt arvsintyget är berättigad att ta emot en sådan utbetalning eller sådan egendom i egenskap av arvinge eller testamentstagare bör tillförsäkras tillbörligt skydd om de har handlat i god tro i förlitan på korrektheten i den information som bestyrks genom arvsintyget. Samma skydd bör tillförsäkras alla som förlitat sig på korrektheten i den information som bestyrks genom arvsintyget och som köper eller tar emot kvarlåtenskap av en person som enligt arvsintyget är berättigad att förfoga över sådan egendom. Skyddet bör säkerställas om fortfarande giltiga bestyrkta kopior uppvisas. Om en tredje persons förvärv av sådan egendom faktiskt har skett eller inte bör inte regleras i denna förordning.

(72) Den behöriga myndigheten bör utfärda arvsintyget på begäran. Originalen av arvsintyget bör förvaras hos den utfärdande myndigheten, som ska utfärda en eller flera i särskild ordning bestyrkta kopior av arvsintyget till sökanden och övriga som kan påvisa ett legitimt intresse. Detta bör dock inte hindra att en medlemsstat i enlighet med sina nationella bestämmelser om allmänhetens tillgång till handlingar får tillåta att kopior av arvsintyget lämnas ut till allmänheten. Denna förordning bör innehålla föreskrifter om rättsmedel mot beslut från den utfärdande myndigheten, inklusive beslut om att vägra utfärda ett arvsintyg. När arvsintyget korrigeras, ändras eller återkallas bör den utfärdande myndigheten meddela de personer för vilka bestyrkta kopior har utfärdats så att olaglig användning av sådana kopior förhindras.

(73) Respekten för medlemsstaternas internationella åtaganden innebär att denna förordning inte bör påverka tillämpningen av internationella konventioner som en eller flera medlemsstater är anslutna till vid den tidpunkt då denna förordning antas. Framför allt bör de medlemsstater som är parter i Haagkonventionen av den 5 oktober 1961 om lagkonflikter i fråga om formen för testamentärska förordnanden kunna fortsätta att tillämpa bestämmelserna i den konventionen i stället för bestämmelserna i denna förordning med avseende på testamentens och

gemensamma testamentens formella giltighet. Förordningens allmänna målsättning kräver dock att den mellan medlemsstaterna har företräd framför konventioner som har ingåtts uteslutande mellan två eller flera medlemsstater i den mån som konventionerna gäller frågor som regleras genom denna förordning.

(74) Denna förordning bör inte hindra de medlemsstater som är parter i konventionen av den 19 november 1934 mellan Danmark, Finland, Island, Norge och Sverige innehållande internationella privaträttsliga bestämmelser om arv, testamente och boutredning från att fortsätta att tillämpa vissa bestämmelser i konventionen, ändrad genom en mellanstatlig överenskommelse mellan de stater som är parter i konventionen.

(75) För att underlätta tillämpningen av denna förordning bör medlemsstaterna åläggas att inom ramen för det europeiska rättsliga nätverk på privaträttens område som inrättades genom rådets beslut 2001/470/EG⁽¹⁾ lämna vissa upplysningar om sin lagstiftning och sina förfaranden rörande arvsrätt. För att göra det möjligt att i *Europeiska unionens officiella tidning* i god tid offentliggöra all information av betydelse för tillämpningen av denna förordning bör medlemsstaterna också meddela kommissionen sådan information innan denna förordning börjar tillämpas.

(76) För att underlätta tillämpningen av denna förordning bör man också möjliggöra användning av modern kommunikationsteknik och införa standardformulär för de intyg som ska tillhandahållas i samband med ansökan om en verkställbarhetsförklaring som gäller en dom, en officiell handling eller en förlikning inför domstol samt för ansökan om ett europeiskt arvsintyg liksom för själva arvsintyget.

(77) Rådets förordning (EEG, Euratom) nr 1182/71 av den 3 juni 1971 om regler för bestämning av perioder, datum och frister⁽²⁾ bör tillämpas för beräkning av de perioder och frister som föreskrivs i denna förordning.

(78) För att säkerställa enhetliga villkor för genomförandet av denna förordning bör kommissionen tilldelas genomförandebefogenheter avseende upprättande och senare ändringar av de intyg och formulär som hänför sig till förklaringen om verkställbarhet av domar, förlikningar inför domstol och officiella handlingar samt till det europeiska arvsintyget. Dessa befogenheter bör utövas i

⁽¹⁾ EGT L 174, 27.6.2001, s. 25.

⁽²⁾ EGT L 124, 8.6.1971, s. 1.

enlighet med Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 182/2011 av den 16 februari 2011 om fastställande av allmänna regler och principer för medlemsstaternas kontroll av kommissionens utövande av sina genomförandebefogenheter ⁽¹⁾.

- (79) Det rådgivande förfarandet bör användas vid antagandet av genomförandeakter om upprättandet och påföljande ändringar av intygen och formulären i denna förordning i enlighet med förfarandet i artikel 4 i förordning (EU) nr 182/2011.
- (80) Eftersom målen för denna förordning, nämligen fri rörlighet för personer, möjligheten för medborgare att i förväg utforma sina arvsförhållanden inom unionen och skyddet för de rättigheter som arvingar, testamentstagare, övriga närstående personer till den avlidne och borgenärer har, inte i tillräcklig utsträckning kan uppnås av medlemsstaterna och de därför, på grund av förordningens omfattning och verkningar, bättre kan uppnås på unionsnivå, kan unionen vidta åtgärder i enlighet med subsidiaritetsprincipen i artikel 5 i fördraget om Europeiska unionen. I enlighet med proportionalitetsprincipen i samma artikel går denna förordning inte utöver vad som är nödvändigt för att uppnå dessa mål.
- (81) Denna förordning står i överensstämmelse med de grundläggande rättigheter och principer som erkänns i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna. Medlemsstaternas domstolar och övriga behöriga myndigheter måste tillämpa denna förordning med respekt för dessa rättigheter och principer.
- (82) I enlighet med artiklarna 1 och 2 i protokoll (nr 21) om Förenade kungarikets och Irlands ställning med avseende på området med frihet, säkerhet och rättvisa, fogat till fördraget om Europeiska unionen och fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, deltar dessa medlemsstater inte i antagandet av denna förordning, som inte är bindande för eller tillämplig på dem. Detta ska dock inte påverka möjligheten för Förenade kungariket och Irland att, i enlighet med artikel 4 i protokollet, meddela sin avsikt att godta denna förordning efter antagandet.
- (83) I enlighet med artiklarna 1 och 2 i protokoll (nr 22) om Danmarks ställning, fogat till fördraget om Europeiska unionen och fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, deltar Danmark inte i antagandet av denna förordning, som inte är bindande för eller tillämplig på Danmark.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

KAPITEL I

TILLÄMPNINGSSOMRÅDE OCH DEFINITIONER

Artikel 1

Tillämpningsområde

1. Denna förordning är tillämplig på arv efter avliden. Den ska inte tillämpas på skattefrågor, tullfrågor eller förvaltningsrättsliga frågor.
2. Denna förordning är inte tillämplig på
 - a) fysiska personers ställning samt familjeförhållanden och förhållanden som enligt den lag som är tillämplig på sådana förhållanden har jämförbar verkan,
 - b) fysiska personers rättskapacitet eller rättsliga handlingsförmåga, utan att det påverkar tillämpningen av artiklarna 23.2 c och 26,
 - c) frågor som rör fysiska personers försvinnande, frånvaro eller dödförklaring,
 - d) frågor som rör makars förmögenhetsförhållanden samt förmögenhetsrättsliga frågor avseende förhållanden som enligt den lag som är tillämplig på sådana förhållanden har jämförbar verkan med äktenskap,
 - e) underhållsskyldighet utöver den som uppstår på grund av dödsfall,
 - f) formell giltighet för muntliga förordnanden om kvarlåtenskap,
 - g) rättigheter och tillgångar som uppkommit eller överlåtits på annat sätt än genom arv, t.ex. genom gåva, samäganderätt med rätt att överta egendomen för den efterlevande, pensionssparande, försäkringsavtal och liknande, utan att det påverkar tillämpningen av artikel 23.2 i,
 - h) frågor som omfattas av reglerna om företag, sammanslutningar och andra juridiska personer, såsom klausuler i stiftelseurkunder eller stadgar för företag, sammanslutningar och andra juridiska personer som fastställer hur det ska föras med andelarna när en eller flera medlemmar avlider,

⁽¹⁾ EUT L 55, 28.2.2011, s. 13.

- i) upplösning, upphörande och sammanslagning av företag, sammanslutningar och andra juridiska personer,
- j) upprättande, förvaltning och upplösande av truster,
- k) frågor som rör karaktären hos sakrätter, och
- l) registrering i ett register av rättigheter i fast eller lös egen- dom, inbegripet de rättsliga krav som ställs vid en sådan registrering, och verkningarna av en registrering eller utebliven registrering av sådana rättigheter i ett register.
- f) *verkställande medlemsstat*: den medlemsstat där verkställbar- hetsförklaringen eller verkställighet av domen, förlikningen inför domstol eller den officiella handlingen begärs,
- g) *dom*: varje arvsrättsligt avgörande som har meddelats av en domstol i en medlemsstat oavsett dess rubricering, såsom domstolstjänstemans beslut i fråga om rättegångskostnader,
- h) *förlikning inför domstol*: en förlikning i en arvsrättslig fråga som har godkänts av en domstol eller ingåtts i en domstol under förfarandet,

Artikel 2

Befogenhet i arvsfrågor inom medlemsstaterna

Denna förordning ska inte påverka de befogenheter som med- lemsstaternas myndigheter har när det gäller att handlägga arvsfrågor.

Artikel 3

Definitioner

1. I denna förordning avses med
 - a) *arv*: arv efter avliden som omfattar alla former av överföring av tillgångar, rättigheter och skyldigheter efter dödsfall, oav- sett om det rör sig om ett testamentariskt förordnande om kvarlåtenskap eller om arv enligt den legala arvsordningen,
 - b) *arvsavtal*: ett avtal, inbegripet inbördes testamenten, som med eller utan motprestation beviljar, ändrar eller återkallar rätt till framtida kvarlåtenskap för en eller flera parter i avtalet,
 - c) *gemensamt testamente*: testamente som upprättas av två eller flera personer i en enda handling,
 - d) *förordnande om kvarlåtenskap*: testamente, gemensamt tes- tamente eller ett arvsavtal,
 - e) *ursprungsmedlemsstat*: den medlemsstat där domen har med- delats, där förlikningen inför domstolen har godkänts eller ingåtts, där den officiella handlingen har fastställts eller där det europeiska arvsintyget har utfärdats,
 - i) *officiell handling*: en handling i en arvsfråga som har upp- rättats eller registrerats som en officiell handling i en med- lemsstat och vars äkthet
 - i) avser handlingens underskrift och innehåll, och
 - ii) har bestyrkts av en offentlig myndighet eller annan för detta bemyndigad myndighet i ursprungsmedlemsstaten.
 2. I denna förordning avses med "domstol" alla rättsliga myndigheter och alla andra myndigheter och rättstillämpare som har behörighet i arvsfrågor och som utövar rättsliga funk- tioner eller agerar genom delegering från en rättslig myndighet eller agerar under kontroll av en rättslig myndighet, under för- utsättning att sådana andra myndigheter och rättstillämpare ga- ranterar opartiskhet och samtliga parter rätt att bli hörda och under förutsättning att deras beslut enligt lagen i den medlems- stat där de är verksamma
 - a) kan bli föremål för överklagande eller förnyad prövning vid en rättslig myndighet och
 - b) har liknande giltighet och verkan som ett beslut av en rätts- lig myndighet i samma fråga.
- Medlemsstaterna ska underrätta kommissionen om de andra myndigheter och rättstillämpare som avses i första stycket i enlighet med artikel 79.

KAPITEL II

BEHÖRIGHET

Artikel 4

Allmän behörighet

Domstolarna i den medlemsstat där den avlidne hade hemvist vid sin död ska vara behöriga att fatta beslut om arvet i dess helhet.

Artikel 5

Avtal om val av domstol

1. När den lag som i enlighet med artikel 22 har valts av den avlidne att tillämpas på arvet är lagen i en medlemsstat, får de berörda parterna avtala om att en domstol eller domstolarna i den medlemsstaten ska ha exklusiv behörighet att pröva alla arvsfrågor.

2. Ett sådant avtal om val av domstol ska vara skriftligt och dateras och undertecknas av de berörda parterna. Ett elektroniskt meddelande som möjliggör en varaktig dokumentation av avtalet ska anses vara likvärdigt med skriftligt.

Artikel 6

Avvisande av talan vid lagval

När den lag som i enlighet med artikel 22 har valts av den avlidne att tillämpas på arvet är lagen i en medlemsstat, gäller följande för den domstol vid vilken talan väckts enligt artikel 4 eller 10:

- a) Domstolen får på begäran av någon av parterna i målet avvisa talan om den bedömer att domstolarna i den medlemsstat vars lag har valts är bättre lämpade att pröva arvs-målet med hänsyn till praktiska omständigheter när det gäller arvet, såsom parternas hemvist och placeringen av tillgångarna.
- b) Domstolen ska avvisa talan om parterna i målet i enlighet med artikel 5 har avtalat om att ge en domstol eller domstolarna i den medlemsstat vars lag har valts behörighet.

Artikel 7

Behörighet vid lagval

Domstolarna i en medlemsstat vars lag har valts av den avlidne i enlighet med artikel 22 ska ha behörighet att pröva arvs-målet om

- a) en domstol inför vilken talan tidigare väckts i samma fall har avvisat talan i enlighet med artikel 6,
- b) parterna i målet i enlighet med artikel 5 har avtalat om att ge en domstol eller domstolarna i denna medlemsstat behörighet, eller
- c) parterna i målet uttryckligen har accepterat att den domstol vid vilken talan väckts är behörig.

Artikel 8

Avslutande av förfarande som inletts på domstols initiativ om det finns ett lagval

En domstol som på eget initiativ tagit upp ett arvs-mål enligt artikel 4 eller artikel 10 ska avsluta förfarandet om parterna i målet har enats om att avgöra arvsfrågan i godo utanför domstol i den medlemsstat vars lag har valts av den avlidne enligt artikel 22.

Artikel 9

Behörighet grundad på svaromål

1. Om det under förfarandena vid en domstol i en medlemsstat som är behörig enligt artikel 7 framkommer att inte alla parter i målet var parter i avtalet om val av domstol, ska domstolen fortsätta att utöva behörighet om de parter i målet som inte är parter i avtalet går i svaromål utan att bestrida domstolens behörighet.

2. Om de parter i målet som inte är parter i avtalet bestrider behörigheten hos den domstol som avses i punkt 1, ska domstolen avvisa talan.

I sådana fall ska de domstolar som är behöriga enligt artikel 4 eller artikel 10 vara behöriga att pröva arvs-målet.

Artikel 10

Subsidiär behörighet

1. När den avlidne vid sin död inte hade hemvist i en medlemsstat ska domstolarna i den medlemsstat på vars territorium de tillgångar som ingår i kvarlåtenskapen är belägna ändå vara behöriga att pröva arvs-målet i dess helhet om

- a) den avlidne var medborgare i den medlemsstaten vid sin död, eller i annat fall,

- b) den avlidne tidigare haft sin hemvist i den medlemsstaten, förutsatt att det vid den tidpunkt då talan väcktes vid domstolen inte gått mer än fem år sedan hemvisten ändrades.

2. Om ingen domstol i en medlemsstat är behörig i enlighet med punkt 1 ska domstolarna i den medlemsstat där de tillgångar som ingår i kvarlåtenskapen är belägna ändå vara behöriga att fatta beslut om dessa tillgångar.

Artikel 11

Forum necessitatis

Om ingen medlemsstats domstol är behörig i enlighet med andra bestämmelser i denna förordning, kan domstolarna i en medlemsstat i undantagsfall pröva arvsålet om ett förfarande inte rimligen kan inledas eller genomföras eller visar sig vara omöjligt i en tredjestat till vilket målet har nära anknytning.

Målet måste ha tillräcklig anknytning till den medlemsstat i vilken talan väcks.

Artikel 12

Begränsade förfaranden

1. När kvarlåtenskapen efter den avlidne omfattar tillgångar som är belägna i en tredjestat får den domstol vid vilken talan har väckts på begäran av en av parterna besluta att inte fatta beslut om en eller flera sådana tillgångar om det kan antas att dess avgörande med avseende på dessa tillgångar inte kommer att vare sig erkännas eller, i tillämpliga fall, förklaras vara verkställbart i denna tredjestat.

2. Punkt 1 ska inte påverka parternas rätt att begränsa föremålet för talan i enlighet med lagen i den medlemsstat där den domstol vid vilken talan har väckts är belägen.

Artikel 13

Accept av eller avstående från arv, legat eller laglott

Utöver den domstol som är behörig att pröva arvsålet i enlighet med denna förordning ska även domstolarna i den medlemsstat där en person har hemvist som enligt den lag som är tillämplig på arvet får avge en förklaring inför en domstol om accept av eller avstående från arv, legat eller laglott eller en förklaring som ska begränsa den berörda personens ansvar vad gäller skulderna i arvsärendet ha behörighet att motta sådana förklaringar när sådana förklaringar enligt lagen i den medlemsstaten får avges inför domstol.

Artikel 14

Väckande av talan vid domstol

Vid tillämpningen av detta kapitel ska talan anses ha väckts vid en domstol

- a) när stämningsansökan eller motsvarande handling har ingivits till domstolen, förutsatt att sökanden därefter inte har underlåtit att vidta de mått och steg som denne var skyldig att vidta för att få delgivningen av svaranden verkställd,

- b) om delgivning av handlingen ska ske innan handlingen ges in till domstolen, när den tas emot av den myndighet som är ansvarig för delgivningen, förutsatt att sökanden inte därefter har underlåtit att vidta de mått och steg som denne var skyldig att vidta för att få handlingen ingiven till domstolen, eller

- c) om ett arvsåtal tagits upp på domstolens eget initiativ, när domstolen fattar beslut om att inleda förfarandet eller, om något sådant beslut inte krävs, när domstolen registrerar målet.

Artikel 15

Prövning av behörighetsfrågan

Om talan som väcks vid en domstol i en medlemsstat avser en arvsfråga som domstolen inte är behörig att ta upp enligt denna förordning ska domstolen självmant förklara sig obehörig.

Artikel 16

Prövning av frågan om målet kan tas upp

1. Om en svarande som har hemvist i en annan stat än den medlemsstat där talan väcktes inte går i svaromål, ska den behöriga domstolen förklara målet vilande till dess att det har klarlagts att svaranden har haft möjlighet att ta del av stämningsansökan eller motsvarande handling i tid för att kunna förbereda sitt svaromål, eller att alla nödvändiga åtgärder i detta syfte har vidtagits.

2. I stället för punkt 1 i denna artikel ska artikel 19 i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1393/2007 av den 13 november 2007 om delgivning i medlemsstaterna av handlingar i mål och ärenden av civil eller kommersiell natur (delgivning av handlingar) ⁽¹⁾ gälla, om stämningsansökan eller en motsvarande handling ska översändas från en medlemsstat till en annan i enlighet med den förordningen.

⁽¹⁾ EUT L 324, 10.12.2007, s. 79.

3. Om förordning (EG) nr 1393/2007 inte är tillämplig ska artikel 15 i Haagkonventionen av den 15 november 1965 om delgivning i utlandet av handlingar i mål och ärenden av civil eller kommersiell natur gälla, om stämningsansökan eller motsvarande handling ska översändas till utlandet i enlighet med den konventionen.

Artikel 17

Litispens

1. Om talan väcks vid domstolar i olika medlemsstater rörande samma sak och målen gäller samma parter, ska varje domstol utom den vid vilken talan först väcktes självmant låta handläggningen av målet vila till dess att det har fastställts att den domstol vid vilken talan först väckts är behörig.

2. När det har fastställts att den domstol vid vilken talan först väcktes är behörig, ska övriga domstolar självmant avvisa talan till förmån för den domstolen.

Artikel 18

Käromål som har samband med varandra

1. Om käromål som har samband med varandra prövas vid domstolar i olika medlemsstater, får varje domstol utom den vid vilken talan först väcktes låta handläggningen av målet vila.

2. Om dessa mål prövas i första instans får varje domstol, utom den vid vilken talan först väcktes, också avvisa talan på begäran av en av parterna, om den domstol vid vilken talan först väcktes är behörig att pröva de berörda käromålen och dess lag tillåter förening av dessa.

3. Vid tillämpningen av denna artikel ska käromål anses ha samband med varandra om de är så förenade att en gemensam handläggning och dom är påkallad för att undvika att oförenliga domar meddelas som en följd av att käromålen prövas i olika rättegångar.

Artikel 19

Interimistiska åtgärder, inbegripet säkerhetsåtgärder

Interimistiska åtgärder, inbegripet säkerhetsåtgärder, som kan vidtas enligt lagen i en medlemsstat, får begäras hos domstolarna i den staten, även om en domstol i en annan medlemsstat är behörig att pröva målet i sak enligt denna förordning.

KAPITEL III

TILLÄMPLIG LAG

Artikel 20

Universell tillämpning

Den lag som anges i denna förordning ska tillämpas oavsett om det är en medlemsstats lag eller inte.

Artikel 21

Allmän regel

1. Om inte annat anges i denna förordning ska den lag som är tillämplig på arvet i dess helhet vara lagen i den stat där den avlidne hade hemvist vid sin död.

2. Om det undantagsvis framgår av alla omständigheter i fallet att den avlidne vid sin död uppenbart hade en närmare anknytning till en annan stat än den vars lag skulle vara tillämplig enligt punkt 1, ska lagen i den andra staten vara tillämplig på arvet.

Artikel 22

Lagval

1. En person får låta rätten till sitt arv i dess helhet styras av lagen i den stat där personen är medborgare vid tidpunkten för sitt val eller vid sin död.

En person som är medborgare i flera länder får välja lagen i en av de stater i vilken personen är medborgare vid tidpunkten för sitt beslut eller vid sin död.

2. Lagvalet ska uttryckligen anges i en förklaring i form av ett förordnande om kvarlåtenskap eller framgå av villkoren i ett sådant.

3. Det är den valda lagens regler som ska tillämpas på frågan om den materiella giltigheten för den handling genom vilken lagvalet gjordes.

4. Om lagvalet ändras eller återkallas ska samma formkrav ställas som vid ändringar eller återkallanden av förordnanden om kvarlåtenskap.

Artikel 23

Den tillämpliga lagens räckvidd

1. Den lag som anvisas enligt artikel 21 eller 22 ska styra arvet i dess helhet.

2. Den lagen ska i synnerhet reglera
- orsak, tidpunkt och plats för inledningen av arvsförfarandet,
 - fastställandet av förmånstagarna, deras respektive andelar samt de förpliktelser som de kan komma att åläggas enligt den avlidnes sista vilja samt fastställandet av övriga arvsrätter, inbegripet efterlevande makes, makas eller partners arvsrätt,
 - förmågan att ärva,
 - arvlöshetsförklaring och förverkande av rätt på grund av beteende,
 - överföring av de tillgångar, rättigheter och förpliktelser som utgör kvarlåtenskapen till arvingar och eventuella testamentstagare, däribland villkor för och rättsverkningar av accept av eller avstående från arv eller legat,
 - arvingars, testamentsexekutors och boutredningsmäns befogenheter, särskilt i fråga om försäljning av egendom och betalning till borgenärer, utan att det påverkar de befogenheter som anges i artikel 29.2 och 29.3,
 - ansvaret för skulderna i arvsärendet,
 - den disponibla kvoten, laglotter och andra inskränkningar i rätten att förordna om sin kvarlåtenskap, liksom anspråk som närstående personer till den avlidne kan tänkas ha gentemot dödsboet eller arvingarna,
 - återföring eller nedsättning av gåvor, förskott på arv eller legat vid beräkningen av de olika förmånstagarnas lotter, och
 - arvets uppdelning.

Artikel 24

Förordnanden om kvarlåtenskap som inte är arvsavtal

- När det gäller ett förordnande om kvarlåtenskap som inte är ett arvsavtal ska prövningen av frågan om huruvida det kan tas upp och dess materiella giltighet regleras av den lag som, enligt denna förordning, skulle ha varit tillämplig på arvet efter den person som upprättade det om denne avlidit samma dag som förordnandet upprättades.
- Utän hinder av punkt 1 får en person välja att prövningen av frågan om huruvida hans eller hennes förordnande om kvarlåtenskap kan tas upp och om dess materiella giltighet ska

regleras av den lag som den personen kunde ha valt i enlighet med artikel 22 på de däri fastställda villkoren.

3. Punkt 1 ska i tillämpliga fall gälla vid ändring eller återkallande av ett förordnande om kvarlåtenskap som inte är ett arvsavtal. Om ett lagval har gjorts i enlighet med punkt 2 ska ändringen eller återkallandet regleras av den valda lagen.

Artikel 25

Arvsavtal

- Ett arvsavtal som gäller arv efter en person ska när det gäller frågan om huruvida det kan tas upp, dess materiella giltighet och dess bindande verkningar parterna emellan, inbegripet villkoren för dess upphävande, regleras av den lag som, enligt denna förordning, skulle ha varit tillämplig på arvet efter den person om denne hade avlidit samma dag som avtalet ingicks.

- Arvsavtal efter flera avlidna ska kunna tas upp endast om de kan tas upp enligt alla de lagar som enligt denna förordning skulle ha reglerat arv efter samtliga inblandade personer om dessa avlidit samma dag som avtalet ingicks.

Ett avtal om arv efter en avliden som enligt prövning enligt punkt 1 kan tas upp ska, vad gäller dess materiella giltighet och dess bindande verkningar parterna emellan, inbegripet villkoren för dess upphävande, regleras av den lag i punkt 1 till vilken det har närmast anknytning.

- Utän hinder av punkterna 1 och 2 får parterna välja att arvsavtalet efter en avliden, vad gäller prövningen av frågan om huruvida det kan tas upp, dess materiella giltighet och dess bindande verkningar parterna emellan, inbegripet villkoren för dess upphävande, ska regleras av den lag som den person eller en av de personer vilkas kvarlåtenskap berörs kunde ha valt i enlighet med artikel 22 på de däri fastställda villkoren.

Artikel 26

Materiell giltighet för förordnanden om kvarlåtenskap

- Vid tillämpningen av artiklarna 24 och 25 ska följande hänföra sig till den materiella giltigheten:

- Kapaciteten hos den person som upprättar förordnandet om kvarlåtenskap att upprätta ett sådant förordnande.

- b) De särskilda skäl som förhindrar den person som upprättar förordnandet att gynna vissa personer eller som förhindrar en person att motta arvsegendom från den person som upprättar förordnandet.
- c) Tillåtligheten av företrädare vid upprättandet av ett förordnande om kvarlåtenskap.
- d) Tolkningsen av förordnandet.
- e) Bedrägeri, olaga tvång, misstag och andra frågor gällande samtycket eller avsikten hos den person som upprättar förordnandet.
2. Om en person har kapacitet att upprätta ett förordnande om kvarlåtenskap i enlighet med den lag som är tillämplig i enlighet med artikel 24 eller artikel 25, ska en senare ändring av den tillämpliga lagen inte påverka dennes kapacitet att ändra eller återkalla ett sådant förordnande.

Artikel 27

Formell giltighet för skriftliga förordnanden om kvarlåtenskap

1. Ett skriftligt förordnande om kvarlåtenskap ska anses giltigt till formen om formen uppfyller kraven i lagen
- a) i den stat där förordnandet upprättades eller arvsavtalet ingicks,
- b) i en stat där testatorn eller åtminstone en av de personer vilkas kvarlåtenskap berörs av ett arvsavtal var medborgare, antingen vid tidpunkten för upprättandet av förordnandet eller för ingåendet av avtalet, eller vid sin död,
- c) i en stat där testatorn eller åtminstone en av de personer vilkas kvarlåtenskap berörs av ett arvsavtal hade domicil, antingen vid tidpunkten för upprättandet av förordnandet eller för ingåendet av avtalet, eller vid sin död,
- d) i en stat där testatorn eller åtminstone en av de personer vilkas kvarlåtenskap berörs av ett arvsavtal hade sin hemvist, antingen vid tidpunkten för upprättandet av förordnandet eller för ingåendet av avtalet, eller vid sin död, eller
- e) vad gäller fast egendom, i den stat där den fasta egendomen är belägen.

Fastställandet av huruvida testatorn eller någon person vars kvarlåtenskap berörs av ett arvsavtal hade domicil i en viss stat ska regleras av lagen i den staten.

2. Punkt 1 ska också tillämpas på förordnanden om kvarlåtenskap som ändrar eller återkallar ett tidigare förordnande. Ändringen eller återkallandet ska också vara giltiga till formen om formen uppfyller kraven i någon av de lagar enligt vilka, i enlighet med punkt 1, det ändrade eller återkallade förordnandet om kvarlåtenskap var giltigt.

3. Vid tillämpningen av denna artikel ska varje lagbestämelse genom vilken de tillåtna formerna av förordnanden om kvarlåtenskap begränsas på grundval av ålder, nationalitet eller andra personliga förhållanden med avseende på testatorn eller de personer vilkas kvarlåtenskap berörs av ett arvsavtal, anses hänföra sig till formen. Samma regel ska tillämpas på de kvalifikationer som det krävs att vittnen ska inneha för att ett förordnande om kvarlåtenskap ska vara giltigt.

Artikel 28

Formella giltighetskrav på arvinges förklaring om accept eller avstående

En förklaring om accept av eller avstående från arv, legat eller laglott eller en förklaring som syftar till att begränsa ansvaret för den person som upprättar förklaringen, ska anses vara formellt giltig då den uppfyller kraven i

- a) den lag som är tillämplig på arvet enligt artikel 21 eller artikel 22, eller
- b) lagen i den stat där den person som upprättar förklaringen har sin hemvist.

Artikel 29

Särskilda regler om utseende av och befogenheter för boutredningsmän i vissa situationer

1. Om det är obligatoriskt att utse en boutredningsman eller om detta är obligatoriskt på begäran enligt lagstiftningen i den medlemsstat vars domstolar är behöriga att pröva arvsfrågor i enlighet med denna förordning och den lag som är tillämplig på arvet är en utländsk lag får domstolarna i den medlemsstaten, när ansökan görs där, utse en eller flera boutredningsmän enligt sin egen lagstiftning, med förbehåll för de villkor som fastställs i denna artikel.

Den eller de boutredningsmän som utses i enlighet med denna punkt ska vara den eller de personer som har rätt att vara testamentsexekutorer för den avlidne och/eller vara boutredningsmän enligt den lag som är tillämplig på arvet. Om den lagen inte innehåller föreskrifter om boutredningsmän i form av personer som inte är förmånstagare får domstolarna i den medlemsstat där boutredningsmannen ska utses utse en utomstående boutredningsman enligt sin egen lagstiftning om denna lagstiftning så kräver och det rör sig om en allvarlig intressekonflikt mellan förmånstagarna eller mellan förmånstagarna och borgenärerna eller andra personer som har stått som garantier för den avlidnes skulder, oenighet bland förmånstagarna med avseende på boutredningsuppdraget eller ett komplicerat dödsbo att förvalta på grund av typen av tillgångar.

Den eller de boutredningsmän som utses enligt denna punkt ska vara den eller de enda personer som har rätt att utöva de befogenheter som avses i punkt 2 eller 3.

2. Den eller de personer som utses till boutredningsmän enligt punkt 1 ska utöva de boutredningsbefogenheter som de får utöva enligt den lag som är tillämplig på arvet. Den utseende domstolen får i sitt beslut fastställa specifika villkor för utövande av sådana befogenheter i enlighet med den lag som är tillämplig på arvet.

Om den lag som är tillämplig på arvet inte innehåller föreskrifter om befogenheter som är tillräckliga för att bevara dödsboets tillgångar eller skydda borgenärernas rättigheter eller rättigheterna för andra personer som har stått som garantier för den avlidnes skulder får den utseende domstolen besluta att tillåta att boutredningsmannen eller boutredningsmännen utövar kvarstående befogenheter som föreskrivs i detta syfte i den egna lagen, och den får i sin dom fastställa specifika villkor för utövande av sådana befogenheter i enlighet med den lagen.

När boutredningsmannen eller boutredningsmännen utövar sådana kvarstående befogenheter ska de emellertid respektera den lag som är tillämplig på arvet vad avser överföring av arvsegendomen, ansvaret för skulderna i arvsärendet och förmånstagarnas rättigheter, inklusive i förekommande fall arvinges rätt till accept av eller avstående från arvet samt i förekommande fall testamentsexekutorns befogenheter.

3. Utan hinder av punkt 2 får den domstol som utser en eller flera boutredningsmän enligt punkt 1 i undantagsfall, där den lag som är tillämplig på arvet är lagen i en tredjestat, besluta att ge dessa boutredningsmän alla de befogenheter som föreskrivs i lagen i den medlemsstat där de utses.

När boutredningsmännen utövar sådana befogenheter ska de emellertid i synnerhet respektera fastställandet av förmånstagarna och deras arvsrätter, inklusive deras rätt till en laglott eller anspråk gentemot dödsboet eller arvingarna enligt den lag som är tillämplig på arvet.

Artikel 30

Särskilda regler som fastställer begränsningar för eller påverkar arvskiftet med avseende på vissa tillgångar

Om lagen i den stat där vissa typer av fast egendom, vissa företag eller andra särskilda kategorier av tillgångar är belägna innehåller särskilda regler som med hänsyn till ekonomiska, familjerättsliga eller sociala förhållanden fastställer begränsningar för eller påverkar arvet med avseende på dessa tillgångar, ska dessa särskilda regler tillämpas på arvet i den utsträckning dessa regler enligt lagen i den staten är tillämpliga oavsett vilken lag som är tillämplig på arvet.

Artikel 31

Anpassning av sakrätter

Om en person åberopar en sakrätt som vederbörande har rätt till enligt den lag som är tillämplig på arvet och denna sakrätt är okänd i lagen i den medlemsstat där rätten åberopas, ska denna sakrätt, om det är nödvändigt och i möjligaste mån, anpassas till den närmast likvärdiga sakrätten enligt den statens lagstiftning med beaktande av de syften och intressen som den specifika sakrätten motiveras av och av den verkan den har.

Artikel 32

Samtidigt avlidna

När två eller flera personer vars arv regleras i olika lagstiftningar avlider under sådana omständigheter att det råder ovisshet om vem som avlidit först, och om dessa lagar har skilda bestämmelser eller saknar bestämmelser i denna situation, ska ingen av de avlidna ha någon arvsrätt till den andras eller de övrigas arv.

Artikel 33

Arv där arvinge saknas

I den mån det enligt den lag som är tillämplig på arvet enligt denna förordning saknas arvinge eller testamentstagare som utsetts i ett förordnande om kvarlåtenskap för samtliga tillgångar, och fysiska personer enligt den legala arvsordningen, ska den i enlighet därmed anvisade lagen inte utesluta rätten för en medlemsstat eller en enhet som den medlemsstaten utsett i detta syfte att i enlighet med sin nationella lagstiftning överta den del av kvarlåtenskapen som är belägen på dess territorium under förutsättning att borgenärerna har rätt att kräva att deras fordringar tillgodoses från alla tillgångar som ingår i kvarlåtenskapen.

Artikel 34

Återförvisning

1. När det i denna förordning föreskrivs att lagen i en viss tredjestat ska tillämpas avses gällande rättsregler i det landet, däribland dess internationella privaträtt i den mån dessa regler hänvisar till

- a) lagen i en medlemsstat, eller
- b) lagen i en annan tredjestat som tillämpar sin egen lag.

2. Återförvisning ska inte tillämpas i fråga om den lagstiftning som avses i artiklarna 21.2, 22, 27, 28 b och 30.

Artikel 35

Grunderna för domstolslandets rättsordning (*ordre public*)

Tillämpning av en bestämmelse i lagen i en viss stat som anges i denna förordning får vägras endast om en sådan tillämpning är uppenbart oförenlig med grunderna för domstolslandets rättsordning (*ordre public*).

Artikel 36

Stater med mer än en rättsordning – territoriella lagkonflikter

1. I de fall den bestämda lagen enligt denna förordning är lagen i en stat som omfattar flera territoriella enheter som var och en har egna rättsregler för arv efter avliden, är det de interna lagvalsreglerna i den staten som ska avgöra vilken territoriell enhets rättsregler som ska tillämpas.

2. Om sådana interna lagvalsregler saknas ska

- a) varje hänvisning till lagen i den stat som avses i punkt 1, när det gäller att fastställa tillämplig lag i enlighet med bestämmelserna om den avlidnes hemvist, förstås som en hänvisning till lagen i den territoriella enhet där den avlidne hade hemvist vid sin död,
- b) varje hänvisning till lagen i den stat som avses i punkt 1, när det gäller att fastställa tillämplig lag i enlighet med bestämmelserna om den avlidnes nationalitet, förstås som en hänvisning till lagen i den territoriella enhet som den avlidne hade den närmaste anknytningen till,
- c) varje hänvisning till lagen i den stat som avses i punkt 1, när det gäller att fastställa tillämplig lag i enlighet med varje

annan bestämmelse som anger andra omständigheter som anknytningskriterier, förstås som en hänvisning till lagen i den territoriella enhet där dessa omständigheter föreligger.

3. Utan hinder av punkt 2 ska varje hänvisning till lagen i den stat som avses i punkt 1, när det gäller att fastställa tillämplig lag i enlighet med artikel 27, i avsaknad av interna lagvalsregler i den staten, förstås som en hänvisning till lagen i den territoriella enhet som testatorn eller de personer vilkas arv berörs av ett arvsavtal hade den närmaste anknytningen till.

Artikel 37

Stater med mer än en rättsordning – lagkonflikter avseende olika kategorier av personer

Med avseende på en stat som har två eller flera rättsordningar eller regelverk som är tillämpliga på olika kategorier av personer när det gäller arv, ska varje hänvisning till lagen i den staten förstås som en hänvisning till den rättsordning eller det regelverk som är tillämpligt enligt gällande regler i den staten. I avsaknad av sådana regler ska den rättsordning eller det regelverk tillämpas som den avlidne hade den närmaste anknytningen till.

Artikel 38

Icke-tillämpning av förordningen på interna lagkonflikter

En medlemsstat som omfattar flera territoriella enheter som var och en har egna rättsregler för arv behöver inte tillämpa denna förordning vid lagkonflikter enbart mellan lagarna i sådana enheter.

KAPITEL IV

DOMARS ERKÄNNANDE, VERKSTÄLLBARHET OCH VERKSTÄLLIGHET

Artikel 39

Erkännande

1. En dom som har meddelats i en medlemsstat ska erkännas i övriga medlemsstater utan att det krävs något särskilt förfarande.

2. Varje berörd part som tar upp frågan om huruvida en dom ska erkännas eller inte som huvudfrågan i en tvist, kan i enlighet med förfarandet i artiklarna 45–58 ansöka om att domen ska erkännas.

3. Om frågan huruvida en dom ska erkännas uppkommer som en prejudiciell fråga vid en domstol i en medlemsstat, får den domstolen avgöra frågan om erkännande.

Artikel 40

Skäl för att vägra erkännande

En dom ska inte erkännas om

- a) ett erkännande uppenbart strider mot grunderna för rättsordningen (*ordre public*) i den medlemsstat där domen görs gällande,
- b) om det är en tredskodom eller en annan dom som har meddelats mot en utebliven svarande och svaranden inte har delgivits stämningsansökan eller motsvarande handling i tillräckligt god tid och på ett lämpligt sätt för att kunna förbereda sitt svaromål, såvida inte svaranden haft möjlighet att överklaga domen men underlåtit detta,
- c) om den är oförenlig med en dom som har meddelats i ett mål mellan samma parter i den medlemsstat där domen görs gällande,
- d) om den är oförenlig med en dom som tidigare har meddelats i en annan medlemsstat eller i ett tredjestat i ett mål mellan samma parter och rörande samma sak, om den först meddelade domen uppfyller de nödvändiga villkoren för erkännande i den medlemsstat där domen görs gällande.

Artikel 41

Ingen omprövning i sak

En dom som har meddelats i en medlemsstat får under inga omständigheter omprövas i sak.

Artikel 42

Vilandeförklaring av mål som rör erkännande

Om det vid en domstol i en medlemsstat görs gällande att en dom som har meddelats i en annan medlemsstat ska erkännas, får domstolen låta handläggningen av målet vila om ändring i domen har sökts genom ordinära rättsmedel i ursprungsmedlemsstaten.

Artikel 43

Verkställbarhet

En dom som har meddelats i en medlemsstat och som är verkställbar i den staten ska kunna verkställas i en annan medlemsstat sedan domen efter ansökan från en berörd part har förklarats vara verkställbar i sistnämnda medlemsstat i enlighet med förfarandet i artiklarna 45–58.

Artikel 44

Fastställande av domicil

För att i samband med förfarandet enligt artiklarna 45–58 kunna fastställa huruvida en part har domicil i den verkställande medlemsstaten, ska den domstol vid vilken talan väckts tillämpa den medlemsstatens interna lag.

Artikel 45

Lokala domstolars behörighet

1. En ansökan om verkställbarhetsförklaring ska göras vid den domstol eller den behöriga myndighet i den verkställande medlemsstaten som den medlemsstaten har meddelat till kommissionen i enlighet med artikel 78.
2. Den lokala behörigheten ska bestämmas utifrån domicilet för den part mot vilken verkställighet begärs eller utifrån den plats där verkställighet ska ske.

Artikel 46

Förfarande

1. Ansökningsförfarandet ska regleras av lagen i den verkställande medlemsstaten.
2. Sökanden ska inte åläggas att ha en postadress eller ett bemyndigat ombud i den verkställande medlemsstaten.
3. Ansökan ska åtföljas av följande handlingar:
 - a) En kopia av domen som uppfyller de villkor som är nödvändiga för att dess äkthet ska kunna fastställas.
 - b) Det intyg som utfärdats av domstol eller behörig myndighet i ursprungsmedlemsstaten med hjälp av det formulär som utarbetats i enlighet med det rådgivande förfarande som avses i artikel 81.2, utan att det påverkar tillämpningen av artikel 47.

*Artikel 47***Underlåtenhet att inge intyg**

1. Om intyget enligt artikel 46.3 b inte har ingetts, kan domstolen eller den behöriga myndigheten bestämma en tid inom vilken det ska inges, eller godta en likvärdig handling eller, om tillgängliga uppgifter kan anses tillräckliga, befria sökanden från skyldigheten att ge in det.
2. Om domstolen eller den behöriga myndigheten begär det, ska en översättning av handlingarna ges in. Översättningen ska göras av en person som är behörig att göra översättningar i någon av medlemsstaterna.

*Artikel 48***Verkställbarhetsförklaring**

Domen ska förklaras vara verkställbar omedelbart efter fullgörandet av formaliteterna i artikel 46 utan någon förnyad prövning enligt artikel 40. I detta skede av förfarandet ska den part mot vilken verkställighet begärs inte ges tillfälle att yttra sig över ansökan.

*Artikel 49***Underrättelse om beslutet med anledning av ansökan om verkställbarhetsförklaring**

1. Sökanden ska snarast och i enlighet med det förfarande som anges i lagen i den verkställande medlemsstaten underrättas om det beslut som har meddelats med anledning av ansökan om verkställbarhetsförklaring.
2. Den part mot vilken verkställighet begärs ska delges verkställbarhetsförklaringen tillsammans med beslutet, såvida inte detta redan delgivits denna part.

*Artikel 50***Ansökan om ändring av beslutet med anledning av ansökan om verkställbarhetsförklaring**

1. Var och en av parterna får ansöka om ändring av beslutet med anledning av ansökan om verkställbarhetsförklaring.
2. Ansökan om ändring ska göras vid den domstol som den berörda medlemsstaten har meddelat till kommissionen enligt artikel 78.
3. Ansökan om ändring ska handläggas i enlighet med de bestämmelser som gäller för kontradiktoriska förfaranden.
4. Om den part mot vilken verkställighet begärs underlåter att inställa sig vid den domstol som handlägger ansökan om ändring, ska artikel 16 tillämpas även om denna part inte har domicil i en medlemsstat.

5. Ansökan om ändring av en verkställbarhetsförklaring ska göras inom 30 dagar efter delgivningen av denna. Om den part mot vilken verkställighet begärs har domicil i en annan medlemsstat än den där verkställbarhetsförklaringen meddelades, ska fristen för att söka ändring vara 60 dagar och löpa från den dag då beslutet delgavs honom eller henne, antingen personligen eller i hans eller hennes bostad. Fristen får inte förlängas på grund av långt avstånd.

*Artikel 51***Talan mot avgörandet med anledning av ansökan om ändring**

Mot det avgörande som meddelas med anledning av att ändringen har sökts får talan föras endast genom det förfarande som den berörda medlemsstaten har meddelat till kommissionen i enlighet med artikel 78.

*Artikel 52***Avslag på en ansökan om verkställbarhetsförklaring eller upphävande av verkställbarhetsförklaringen**

Den domstol vid vilken ansökan om ändring görs enligt artikel 50 eller artikel 51 får avslå en ansökan om verkställbarhetsförklaring eller upphäva verkställbarhetsförklaringen endast på någon av de grunder som anges i artikel 40. Den ska meddela sitt avgörande utan dröjsmål.

*Artikel 53***Vilandeförklaring av mål**

Den domstol som handlägger verkställighetsfrågan efter det att ändring har sökts enligt artiklarna 50 eller 51 ska efter ansökan från motparten låta handläggningen av målet vila, om verkställigheten av avgörandet i ursprungsmedlemsstaten skjuts upp på grund av att talan mot domen har förts.

*Artikel 54***Interimistiska åtgärder, inbegripet säkerhetsåtgärder**

1. Om en dom ska erkännas i enlighet med detta kapitel, ska ingenting hindra sökanden från att begära interimistiska åtgärder, däribland säkerhetsåtgärder, enligt lagen i den verkställande medlemsstaten, utan att det krävs någon verkställbarhetsförklaring enligt artikel 48.
2. En verkställbarhetsförklaring ska automatiskt medföra att säkerhetsåtgärder får vidtas.

3. Så länge den i artikel 50.5 angivna fristen för att söka ändring av verkställighetsförklaringen inte har löpt ut och intill dess att beslut har meddelats med anledning av att ändring söks, får inga andra åtgärder för verkställighet än säkerhetsåtgärder vidtas mot gäldenärens egendom.

Artikel 55

Partiell verkställbarhet

1. Om en dom omfattar flera yrkanden och verkställbarhetsförklaringen inte kan meddelas för domen i dess helhet, ska domstolen eller den behöriga myndigheten meddela den i fråga om ett eller flera av dem.

2. Sökanden kan begära en verkställbarhetsförklaring som är begränsad till delar av en dom.

Artikel 56

Rättshjälp

Om sökanden i ursprungsmedlemsstaten helt eller delvis hade rättshjälp eller var befriad från kostnader och avgifter, ska denne vid en eventuell ansökan om verkställbarhetsförklaring vara berättigad till rättshjälp eller kostnads- och avgiftsbefrielse i största möjliga utsträckning enligt lagen i verkställighetsmedlemsstaten.

Artikel 57

Ingen säkerhet, borgen eller deposition

Ingen säkerhet, borgen eller deposition, oavsett dess benämning, får krävas av den part som i en medlemsstat ger in en ansökan om erkännande, verkställbarhet eller verkställighet av en dom som har meddelats i en annan medlemsstat, på den grunden att denne är utländsk medborgare eller inte har domicil eller hemvist i den verkställande medlemsstaten.

Artikel 58

Ingen avgift eller skatt

Ingen avgift eller skatt som är beräknad efter tvisteföremålets värde får tas ut i den verkställande medlemsstaten vid ett förfarande som avser en verkställbarhetsförklaring.

KAPITEL V

OFFICIELLA HANDLINGAR OCH FÖRLIKNINGAR INFÖR DOMSTOL

Artikel 59

Godkännande av officiella handlingar

1. En officiell handling som har fastställts i en medlemsstat ska ha samma bevisvärde i en annan medlemsstat som den har i

ursprungsmedlemsstaten eller ett bevisvärde som är så jämförbart som möjligt, under förutsättning att detta inte uppenbarligen strider mot grunderna för rättsordningen (*ordre public*) i den berörda medlemsstaten.

En person som önskar använda sig av en officiell handling i en annan medlemsstat får begära att den utfärdande myndigheten i ursprungsmedlemsstaten fyller i det formulär som utarbetats i enlighet med det rådgivande förfarande som avses i artikel 81.2 och anger den officiella handlingens bevisvärde i ursprungsmedlemsstaten.

2. En klagan över en officiell handlingens äkthet, ska göras vid domstol i ursprungsmedlemsstaten och avgöras enligt den statens lagstiftning. En officiell handling som omfattas av klagomålet ska inte ha något bevisvärde i en annan medlemsstat innan klagomålet har avgjorts vid den behöriga domstolen.

3. Alla klagomål som gäller rättshandlingar eller rättsliga förhållanden som upptagits i en officiell handling ska göras vid de domstolar som är behöriga enligt denna förordning och ska avgöras i enlighet med tillämplig lag enligt kapitel III. Den officiella handling som omfattas av ett klagomål ska inte ha något bevisvärde i en annan medlemsstat än ursprungsmedlemsstaten i den relevanta frågan innan klagomålet har avgjorts vid den behöriga domstolen.

4. Om utgången av ett mål som handläggs vid en domstol i en medlemsstat är avhängig av en fråga som är av prejudiciell betydelse och som gäller de rättshandlingar eller rättsliga förhållanden som upptagits i en officiell handling på arvsområdet, ska den domstolen ha behörighet att avgöra frågan.

Artikel 60

Officiella handlingars verkställbarhet

1. En officiell handling som är verkställbar i ursprungsmedlemsstaten ska efter ansökan från en berörd part förklaras vara verkställbar i en annan medlemsstat i enlighet med det förfarande som föreskrivs i artiklarna 45–58.

2. Vid tillämpningen av artikel 46.3 b ska den myndighet som har fastställt den officiella handlingen efter ansökan från en berörd part utfärda ett intyg med hjälp av det formulär som utarbetats i enlighet med det rådgivande förfarande som avses i artikel 81.2.

3. Den domstol vid vilken ansökan om ändring görs i enlighet med artikel 50 eller artikel 51 ska vägra att utfärda eller återkalla en verkställbarhetsförklaring endast om verkställighet av den officiella handlingen uppenbarligen strider mot grunderna för rättsordningen (*ordre public*) i den verkställande medlemsstaten.

Artikel 61

Verkställbarhet av förlikningar inför domstol

1. En förlikning som ingåtts inför domstol och som är verkställbar i ursprungsmedlemsstaten ska efter ansökan från en berörd part i enlighet med det förfarande som föreskrivs i artiklarna 45–58 förklaras vara verkställbar i en annan medlemsstat.

2. Vid tillämpning av artikel 46.3 b ska den domstol som godkände förlikningen eller inför vilken den ingicks efter ansökan från en berörd part utfärda ett intyg med hjälp av det formulär som utarbetats i enlighet med det rådgivande förfarande som avses i artikel 81.2.

3. Den domstol vid vilken ansökan om ändring görs i enlighet med artikel 50 eller artikel 51 ska vägra att utfärda eller återkalla en verkställbarhetsförklaring endast om verkställighet av förlikningen inför domstol uppenbarligen strider mot grunderna för rättsordningen (*ordre public*) i den verkställande medlemsstaten.

KAPITEL VI

EUROPEISKT ARVSINTYG

Artikel 62

Inrättande av ett europeiskt arvsintyg

1. Genom denna förordning inrättas ett europeiskt arvsintyg (nedan kallat *arvsintyget*) som ska utfärdas för användning i en annan medlemsstat och ha de verkningar som förtecknas i artikel 69.

2. Det ska inte vara obligatoriskt att använda ett arvsintyg.

3. Arvsintyget ska inte ersätta nationella dokument som används för liknande ändamål i medlemsstaterna. När det har utfärdats för användning i en annan medlemsstat ska arvsintyget emellertid även ha de verkningar som förtecknas i artikel 69 i den medlemsstat vars myndigheter utfärdade det i enlighet med detta kapitel.

Artikel 63

Arvsintygets syfte

1. Arvsintyget ska användas av arvingar, testamentstagare som har direkta rättigheter i arvet och testamentsexekutorer eller boutredningsmän som i en annan medlemsstat behöver åberopa sin ställning eller utöva sina rättigheter som arvingar eller testamentstagare och/eller sina befogenheter som testamentsexekutorer eller boutredningsmän.

2. Arvsintyget får i synnerhet användas för att visa en eller flera av följande omständigheter:

a) Ställningen och/eller rättigheterna för varje arvinge eller i förekommande fall varje testamentstagare som anges i arvsintyget liksom deras respektive arvslott.

b) Tilldelning av en specifik tillgång eller specifika tillgångar som ingår i kvarlåtenskapen till arvinge eller i förekommande fall testamentstagare som anges i arvsintyget.

c) Befogenheter för den person som i arvsintyget anges som testamentsexekutor eller boutredningsman.

Artikel 64

Behörighet att utfärda europeiskt arvsintyg

Arvsintyget ska utfärdas i den medlemsstat vars domstolar är behöriga enligt artikel 4, 7, 10 eller 11. Utfärdande myndighet ska vara

a) en domstol enligt definitionen i artikel 3.2 eller

b) en annan myndighet som enligt nationell rätt är behörig att handlägga arvsärenden.

Artikel 65

Ansökan om arvsintyg

1. Arvsintyg ska utfärdas efter ansökan från en sådan person som avses i artikel 63.1 (nedan kallad *sökanden*).

2. Vid inlämning av ansökan får sökanden använda sig av det formulär som utarbetats i enlighet med det rådgivande förfarande som avses i artikel 81.2.

3. Ansökan ska innehålla den information som förtecknas nedan, såvitt denna information är känd för sökanden och behövs för att den utfärdande myndigheten ska kunna intyga de omständigheter som sökanden vill ha bestyrkta, och ska åtföljas av alla relevanta handlingar antingen i original eller i form av kopior som uppfyller de villkor som krävs för att deras äkthet ska kunna fastställas, utan att det påverkar tillämpningen av artikel 66.2:

a) Personuppgifter om den avlidne: efternamn (i förekommande fall: efternamn vid födseln), samtliga förnamn, kön, födelsedatum och födelseort, civilstånd, nationalitet, identifikationsnummer (om sådant finns), adress vid dödstillfället, dödsdatum och dödsort.

b) Personuppgifter om sökanden: efternamn (i förekommande fall: efternamn vid födseln), samtliga förnamn, kön, födelsedatum och födelseort, civilstånd, nationalitet, identifikationsnummer (om sådant finns), adress samt uppgifter om eventuell anknytning till den avlidne.

- c) Personuppgifter om sökandens företrädare om sådan finns: efternamn (i förekommande fall: efternamn vid födseln), samtliga förnamn, adress och bevis för status som företrädare.
- d) Personuppgifter om den avlidnes make, maka eller partner och i förekommande fall f.d. make, maka eller partner: efternamn (i förekommande fall: efternamn vid födseln), samtliga förnamn, kön, födelsedatum och födelseort, civilstånd, nationalitet, identifikationsnummer (om sådant finns) och adress.
- e) Personuppgifter om andra eventuella förmånstagare som utsetts i ett förordnande om kvarlåtenskap och/eller automatiskt: efternamn och samtliga förnamn eller organisationsnamn, identifikationsnummer (om sådant finns) och adress.
- f) Arvsintygets avsedda ändamål i enlighet med artikel 63.
- g) I förekommande fall, kontaktuppgifter för den domstol eller behöriga myndighet som handlägger eller har handlagt själva arvet.
- h) De omständigheter som i förekommande fall ligger till grund för sökandens krav på rätt till arvsegendom i egenkap av förmånstagare och/eller rätt att verkställa den avlidnes testamente och/eller rätt att förvalta den avlidnes kvarlåtenskap.
- i) Angivande av huruvida den avlidne hade upprättat ett förordnande om kvarlåtenskap; om varken originalet eller en kopia har bifogats, ska uppgifter lämnas om var originalet finns.
- j) Angivande av huruvida den avlidne hade ingått äktenskapsförord eller ett avtal avseende ett förhållande som kan ha jämförbar verkan med äktenskap; om varken originalet eller en kopia har bifogats, ska uppgifter lämnas om var originalet finns.
- k) Angivande av huruvida någon av förmånstagarna har avgett någon förklaring om accept av eller i förekommande fall avstående från arvet.
- l) En förklaring om att de uppgifter som ska styrkas, såvitt sökanden känner till, inte är föremål för någon tvist.
- m) Annan information som sökanden anser vara av intresse för utfärdandet av arvsintyget.

Artikel 66

Prövning av ansökan

1. Vid mottagandet av ansökan ska den utfärdande myndigheten kontrollera den information och de förklaringar och handlingar samt annan bevisning som sökanden tillhandahåller. Den ska självständigt göra de utredningar som krävs för att kontrollera de uppgifter som lämnats om detta föreskrivs eller är tillåtet i den lag som gäller för myndigheten eller uppmana sökanden att lämna ytterligare bevisning som myndigheten anser vara nödvändig.
2. Om sökanden inte har kunnat lämna kopior av de relevanta handlingarna som uppfyller de villkor som krävs för att deras äkthet ska kunna fastställas, får den utfärdande myndigheten besluta att godta annan form av bevisning.
3. Om detta föreskrivs i den lag som gäller för myndigheten och på de villkor som där fastställs, får den utfärdande myndigheten begära att förklaringar avges under ed eller genom försäkran om kända förhållanden i stället för en ed.
4. Den utfärdande myndigheten ska vidta alla nödvändiga åtgärder för att informera förmånstagarna om ansökan om ett arvsintyg. Den ska, om detta är nödvändigt för fastställandet av de omständigheter som ska styrkas, höra berörda personer eller testamentsexekutorer eller boutredningsmän och göra offentliga tillkännagivanden som syftar till att ge andra eventuella förmånstagare möjligheten att åberopa sina rättigheter.
5. Vid tillämpning av denna artikel ska en medlemsstats behöriga myndighet på begäran ge den utfärdande myndigheten i en annan medlemsstat tillgång till information från i synnerhet fastighetsregister, folkbokföringsregister och register som avser handlingar och omständigheter som är relevanta för arvet eller för makarnas förmögenhetsförhållanden eller motsvarande förmögenhetsförhållanden som avser den avlidne, i de fall den behöriga myndigheten enligt nationell lagstiftning skulle ha rätt att ge en annan nationell myndighet tillgång till sådan information.

Artikel 67

Utfärdande av arvsintyg

1. Den utfärdande myndigheten ska utan dröjsmål utfärda arvsintyget i enlighet med förfarandet i detta kapitel när de uppgifter som ska styrkas har fastställts enligt den lag som är tillämplig på arvet eller enligt annan lag som är tillämplig på vissa delar av det. Den ska använda det formulär som utarbetats i enlighet med det rådgivande förfarande som avses i artikel 81.2.

Den utfärdande myndigheten ska i synnerhet inte utfärda arvsintyget

- a) om ett klagomål har riktats mot de uppgifter som ska styrkas eller
- b) om arvsintyget inte skulle vara förenligt med ett beslut som omfattar samma uppgifter.

2. Den utfärdande myndigheten ska vidta alla åtgärder som krävs för att informera alla förmånstagarna om utfärdandet av arvsintyget.

Artikel 68

Arvsintygets innehåll

Arvsintyget ska innehålla följande information i den utsträckning som behövs för det ändamål som arvsintyget utfärdas för:

- a) Den utfärdande myndighetens namn och adress.
- b) Ärendenummer.
- c) De omständigheter som ligger till grund för den utfärdande myndighetens bedömning att den är behörig att utfärda arvsintyget.
- d) Datum för utfärdandet.
- e) Personuppgifter om sökanden: efternamn (i förekommande fall: efternamn vid födseln), samtliga förnamn, kön, födelsedatum och födelseort, civilstånd, nationalitet, identifikationsnummer (om sådant finns), adress samt uppgifter om eventuell anknytning till den avlidne.
- f) Personuppgifter om den avlidne: efternamn (i förekommande fall: efternamn vid födseln), samtliga förnamn, kön, födelsedatum och födelseort, civilstånd, nationalitet, identifikationsnummer (om sådant finns), adress vid dödstillfället, dödsdatum och dödsort.
- g) Personuppgifter om förmånstagarna: efternamn (i förekommande fall: efternamn vid födseln), samtliga förnamn och identifikationsnummer (om sådant finns).
- h) Information om äktenskapsförord som den avlidne har ingått eller i förekommande fall ett avtal som den avlidne ingått avseende ett förhållande som enligt den lag som är tillämplig på sådana förhållanden har jämförbar verkan med äktenskap samt information om makarnas förmögenhetsförhållanden eller motsvarande förmögenhetsförhållanden.
- i) Vilken lag som är tillämplig på arvet och de omständigheter som ligger till grund för fastställandet av vilken lag som är tillämplig.

- j) Uppgifter om huruvida det rör sig om arv enligt den legala arvsordningen eller en testamentarisk arvsordning enligt ett förordnande om kvarlåtenskap, inbegripet uppgifter om omständigheter som ligger till grund för de rättigheter och/eller befogenheter som tillkommer arvingarna, testamentstagarna, testamentsexekutorerna eller boutredningsmännen.
- k) I förekommande fall omnämnande av vilken typ av accept av eller avstående från arv som var och en av förmånstagarna har gjort.
- l) Uppgift om varje arvinges arvslott och i förekommande fall en förteckning över rättigheterna och/eller tillgångarna för varje arvinge.
- m) En förteckning över rättigheterna och/eller tillgångarna för varje testamentstagare.
- n) Begränsningarna när det gäller arvingarnas och i förekommande fall testamentstagarnas rättigheter enligt den lag som är tillämplig på arvet och/eller enligt ett förordnande om kvarlåtenskap.
- o) Testamentsexekutors och/eller boutredningsmannens befogenheter och begränsningarna av sådana befogenheter enligt den på arvet tillämpliga lagen och/eller enligt ett förordnande om kvarlåtenskap.

Artikel 69

Arvsintygets rättsverknningar

1. Arvsintyget ska ha rättsverknningar i alla medlemsstater utan att det krävs något särskilt förfarande.
2. Det ska antas att arvsintyget på ett korrekt sätt visar omständigheter som har fastställts enligt den lag som är tillämplig på arvet eller enligt annan lag som är tillämplig på vissa delar av det. Den person som i arvsintyget anges som arvinge, testamentstagare, testamentsexekutor eller boutredningsman ska antas ha den ställning som anges i arvsintyget och/eller vara innehavare av de rättigheter eller befogenheter som anges i arvsintyget utan några andra villkor för och/eller inskränkningar i dessa rättigheter eller befogenheter än de som anges i arvsintyget.
3. Varje person som utifrån den information som ges i arvsintyget gör betalningar eller överlåter egendom till en person som i arvsintyget anges som bemyndigad att ta emot betalning eller egendom ska anses ha gjort transaktioner med en person som är bemyndigad att ta emot betalning eller egendom, såvida inte personen insåg att innehållet i arvsintyget var felaktigt eller inte har kännedom om sådana felaktigheter på grund av grov oaktsamhet.

4. Om en person som i arvsintyget anges som bemyndigad att förfoga över arvsegendom förfogar över sådan egendom till förmån för en annan person, ska denna andra person, om denne agerar utifrån den information som ges i arvsintyget, anses ha gjort transaktioner med en person som är bemyndigad att förfoga över den berörda egendomen, såvida inte personen insåg att innehållet i arvsintyget var felaktigt eller inte har kännedom om sådana felaktigheter på grund av grov oaktsamhet.

5. Arvsintyget ska utgöra en giltig handling för registrering av arvsegendomen, i det relevanta registret i en medlemsstat utan att det påverkar tillämpningen av artikel 1.2 k och 1.2 l.

Artikel 70

Bestyrkta kopior av arvsintyget

1. Den utfärdande myndigheten ska behålla originalet av arvsintyget och ska utfärda en eller flera bestyrkta kopior till sökanden och till varje person som visar legitimt intresse.

2. Den utfärdande myndigheten ska, för de ändamål som anges i artiklarna 71.3 och 73.2, upprätta en förteckning över personer till vilka bestyrkta kopior har utfärdats i enlighet med punkt 1.

3. De bestyrkta kopior som utfärdas ska vara giltiga under en begränsad period på sex månader, vilket ska anges med förfalodatum på den bestyrkta kopian. I vederbörligen motiverade undantagsfall får den utfärdande myndigheten, genom undantag, besluta att giltighetstiden ska förlängas. Så snart som denna period har löpt ut ska varje person som innehar en bestyrkt kopia för att kunna använda arvsintyget för de ändamål som anges i artikel 63 ansöka om en förlängning av giltighetstiden för den bestyrkta kopian eller begära en ny bestyrkt kopia från den utfärdande myndigheten.

Artikel 71

Rättelse, ändring eller återkallelse av arvsintyget

1. Den utfärdande myndigheten ska på begäran av varje person som kan visa att den har ett legitimt intresse eller på eget initiativ rätta skrivfel i arvsintyget.

2. Den utfärdande myndigheten ska på begäran av varje person som kan visa att den har ett legitimt intresse eller, där denna möjlighet föreskrivs enligt nationell lag, på eget initiativ ändra eller återkalla arvsintyget, om det har fastställts att arvsintyget är felaktigt eller att enskilda uppgifter i det är felaktiga.

3. Den utfärdande myndigheten ska utan dröjsmål underrätta alla personer till vilka bestyrkta kopior av arvsintyget har utfärdats i enlighet med artikel 70.1 om korrigeringar, ändringar eller återkallelse av intyget.

Artikel 72

Rättsmedel

1. Beslut som fattas av den utfärdande myndigheten i enlighet med artikel 67 kan bestridas av varje person som har rätt att ansöka om ett arvsintyg.

Beslut som fattas av den utfärdande myndigheten i enlighet med artiklarna 71 och 73.1 a kan bestridas av varje person som visar legitimt intresse.

Klagomålet ska lämnas in till en rättslig myndighet i den medlemsstat där den utfärdande myndigheten är belägen, i enlighet med lagen i denna stat.

2. Om ett arvsintyg i samband med ett klagomål enligt punkt 1 skulle visa sig vara felaktigt, ska den behöriga rättsliga myndigheten korrigera, ändra eller återkalla arvsintyget eller se till att den utfärdande myndigheten rättar, ändrar eller återkallar arvsintyget.

Om vägran att utfärda ett arvsintyg i samband med ett klagomål enligt punkt 1 skulle visa sig vara omotiverad, ska den behöriga rättsliga myndigheten utfärda arvsintyget eller se till att den utfärdande myndigheten gör en ny bedömning av fallet och fattar ett nytt beslut.

Artikel 73

Hävning av arvsintygets rättsverkningar

1. Arvsintygets rättsverkningar kan hävas av

a) den utfärdande myndigheten, på begäran av varje person som kan visa att den har ett legitimt intresse, i avvaktan på en ändring eller återkallelse av arvsintyget i enlighet med artikel 71, eller

b) den rättsliga myndigheten, på begäran av varje person som har rätt att bestrida ett beslut som fattas av den utfärdande myndigheten i enlighet med artikel 72, i avvaktan på ett sådant bestridande.

2. Den utfärdande myndigheten eller i förekommande fall den rättsliga myndigheten ska utan dröjsmål underrätta alla personer till vilka bestyrkta kopior av arvsintyget har utfärdats i enlighet med artikel 70.1 om eventuell hävning av arvsintygets rättsverkningar.

Under hävningen av arvsintygets rättsverkningar får inga ytterligare bestyrkta kopior av arvsintyget utfärdas.

KAPITEL VII

Artikel 76

ALLMÄNNA BESTÄMMELSER OCH SLUTBESTÄMMELSER

Förhållandet till rådets förordning (EG) nr 1346/2000

Artikel 74

Legalisering eller annat liknande förfarande

Ingen legalisering eller annat liknande förfarande får krävas med avseende på handlingar som har utfärdats i en medlemsstat inom ramen för denna förordning.

Denna förordning ska inte påverka tillämpningen av rådets förordning (EG) nr 1346/2000 av den 29 maj 2000 om insolvensförfaranden ⁽¹⁾.

Artikel 75

Förhållandet till gällande internationella konventioner

1. Denna förordning ska inte påverka tillämpningen av internationella konventioner i vilka en eller flera medlemsstater är part när denna förordning antas och vilka gäller frågor som omfattas av denna förordning.

Artikel 77

Information tillgänglig för allmänheten

Medlemsstaterna ska, i syfte att göra informationen tillgänglig för allmänheten inom ramen för det europeiska rättsliga nätverket på privaträttens område, förse kommissionen med en kort sammanfattning av sin nationella lagstiftning om arvsrätt och de nationella förfarandena rörande arvsrätt, inbegripet information om vilken typ av myndighet som har befogenhet i arvsfrågor och information om vilken typ av myndighet som har befogenhet att ta emot förklaringar om accept av eller avstående från arv, legat eller laglott.

Särskilt de medlemsstater som är avtalslutande parter i Haagkonventionen av den 5 oktober 1961 rörande lagkonflikter i fråga om formen för testamentariska förordnanden ska fortsätta att tillämpa reglerna i denna konvention i stället för artikel 27 i denna förordning avseende testamentens och gemensamma testamentens formella giltighet.

Medlemsstaterna ska också tillhandahålla faktablad med en förteckning över de handlingar eller den information som vanligtvis krävs för att registrera fast egendom som är belägen på deras territorium.

Medlemsstaterna ska fortlöpande uppdatera denna information.

Artikel 78

Information om kontaktuppgifter och förfaranden

2. Utan hinder av punkt 1 ska denna förordning mellan medlemsstaterna ha företräde framför konventioner som har ingåtts uteslutande mellan två eller flera av dem, i den mån som konventionerna gäller frågor som regleras genom denna förordning.

1. Senast den 16 januari 2014 ska medlemsstaterna meddela kommissionen

3. Denna förordning ska inte hindra tillämpningen av konventionen av den 19 november 1934 mellan Sverige, Danmark, Finland, Island och Norge innehållande internationella privaträttsliga bestämmelser om arv, testamente och boutredning, ändrad genom en mellanstatlig överenskommelse mellan dessa stater av den 1 juni 2012, av de medlemsstater som är parter i konventionen, i den utsträckning som konventionen föreskriver

a) namn och kontaktuppgifter för de domstolar eller myndigheter som har behörighet att behandla ansökningar om verkställbarhetsförklaring i enlighet med artikel 45.1 och överklaganden av beslut med anledning av sådana ansökningar i enlighet med artikel 50.2,

b) de förfaranden för överklagande av avgörandet som meddelas med anledning av att ändring har sökts som avses i artikel 51,

c) relevant information om de myndigheter som är behöriga att utfärda arvsintyget enligt artikel 64, och

d) de rättsmedel som avses i artikel 72.

a) regler avseende förvaltningen av dödsboet såsom anges i konventionen och medverkan av myndigheter i de fördragslutande staterna, och

b) enklare och snabbare förfaranden för erkännande och verkställighet av domar i samband med arv.

Medlemsstaterna ska underrätta kommissionen om senare ändringar av denna information.

⁽¹⁾ EGT L 160, 30.6.2000, s. 1.

2. Kommissionen ska i *Europeiska unionens officiella tidning* offentliggöra de uppgifter som meddelas enligt punkt 1, med undantag av adresser och andra kontaktuppgifter för de domstolar och myndigheter som avses i punkt 1.a.

3. Kommissionen ska göra alla de uppgifter som meddelas enligt punkt 1 tillgängliga för allmänheten på annat lämpligt sätt, framför allt genom det europeiska rättsliga nätverket på privaträttens område.

Artikel 79

Upprättande och senare ändringar av den förteckning som innehåller den information som avses i artikel 3.2

1. Kommissionen ska på grundval av underrättelserna från medlemsstaterna upprätta den förteckning över andra myndigheter och rättstillämpare som avses i artikel 3.2.

2. Medlemsstaterna ska underrätta kommissionen om alla senare ändringar av informationen som denna förteckning innehåller. Kommissionen ska ändra förteckningen i enlighet därmed.

3. Kommissionen ska offentliggöra förteckningen och alla senare ändringar i *Europeiska unionens officiella tidning*.

4. Kommissionen ska på varje annat lämpligt sätt offentliggöra alla upplysningar som anmälts i enlighet med punkterna 1 och 2, särskilt genom det europeiska rättsliga nätverket på privaträttens område.

Artikel 80

Upprättande och senare ändringar av de intyg och formulär som avses i artiklarna 46, 59, 60, 61, 65 och 67

Kommissionen ska anta genomförandeakter om upprättande och senare ändringar av de intyg och formulär som avses i artiklarna 46, 59, 60, 61, 65 och 67. Dessa genomförandeakter ska antas i enlighet med det rådgivande förfarande som avses i artikel 81.2.

Artikel 81

Kommittéförfarande

1. Kommissionen ska biträdas av en kommitté. Denna kommitté ska vara en kommitté i den mening som avses i förordning (EU) nr 182/2011.

2. När det hänvisas till denna punkt ska artikel 4 i förordning (EU) nr 182/2011 tillämpas.

Artikel 82

Översyn

Senast den 18 augusti 2025 ska kommissionen lägga fram en rapport för Europaparlamentet, rådet och Europeiska ekonomiska och sociala kommittén om tillämpningen av denna förordning, med en utvärdering av eventuella praktiska problem som har uppstått i samband med parallella förlikningar som ingås utanför domstol i fråga om arvskiten i olika medlemsstater eller en förlikning utanför domstol som ingås i en medlemsstat parallellt med en förlikning som ingås inför en domstol i en annan medlemsstat. Rapporten ska vid behov åtföljas av förslag till ändringar.

Artikel 83

Övergångsbestämmelser

1. Denna förordning ska vara tillämplig på arv efter personer som avlidit på eller efter den 17 augusti 2015.

2. Om den avlidne före den 17 augusti 2015 hade valt vilken lag som skulle vara tillämplig på arvet, ska detta val anses giltigt, om det uppfyller villkoren i kapitel III eller om det är giltigt vid tillämpningen av den internationella privaträtt som var gällande då lagvalet gjordes, i den stat där den avlidne hade sin hemvist eller i någon eller några av de stater där den avlidne var medborgare.

3. Ett förordnande om kvarlätenskap som gjordes före den 17 augusti 2015 ska vara godtagbart och giltigt i sak och till formen, om det uppfyller villkoren i kapitel III eller om det är godtagbart och giltigt i sak och till formen vid tillämpningen av den internationella privaträtt som var gällande då förordnandet gjordes, i den stat där den avlidne hade sin hemvist eller i någon eller några av de stater där han var medborgare eller i den medlemsstat där den myndighet som handlägger arvet är belägen.

4. Om ett förordnande om kvarlätenskap gjordes före den 17 augusti 2015 i enlighet med den lag som den avlidne kunde ha valt i enlighet med denna förordning ska den lagen anses ha valts som den lag som är tillämplig på arvet.

*Artikel 84***Ikraftträdande**

Denna förordning träder i kraft den tjugonde dagen efter det att den har offentliggjorts i *Europeiska unionens officiella tidning*.

Den ska tillämpas från och med den 17 augusti 2015, med undantag för artiklarna 77 och 78, som ska tillämpas från och med den 16 januari 2014, och artiklarna 79, 80 och 81, som ska tillämpas från och med den 5 juli 2012.

Denna förordning är till alla delar bindande och direkt tillämplig i medlemsstaterna i enlighet med fördragen.

Utfärdad i Strasbourg den 4 juli 2012.

På Europaparlamentets vägnar

M. SCHULZ

Ordförande

På rådets vägnar

A. D. MAVROYIANNIS

Ordförande

<p>Dansk OVERENSKOMST</p>	<p>Suomi SOPIMUS</p>	<p>Svenska ÖVERENSKOMMELSE</p>	<p>Íslenska SAMNINGUR</p>	<p>Norsk OVERENSKOMST</p>	<p>Svenska ÖVERENSKOMMELSE</p>
<p>Överenskomst mellem Danmark, Finland, Island, Norge og Sverige om ændring af konventionen mellem Danmark, Finland, Island, Norge og Sverige undertegnet i København den 19. november 1934 om arv og dødsboskifte</p>	<p>Tanskan, Suomen, Islannin, Norjan ja Ruotsin välinen sopimus Suomen, Islannin, Norjan, Ruotsin ja Tanskan kesken Kööpenhaminassa 19 päivänä marraskuuta 1934 tehdyn perintöä, testamenttia ja pesänselvitystä koskevan sopimuksen muuttamisesta</p>	<p>Överenskommelse mellan Danmark, Finland, Island, Norge och Sverige om ändring av konventionen mellan Finland, Danmark, Island, Norge och Sverige undertecknad i Köpenhamn den 19 november 1934 om arv, testamente och boutredning</p>	<p>Samningur milli Danmerkur, Finnlands, Íslands, Noregs og Svíþjóðar um breytingu á samningi milli Íslands, Danmerkur, Finnlands, Noregs og Svíþjóðar sem undirritaður var í Kaupmannahöfn þann 19. nóvember 1934 um erfðir og skipti á dánarbúum</p>	<p>Overenskomst mellem Danmark, Finland, Island, Norge og Sverige om ændring av konvensjonen mellom Norge, Danmark, Finland, Island og Sverige undertegnet i København den 19. november 1934 om arv og dødsboskifte</p>	<p>Överenskommelse mellan Danmark, Finland, Island, Norge och Sverige om ändring av konventionen mellan Sverige, Danmark, Finland, Island och Norge undertecknad i Köpenhamn den 19 november 1934 om arv, testamente och boutredning</p>
<p>Danmarks, Finlands, Islands, Norges og Sveriges regeringer er enige om følgende:</p>	<p>Tanskan, Suomen, Islannin, Norjan ja Ruotsin hallitukset ovat sopineet seuraavasta:</p>	<p>Danmarks, Finlands, Islands, Norges og Sveriges regeringer har kommit överens om följande:</p>	<p>Danmarks, Finlands, Islands, Norges og Sveriges regeringer har kommet til enighet om følgende:</p>	<p>Danmarks, Finlands, Islands, Norges og Sveriges regeringer har kommit överens om följande:</p>	<p>Danmarks, Finlands, Islands, Norges og Sveriges regeringer har kommit överens om följande:</p>
<p>Artikel I</p>	<p>Artikla I</p>	<p>Artikel I</p>	<p>Artikel I</p>	<p>Artikel I</p>	<p>Artikel I</p>
<p>I konventionen mellem Danmark, Finland, Island, Norge og Sverige undertegnet i København den 19. november 1934 om arv og dødsboskifte</p>	<p>Suomen, Islannin, Norjan, Ruotsin ja Tanskan kesken Kööpenhaminassa 19 päivänä marraskuuta 1934 tehtyä perintöä, testamenttia ja testamentintia ja</p>	<p>I konventionen mellan Finland, Danmark, Island Norge och Sverige undertecknad i Köpenhamn den 19 november 1934 om arv, testamente och bouppteckning ska följande ändringar</p>	<p>Á samningnum milli Íslands, Danmerkur, Finnlands, Noregs og Svíþjóðar sem undirritaður var í Kaupmannahöfn þann 19. nóvember 1934 um</p>	<p>I konvensjonen mellom Norge, Danmark, Finland, Island og Sverige undertegnet i København den 19. november 1934 om</p>	<p>I konventionen mellan Sverige, Danmark, Finland, Island och Norge undertecknad i Köpenhamn den 19 november 1934 om arv, testamente och bouppteckning ska följande ändringar</p>

foretages følgende ændringer:	pesänselvitystä koskevaa sopimusta muutetaan seuraavasti:	erföir og skipti á dánarbúum eru eftirfarandi breytingar gerðar:	arv og dødsboskifte skal følgende ændringer gjøres:	göras:
<u>Overskriften til kapitel I affattes således:</u>	<u>Sopimuksen I luvun otsikko muutetaan kuulumaan:</u>	<u>Fyrirsögn I. kafla skal hljóða svo:</u>	<u>Overskriften til kapittel I skal lyde:</u>	<u>Rubrik I ska ha följande lydelse:</u>
I. Arv og testamente	I. Perintö ja testamentti	I. Arfur og erföskrá	I. Arv og testament	I. Arv och testamente
<u>Artikel I affattes således:</u>	<u>Sopimuksen I artikla muutetaan kuulumaan:</u>	<u>1. gr. skal hljóða svo:</u>	<u>Artikkel 1 skal lyde:</u>	<u>Artikel 1 ska ha följande lydelse:</u>
Bestemmelserne i denne konvention finder anvendelse i sager om arv og testamente efter en person, der ved sin død var statsborger og bosat i en kontraherende stat, medmindre andet følger af Europa-Parlamentets og Rådets forordning xx/xxx/EU ¹ om kompetence, lovvvalg, anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser vedrørende arv, og om accept og fuldbyrdelse af bekræftede dokumenter vedrørende arv og om indførelse af	Tämän sopimuksen säännöksiä sovelletaan perintöä ja testamenttia koskeviin asioihin, jos henkilö oli kuollessaan sopimusvaltion kansalainen ja hänellä oli asuinpaikka sopimusvaltiossa, ellei Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksesta (EU N:o ---) ¹ toimivallasta, sovellettavasta laista, päätösten tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta ja virallisten asiakirjojen hyväksymisestä ja täytäntöönpanosta	Ákvæðum þessa samnings skal beitt í málum sem varða arf og erföskrá eftir þann, sem við andlát sitt var ríkisborgari og var búsettur í einhverju samningsríkjanna, nema annað leiði af reglugerð Evrópuþingsins og ráðsins nr. xxxx/xx/EB ¹ um dómstöðsögu, lagaval, viðurkenningu og fullnustu dóma og viðurkenningu og fullnustu staðfestra opinberra gagna í tengslum við arf og útgáfu evrópsks arfleðsluvottorðs.	Bestemmelsen i denne konvention anvendes på spørgsmål om arv og testament efter en person som ved sin død var statsborger og var bosatt i en kontraherende stat, om ikke annet følger av Europaparlamentets og Rådets forordning (EU nr -) om kompetanse, lovvalg, anerkjennelse og fullbyrdelse av dommer samt anerkjennelse og fullbyrdelse av	Bestämmelserna i denna konvention tillämpas på frågor om arv och testamente efter en person som vid sin död var medborgare och hade hemvist i en fördragsslutande stat, utom när annat följer av Europaparlamentets och rådets förordning (EU nr ---) ¹ om behörighet, tillämplig lag, erkännande och verkställighet av domar samt godkännande och verkställighet av officiella handlingar i samband med arv och om inrättandet av ett europeiskt arvsintyg.

¹ Staterne er enige om, at forordningens korrekte nummer tilføjes overenskomstens artikel 1, så snart det er tilgængeligt.

et europæisk arvebevis.

Artikel 2 affattes således:

Medmindre arveladeren har bestemt andet i henhold til artikel 3, anvendes loven i den kontraherende stat, hvor arvelader var bosat ved sin død, i sager om ret til arv efter vedkommende.

Fremgår det undtagelsesvis af alle sagens omstændigheder, at den afdøde ved sin død havde en klart tættere tilknytning til en anden kontraherende stat end den, hvis lov skulle finde anvendelse i henhold til stk. 1, er det loven i denne anden stat, der skal anvendes på spørgsmål om ret til arv.

perintöasioissa sekä eurooppalaisen perintötodistuksen käyttöön otosta muuta johdu.

Sopimuksen 2 artikla muutetaan kuulumaan:

Perimyksen sovelletaan sen sopimusvaltion lakia, jossa perittävällä oli kuollessaan asuinpaikka, ellei perittävä ole määrännyt toisin 3 artiklan mukaisella tavalla.

Jos poikkeuksellisesti tapaukseen liittyvistä kaikista seikoista ilmenee, että perittävällä oli kuollessaan selvästi läheisempi yhteys toiseen sopimusvaltioon kuin siihen valtioon, jonka laki tulisi sovellettavaksi i kohdan nojalla, perimyksen sovellettava laki on tuon toisen valtion laki.

bekræftede dokumenter i samband med arv og om innføring av et europeisk arvebevis

Artikel 2 skal lyde:

Når arvelæteren ikke har bestemt noe annet etter artikkel 3, anvendes på spørsmål om rett til arv etter ham eller henne, loven i den kontraherende staten der han eller hun ved sin død var bosatt.

Om det unntaksvis fremgår av alle omstendigheter i saken at den avdøde ved sin død åpenbart hadde en nærmere tilknytning til en annen kontraherende stat enn til den staten hvis lov skulle anvendes i samsvar med første ledd, skal loven i den andre staten anvendes på spørsmålet om rett til arv.

2. gr. skal hljóða svo:

Hafi arfleifandi ekki mælt fyrir á annan veg samkvæmt því sem segir í 3. gr. skal um rétt til arfs eftir hann beita lögum þess samningsríkis sem hinn látni var búsettur í þegar hann lést.

Ef í ljós kemur í undantekningartilvikum að hinn látni hafi við andlátid, að öllum kringumstæðum virtum, haft nánari tengsl við annað samningsríki en það ríki sem beita ætti lögum samkvæmt 1. málsgr., skal beita lögum hins ríkisins varðandi álitæfni um rétt til arfs.

Artikel 2 ska ha följande lydelse:

När arvlåtaren inte har bestämt annat i enlighet med vad som sägs i artikel 3, tillämpas i fråga om rätt till arv efter honom eller henne lagen i den fördragsslutande stat där han eller hon vid sin död hade hemvist.

Om det undantagsvis framgår av samliga omständigheter i fallet att den avlidne vid sin död uppenbart hade en närmare anknytning till en annan fördragsslutande stat än den vars lag skulle vara tillämplig enligt stycke 1, ska lagen i den andra staten tillämpas i fråga om rätt till arv.

Artikel 2 ska ha följande lydelse:

När arvlåtaren inte har bestämt annat i enlighet med vad som sägs i artikel 3, tillämpas i fråga om rätt till arv efter honom eller henne lagen i den fördragsslutande stat där han eller hon vid sin död hade hemvist.

Om det undantagsvis framgår av samliga omständigheter i fallet att den avlidne vid sin död uppenbart hade en närmare anknytning till en annan fördragsslutande stat än den vars lag skulle vara tillämplig enligt stycke 1, ska lagen i den andra staten tillämpas i fråga om rätt till arv.

<p><u>Artikel 3 affattes således:</u></p> <p>Arvelader kan bestemme, at retten til arv efter vedkommende skal afgøres efter loven i den kontraherende stat, hvor arvelader på tidspunktet for beslutningen eller ved sin død er statsborger.</p>	<p><u>Sopimuksen 3 artikla muutetaan kuulumaan:</u></p> <p>Perittävä voi määrätä, että hänen perimyksensä sovelletaan sen sopimusvaltion lakia, jonka kansalainen hän on valinnut tehdessään tai kuollessaan.</p>	<p><u>Artikel 3 ska ha följande lydelse:</u></p> <p>En arvlätare får förordna att rätten till arv efter honom eller henne ska styras av lagen i den fördragslutande stat där han eller hon vid tidpunkten för förordnandet eller vid sin död är medborgare.</p>	<p><u>Artikel 3 skal lyde:</u></p> <p>En arvelater kan fastsette at retten til arv efter ham eller henne skal følge loven i den kontraherende staten der hun eller han ved tidspunktet for fastsættelsen eller ved sin død er statsborger.</p>
<p>En arvelader, der er statsborger i flere kontraherende stater, kan vælge loven i en af de stater, hvor den pågældende er statsborger på det tidspunkt, hvor valget træffes eller ved sin død.</p>	<p>Henkilö, joka on useamman sopimusvaltion kansalainen, voi valita minkä tahansa sopimusvaltion lain, jonka kansalainen hän on valinnut tehdessään tai kuollessaan.</p>	<p>En arvlätare som är medborgare i flera fördragslutande stater får välja lagen i en av de stater i vilken han eller hon är medborgare vid tidpunkten för förordnandet eller vid sin död.</p>	<p>En arvelater som er statsborger i flere kontraherende stater, kan velge loven i en av de statene der han eller hun er statsborger ved tidspunktet for fastsættelsen eller ved sin død.</p>
<p>Har arvelader bestemte, at retten til arv efter vedkommende skal afgøres efter loven i en ikkekontraherende stat, skal gyldigheden heraf afgøres efter de almindelige regler, som gælder herom i hver kontraherende stat.</p>	<p>Jos perittävä on valinnut sovellettavaksi muun kuin sopimusvaltion lain, arvioidaan lainvalinnan pätevyys kussakin sopimusvaltiossa voimassa olevien yleisten säännösten nojalla.</p>	<p>Om arvlätaren har förordnat att lagen i en icke fördragslutande stat ska tillämpas, prövas lagvals-förordnandets giltighet i varje fördragslutande stat enligt de där tillämpliga allmänna reglerna.</p>	<p>Om arvelateren har fastsatt at loven i en ikke-kontraherende stat skal anvendes, prøves gyldigheden av fastsettelsen i hver kontraherende stat efter de almindelige reglene som gjelder der.</p>
<p>3. gr. skal hljóða svo:</p> <p>Arfleifandi getur mælt fyrir um að réttur til arfs eftir hann skuli fara eftir lögum þess samningsríkis sem hann átti ríkisfang í þegar fyrimælin voru gefin eða við andlát hans.</p>	<p>Arfleifandi sem hefur ríkisfang í fleiri en einu samningsríkjanna getur valið lögjöf eins þessara ríkja sem hann átti ríkisfang í þegar fyrimælin voru gefin eða við andlát hans.</p>	<p>Arfleifandi getur mælt fyrir um að réttur til arfs eftir hann skuli fara eftir lögum þess samningsríkis sem hann átti ríkisfang í þegar fyrimælin voru gefin eða við andlát hans.</p>	<p>Arfleifandi getur mælt fyrir um að réttur til arfs eftir hann skuli fara eftir lögum þess samningsríkis sem hann átti ríkisfang í þegar fyrimælin voru gefin eða við andlát hans.</p>

<p><u>I konventionen indskræftes som artikel 3a:</u></p> <p>En bestemmelse om lovvalg skal for at være gyldig have den form, der er gældende for et testamente, eller fremgå af bestemmelse i et testamente. En tilbagekaldelse af en bestemmelse om lovvalg skal for at være gyldig have den form, der er gældende for tilbagekaldelse af et testamente. Ved prøvelse af formkravene til bestemmelsens eller tilbagekaldelsens gyldighed, finder artikel 8 tilsvarende anvendelse.</p>	<p><u>Sopimukseen lisätään uusi 3a artikla seuraavasti:</u></p> <p>Ollakseen pätevä perittävä tekemä määräys sovellettavasta laista edellyttää, että se on annettu testamentille säädetyssä muodossa tai että se käy ilmi testamentin ehdoista. Lainvalinnan peruuttaminen on tehtävä testamentin peruuttamista koskevia muotomääräyksiä noudattaen, jotta se olisi pätevä. Lainvalinnan tai sen peruuttamisen pätevyttä harkittaessa on otettava huomioon, mitä 8 artiklassa sanotaan.</p>	<p><u>Till konventionen ska fogas en ny artikel 3a som følger:</u></p> <p>Ett förordnande om tillämplig lag ska ges i den form som gäller för testamente för att vara giltigt eller framgå av villkoren i ett testamente. En återkallelse av förordnandet ska för att vara giltigt göras i den form som gäller för återkallelse av testamente. Vid prövningen av förordnandets eller återkallelstens giltighet till förordnandet ska det som sägs i artikel 8.</p>	<p><u>Till konventionen skal det tilføyes en ny artikel 3a:</u></p> <p>Fastsættelse af lovvalg skal gis i den form som gælder for et testamente for at være gyldig eller fremgå af vilkårene i et testamente. Et tilbagekaldelse af fastsættelsen skal for at være gyldig gøres i den form som gælder for tilbagekaldelse af et testamente. Ved prøvning af om fastsættelsen eller tilbagekaldet er gyldig vises det til artikel 8.</p>	<p><u>Till konventionen ska fogas en ny artikel 3b som følger:</u></p> <p>En fördragslutande stat får bestämma att ett sådant lagvalsförordnande som avses i artikel 3, av en arvlätare med hemvist i den staten vid tidpunkten för förordnandet, vid ett arvskifte i denna stat är</p>
<p><u>Till konventionen ska fogas en ny artikel 3a som følger:</u></p> <p>Ett förordnande om tillämplig lag ska ges i den form som gäller för testamente för att vara giltigt eller framgå av villkoren i ett testamente. En återkallelse av förordnandet ska för att vara giltigt göras i den form som gäller för återkallelse av testamente. Vid prövningen av förordnandets eller återkallelstens giltighet till förordnandet ska det som sägs i artikel 8.</p>	<p><u>Við samninginn bætist ný grein, 3a, svohljóðandi:</u></p> <p>Fyrirmæli um lagaval skulu, svo að þau teljist gild, gefin í því formi sem gildir um erfðaskrár eða koma fram í skilmálum erfðaskrár. Afturköllun fyrirmæla um lagaval skal, svo að hún teljist gild, gefin í því formi sem gildir um afturköllun erfðaskráa. Við úrlausn á því hvort formkröfur fyrirmæla eða afturköllunarinnar séu gildar, skal farið eftir því sem segir í 8. gr.</p>	<p><u>Till konventionen ska fogas en ny artikel 3b som følger:</u></p> <p>En fördragslutande stat får bestämma att ett sådant lagvalsförordnande som avses i artikel 3, av en arvlätare med hemvist i den staten vid tidpunkten för förordnandet, vid ett arvskifte i denna stat är</p>	<p><u>Til konventionen skal det tilføyes en ny artikel 3b:</u></p> <p>En kontraherende stat kan bestemme at en fastsættelse af lovvalg efter artikel 3, av en arvelater bosatt i den staten ved tidspunktet for fastsættelsen, bare gjelder for</p>	<p><u>Við samninginn bætist ný grein, 3b, svohljóðandi:</u></p> <p>Sérhvert samningsríkjanna getur ákveðið að ákvörðun um lagaval, sem tilgreind er í 3. gr., sem tekin er af arfleifanda búsetum í því ríki, þegar fyrirmælin voru gefin,</p>
<p><u>I konventionen indskræftes som artikel 3b:</u></p> <p>En kontraherende stat kan beslutte, at en bestemmelse om lovvalg, som nævnt i artikel 3, foretaget af en arvelader, der er bosat i den pågældende stat på tidspunktet for</p>	<p><u>Sopimukseen lisätään uusi 3b artikla seuraavasti:</u></p> <p>Sopimusvaltio, jossa perittävällä oli asuinpaikka tehdessään 3 artiklassa tarkoitetun lainvalinnan, voi säätää, että lainvalinta on sinä sopimusvaltiossa toimitettavassa</p>	<p><u>Till konventionen ska fogas en ny artikel 3b som følger:</u></p> <p>En fördragslutande stat får bestämma att ett sådant lagvalsförordnande som avses i artikel 3, av en arvlätare med hemvist i den staten vid tidpunkten för förordnandet, vid ett arvskifte i denna stat är</p>	<p><u>Til konventionen skal det tilføyes en ny artikel 3b:</u></p> <p>En kontraherende stat kan bestemme at en fastsættelse af lovvalg efter artikel 3, av en arvelater bosatt i den staten ved tidspunktet for fastsættelsen, bare gjelder for</p>	<p><u>Till konventionen ska fogas en ny artikel 3b som følger:</u></p> <p>En fördragslutande stat får bestämma att ett sådant lagvalsförordnande som avses i artikel 3, av en arvlätare med hemvist i den staten vid tidpunkten för förordnandet, vid ett arvskifte i denna stat är</p>

lovvalget, ved et skifte i denne stat kun er gyldigt i forhold til arveladers ægtefælle eller samlever, hvis lovvalget er meddelt ægtefællen eller samleveren.	perinnönjaoissa pätevä perittävän aviopuolisoa tai avopuolisoa kohtaan vain, jos se on annettu hänelle tiedoksi.	verksamt mot arvlätarens make eller sambo endast om förordnandet meddelas den maken eller sambon.	arvelaterens ektefelle eller samboer ved et dødsboskifte i denne staten, dersom fastsettelsen er meddelt denne ektefellen eller samboeren.	gildi því aðeins um skiptingu arfsins gagnvart maka eða sambúðaraðila að makanaum eða sambúðaraðilanum hafi verið tilkynnt um fyrirráðin.	arvelaterens ektefelle eller samboer ved et dødsboskifte i denne staten, dersom fastsettelsen er meddelt denne ektefellen eller samboeren.	verksamt mot arvlätarens make eller sambo endast om förordnandet meddelas den maken eller sambon.	arvelaterens ektefelle eller samboer ved et dødsboskifte i denne staten, dersom fastsettelsen er meddelt denne ektefellen eller samboeren.
<u>Artikel 5 opheaves</u>	<u>Sopimuksen 5 artikla kumotaan</u>	<u>Artikel 5 ska upphävas</u>	<u>Artikkel 5 oppheves.</u>	<u>5. gr. fellur brott</u>	<u>Artikkel 5 oppheves.</u>	<u>Artikel 5 ska upphävas</u>	<u>Artikkel 5 oppheves.</u>
<u>Artikel 6 opheaves</u>	<u>Sopimuksen 6 artikla kumotaan</u>	<u>Artikel 6 ska upphävas</u>	<u>Artikkel 6 opphevas.</u>	<u>6. gr. fellur brott</u>	<u>Artikkel 6 opphevas.</u>	<u>Artikel 6 ska upphävas</u>	<u>Artikkel 6 oppheves.</u>
<u>Artikel 7 opheaves</u>	<u>Sopimuksen 7 artikla kumotaan</u>	<u>Artikel 7 ska upphävas</u>	<u>Artikkel 7 oppheves.</u>	<u>7. gr. fellur brott</u>	<u>Artikkel 7 oppheves.</u>	<u>Artikel 7 ska upphävas</u>	<u>Artikkel 7 oppheves.</u>
<u>Artikel 8 affattes således:</u> Arveladers testamente skal i henseende til formen anses for gyldigt, hvis testamentet opfylder de formkrav, som er foreskrevet i loven på det sted, hvor testamentet er oprettet, eller hvor testator var bosat enten ved oprettelsen eller ved sin død, eller i loven i en stat, hvor testator var statsborger enten ved oprettelsen eller ved sin	<u>Sopimuksen 8 artikla muutetaan kuulumaan:</u> Perittävän testamentin katsotaan muodoltaan päteväksi, jos se täyttää testamentin muodolle sen paikkakunnan lain asettamat määräykset, jolla testamentti tehtiin tai jossa testamentintekijällä oli asuinpaikka testamentin tehdessään tai kuollessaan taikka sellaisen valtion lain määräykset, jonka kansalainen	<u>Artikel 8 ska ha följande lydelse:</u> Arvlätarens testamente anses giltigt till formen, om testamentet i fråga om formen uppfyller vad som föreskrivs i lagen på ort där testamentet upprättades eller testator vid upprättandet eller vid sin död hade hemvist eller i lagen i stat där testator vid upprättandet eller vid sin död var medborgare. Såvitt testamente avser fast egendom ska det också anses giltigt till formen, om testa-	<u>Artikkel 8 skal lyde:</u> Arvelaterens testament anses med hensyn til formen som gyldig når det tilfredsstiller formkravene i loven på det stedet der testamentet ble opprettet eller der testator hadde sin bopel enten ved opprettelsen eller ved sin død, eller i en stat som testator var statsborger av enten	<u>8. gr. skal hljóða svo:</u> Að því er varðar form erfðaskrár arfleifanda telst það gilt ef erfðaskráin uppfyllir þær formkröfur sem kveðið er á um í lögum á þeim stað sem erfðaskráin er gerð eða þar sem arfleifandi var búsettur þegar hún var gerð eða við andlát hans eða í lögum þess ríkis sem arfleifandi átti ríkisfang í við gerð erfðaskrárinnar eða	<u>Artikkel 8 ska ha följande lydelse:</u> Arvlätarens testamente anses giltigt till formen, om testamentet i fråga om formen uppfyller vad som föreskrivs i lagen på ort där testamentet upprättades eller testator vid upprättandet eller vid sin död hade hemvist eller i lagen i stat där testator vid upprättandet eller vid sin död var medborgare. Såvitt testamente avser fast egendom ska det också anses giltigt till formen, om testa-	<u>Artikel 8 ska ha följande lydelse:</u> Arvlätarens testamente anses giltigt till formen, om testamentet i fråga om formen uppfyller vad som föreskrivs i lagen på ort där testamentet upprättades eller testator vid upprättandet eller vid sin död hade hemvist eller i lagen i stat där testator vid upprättandet eller vid sin död var medborgare. Såvitt testamente avser fast egendom ska det också anses giltigt till formen, om testa-	<u>Artikkel 8 ska ha följande lydelse:</u> Arvlätarens testamente anses med hensyn til formen som gyldig når det tilfredsstiller formkravene i loven på det stedet der testamentet ble opprettet eller der testator hadde sin bopel enten ved opprettelsen eller ved sin død, eller i en stat som testator var statsborger av enten

død. For så vidt testamentet angår fast ejendom skal det også anses for gyldigt i henseende til formen, hvis testamentet opfylder de formkrav, som er foreskrevet i loven på det sted, hvor ejendommen ligger.	testamentintekijä oli testamentin tehdessään tai kuollessaan. Milloin testamentti koskee kiinteää omaisuutta, se katsotaan muodoltaan päteväksi myös, jos se täyttää testamentin muodolle säädetty edellytykset siinä valtiossa, missä omaisuus sijaitsee.	testamentet i fråga om formen oppfyller vad som föreskrivs i lagen på den ort där egendomen finns.	pégar hann lést. Taki erfðaskráin til fasteignar skal hún teljast gild hvað form snertir, ef hún uppfyllir formkröfur sem mælt er fyrir um í lögum á þeim stað þar sem fasteignin er.	ved opprettelsen eller ved sin død. For så vidt testamentet angår fast eiendom, skal det med hensyn til formen også anses gyldig når det tilfredsstiller formkravene i loven på det stedet der eiendommen ligger.	mentet i fråga om formen oppfyller vad som föreskrivs i lagen på den ort där egendomen finns.
Reglerne i stk. 1 finder tilsvarende anvendelse ved ændring eller tilbagekaldelse af testamentet. Tilbagekaldelse skal også anses for gyldig i henseende til formen, hvis tilbagekaldelsen er i overensstemmelse med en lov, efter hvilken det testamente, der tilbagekaldes, var gyldigt i henseende til formen efter reglerne i stk. 1.	Mitä 1 kappaleessa on sanottu, sovelletaan vastaavasti myös testamentin muuttamiseen tai peruuttamiseen. Peruuttaminen katsotaan muodoltaan päteväksi myös, jos peruuttaminen muotonsa osalta täyttää sellaisen lain määräyksen, jonka mukaan testamentti, joka on peruutettu, oli kappaleen nojalla muodoltaan pätevä.	Första stycket har motsvarande tillämpning i fråga om ändring eller återkallelse av testamente. Återkallelse ska också anses giltig till formen, om återkallelsen i fråga om formen uppfyller vad som föreskrivs i lag enligt vilken det återkallade testamentet på grund av vad som sägs i första stycket var giltigt till formen.	Reglurnar í 1. málsg. gilda eftir því sem við á um breytingu eða afturköllun á erfðaskrá. Afturköllun telst einnig gild hvað formið snertir ef afturköllunin er í samræmi við lögin, sem töldust gild varðandi form erfðaskrárinnar sem er afturkölluð, samkvæmt því sem segir í 1. málsg.	Reglene i første ledd får tilsvarende anvendelse ved endring eller tilbakekall av testament. Tilbakekallet skal med hensyn til formen også anses gyldig når det fyller kravene i lovgivning der det tilbakekalte testamentet etter reglene i første ledd var gyldig med hensyn til formen.	Första stycket har motsvarande tillämpning i fråga om ändring eller återkallelse av testamente. Återkallelse ska också anses giltig till formen, om återkallelsen i fråga om formen uppfyller vad som föreskrivs i lag enligt vilken det återkallade testamentet på grund av vad som sägs i första stycket var giltigt till formen.
Havde testator efter loven i en ikkekontraherende stat domicil i denne stat, kan dette domicil påberåbes i stedet for bopæl i	Jos testamentintekijällä oli muun kuin sopimusvaltion lain mukaan domiciili (domicile) tässä valtiossa, voidaan	Hade testator enligt lagen i icke fördragsslutande stat domicil i den staten, får detta domicil åberopas i stället för hemvist i fall som avses i första eller andra	Hafi arfleifandi samkvæmt lögum ríkis, sem ekki er samningsríki, átt lögheimili í því ríki, má hann nota það lögheimili	Hadde testator etter loven i en ikkekontraherende stat domicil i denne staten, kan dette påberopes istedenfor bopel i de	Hade testator enligt lagen i icke fördragsslutande stat domicil i den staten, får detta domicil åberopas i stället för hemvist i fall som avses i första eller

<p>tilfælde, som omfattes af stk. 1 og 2.</p> <p>Opstår der i øvrigt efter stk. 1-3 spørgsmål om at anvende loven i en ikkekontraherende stat, skal de almindelige regler, som gælder herom i hver kontraherende stat, anvendes.</p>	<p>domisiliin vedota asuinpaikan asemesta 1 tai 2 kappaleessa tarkoitetuissa tapauksissa.</p> <p>Milloin 1, 2 tai 3 kappaleen mukaan on kysymys muun kuin sopimusvaltion lain soveltamisesta, on noudatettava tästä kussakin sopimusvaltiossa voimassa olevia yleisiä säännöksiä.</p>	<p>stycket.</p> <p>Uppstår i övrigt enligt första, andra eller tredje stycket fråga om tillämpning av lagen i icke fördragsslutande stat, tillämpas de allmänna regler som härom gälla i varje fördragsslutande stat.</p>	<p>í stað heimilisfangs sem 1. og 2. málsg. taka til.</p> <p>Rísi vafi samkvæmt 1. – 3. málsg. um beitingu laga í ríki, sem ekki er sammingsríki, skal beita almennum reglum sem gilda þar að lútandi í sérhverju sammingsríkjanna.</p>	<p>tilfelle som omfattes av første og annet ledd.</p> <p>Oppstår det for øvrig etter første, annet eller tredje ledd spørsmål om å anvende loven i en ikke-kontraherende stat, anvendes i stedet de alminnelige regler som gjelder på dette området i hver kontraherende stat.</p>	<p>andri stycket.</p> <p>Uppstår i övrigt enligt första, andra eller tredje stycket fråga om tillämpning av lagen i icke fördragsslutande stat, tillämpas de allmänna regler som härom gälla i varje fördragsslutande stat.</p>
<p>Artikel 9 affattes således:</p> <p>Den alder og myndighed, som kræves til oprettelse eller tilbagekaldelse af testamentet, bedømmes efter loven i den kontraherende stat, hvis lov ifølge artikel 2 eller 3 skal finde anvendelse i sager om ret til arv efter afdøde. Arvelader skal også anses for at have haft den påkrævede alder og myndighed til at oprette eller tilbagekalde testamentet, hvis</p>	<p>Sopimuksen 9 artikla muutetaan kuulumaani: Perittäväen kelpoisuus tehdä tai peruuttaa testamentti määräytyy sen sopimusvaltion lain mukaan, jota 2 tai 3 artiklan nojalla sovelletaan perimykseen. Perittäväillä katsotaan lisäksi olleen kelpoisuus tehdä tai peruuttaa testamentti, jos hänellä oli siihen kelpoisuus sen sopimusvaltion lain mukaan, jossa hänellä oli asuinpaikka testamenttia tehdessään</p>	<p>Artikel 9 ska ha följande lydelse:</p> <p>En fråga om arvlåtarens behörighet att upprätta eller återkalla ett testamente ska bedömas enligt lagen i den fördragsslutande stat vars lag enligt artikel 2 eller 3 ska tillämpas i fråga om rätt till arv efter den döde. Arvlåtaren ska också anses ha haft behörighet att upprätta eller återkalla testamentet om han eller hon hade sådan behörighet enligt lagen i den fördragsslutande stat där han eller hon vid tidpunkten för upprättandet eller</p>	<p>9. gr. skal hljóða svo:</p> <p>Um heimild til að geta gert eða afturkallað erfðaskrá skal farið eftir lögum þess sammingsríkis sem samkvæmt 2. gr. eða 3. gr. skal beita um rétt til arfs eftir hinn látna. Arfleifandinn teist einnig hafa haft heimild til að gera eða afturkalla erfðaskrána hafi hann haft heimild til þess samkvæmt lögum þess sammingsríkis sem hann var búsettur í þegar hann gerði eða afturkallaði</p>	<p>Artikel 9 skal lyde:</p> <p>Et spørgsmål om arvelaterens kompetanse til å opprette eller tilbakekalle et testament bedømmes etter loven i den kontraherende staten hvis lov etter artikkel 2 eller 3 skal anvendes på spørsmål om rett til arv etter den døde. Arvelateren skal også anses å ha hatt kompetanse til å opprette eller tilbakekalle</p>	<p>Artikel 9 ska ha följande lydelse:</p> <p>En fråga om arvlåtarens behörighet att upprätta eller återkalla ett testamente ska bedömas enligt lagen i den fördragsslutande stat vars lag enligt artikel 2 eller 3 ska tillämpas i fråga om rätt till arv efter den döde. Arvlåtaren ska också anses ha haft behörighet att upprätta eller återkalla testamentet om han eller hon hade sådan behörighet enligt lagen i den fördragsslutande stat där han eller hon vid tidpunkten för upprättandet eller återkallelsen</p>

vedkommende havde en sådan alder og myndighed ifølge loven i den kontraherende stat, hvor vedkommende på tidspunktet for oprettelsen eller tilbagekaldelsen var bosat. Hvis arvelader på det pågældende tidspunkt var bosat i en ikkekontraherende stat, finder de almindelige regler, der gælder i hver kontraherende stat, anvendelse.

Artikel 10 affattes således:

Spørgsmål om testamentets eller tilbagekaldelsens ugyldighed på grund af testators sindstilstand eller på grund af svig, vildfarelse, tvang eller anden utilbørlig påvirkning, bedømmes efter loven i den af staterne, hvor testator var bosat, da testamentet blev oprettet eller tilbagekaldt. Hvis

tai peruuttaessaan. Jos perittävän asuinpaikka oli tuolloin muussa kuin sopimusvaltiossa, on noudatettava kussakin sopimusvaltiossa voimassa olevia yleisiä säännöksiä.

Sopimuksen 10 artikla muutetaan kuulumaan:

Kysymys testamentin tai sen peruuttamisen pätemättömyydestä testamentintekijän mielentilan perusteella tai petoksen, erehdyksen, pakottamisen tai muun epäoikeutetun vaikuttamisen vuoksi ratkaistaan sen sopimusvaltion lain mukaan, missä hänellä testamentin tehdessään tai peruuttaessaan oli

återkallelsen hade hemvist. Om arvlåtaren vid den aktuella tidpunkten hade hemvist i en icke fördragsslutande stat tillämpas de allmänna regler som gäller i varje fördragsslutande stat.

Artikel 10 ska ha följande lydelse:

Fråga om testamentets eller återkallelsens ogiltighet på grund av testators sinnes- tillstånd eller på grund av svek, villfarelse, tvång eller annan otillbörlig påverkan ska bedömas enligt lagen i den av staterna, där testatorn hade hemvist vid den tid då åtgärden vidtogs. Om testatorn vid den aktuella tidpunkten hade hemvist i en icke fördragsslutande stat tillämpas de allmänna

erfðaskrána. Ef arfleifandi var þá búsettur í ríki, sem ekki er samningsríki, skal beita almennum reglum sem gilda þar að lútandi í sérhverju samningsríkjanna.

10. gr. skal hljóða svo:

Álítaefni um hvort erfðaskrá eða afturköllun erfðaskrár sé gild vegna sálarástands arfleifanda eða vegna svika, blekkinga, þvingunar eða annarra ótilhýðilegra áhrifa, skal meta samkvæmt lögum þess ríkis, sem arfleifandi var búsettur í þegar erfðaskráin eða afturköllun hennar var gerð. Ef arfleifandi var þá búsettur í ríki, sem

testamentet om han eller hun hadde slik kompetanse etter loven i den kontraherende staten hvor han eller hun ved tidspunktet for opprettelsen eller tilbakekallet var bosatt. Om arvelateren ved det aktuelle tidspunktet var bosatt i en ikkekontraherende stat, anvendes de alminnelige reglene som gjelder i hver kontraherende stat.

Artikkel 10 skal lyde:

Et spørsmål om testamentets eller tilbakekallets ugyldighet på grunn av testators sinnstilstand eller på grunn av svik, villfarelse, tvang eller annen utilbørlig påvirkning bedømmes etter loven i den av statene hvor testator var bosatt da testamentet blev opprettet eller

hade hemvist. Om arvlåtaren vid den aktuella tidpunkten hade hemvist i en icke fördragsslutande stat tillämpas de allmänna regler som gäller i varje fördragsslutande stat.

Artikel 10 ska ha följande lydelse:

Fråga om testamentets eller återkallelsens ogiltighet på grund av testators sinnes- tillstånd eller på grund av svek, villfarelse, tvång eller annan otillbörlig påverkan ska bedömas enligt lagen i den av staterna, där testatorn hade hemvist vid den tid då åtgärden vidtogs. Om testatorn vid den aktuella tidpunkten hade hemvist i en icke fördragsslutande stat tillämpas de allmänna

testator på det pågældende tidspunkt var bosat i en ikkekontraherende stat, finder de almindelige regler, der gælder i hver kontraherende stat, anvendelse.	testamentintekijän asuinpaikka oli tuolloin muualla kuin sopimusvaltiossa, on noudatettava tästä kussakin sopimusvaltiossa voimassa olevia yleisiä säännöksiä.	regler som gæller i varje fördragslutande stat.	regler som gæller i varje fördragslutande stat.
Artikel 11 affattes således: Bestemmelser i finsk eller svensk lov om, at en arving, som vil anfægte et testaments gyldighed, skal rejse sag inden en vis tid, efter at testamentet er forkyndt for ham (testamentsklænder), finder også anvendelse på et testamente efter en statsborger i en anden kontraherende stat, hvis testator ved dødsfaldet var bosat i Finland eller Sverige.	Sopimuksen 11 artikla muutetaan kuulumaan: Jos sopimusvaltion kansalaisella kuollessaan oli asuinpaikka Suomessa tai Ruotsissa, on testamentin moittimiseen sovellettava siellä voimassa olevaa lakia.	Artikel 11 ska ha följande lydelse: Hade medborgare i fördragslutande stat vid sin död hemvist i Finland eller Sverige, ska där gällande lag tillämpas i fråga om kländer av testamente.	Artikel 11 ska ha följande lydelse: Hade medborgare i fördragslutande stat vid sin död hemvist i Finland eller Sverige, ska där gällande lag tillämpas i fråga om kländer av testamente.
Bestemmelser i norsk lov om, at en ret i henhold til testamente og indvendinger mod gyldigheden af et testamente skal gøres	Norjan lain säännöksiä, joiden mukaan testamenttiin perustuva oikeus on saatettava voimaan ja väitteet testamentin pätevyyttä	Bestemmelser i norsk lov om at retten etter et testament og innvendinger mot gyldigheten av et testament skal gjøres	Bestämmelser i norsk lag om att rätt på grund av testamente och invändningar mot giltigheten av testamente ska göras gällande inom
Bestemmelser i norsk lov om, at en ret i henhold til testamente og indvendinger mod gyldigheden af et testamente skal gøres	Norjan lain säännöksiä, joiden mukaan testamenttiin perustuva oikeus on saatettava voimaan ja väitteet testamentin pätevyyttä	Bestemmelser i norsk lov om at retten etter et testament og innvendinger mot gyldigheten av et testament skal gjøres	Bestämmelser i norsk lag om att rätt på grund av testamente och invändningar mot giltigheten av testamente ska göras gällande inom vissa frister tillämpas

<p>gældende inden visse frister, finder også anvendelse på et testamente efter en statsborger i en anden kontraherende stat, hvis testator ved dødsfaldet var bosat i Norge.</p>	<p>vastaan on tehtävä tiettyjen määräaikojen kuluessa, sovelletaan myös toisen sopimusvaltion kansalaisen tekemään testamenttiin, jos hänellä kuollessaan oli asuinpaikka Norjassa.</p>	<p>visse frister tillämpas också i fråga om testamente efter medborgare i annan fördragsslutande stat, om han eller hon vid sin död hade hemvist i Norge.</p>	<p>beita vegna erföðaskrár ríkisborgara annars samningsríkis, ef hann var búsettur í Noregi þegar hann lést.</p>	<p>gjeldende innen visse frister, får også anvendelse på et testamente efter en statsborger i en annen av statene, såfremt han eller hun ved dødsfallet var bosatt i Norge.</p>	<p>också i fråga om testamente efter medborgare i annan fördragsslutande stat, om han eller hon vid sin död hade hemvist i Norge.</p>
<p><u>Artikel 12 affattes således:</u> Hvis arvelader har indgået en arvepagt, givet en døds gave, eller der er givet arveafkald over for arvelader, skal den bindende virkning heraf bedømmes efter den stats lov, som på det tidspunkt ifølge artikel 2 eller 3 var gældende for retten til arv efter vedkommende.</p>	<p><u>Sopimuksen 12 artikla muutetaan kuulumaan:</u> Perittävän tekemän perintösopimuksen tai kuoleman varalta antaman lahjan sitovuus ratkaistaan sen valtion lain mukaan, jota oikeustointa suoritettaessa olisi 2 tai 3 artiklan mukaan sovellettu hänen perimyksensä.</p>	<p><u>Artikel 12 ska ha följande lydelse:</u> Om arvlåtaren har ingått ett arvsavtal eller gett en gåva för dödsfalls skull ska avtalets eller gåvans bindande verkan bedömas enligt den stats lag som då enligt artikel 2 eller 3 gällde för rätten till arv efter honom eller henne.</p>	<p><u>12. gr. skal hljóða svo:</u> Hafi arfleifandi gert erfðasamning, gefið dánargjöf eða erfingi hefur afsalað sér arfi eftir hann, skal dæma um gildi álitaefnis þar að lútandi eftir lögum þess ríkis sem samkvæmt 2. gr. eða 3. gr. gilda um rétt til arfs eftir hinn látna.</p>	<p><u>Artikel 12 skal lyde:</u> Om arvelateren har ingått en arvepakt, gitt en døds gave eller det er gitt avkall på arv overfor arvelateren, skal avtalens eller gavens bindende virkning bedømmes efter den stats lov som ved tidspunktet for avtalen eller gaven efter artikel 2 eller 3 gjaldt for retten til arv efter ham eller henne.</p>	<p><u>Artikel 12 ska ha följande lydelse:</u> Om arvlåtaren har ingått ett arvsavtal eller gett en gåva för dödsfalls skull ska avtalets eller gåvans bindande verkan bedömas enligt den stats lag som då enligt artikel 2 eller 3 gällde för rätten till arv efter honom eller henne.</p>
<p>Det samme gælder spørgsmålet om, hvorvidt midler, som en arving har modtaget af arveladeren, mens denne levede, skal anses som forskud på arv.</p>	<p>Saman lain nojalla ratkaistaan, onko perillisen perittävältä tämän eläessä saamaa omaisuutta pidettävä ennakkoperintönä.</p>	<p>Detsamma gäller fråga om egendom som arvinge mottagit av arvlåtaren under dennes livstid ska anses som förskott på arv.</p>	<p>Hið sama gildir þegar meta á hvort teija skuli fjármuni sem erfingi hefur þegið af arfleifanda á meðan hann var á lífi, sem fyrirframgreiðslu upp í arf.</p>	<p>Det samme gjelder spørsmål om midler som en arving har mottatt av arvelateren mens denne levde, skal anses som forskudd på arv.</p>	<p>Detsamma gäller fråga om egendom som arvinge mottagit av arvlåtaren under dennes livstid ska anses som förskott på arv.</p>

<p>Hvis der ifølge stk. 1 eller 2 opstår spørgsmål om anvendelse af loven i en ikkekontraherende stat, finder de almindelige regler, der gælder i hver kontraherende stat, anvendelse.</p>	<p>Jos 1 tai 2 kappaleen nojalla sovellettavaksi tulee muun kuin sopimusvaltion laki, sovelletaan tästä kussakin sopimusvaltiossa voimassa olevia yleisiä säännöksiä.</p>	<p>Om fråga uppstår enligt första eller andra stycket om tillämpning av lagen i en icke fördragsslutande stat tillämpas de allmänna regler som därom gäller i varje fördragsslutande stat.</p>	<p>Ef álítaefni ris eftir 1. eða 2. málsgr. um beitingu laga ríkis, sem ekki er sammingsríki, skal beita almennum reglum sem gilda þar að lítandi í sérhverju sammingsríkjanna.</p>	<p>Om et spørgsmål oppstår etter første eller andre ledd om anvendelse av loven i en ikke-kontraherende stat, anvendes de alminnelige reglene som gjelder dette i hver enkelt kontraherende stat.</p>	<p>Om fråga uppstår enligt första eller andra stycket om tillämpning av lagen i en icke fördragsslutande stat tillämpas de allmänna regler som därom gäller i varje fördragsslutande stat.</p>
<p><u>Artikel 15 op hæves</u></p>	<p><u>Sopimuksen 15 artikla kumotaan</u></p>	<p><u>Artikel 15 ska upphävas</u></p>	<p><u>15. gr. fellur brott</u></p>	<p><u>Artikkel 15 oppheves.</u></p>	<p><u>Artikel 15 ska upphävas</u></p>
<p><u>Artikel 16 affaites</u> sålledes: Forældelse af retten til arv eller legat efter arvelader bedømmes efter loven i den kontraherende stat, hvis lov ifølge artikel 2 eller 3 skal finde anvendelse i sager om ret til arv efter afdøde.</p>	<p><u>Sopimuksen 16 artikla muutetaan kuulumiaan:</u> Perintöä tai testamenttia koskevan oikeuden vanhentumiseen perittävän kuoleman jälkeen sovelletaan sitä lakia, jota 2 tai 3 artiklan nojalla sovelletaan hänen perimyksensä.</p>	<p><u>Artikel 16 ska ha följande lydelse:</u> På fråga om preskription av rätt att ta arv eller testamente efter en arvlätare tillämpas lagen i den stat som enligt artikel 2 eller 3 gäller för rätten till arv efter honom eller henne.</p>	<p><u>16. gr. skal hljóða svo:</u> Um fyrningu réttar til arfs eða dánargjafar eftir arfleifanda skal beita lögum þess ríkis sem samkvæmt 2. gr. eða 3. gr. skal beita um rétt til arfs eftir hinn látna.</p>	<p><u>Artikkel 16 skal lyde:</u> På spørsmål om foreldelse av retten til arv eller legat etter en arvelater anvendes loven i den stat som etter artikkel 2 eller 3 gjelder for retten til arv etter ham eller henne.</p>	<p><u>Artikel 16 ska ha följande lydelse:</u> På fråga om preskription av rätt att ta arv eller testamente efter en arvlätare tillämpas lagen i den stat som enligt artikel 2 eller 3 gäller för rätten till arv efter honom eller henne.</p>
<p><u>Artikel 17 affaites</u> sålledes: Arvingers ansvar for gæld efter en statsborger i en kontraherende stat eller for opfyldelse af legat eller testamentarisk</p>	<p><u>Sopimuksen 17 artikla muutetaan kuulumiaan:</u> <u>Perillisen tai testamentinsaajan vastuu sopimusvaltion kansalaiselta jääneestä velasta tai legaatintai käyttömääräyksen</u></p>	<p><u>Artikel 17 ska ha följande lydelse:</u> På fråga om arvinges eller testamentstagares ansvar för gæld efter en medborgare i fördragsslutande stat eller för fullgörande av legat</p>	<p><u>17. gr. skal hljóða svo:</u> Um ábyrgð erfingja eða arftaka á skuldum ríkisborgara sammingsríkis eða á því að fyrirmæli erfðaskrár séu uppfyllt eða að</p>	<p><u>Artikkel 17 skal lyde:</u> På spørsmål om en arvinges ansvar for gjeld etter en statsborger i en kontraherende stat eller for oppfyllelse av legat</p>	<p><u>Artikel 17 ska ha följande lydelse:</u> På fråga om arvinges eller testamentstagares ansvar för gæld efter en medborgare i fördragsslutande stat eller för fullgörande av legat</p>

<p>pålæg bedømmes efter loven i den kontraherende stat, hvor arvelader ved sin død var bosat.</p>	<p>täyttämisesstä vainajan testamentin mukaisesti määrätty sen sopimusvaltion lain mukaan, missä vainajalla oli kuollessaan asuinpaikka.</p>	<p>eller ändamålsbestämmelse enligt den dödes testamente tillämpas lagen i den fördragsslutande stat där han eller hon hade hemvist vid sin död.</p>	<p>dánargjöf verði innt af hendi, skal beita lögum þess ríkis þar sem arfleifandi var búsettur þegar hann lést.</p>	<p>legat eller testamentarisk pålegg, anvendes loven i den kontraherende staten der han eller hun var bosatt ved sin død.</p>	<p>eller ändamålsbestämmelse enligt den dödes testamente tillämpas lagen i den fördragsslutande stat där han eller hon hade hemvist vid sin död.</p>
<p><u>Artikel 18 affattes således:</u> Præklusivt proklama, som er udstedt i boet får ikke virkning med hensyn til kendte fordringer, når fordringshaveren er bosat i en anden kontraherende stat og ikke i tide har fået særskilt meddelelse om proklamaet og dets virkning eller på anden måde er blevet bekendt hermed.</p>	<p><u>Sopimuksen 18 artikla muutetaan kuulumaan:</u> Pesänselvityksen yhteydessä haettu julkinen haaste tuntemattomien velkojien selvittämiseksi on tehoton, jos kyse on tunnetusta saamisesta ja velkojalla oli asuinpaikka toisessa sopimusvaltiossa, ellei velkoja ole ajoissa saanut eri ilmoitusta haasteesta ja sen vaikutuksesta tai hänellä muuten ollut siitä tietoa.</p>	<p><u>Artikel 18 ska ha följande lydelse:</u> Kallelse på okända borgenärer, som utfärdats under boutredning år, om fordringen var känd och borgenären hade hemvist i en annan fördragsslutande stat, utan verkan, om inte borgenären i tid fått särskilt meddelande om kallelsen och dess verkan eller annars känt till den.</p>	<p><u>18. gr. skal hljóða svo:</u> Áskorun til kröfuhafa, að viðlagðri ógildingu kröfu sé henni ekki lýst í tæka tíð, sem gefin hefur verið út í þú eftir ríkisborgara í einhverju samningsríkjanna, gildir ekki varðandi kröfur sem kunnugt var um, ef kröfuhafi er búsettur í einhverju hinna samningsríkjanna og hann hefur ekki í tæka tíð fengið sérstaka tilkynningu um áskorunina og afleiðingar hennar eða hefur á annan hátt fengið vitneskju um hana.</p>	<p><u>Artikel 18 skal lyde:</u> Præklusivt proklama som er udfærdiget i boet, får ikke virkning for kjente fordringer, når fordringshaveren er bosatt i en av de andre statene og ikke i tide har fått særskilt underretning om proklamaet og dets virkning eller på annen måte har fått kjennskap til dette.</p>	<p><u>Artikel 18 ska ha följande lydelse:</u> Kallelse på okända borgenärer, som utfärdats under boutredning år, om fordringen var känd och borgenären hade hemvist i en annan fördragsslutande stat, utan verkan, om inte borgenären i tid fått särskilt meddelande om kallelsen och dess verkan eller annars känt till den.</p>
<p><u>Artikel 19 affattes således:</u> Behandling af et dødsbo og skifte mellem afdødes arvinger og den</p>	<p><u>Sopimuksen 19 artikla muutetaan kuulumaan:</u> Pesänselvitys, omaisuuden ositus ja perinnönjako</p>	<p><u>Artikel 19 ska ha följande lydelse:</u> Boutredning, avvittring, och arvskifte efter medborgare i</p>	<p><u>19. gr. skal hljóða svo:</u> Um skiptameðferð dánarbús og skiptingu arfs eftir ríkisborgara</p>	<p><u>Artikel 19 skal lyde:</u> Behandlingen av et dødsbo og skifte mellom den avdødes</p>	<p><u>Artikel 19 ska ha följande lydelse:</u> Boutredning, bodelning och arvskifte efter medborgare i fördrags-</p>

<p>efterlevende ægtefælle skal, når afdøde var statsborger i en kontraherende stat, foregå efter loven i den kontraherende stat, hvor vedkommende var bosat, og skal høre under retterne eller myndighederne i den stat, for så vidt loven henlægger behandlingen til retten eller myndigheden.</p>	<p>sopimusvaltion kansalaisen jälkeen toimitetaan sen sopimusvaltion lain mukaan, missä vainajalla oli asuinpaikka. Jos tuon valtios lain mukaan asiassa tarvitaan tuomioistuimen tai muun viranomaisen myötävaikutusta, kuuluu se tuon valtios tuomioistuimen tai viranomaisen tehtäviin.</p>	<p>fördragsslutande stat ska förrättas i enlighet med lagen i den fördragsslutande stat, där den döde hade hemvist. Om enligt den lagen en eller annan myndighet ska medverka, ankommer det på domstol eller myndighet i den staten.</p>	<p>sammingsríkis skal farið eftir lögum þess sammingsríkis sem hinn látni var búsettur. Komi dómstóll eða annað stjórnvald að málinu samkvæmt lögnum heyrir það undir dómstól eða stjórnvöld í því ríki.</p>	<p>arvinger og en gjenlevende ektefelle, skal når avdøde var statsborger i en kontraherende stat, foregå efter loven i den kontraherende staten der han eller hun ved sin død var bosatt, og skal høre under domstolene eller en annen myndighet i denne staten for så vidt loven henlegger behandlingen til retten eller myndigheten.</p>	<p>slutande stat ska förrättas i enlighet med lagen i den fördragsslutande stat, där den döde hade hemvist. Om enligt den lagen en domstol eller annan myndighet ska medverka, ankommer det på domstol eller myndighet i den staten.</p>
<p>Har en efterlevende ægtefælle, der er statsborger i en kontraherende stat, siddet i uskiftet bo, og skal boet skiftes, foregår behandlingen efter loven i den af staterne, hvor den efterlevende ægtefælle er eller ved sin død var bosat, og i den udstrækning, hvori loven foreskriver det, under medvirkning af denne stats retter.</p>	<p>Milloin eloonjäännyt puoliso, joka on sopimusvaltios kansalainen, on elänyt jakamattomassa pesässä ja pesä on jaettava, toimitetaan jako sen valtios lain mukaan, missä hänellä on tai kuollessaan oli asuinpaikka. Jos sanotun lain mukaan asiassa tarvitaan tuomioistuimen toimenpiteitä, kuuluvat ne tuon valtios tuomioistuinten tehtäviin.</p>	<p>Där efterlevande make, som är medborgare i fördragsslutande stat, suttit i uskiftat bo och boet ska delas, förfars i enlighet med lagen i den stat, där han eller hon har eller vid sin död hade hemvist; och ska, om enligt den lagen en åtgärd ska vidtas av domstol, åtgärden ankomma på domstol i den staten.</p>	<p>Hafi eftirlifandi maki sem er ríkisborgari í sammingsríki, setið í óskiptu búi og skipta á búinu, fer um búskiptin samkvæmt lögum þess ríkis þar sem eftirlifandi maki er búsettur eða var búsettur þegar hann lést, og í þeim mæli sem löggin mæla fyrir um atbeina dómstóla þessa sammingsríkis.</p>	<p>Har en gjenlevende ektefelle som er statsborger i en av statene, sitet i uskiftet bo, og boet skal skiftes, foregår behandlingen etter loven i den av statene hvor den gjenlevende er eller ved sin død var bosatt, og, i den utstrækning loven foreskriver det, under medvirkning av denne stats domstoler.</p>	<p>Där efterlevande make, som är medborgare i fördragsslutande stat, suttit i uskiftat bo och boet ska delas, förfars i enlighet med lagen i den stat, där han eller hon har eller vid sin död hade hemvist; och ska, om enligt den lagen en åtgärd ska vidtas av domstol, åtgärden ankomma på domstol i den staten.</p>

<p>Behandlingen af boet skal også omfatte formue tilhørende boet, som findes i en anden kontraherende stat.</p>	<p>Pesänselvitys, omaisuuden ositus ja perinnönjako kattavat pesään kuuluvan omaisuuden muissakin sopimusvaltioissa.</p>	<p>Boutredning, avvittring och arvskifte ska även omfattas till boet hörande egendom som finns i annan fördragslutande stat.</p>	<p>Skiptameöferð skal einnig ná til eigna búðins sem eru í einhverju hinna samningsríkjanna.</p>	<p>Behandlingen av boet skal også omfatte formue som finnes i de andre kontraherende statene.</p>	<p>Boutredning, bodelning och arvskifte ska även omfattas till boet hörande egendom som finns i annan fördragslutande stat.</p>
<p><u>Artikel 20 affattes således:</u> En efterlevende ægtefælles ret til på skifte at udtage visse ejendele mod eller uden vederlag bedømmes efter den lov, som ifølge artikel 19 er bestemmende for behandlingen af boet. Det samme gælder ægtefællens adgang til på skifte at opnå udsættelse med udbetalingen af en arvelod, mod at arvingen får panteret for sin fordring, dog således at panteret i ejendele, som findes i andre kontraherende stater kun kan stiftes efter de der gældende regler.</p>	<p><u>Sopimuksen 20 artikla muutetaan kuulumaan:</u> Osituksessa, jota 19 artiklassa tarkoitetaan, on kysymykseen eloonjääneen puolison oikeudesta ottaa pesästä tiettyä omaisuutta, joko vastiketta vastaan tai ilman vastiketta, sovellettava sanotussa artiklassa määrättyä lakia. Saman lain mukaan ratkaistaan, onko puolisoilla oikeus vaatia, että perillisen osituksessa saama perintöoikeus jää puolison haltuun ja perilliselle annetaan tästä saamisestaan panttioikeus, kuitenkin siten, että panttioikeus toisessa sopimusvaltiossa olevaan omaisuuteen voidaan perustaa vain siellä voimassaolevan</p>	<p><u>Artikel 20 ska ha följande lydelse:</u> Vid avvittring som avses i artikel 19 ska i fråga om efterlevande makes rätt att mot eller utan vederlag, ta ut viss egendom tillämpas den lag som anges i artikel 19. Detsamma gäller fråga huruvida maken äger kräva att vad som vid avvittringen tillskiftas arvinge ska hos maken inneslå och arvingen för sin fordran njuta panträtt; dock att arvingen som finnes i annan fördragslutande stat ej må komma till stånd annorledes än enligt där gällande lag.</p>	<p><u>20. gr. skal hið öða svo:</u> Um rétt maka við búskiptin samkvæmt 19. gr. til þess að taka til sín ákveðnar eignir, gegn eða án greiðslu, skal beita þeim lögum sem eru tilgreind í 19. gr. Hið sama gildir um heimild maka við skiptin til að fá frest til greiðslu arfshluta gegn því að erfinginn eigi veðrétt vegna kröfu sinnar, þó þannig að veðrétt í eignum í öðru samningsríki er einungis hægt að stofna samkvæmt lögum sem þar gilda.</p>	<p><u>Artikel 20 skal lyde:</u> En gjenlevende ektefelles rett til ved skifte å utta bestemte formuesgjenstander mot eller uten vederlag bedømmes etter den lov som etter artikkel 19 er bestemmende for behandlingen av boet. Det samme gjelder ektefellens adgang til ved skifte å få utsettelse med å utbetale en arvelodd mot at arvingen får panterett for sin fordring, likevel slik at panterett i formuesgjenstander som finnes i de andre statene, bare kan stiftes etter de reglene som gjelder der.</p>	<p><u>Artikel 20 ska ha följande lydelse:</u> Vid bodelning som avses i artikel 19 ska i fråga om efterlevande makes rätt att mot eller utan vederlag, ta ut viss egendom tillämpas den lag som anges i artikel 19. Detsamma gäller fråga huruvida maken äger kräva att vad som vid bodelningen tillskiftas arvinge ska hos maken inneslå och arvingen för sin fordran njuta panträtt; dock att panträtt i egendom som finnes i annan fördragslutande stat ej må komma till stånd annorledes än enligt där gällande lag.</p>

lain mukaisesti.

Artikel 21 affattes

således:

Tvistigheder om retten til arv eller legat efter nogen, som var statsborger i en kontraherende stat, og var bosat i en sådan stat, om en ægtefælles retigheder eller om fordringer, som gøres gældende mod dødsboet og ikke mod arvingerne eller ægtefællen personlig hører under retterne i den stat, hvis lov efter artikel 19 er bestemmende for behandlingen af boet.

Er parterne enige, kan sagen dog anlægges i en anden kontraherende stat, medmindre boet er under behandling af retten, testamentseksekutor, bobestyrer eller en af retten beskikket boutredningsman eller skiftesman eller angår det i et sådant bo foretagne skifte. Sag om

Artikel 21 ska ha följande

lydelse:

Tvist om arv eller testamente efter medborgare i fördragsslutande stat, som hade hemvist i sådan stat, eller om efterlevande makes rätt mot dödsboet ska tas upp av domstol i den stat, enligt vars lag boutredning, avvitrning och arvskifte enligt artikel 19 ska förrättas.

Äro parterna därom ense, må tvisten upptagas i annan fördragsslutande stat, dock ej där boet är föremål för behandling av domstol, testamentsexekutor, bobestyrer eller av domstol förordnad boutredningsman eller skiftesman eller tvisten avser klander av avvitrning eller arvskifte i sådant bo eller av testamente efter någon som

21. gr. skal hljóða svo:

Ágreiningur um rétt til arfs eða dánargjafar eftir þann sem var ríkisborgari samningsríkis og var búsettur í slíku ríki, og um réttindi eftirlifandi maka og um kröfur sem gerðar eru á hendur dánarbúinu en ekki gegn arfþegum eða makanum persónulega heyrir undir dómstólana í því ríki, sem samkvæmt 19. gr. er ákvarðandi fyrir skiptameðferðina.

Með samþykki aðilanna má þó höfða málið í einu hinna samningsríkjanna, nema dómstóll, skiptaforsjóri eða skiptastjóri tilnefndur af dómstólnum, annist meðferðina eða að málið varði sjálf skiptin á búinu. Mál varðandi gildi erfðaskrár eftir arfleifanda sem var

Artikkel 21 skal lyde:

Tvist om retten til arv eller legat efter en som var statsborger i en av statene og var bosatt i en av dem, om en gjenlevende ektefelles rettigheter eller om en fordring som gjøres gjeldende mot dødsboet og ikke mot loddeierne personlig, hører under domstolene i den stat hvis lov etter artikkel 19 er bestemmende for behandlingen av boet.

Er partene enige, kan tvisten reises i en annen av statene medmindre boet er under behandling av domstol, testamentsfullbyrder, bobestyrer eller en av retten oppnevnt boutredningsman eller skiftesman, eller tvisten gjelder angrep på skiftet i et slikt bo.

Artikel 21 ska ha följande

lydelse:

Tvist om arv eller testamente efter medborgare i fördragsslutande stat, som hade hemvist i sådan stat, eller om efterlevande makes rätt eller om fordran mot dödsboet ska tas upp av domstol i den stat, enligt vars lag boutredning, bodelning och arvskifte enligt artikel 19 ska förrättas.

Äro parterna därom ense, må tvisten upptagas i annan fördragsslutande stat, dock ej där boet är föremål för behandling av domstol, testamentsexekutor, bobestyrer eller av domstol förordnad boutredningsman eller skiftesman eller tvisten avser klander av bodelning eller arvskifte i sådant bo eller av testamente efter någon som

<p>gyldigheden af et testamente, oprettet af nogen, som var bosat i Finland eller Sverige (testamentskländer), kan ikke anlægges i de andre stater. Det samme gælder sag, hvorved skifte efter nogen, som var bosat i Finland, søges omstødt (kländer).</p>	<p>tuomioistuimen määrämä pesänselvittäjä tai pesänjakaja taikka jos riita koskee tällaisessa pesässä toimitetun osituksen tai perinnönjaon tai jonkun sellaisen henkilön tekemän testamentin moitetta, jolla oli kotipaikka Suomessa tai Ruotsissa, eikä myöskään, kun riita tarkoittaa sellaisen henkilön jälkeen toimitetun osituksen tai perinnönjaon moittimista, jolla oli Suomessa asuinpaikka.</p>	<p>hade hemvist i Finland eller Sverige, eller av avvitrning eller arvs-kifte efter någon som hade hemvist i Finland.</p>	<p>búsettur í Finnlandi eða Svíþjóð, er ekki unnt að höfða í hinum ríkjunum. Sama gildir um mál sem er höfðað í því skyni að fá rift skiptum eftir einhvern, sem var búsettur í Finnlandi.</p>	<p>hadé hemvist i Finland eller Sverige, eller av bodelning eller arvs-kifte efter någon som hade hemvist i Finland.</p>
<p>Artikel 23 affattes således: Er et dødsbo, som omhandles i artikel 19, under bobestyrerbehandling i Danmark eller offentlig skiftebehandling i Island eller Norge, skal lovbestemmelser, der indskrænker en fordringshavers adgang til tvangsfuldbyrdelse overfor boet, også anvendes med hensyn</p>	<p>Sopimuksen 23 artikla muutetaan kuulumaan: Jos 19 artiklassa tarkoitettu kuolipesä on pesänhoitajan (bobestyrer) käsittelyn alaisena Tanskassa tai julkisen jakokäsittelyn alaisena Islannissa tai Norjassa, on siellä säädetyt rajoituksia velkojan oikeuteen ulosottoihin saada maksua kuolimpesästä sovellettava myös</p>	<p>hade hemvist i Finland eller Sverige, eller av avvitrning eller arvs-kifte efter någon som hade hemvist i Finland.</p>	<p>hade hemvist i Finland eller Sverige, eller av avvitrning eller arvs-kifte efter någon som hade hemvist i Finland.</p>	<p>hade hemvist i Finland eller Sverige, eller av avvitrning eller arvs-kifte efter någon som hade hemvist i Finland.</p>
<p>Artikel 23 affattes således: Er et dødsbo, som omhandles i artikel 19, under bobestyrerbehandling i Danmark eller offentlig skiftebehandling i Island eller Norge, skal lovbestemmelser, der indskrænker en fordringshavers adgang til tvangsfuldbyrdelse overfor boet, også anvendes med hensyn</p>	<p>Sopimuksen 23 artikla muutetaan kuulumaan: Jos 19 artiklassa tarkoitettu kuolipesä on pesänhoitajan (bobestyrer) käsittelyn alaisena Tanskassa tai julkisen jakokäsittelyn alaisena Islannissa tai Norjassa, on siellä säädetyt rajoituksia velkojan oikeuteen ulosottoihin saada maksua kuolimpesästä sovellettava myös</p>	<p>hade hemvist i Finland eller Sverige, eller av avvitrning eller arvs-kifte efter någon som hade hemvist i Finland.</p>	<p>hade hemvist i Finland eller Sverige, eller av avvitrning eller arvs-kifte efter någon som hade hemvist i Finland.</p>	<p>hade hemvist i Finland eller Sverige, eller av avvitrning eller arvs-kifte efter någon som hade hemvist i Finland.</p>

<p>til ejendele, som findes i en anden kontraherende stat end den, hvor boet behandles. Dette gælder dog ikke adgangen til at inddrive skatter og andre offentlige afgifter, som er pålagt i den stat, hvor ejendelene findes, eller adgangen til at opnå fyldestgørelse i ejendele, hvori fordringshaveren har panteret eller tilbageholdelsesret.</p>	<p>muussa sopimusvaltiossa olevaan omaisuuteen. Edellä sanottua ei kuitenkaan sovelleta, kun on kysymys siinä valtiossa määrätyn veron tai muun julkisen maksun ulosmittauksesta tai sellaisen omaisuuden käytämisestä saamisen suoritukseen, mihin velkojalla on pantti- tai pidätysvoikeus.</p>	<p>fråga är om utmätning för skatt eller annan allmän avgift, som pålagts i den staten, eller om fordrans uttagande ur egendom, som häftar såsom pant eller må kvarhållas till säkerhet för fordringen.</p>
<p>användes med hensyn til formuesgjenstander som finnes i en annen stat enn den hvor boet behandles. Dette gjelder såsom pant eller må adgangen til å inndrive skatter eller andre offentlige avgifter som er pålagt i den staten hvor gjenstandene finnes, eller adgangen til å få dekning av gjenstander som fordringshaveren har panterrett eller tilbakeholdsrett i.</p>	<p>sammingsríki. Þetta á þó ekki við um aðför vegna skatta eða annarra opinberra gjalda í því ríki eða ef krafan varðar eignir, sem eru veðsettar eða haldsréttur er í.</p>	<p>fråga är om utmätning för skatt eller annan allmän avgift, som pålagts i den staten, eller om fordrans uttagande ur egendom, som häftar såsom pant eller må kvarhållas till säkerhet för fordringen.</p>
<p>Artikel 24 affattes således: Er et dødsbo, som omhandles i artikel 19, under bobyterbehandling i Danmark eller offentlig skiftebehandling i Island eller Norge, finder artikel 7 i konvention om konkurs af 7. november 1933 tilsvarende anvendelse ved afgørelse af spørgsmål om fortrinsret for fordringer.</p>	<p>Sopimuksen 24 artikla muutetaan kuulumaan: Jos 19 artiklassa tarkoitettu kuolinpesä on pesänhoitajan (bobyterer) käsittelyn alaisena Tanskassa tai julkisen jakokäsittelyn alaisena Islannissa tai Norjassa, on saamista etuoikeuksien osalta vastaavasti sovellettava marraskuun 7 päivänä 1933 tehdyn, konkurssia koskevan sopimuksen 7 artiklan määräyskäsiä.</p>	<p>användes med hensyn til formuesgjenstander som finnes i en annen stat enn den hvor boet behandles. Dette gjelder såsom pant eller må adgangen til å inndrive skatter eller andre offentlige avgifter som er pålagt i den stat, hvor gjenstandene finnes, eller adgangen til å få dekning av gjenstander som fordringshaveren har panterrett eller tilbakeholdsrett i.</p>
<p>Artikel 24 ska ha följande lydelse: Är dödsbo som avses i artikel 19 föremål för behandling av bobyterer i Danmark eller offentligt skifte i Island eller Norge, ska i fråga om förmånsrätt för fordran bestämmelserna i artikel 7 av konventionen den 7 november 1933 om konkurs äga motsvarande tillämpning.</p>	<p>24. gr. skal hljóða svo: Ef dánarbú sem um ræðir í 19. gr. er til skipta hjá skiptastjóra í Danmörku eða til opinberra skipta á Íslandi eða í Noregi, sætir forgangsröðun krafna urlausn á hliðstæðan hátt og eftir 7. gr. sammings um gjaldprotaskipti frá 7. nóvember 1933.</p>	<p>användes med hensyn til formuesgjenstander som finnes i en annen stat enn den hvor boet behandles. Dette gjelder såsom pant eller må adgangen til å inndrive skatter eller andre offentlige avgifter som er pålagt i den staten hvor gjenstandene finnes, eller adgangen til å få dekning av gjenstander som fordringshaveren har panterrett eller tilbakeholdsrett i.</p>

<p><u>Artikel 27 affattes således:</u> Har en ret i en af de kontraherende stater truffet afgørelse om, at et bo, som omhandles i artikel 19, skal behandles af retten, skifteretten, boudredningsman, bobestyrer eller testamentseksekutor eller skiftes under medvirken af skiftesman, eller at det skal udleveres til privat skifte, er afgørelse bindende også i de andre stater.</p>	<p><u>Sopimuksen 27 artikla muutetaan kuulumiaan:</u> Jos sopimusvaltion tuomioistuimien päättyneenä, että tuomioistuimen, perinnönjako-oikeuden, pesänselvittäjän, pesänhoitajan (bobestyrer) tai testamentin toimeenpanijan on otettava 19 artiklassa tarkoitettu kuolinpesä hoitoonsa, että pesänselvitys ja -jako tapahtuu osakasten toimesta tai että pesän jako toimitetaan pesänjakajan myötävaikutuksella, on päätös voimassa muissakin sopimusvaltioissa.</p>	<p><u>Artikel 27 ska ha följande lydelse:</u> Har domstol i fördrags- slutande stat fattat beslut att dödsbo som avses i artikel 19 ska omhändertagas av domstolen, arvsdomstol, boudredningsman, bobestyrer eller testamentsexekutor, eller att boet ska bli va föremål för utredning och skifte genom delägarnas försorg eller skiftas under medverkan av skiftesman, vare beslutet gällande i övriga fördragslutande stater.</p>	<p><u>Artikel 27 skal lyde:</u> Har en domstol i en av statene truffet avgjørelse om at et bo som nevnt i artikkel 19, skal behandles av domstol, skifterett, bobestyrer, testamentsfullbyrder eller boudredningsman, eller at det skal overlates til loddeierne selv, eller skiftes med medvirkning av en skiftesmann, er avgjørelsen bindende også i de andre statene.</p>	<p><u>Artikel 27 ska ha följande lydelse:</u> Har domstol i fördrags- slutande stat fattat beslut att dödsbo som avses i artikel 19 ska omhändertagas av domstolen, arvsdomstol, boudredningsman, bobestyrer eller testamentsexekutor, eller att boet ska bli va föremål för utredning och skifte genom delägarnas försorg eller skiftas under medverkan av skiftesman, vare beslutet gällande i övriga fördragslutande stater.</p>
<p>fortrinsrett for fordringer.</p>	<p><u>27. gr. skal hljóða svo:</u> Hafi dómstóll í einhverju samningsríkjanna úrskurðað að dánarbúi, sem um ræðir í 19. gr. skuli skipt af dómstól, skiptarétti, skiptaforsjóra eða skiptaráðanda eða með aðstoð skiptamanns eða að það skuli afhent til einkaskipta, skal sá úrskurður einnig vera bindandi í hinum ríkjunum.</p>	<p><u>Artikel 27 ska ha följande lydelse:</u> Har domstol i fördrags- slutande stat fattat beslut att dödsbo som avses i artikel 19 ska omhändertagas av boudredningsman, bobestyrer eller testamentsexekutor, eller att boet ska bli va föremål för utredning och skifte genom delägarnas försorg eller skiftas under medverkan av skiftesman, vare beslutet gällande i övriga fördragslutande stater.</p>	<p><u>Artikel 27 skal lyde:</u> Har en domstol i en av statene truffet avgjørelse om at et bo som nevnt i artikkel 19, skal behandles av domstol, skifterett, bobestyrer, testamentsfullbyrder eller boudredningsman, eller at det skal overlates til loddeierne selv, eller skiftes med medvirkning av en skiftesmann, er avgjørelsen bindende også i de andre statene.</p>	<p><u>Artikel 27 ska ha följande lydelse:</u> Har domstol i fördrags- slutande stat fattat beslut att dödsbo som avses i artikel 19 ska omhändertagas av domstolen, arvsdomstol, boudredningsman, bobestyrer eller testamentsexekutor, eller att boet ska bli va föremål för utredning och skifte genom delägarnas försorg eller skiftas under medverkan av skiftesman, vare beslutet gällande i övriga fördragslutande stater.</p>
<p>fortrinsrett for fordringer.</p>	<p><u>II. grein</u> Ákvæði þessa samnings gilda ekki ef arfleifandi hefur látið áður en samningurinn ölaðist gildi, og heldur ekki, ef eftirlifandi maki hefur settið í óskiptu búi þar</p>	<p><u>Artikel II</u> Bestämmelserna i denna överenskommelse tillämpas inte, om arvlåtaren dött innan överenskommelsen träder i kraft, och inte heller där efterlevande make suttit i oskiftat bo och den först</p>	<p><u>Artikel II</u> Bestämmelserna i denna överenskommelse tillämpas inte, om arvlåtaren dött innan överenskommelsen träder i kraft, och inte heller där efterlevande make suttit i oskiftat bo och den först</p>	<p><u>Artikel II</u> Bestämmelserna i denna överenskommelse tillämpas inte, om arvlåtaren dött innan överenskommelsen träder i kraft, och inte heller där efterlevande make suttit i oskiftat bo och den först</p>
<p>fortrinsrett for fordringer.</p>	<p><u>II. grein</u> Ákvæði þessa samnings gilda ekki ef arfleifandi hefur látið áður en samningurinn ölaðist gildi, og heldur ekki, ef eftirlifandi maki hefur settið í óskiptu búi þar</p>	<p><u>Artikel II</u> Bestämmelserna i denna överenskommelse tillämpas inte, om arvlåtaren dött innan överenskommelsen träder i kraft, och inte heller där efterlevande make suttit i oskiftat bo och den först</p>	<p><u>Artikel II</u> Bestämmelserna i denna överenskommelse tillämpas inte, om arvlåtaren dött innan överenskommelsen träder i kraft, och inte heller där efterlevande make suttit i oskiftat bo och den först</p>	<p><u>Artikel II</u> Bestämmelserna i denna överenskommelse tillämpas inte, om arvlåtaren dött innan överenskommelsen träder i kraft, och inte heller där efterlevande make suttit i oskiftat bo och den först</p>

<p>efterlevende ægtefælle har hensiddet i uskiftet bo, og den førstafdøde ægtefælle er død før det nævnte tidspunkt.</p>	<p>sem hinn látni maki hafði látist fyrir umrætt tímamark.</p>	<p>avlidne maken døtt före nämnda tidpunkt.</p>	<p>elänyt jakamattomassa pesässä ja ensiksi kuollut puoliso on kuollut ennen sanottua ajankohtaa.</p>	<p>den först avlidne maken dött före nämnda tidpunkt.</p>
<p>Artikel III Overenskomsten finder ikke anvendelse på Færøerne eller Grønland, men kan efter forhandling mellem det danske justitsministerium og de øvrige kontraherende stater ansvarlige ministerier sættes i kraft med de ændringer som færøske eller grønlandske forhold tilsiger.</p>	<p>III. grein Samningurinn gildir ekki í Færeyjum eða á Grænlandi, en að loknum samningaviðræðum milli danska dómsmálaráðuneytisins og viðkomandi ráðuneyta hinna samningsríkjanna getur hann einnig tekið gildi þar, með þeim breytingum sem aðstæður í Færeyjum og Grænlandi krefjast.</p>	<p>Artikel III Överenskommelsen tillämpas inte på Färöarna eller i Grönland, men kan efter förhandlingar mellan det danska justitieministeriet och övriga fördragsslutande stater ansvariga ministerier sätts i kraft där, med de ändringar som de färöiska eller grönländska förhållandena kan ge anledning till.</p>	<p>Artikla III Sopimusta ei sovelleta Färöarilla eikä Grönlannissa, mutta se voidaan Tanskan oikeusministeriön neuvoteltua muiden sopimusvaltioiden vastaavien ministeriöiden kanssa saattaa siellä voimaan sellaisin muutoksin, joita Färösaarten tai Grönlannin olot edellyttävät.</p>	<p>Artikel III Överenskommelsen tillämpas inte på Färöarna eller i Grönland, men kan efter förhandlingar mellan det danska justitieministeriet och övriga fördragsslutande stater ansvariga ministerier sätts i kraft där, med de ändringar som de färöiska eller grönländska förhållandena kan ge anledning till.</p>
<p>Artikel IV De kontraherende stater kan tiltræde denne overenskomst ved at forbehold om ratifikation eller godkendelse eller undertegne med forbehold om</p>	<p>IV. grein Samningsríkin geta gerst aðilar að samningnum með því að a) undirrita hann án fyrirvara varðandi fullgildingu eða b) undirrita hann með fyrirvara um fullgildingu eða</p>	<p>Artikel IV De fördragsslutande staterna kan tillträda denna överenskommelse genom a) undertecknande utan förbehåll för ratifikation eller godkännande, eller b) undertecknande med förbehåll för</p>	<p>Artikla IV Sopimusvaltiot voivat yhtyä tähän sopimukseen a) allekirjoittamalla sen tekemättä ratifiointia tai hyväksymistä b) allekirjoittamalla</p>	<p>Artikel IV De fördragsslutande staterna kan tillträda denna överenskommelse genom a) undertecknande utan förbehåll för ratifikation eller godkännande, eller b) undertecknande med förbehåll för</p>
<p>Artikel III Överenskommelsen tillämpas inte på Färöarna eller i Grönland, men kan efter förhandlingar mellan det danska justitieministeriet och övriga fördragsslutande stater ansvariga ministerier sätts i kraft där, med de ändringar som de färöiska eller grönländska förhållandena kan ge anledning till.</p>	<p>Artikel III Överenskomsten användes ikke på Færøerne eller Grønland, men kan efter forhandling mellem det danske justisdepartementet og de øvrige kontraherende statenes ansvarlige departement settes i kraft med de ændringer som de færøyske eller grønlandske forhold tilsier.</p>	<p>Artikel III Överenskommelsen tillämpas inte på Färöarna eller i Grönland, men kan efter förhandlingar mellan det danska justitieministeriet och övriga fördragsslutande stater ansvariga ministerier sätts i kraft där, med de ändringar som de färöiska eller grönländska förhållandena kan ge anledning till.</p>	<p>Artikel IV De kontraherende stater kan tiltræde denne overenskomst ved at forbehold om ratifikation eller godkendelse eller undertegne med forbehold om</p>	<p>Artikel IV De kontraherende statene kan slutte seg til denne overenskomsten gjennom å a) undertegne uten forbehold om ratifikasjon eller godkjennelse,</p>
<p>Artikel III Överenskommelsen tillämpas inte på Färöarna eller i Grönland, men kan efter förhandlingar mellan det danska justitieministeriet och övriga fördragsslutande stater ansvariga ministerier sätts i kraft där, med de ändringar som de färöiska eller grönländska förhållandena kan ge anledning till.</p>	<p>Artikel III Överenskomsten användes ikke på Færøerne eller Grønland, men kan efter forhandling mellem det danske justisdepartementet og de øvrige kontraherende statenes ansvarlige departement settes i kraft med de ændringer som de færøyske eller grønlandske forhold tilsier.</p>	<p>Artikel III Överenskommelsen tillämpas inte på Färöarna eller i Grönland, men kan efter förhandlingar mellan det danska justitieministeriet och övriga fördragsslutande stater ansvariga ministerier sätts i kraft där, med de ändringar som de färöiska eller grönländska förhållandena kan ge anledning till.</p>	<p>Artikel IV De kontraherende stater kan tiltræde denne overenskomst ved at forbehold om ratifikation eller godkendelse eller undertegne med forbehold om</p>	<p>Artikel IV De fördragsslutande staterna kan tillträda denna överenskommelse genom a) undertecknande utan förbehåll för ratifikation eller godkännande, eller b) undertecknande med förbehåll för</p>

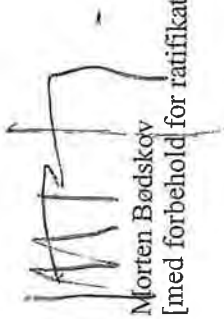
ratifikation eller godkendelse kombineret med efterfølgende ratifikation eller godkendelse.	sen ratifointia tai hyväksymistä koskein ehdoin ja sen jälkeen ratifioimalla tai hyväksymällä sen.	ratifikation eller godkännande i förening med efterföljande ratifikation eller godkännande.	samþykki ásamt eftirfarandi fullgildingu eða samþykki.	b) undertegne med forbehold om ratifikasjon eller godkjennelse sammen med etterfølgende ratifikasjon eller godkjennelse.	ratifikation eller godkännande i förening med efterföljande ratifikation eller godkännande.
Ratifikationsinstrumenterne deponeres i det danske udenrigsministerium.	Ratifointiasiakirjat talletetaan Tanskan ulkoasiainministeriöön.	Ratifikationshandlingarna deponeras hos det danska utrikesdepartementet.	Fullgildingarskjölum skal komið til vörslu hjá danska utanríkisráðuneytinu.	Ratifikasjonserklæringene oppbevares hos det danske utenriksdepartementet	Ratifikationshandlingarna deponeras hos det danska utrikesdepartementet.
Overenskomsten træder i kraft den første dag i den 2. måned efter den måned, hvor den sidste kontraherende stats godkendelses- eller ratifikationsinstrument deponeres hos det danske udenrigsministerium.	Sopimus tulee voimaan sitä kuukautta seuraavan toisen kuukauden ensimmäisenä päivänä, jonka aikana viimeinen sopimusvaltio on tallettanut hyväksymistä tai ratifioimisasiakirjansa Tanskan ulkoasiainministeriölle.	Överenskommelsen träder i kraft den första dagen i den andra månaden som följer efter den månad då den sista fördragsslutande staten har deponerat sina godkännande- eller ratifikationshandlingar hos det danska utrikesdepartementet.	Samningurinn tekur gildi fyrsta dag þess mánaðar sem kemur næstur á eftir mánuðinum þegar síðasta samningsríkið hefur komið skjölum um samþykki eða fullgildingu til vörslu hjá danska utanríkisráðuneytinu.	Overenskomsten trer i kraft den første dagen i den andre måneden som følger etter den måneden da den siste kontraherende staten har deponert sitt godkjennelses- eller ratifikasjonsdokument hos det danske utenriksdepartementet	Överenskommelsen träder i kraft den första dagen i den andra månaden som följer efter den månad då den sista fördragsslutande staten har deponerat sina godkännande- eller ratifikationshandlingar hos det danska utrikesdepartementet. En förutsättning för ikraftträdande är dock att Europaparlamentets och rådets förordning (EU nr ---) ² om behörighet, tillämplig lag, erkännande och verkställighet av domar samt godkännande och verkställighet av officiella handlingar i samband med
En forudsætning for overenskomstens ikrafttræden er, at Rådets forordning xx/xxxx/EU ² om kompetence, lovvalg, anerkendelse og fuldbyrdelse af	Edellytyksenä sopimuksen voimaantulolle on kuitenkin, että toimivallasta, sovellettavasta laista, päätösten tunnustamisesta ja	En forutsetning for ikrafttredelse er at Europaparlamentet og rådets forordning om kompetanse, lovvalg, anerkjennelse og fullbyrdelse av dommer samt	Það er forsenda fyrir gildistöku að reglugerð Evrópuþingins og ráðsins nr. xxxx/xx/EB ² um dómssuppsögu, lagaval, viðurkenningu og fullnustu dóma og fullnustu og	. En forutsetning for ikrafttredelse er at Europaparlamentet og rådets forordning om kompetanse, lovvalg, anerkjennelse og fullbyrdelse av dommer samt	En förutsättning för ikraftträdande är dock att Europaparlamentets och rådets förordning (EU nr) ² om behörighet, tillämplig lag, erkännande och verkställighet av domar samt godkännande och verkställighet av officiella handlingar i samband med

² Staterne er enige om, at forordningens korrekte nummer tilføjes overenskomstens artikel IV, så snart det er tilgængeligt.

<p>retsafgørelser vedrørende arv, og om accept og fuldbyrdelse af bekræftede dokumenter vedrørende arv og om indførelse af europæisk arvebevis gælder i sin helhed, jf. artikel 84 i forordningen.</p>	<p>täytäntöönpanosta ja virallisten asiakirjojen hyväksymisestä ja täytäntöönpanosta perintöasioissa sekä eurooppalaisen perintötodistuksen käyttöön otosta annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU N:o ---)² on asetuksen 84 artiklan mukaisesti kokonaisuudessaan alettua soveltaa.</p>	<p>arv och om inrättandet av ett europeiskt arvsintyg har börjat tillämpas i sin helhet i enlighet med artikel 84 i förordningen.</p>	<p>viðurkenningu staðfestra opinberra gagna í tengslum við arf og útgáfu evrópsks arfleðsluvottorðs hafi öðlast gildi í heild sinni skv. 84. gr. reglugerðarinnar.</p>	<p>anerkjennelse og fullbyrdelse av bekræftede dokumenter i samband med arv og europeisk arvebevis (EU nr. --)² gjelder i sin helhet, jf. artikel 84 i forordningen.</p>	<p>arv om inrättandet av ett europeiskt arvsintyg har börjat tillämpas i sin helhet i enlighet med artikel 84 i förordningen.</p>
<p>Hvis forordningen ikke gælder i sin helhed senest den dag, som er nævnt i stk. 3, træder overenskomsten i kraft den dag, hvor forordningen gælder i sin helhed.</p>	<p>Jos asetusta ei ole alettua soveltaa viimeistään 3 kohdassa mainittuna päivänä, sopimus tulee voimaan päivänä, jona asetusta aletaan soveltaa kokonaisuudessaan.</p>	<p>Om förordningen inte har börjat tillämpas senast den dag som nämns i tredje stycket, ska överenskommelsen träda i kraft den dag då förordningen börjar tillämpas i sin helhet.</p>	<p>Ef reglugerðin hefur ekki öðlast gildi á þeim degi sem er tilgreindur í 3. mgr., skal samningurinn taka gildi daginn sem hefja má að þeim reglugerðinni í heild sinni.</p>	<p>Om forordningen ikke gjælder senest den dagen som er nevnt i tredje ledd, skal overenskomsten tre i kraft den dagen da forordningen gjælder i sin helhet.</p>	<p>Om förordningen inte har börjat tillämpas senast den dag som nämns i tredje stycket, ska överenskommelsen träda i kraft den dag då förordningen börjar tillämpas i sin helhet.</p>
<p>Det danske udenrigsministerium underretter de kontraherende stater om deponeringen af ratifikationsinstrumenterne og tidspunktet for overenskomstens ikrafttræden.</p>	<p>Tanskan ulkoasiainministeriö ilmoittaa sopimusvaltioille ratifointiasiakirjojen tallettamisesta sekä sopimuksen voimaantulon ajankohdasta.</p>	<p>Det danske utrikesdepartementet underrättar de fördragsslutande staterna om deponering av ratifikationshandlingarna och om tidpunkten för överenskommelsens ikraftträdande.</p>	<p>Danska utanriksráðuneytið tilkynnir samningsríkjunum um móttöku fullgildingarskjala og um það hvenær samningurinn tekur gildi.</p>	<p>Det danske utenriksdepartementet underretter de kontraherende statene om deponering av ratifikasjonsdokumentene og om tidspunktet for overenskomstens ikraftträdande.</p>	<p>Det danske utrikesdepartementet underrättar de fördragsslutande staterna om deponering av ratifikationshandlingarna och om tidpunkten för överenskommelsens ikraftträdande.</p>

<p>Artikel V Originalleksempelaret af denne overenskomst deponeres i det danske udenrigsministerium, som tilstiller hver af de kontraherende stater en bekræftet genpart heraf.</p>	<p>Artikla V Tämän sopimuksen alkuperäiskappale talletetaan Tanskan ulkoasiainministeriöön, joka toimittaa kullekin sopimusvaltiolle siitä oikeaksi todistetun jäljennöksen.</p>	<p>Artikel V Originalleksempelaret till denna överenskommelse deponeras hos det danska utrikesdepartementet som tillställer varje fördragsslutande stat en bestyrt kopia därav.</p>	<p>V. grein Frumriti þessa samnings skal komið til vörslu hjá danska utanríkisráðuneytinu, sem skal senda staðfest afrit af honum til hinna samningsríkjanna.</p>	<p>Artikel V Originalleksempelaret av denne overenskomsten deponeres hos det danske utenriksdepartementet som utsteder en bekræftet kopi av denne til hver konvensjonsstat.</p>	<p>Artikel V Originalleksempelaret till denna överenskommelse deponeras hos det danska utrikesdepartementet som tillställer varje fördragsslutande stat en bestyrt kopia därav.</p>
<p>Til bekræftelse herpå har de undertegnende befuldmægtigede undertegnet denne overenskomst.</p>	<p>Tämän vakuudeksi ovat valtuutetut allekirjoittaneet tämän sopimuksen.</p>	<p>Till bekræftelse på detta har de undertecknande befullmäktigade ombuden undertecknat denna överenskommelse.</p>	<p>Þessu til staðfestu hafa undirritaðir fulltrúar, sem til þess hafa fullt umboð, undirritað samning þennan.</p>	<p>Til bekræftelse på dette har de respektive fullmægtigede undertegnet denne overenskomst.</p>	<p>Till bekræftelse på detta har de undertecknande befullmäktigade ombuden undertecknat denna överenskommelse.</p>
<p>Udfærdiget i København den 1. juni 2012 i ét eksemplar på dansk, finsk, islandsk, norsk og svensk, og hvad det svenske sprog angår i to tekster: én for Finland og én for Sverige, hvilke tekster alle har samme gyldighed.</p>	<p>Laadittu Kööpenhaminassa 1 päivänä kesäkuuta 2012 yhtenä tanskan-, suomen-, islannin-, norjan- ja ruotsinkielisenä kappaleena, jossa on ruotsiksi kaksi tekstiä, toinen Suomea ja toinen Ruotsia varten ja joilla kaikilla teksteillä on yhtäläinen pätevyys.</p>	<p>Som skedde i Köpenhamn den 1 juni 2012 i ett exemplar på danska, finska, isländska, norska och svenska språken, och såvitt angår de svenska språken i två texter, en för Finland och en för Sverige, vilka samtliga texter har samma giltighet.</p>	<p>Gjört í Kaupmannahöfn 1. júní 2012 í einu eintaki á dönsku, finnsku, íslensku, norsku og á sænsku í tveimur textum, öðrum fyrir Finnland og hinum fyrir Svíþjóð, og eru allir textarnir jafngildir.</p>	<p>Utfærdiget i København den 1. juni 2012 i ett eksemplar på dansk, finsk, islandsk, norsk og svensk, og for det svenske sprog vedkommende i to tekster, en for Finland og en for Sverige, som alle har samme gyldighet.</p>	<p>Som skedde i Köpenhamn den 1. juni 2012 i ett exemplar på danska, finska, isländska, norska och svenska språken, och såvitt angår de svenska språken i två texter, en för Finland och en för Sverige, vilka samtliga texter har samma giltighet.</p>

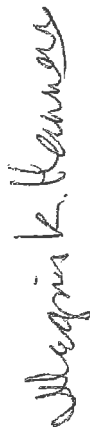
För Danmarks regering:

Morten Bødskov
[med förbehold för ratifikation]

Suomen hallituksen puolesta/ För Finlands regering:

Maarit Jalava
[hyväksymistä koskein ehdoin/med förbehåll för godkännande]

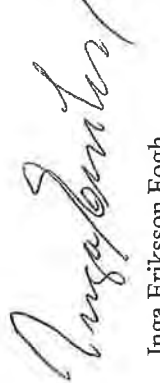
Fyrir hönd ríkisstjórnar Íslands:

Magnús K. Hannesson
[með fyrirvara um fullgildingu]

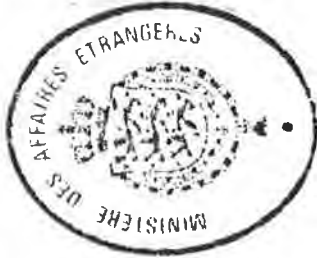
För Norges regering:

Jørg Willy Bronebakk
[med forbehold om ratifikasjon]

För Sveriges regering:

Inga Eriksson Fogh
[med förbehåll för ratifikation]

Pour copie conforme
Copenhague le 11/6/2012
LARS G. KARLSSON
gn
Chef des Archives
au Ministère des Affaires Étrangères

Sammanfattning av betänkandet Internationella rättsförhållanden rörande arv (SOU 2014:25)

Prop. 2014/15:105
Bilaga 3

Uppdraget

Utredaren har i uppdrag att föreslå de kompletterande bestämmelser som föranleds av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 650/2012 om behörighet, tillämplig lag, erkännande och verkställighet av domar samt godkännande och verkställighet av officiella handlingar i samband med arv och om inrättandet av ett europeiskt arvsintyg (arvsförordningen). I uppdraget ligger att analysera arvsförordningen och belysa likheter och skillnader i förhållande till framför allt Bryssel I-förordningen och underhållsförordningen. Analysen ska bland annat innefatta en bedömning av vilken betydelse arvsförordningen får när det gäller kravet på ingivande av bouppteckning, vilka myndigheter och rättstillämpare i Sverige som ska anses vara domstol i arvsförordningens mening samt vilken myndighet i Sverige som ska ansvara för utfärdande av s.k. europeiskt arvsintyg. Särskild uppmärksamhet ska fästas vid att arvsförordningen, till skillnad från gällande svensk internationell privaträtt på området, inte innehåller regler om bodelning med anledning av makes död. I uppdraget ingår också att förslå bestämmelser om erkännande och verkställighet i förhållande till stater som inte är bundna av arvsförordningen.

Utredarens uppdrag omfattar att överväga om Sverige ska tillträda överenskommelsen den 1 juni 2012 om ändring i konventionen den 19 november 1934 mellan Sverige, Danmark, Finland, Island och Norge om arv, testamente och bodelning (den nordiska arvskonventionen) och analysera vad arvsförordningen har för inverkan på den nordiska regleringen. I det sammanhanget ska analyseras vad det särskilda undantaget från arvsförordningens tillämpningsområde till förmån för de nordiska reglerna innebär. Utredaren ska lämna förslag till författningsändringar som krävs för att införliva överenskommelsen med svensk lag.

Allmänna utgångspunkter

Internationella arvsfrågor regleras, med undantag för förhållanden som rör nordiska länder, i lagen (1937:81) om internationella rättsförhållanden rörande dödsbo (IDL). För internationella arvsfrågor som enbart berör de nordiska länderna gäller inte IDL utan tre andra lagar – lagen (1935:44) om dödsbo efter dansk, finsk, isländsk eller norsk medborgare, som hade hemvist här i riket m.m., lagen (1935:45) om kvarlåtenskap efter den som hade hemvist i Danmark, Finland, Island eller Norge och lagen (1935:46) om tillsyn i vissa fall å oskiftat dödsbo efter medborgare i Danmark, Finland, Island eller Norge. Sistnämnda tre lagar införlivar den nordiska arvskonventionen.

Arvsförordningen ersätter stora delar av såväl regleringen i IDL som den internordiska regleringen på området. Utredaren föreslår därför att IDL och 1935 års lagar upphävs och att de kompletterande bestämmelser som arvsförordningen föranleder samt de regler som Sverige kan fortsätta att tillämpa tas in i en särskild lag. IDL omfattar också vissa

bestämmelser om bodelning med anledning av makes död. Frågor som rör makars förmögenhetsförhållanden omfattas inte av arvsförordningens tillämpningsområde. Utredaren föreslår att frågor om bodelning med anledning av makes död framöver regleras i lagen (1990:272) om internationella frågor rörande makars och sambors förmögenhetsförhållanden (LIMF).

Alla EU:s medlemsstater deltar inte i antagandet av arvsförordningen. Arvsförordningen är direkt tillämplig i samtliga medlemsstater utom Danmark, Förenade kungariket och Irland.

Arvsförordningen

Behörighet

Arvsförordningen reglerar när medlemsstaternas domstolar är behöriga att fatta beslut i frågor som rör arv. Behörighet finns hos domstol i det land där den avlidne hade hemvist vid sin död. Genom arvsförordningen införs en möjlighet för personer att genom lagvalsförordnande välja att lagen i medborgarskapslandet ska vara tillämplig på arvet. Vid lagvalsförordnande till förmån för lagen i en medlemsstat finns, under vissa förutsättningar, behörighet hos domstolarna i den medlemsstat vars lag valts. Därutöver finns bestämmelser om subsidiär behörighet och om behörighet i undantagsfall (t.ex. om det är omöjligt att få ett avgörande i en tredjestat till vilken målet har nära anknytning).

Utgångspunkten är att behörighet enligt arvsförordningen är universell och omfattar såväl egendom inom som utom landet. Vid subsidiär behörighet kan behörigheten i vissa fall vara begränsad till att fatta beslut om egendom som finns i Sverige. Arvsförordningen innehåller också en regel som medger rätt för den annars behöriga domstolen att i vissa fall begränsa förfarandet till att inte omfatta egendom som är belägen i en tredjestat.

Arvsförordningens regler om behörighet är heltäckande och medger inte rätt till allmänt tillämpliga autonoma behörighetsregler.

Tillämplig lag

Huvudregeln enligt arvsförordningen är att lagen i den stat där den avlidne hade hemvist vid sin död ska tillämpas på arvet i dess helhet. Om det av samtliga omständigheter i fallet undantagsvis framgår att den avlidne vid sin död uppenbart hade en närmare anknytning till en annan stat än hemviststaten ska i stället lagen i den andra staten tillämpas.

Genom arvsförordningen införs en möjlighet för personer att välja vilken lag som ska tillämpas på arvet efter honom eller henne. En person kan genom ett särskilt lagvalsförordnande ange att lagen i den stat där personen är medborgare vid tidpunkten för sitt val eller sin död ska tillämpas på arvet. För en person som är medborgare i flera länder innebär reglerna att han eller hon kan välja lagen i en av de stater som han eller hon är medborgare i vid tidpunkten för sitt val eller vid sin död. Ett lagval ska göras uttryckligen. Det ska ske i en förklaring i form av ett förordnande om kvarlåtenskap (vanligen ett testamente) eller framgå av villkoren i ett sådant förordnande.

Enligt arvsförordningen gäller universalitetsprincipen och den lag som enligt förordningens bestämmelser är tillämplig gäller oavsett om det är lagen i en medlemsstat eller lagen i en tredjestat.

Arvsförordningens regler om tillämplig lag ersätter till en början den allmänna regeln i IDL om tillämplig lag. Enligt IDL är den avlidnes medborgarskap styrande för vilket lands lag som ska tillämpas på arvet, den s.k. nationalitetsprincipen. Arvsförordningen innebär, såvida lagvals-förordnande inte gjorts, att hemvistprincipen i stället kommer att gälla för frågan om tillämplig lag på arv.

Arvsförordningen medger att de medlemsstater (bland annat Sverige) som är parter i Haagkonventionen av den 5 oktober 1961 rörande lagkonflikter i fråga om formen för testamentariska förordnanden, beträffande testamenter och gemensamma testamentens formella giltighet, fortsätter att tillämpa konventionen i stället för arvsförordningens regel i ämnet. Utredaren föreslår därför att en bestämmelse som införlivar nämnda Haagkonvention behålls i den nya lagen.

Enligt arvsförordningen är utgångspunkten att den på arvet tillämpliga lagen (arvsstatutet) ska reglera arvet i dess helhet, dvs. även förfarandefrågor. Bestämmelserna i arvsförordningen om arvsstatutets räckvidd innebär en förändring från vad som hittills gällt i Sverige. I de fall det föreligger svensk internationell behörighet och utländsk rätt ska tillämpas på arvet innebär arvsförordningen att utländska regler ska tillämpas på boutredning och arvskifte. Utredaren föreslår vissa kompletterande regler rörande bouppteckning och därmed sammanhängande frågor samt krav på oberoende boutredningsmän i vissa fall.

För internordiska förhållanden medger arvsförordningen under vissa förutsättningar undantag för nordiska särregler om förvaltningen av dödsboet och medverkan av myndigheter i de fördragsslutande staterna. Utredaren föreslår att det i den nya lagen tas in regler om vilken lag som ska vara tillämplig på förfarandefrågor i internordiska förhållanden. Vilken lag som i övrigt ska tillämpas på arvet kommer också i nordiska situationer att framöver styras av arvsförordningens bestämmelser. I detta sammanhang bör uppmärksammas att den mellanstatliga överenskommelsen om ändring i den nordiska arvskonventionen innebär att också de nordiska särregler som Sverige, på grund av arvsförordningen, inte kan tillämpa, i mångt och mycket kommer att stämma överens med arvsförordningens regler.

Erkännande och verkställighet

Enligt arvsförordningen ska domar avseende arv från medlemsstater erkännas utan att det krävs något särskilt förfarande. För verkställighet krävs att domen har förklarats verkställbar i den medlemsstat där verkställighet begärs.

Förfarandet vid ansökan om verkställbarhet ska enligt arvsförordningen, i den mån annat inte följer av förordningen, regleras av lagen i den verkställande medlemsstaten. Utredaren föreslår att förfarandet vid ansökan om verkställbarhet (exekvaturförfarandet) i huvudsak ska följa det som gäller för motsvarande förfaranden enligt andra internationella instrument. Mot bakgrund av lagförslag om nya regler för erkännande och verkställighet av utländska domar på civilrättens område föreslår

Ett europeiskt arvsintyg

Genom arvsförordningen inrättas ett europeiskt arvsintyg. Reglerna om det europeiska arvsintyget avser att underlätta hanteringen av arvsärenden med gränsöverskridande verkan inom EU. Ett arvsintyg ska kunna användas av arvingar, testamentstagare, testamentsexekutorer eller boutredningsmän bland annat för att bevisa sin ställning, sina rättigheter och sina befogenheter i en annan medlemsstat, t.ex. där egendomen är belägen. Arvsintyget ersätter inte nationella dokument som används för liknande ändamål i medlemsstaterna och det är inte obligatoriskt att använda sig av arvsintyget. Ett arvsintyg har dock rättsverkningar i alla medlemsstater utan att det krävs något särskilt förfarande. Ingen myndighet eller person som mottagit ett arvsintyg som utfärdats i en annan medlemsstat har rätt att begära att man i stället för ett arvsintyg ska redovisa en dom, en officiell handling eller en förlikning inför domstol.

Utredaren föreslår att Skatteverket anförtros uppgiften att utfärda arvsintyg i Sverige.

Överenskommelsen om ändring i den nordiska arvskonventionen

Tillträde till den nordiska överenskommelsen

En förutsättning för att Sverige (och Finland) ska få tillämpa vissa bestämmelser i den nordiska arvskonventionen är att konventionen ändras på det sätt som de nordiska länderna har kommit överens om i en mellanstatlig överenskommelse. Sverige har undertecknat överenskommelsen med förbehåll för ratifikation.

Överenskommelsen innebär bland annat att lagvalsreglerna i den nordiska arvskonventionen anpassats till arvsförordningen för att möjliggöra att utfallet i de olika nordiska länderna vid tillämpning av lagvalsreglerna ska komma att bli väsentligen desamma, trots att Sverige och Finland är skyldiga att tillämpa lagvalsreglerna i arvsförordningen medan Danmark, Island och Norge kommer att tillämpa lagvalsreglerna i den nordiska konventionen.

Utredaren föreslår att Sverige ska tillträda den nordiska överenskommelsen om ändring i den nordiska arvskonventionen.

Det nordiska undantaget

Det nordiska undantaget innebär att Sverige utan hinder av arvsförordningen får tillämpa en reviderad nordisk arvskonvention såvitt avser regler om förvaltningen av dödsboet och medverkan av myndigheter i de fördragsslutande staterna, samt enklare och snabbare förfaranden för erkännande och verkställighet av domar.

Utredaren föreslår att de regler i den reviderade nordiska arvskonventionen som Sverige får fortsätta att tillämpa införlivas i svensk rätt genom bestämmelser i den nya lagen.

Prop. 2014/15:105
Bilaga 3

Makars förmögenhetsförhållanden vid den ena makens död

I IDL regleras inte bara frågor som rör arv utan också frågor som rör makars förmögenhetsförhållanden vid makes död. Det är fråga om behörighet vid tvist om efterlevande makes rätt i dödsbo, när bodelning med anledning av makes död ska ske i Sverige, erkännande av utländsk bodelning med anledning av makes död eller av utländsk dom avseende sådan bodelning samt verkställighet av utländsk dom varigenom tvist om bodelning med anledning av makes död prövats. För sambors del regleras nu aktuella frågeställningar i LIMF.

Utredaren föreslår att nu berörda frågor om makars förmögenhetsförhållanden vid den ena makens död ska regleras i LIMF.

Autonoma regler om erkännande och verkställighet

Arvsförordningens regler om erkännande och verkställighet är endast tillämpliga i förhållande till avgöranden från andra medlemsstater som deltar i antagandet av arvsförordningen och inte är parter i den nordiska arvskonventionen (dvs. samtliga medlemsstater utom Danmark, Finland, Storbritannien och Irland). För avgöranden från nordiska länder gäller de regler som införlivar den nordiska arvskonventionens bestämmelser om erkännande och verkställighet. Det finns ett behov av regler om erkännande och verkställighet för avgöranden från stater som inte är bundna av arvsförordningen eller den nordiska arvskonventionen.

Gällande regler i IDL innebär en mycket restriktiv inställning till erkännande och verkställighet av utländska avgöranden. Utredaren föreslår nya regler för erkännande och verkställighet av avgöranden från stater som inte är bundna av arvsförordningen eller den nordiska överenskommelsen.

Reglerna innehåller dels grundläggande krav för erkännande och verkställighet, dels vissa särskilda omständigheter som utgör hinder mot erkännande och verkställighet. Även om det utländska avgörandet uppfyller de grundläggande kraven ska avgörandet inte erkännas eller verkställas i Sverige om det föreligger hinder för erkännande. Hinder för erkännande föreligger om det utländska avgörandet inte uppfyller rimliga krav på rättssäkerhet, såsom rätten att inte dömas ohörd. Ett utländskt avgörande gäller inte heller om det utländska avgörandet är uppenbart oförenligt med grunderna för den svenska rättsordningen (ordre public). Också den omständigheten att det finns ett konkurrerande svenskt eller utländskt avgörande eller ett pågående förfarande i Sverige som kan leda fram till ett motstridigt avgörande kan leda till att det utländska avgörandet inte erkänns i Sverige.

Ikraftträdande och övergångsbestämmelser

Utredarens förslag till kompletterande bestämmelser till arvsförordningen och bestämmelser om införlivande av den (reviderade) nordiska arvskonventionen bör träda i kraft samtidigt som arvsförordningen börjar tillämpas, nämligen den 17 augusti 2015.

Det föreslås övergångsbestämmelser med innebörd att äldre bestämmelser, i den mån inte annat följer av arvsförordningen, ska tillämpas på arv efter personer som avlidit före den 17 augusti 2015. I övergångsbestämmelser föreslås också att äldre bestämmelser tillämpas på exekvaturförfaranden som inletts före ikraftträdandet.

1 Förslag till lag om internationella rättsförhållanden rörande arv m.m.

Härigenom föreskrivs följande.

1 kap. Inledande bestämmelser

1 § Denna lag innehåller bestämmelser i anslutning till Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 650/2012 av den 4 juli 2012 om behörighet, tillämplig lag, erkännande och verkställighet av domar samt godkännande och verkställighet av officiella handlingar i samband med arv och om inrättandet av ett europeiskt arvsintyg¹ (EU:s arvsförordning).

För bedömande av testamentens formella giltighet gäller dock vad som föreskrivs i 2 kap. 4 § denna lag i stället för artikel 27 i EU:s arvsförordning.

Regler om svensk domstols behörighet, tillämplig lag samt erkännande och verkställighet av avgöranden i frågor om bodelning med anledning av makes eller sambos död finns i lagen (1990:272) om internationella frågor rörande makars och sambors förmögenhetsförhållanden.

2 § I förhållandet till Danmark, Finland, Island och Norge gäller vad som föreskrivs i 3 kap. denna lag, om inte annat följer av EU:s arvsförordning.

3 § I förhållande till stater som inte är bundna av EU:s arvsförordning eller konventionen den 19 november 1934 mellan Sverige, Danmark, Finland, Island och Norge om arv, testamente och boutredning² (den nordiska arvskonventionen) gäller vad som föreskrivs i 4 kap. denna lag för frågor om erkännande och verkställighet av avgöranden.

2 kap. Kompletterande bestämmelser till EU:s arvsförordning

Förfaranderegler

1 § Vid avträdande av egendom till förvaltning av boutredningsman efter någon som vid sin död inte hade hemvist i Sverige ska sådan särskild boutredningsman som avses i 19 kap. 3 § fjärde stycket ärvdabalken förordnas. Detsamma gäller när boutredningsman förordnas enligt svensk lag med stöd av artikel 29 i EU:s arvsförordning.

2 § Finns det inte någon behörig person som tar hand om egendom i Sverige efter någon som vid sin död inte hade hemvist här, ska socialnämnden, om det behövs, ta hand om egendomen och vidta nödvändiga

¹ EUT L 201, 27.7.2012, s. 107.

² SÖ 1935 nr 17.

åtgärder. Dödsfallet ska anmälas till socialnämnden av den som är närmast till det.

Är egendomen av ringa värde och består den huvudsakligen av kontanter, kläder och andra lösörens för personligt bruk, får socialnämnden överlämna egendomen till anhörig till den avlidne eller, om den avlidne var utländsk medborgare, till utlandsmyndighet för den främmande staten.

Omfattas egendomen inte av andra stycket ska socialnämnden anmäla dödsfallet till rätten, som efter omständigheterna har att förordna att egendomen ska avträdas till provisorisk förvaltning av sådan särskild boutredningsman som avses i 19 kap. 3 § fjärde stycket ärvdabalken.

3 § Ska utländsk lag tillämpas på ett arv som handläggs i Sverige får registrering av utländsk bouppteckning eller motsvarande förteckning som enligt den på arvet tillämpliga lagen ska ges in till viss domstol eller myndighet ske hos Skatteverket.

Utän hinder av att utländsk lag är tillämplig på ett arv som handläggs i Sverige ska vad som sägs i svensk lag om bouppteckning gälla om det i kvarlåtenskapen finns fast egendom i Sverige.

Testamentens formella giltighet

4 § Testamente ska anses giltigt till formen, om testamentet uppfyller vad som i det hänseendet föreskrivs i lagen på den ort där testamentet upprättades eller den ort där testator vid upprättandet eller vid sin död hade hemvist eller lagen i den stat där testator vid upprättandet eller vid sin död var medborgare. Såvitt testamentet avser fast egendom ska det också anses giltigt till formen, om testamentet uppfyller vad som i det hänseendet föreskrivs i lagen på den ort där egendomen finns.

Vad som föreskrivs i första stycket ska tillämpas också på fråga om återkallelse av testamente. En återkallelse ska också anses giltig till formen, om återkallelsen i det hänseendet uppfyller vad som föreskrivs i någon av de lagar enligt vilka testamentet enligt första stycket var giltigt till formen.

Vid tillämpning av första eller andra stycket ska som testators hemvist räknas även främmande ort där testator enligt lagen på den orten hade domicil.

Allmänna arvsfonden

5 § Om det enligt den på arvet tillämpliga lagen inte finns någon arvinge eller testamentstagare till sådan egendom som finns i Sverige, ska egendomen tillfalla Allmänna arvsfonden.

Erkännande och verkställbarhet

6 § En ansökan om att ett utländskt avgörande ska erkännas eller förklaras vara verkställbart i Sverige enligt EU:s arvsförordning ska göras hos den tingsrätt som regeringen föreskriver.

7 § En ansökan om ändring enligt EU:s arvsförordning av ett beslut med anledning av en ansökan enligt 6 § görs hos den tingsrätt som meddelat beslutet.

Om en sådan ansökan görs av den som har gjort ansökan enligt 6 §, ska den ha kommit in till tingsrätten inom fyra veckor från den dag då beslutet meddelades.

8 § Vid handläggningen i domstol av ärenden som avses i 6 och 7 §§ tillämpas bestämmelserna i lagen (1996:242) om domstolsärenden, om inte annat följer av EU:s arvsförordning.

9 § Om en ansökan om verkställbarhetsförklaring bifalls, får det utländska avgörandet verkställas enligt utsökningsbalken på samma sätt som en svensk dom som har vunnit laga kraft, om inte annat följer av EU:s arvsförordning.

10 § Om tingsrätten vid det förfarande som avses i 6 § bifaller en ansökan om verkställbarhetsförklaring, ska tingsrättens beslut anses innefatta ett beslut om kvarstad eller någon annan åtgärd som avses i 15 kap. rättegångsbalken.

Europeiskt arvsintyg

11 § Skatteverket är behörig myndighet för utfärdande av europeiska arvsintyg enligt EU:s arvsförordning.

12 § Skatteverkets beslut avseende ett europeiskt arvsintyg får överklagas till tingsrätten i den ort där den avlidne hade hemvist vid sin död. Saknade den avlidne hemvist i Sverige, är Stockholms tingsrätt behörig.

Vid överklagande gäller lagen (1996:242) om domstolsärenden, om inte annat följer av EU:s arvsförordning.

3 kap. Bestämmelser rörande internordiska förhållanden

Förfarandet vid boutredning, bodelning och arvskifte

1 § Boutredning, bodelning och arvskifte efter medborgare i Danmark, Finland, Island eller Norge ska förrättas enligt svensk lag, om den avlidna personen vid sin död hade hemvist i Sverige.

Har en efterlevande make, som är medborgare i en sådan stat, suttit i oskiftat bo och boet ska delas, ska det ske i enlighet med svensk lag, om maken har eller vid sin död hade hemvist i Sverige.

Vid bodelning som avses i första stycket ska i fråga om den efterlevande makens rätt att ta ut viss egendom tillämpas svensk lag. Vad som föreskrivs i annan nordisk stats lag om rätt för en efterlevande make att i visst fall innehålla vad som vid bodelning tillskiftas arvinge ska inte tillämpas vid bodelning som sker i Sverige.

2 § Boutredning, bodelning och arvsskifte efter en nordisk medborgare som vid sin död hade hemvist i Danmark, Finland, Island eller Norge ska förrättas enligt lagen i den stat där den avlidna personen hade hemvist.

Om inte annat följer av EU:s arvsförordning, ska förfarandet i sådana fall omfatta även till boet hörande egendom som finns i Sverige. Svensk domstol får, såvida inte annat följer av EU:s arvsförordning, inte ta befattning med kvarlåtenskapen i vidare mån än som framgår av 3 och 4 §§.

3 § I fall som avses i 2 §, ska Skatteverket, om egendom som hör till boet finns i Sverige, på begäran av dödsboförvaltningen förordna en lämplig person att förrätta bouppteckning. I bouppteckningen ska tas upp dödsboets tillgångar här i Sverige med uppgift om värdet och sådana skulder som på grund av pantbrev eller av annat skäl särskilt belastar den egendomen. På begäran av dödsboförvaltningen ska domstol förordna en god man att omhänderta förvaltningen av egendomen i avvaktan på att den kan tas om hand av dödsboförvaltningen. Om egendomen är utsatt för förstörelse eller det finns risk för hastigt fallande värde eller om egendomen fordrar alltför kostsam vård, får den förordnade gode mannen låta sälja egendomen.

Om Skatteverket eller domstolen finner skäl för det får verket eller domstolen begära att dödsboförvaltningen i förskott betalar kostnaden för sökt åtgärd innan beslut om åtgärden fattas.

Handlingar som är avfattade på finska eller isländska språket ska vara åtföljda av styrkt översättning till danska, norska eller svenska språket.

4 § Har en nordisk medborgare avlidit under vistelse i Sverige och har den avlidne hemvist i Danmark, Finland, Island eller Norge, ska den avlidnes egendom i Sverige, till dess att den omhändertas av dödsboförvaltningen, omhändertas och vårdas enligt svensk lag. Det ska dock inte ankomma på den som tar hand om och vårdar egendomen att se till att bouppteckning görs.

5 § Är ett dödsbo som avses i 2 § föremål för behandling av bobestyrer i Danmark eller offentligt skifte i Island eller Norge och hör till boet egendom i Sverige, ska vad som i den andra statens lag föreskrivs om inskränkning i borgenärs rätt att utmätningsvis få betalning ur dödsbo tillämpas på egendomen i Sverige. Vad som nu har sagts gäller dock inte om det är fråga om utmätning för skatt eller annan allmän avgift, som pålagts i Sverige. Det gäller inte heller om fordran ska tas ut ur egendom som häftar som pant eller som får kvarhållas till säkerhet för fordringen.

Vad som föreskrivs i första stycket gäller endast om svensk domstol eller myndighet enligt EU:s arvsförordning är behörig.

6 § Vad lagen i annan nordisk stat föreskriver om att inskrivning i fastighetsbok eller domstolsprotokoll (tingslysning) utgör förutsättning för att rätt som uppkommit genom avtal eller annan rättshandling eller genom utmätning (utlegg eller utpantning) ska gälla emot dödsbo, ska inte tillämpas beträffande egendom som vid dödsfallet fanns i Sverige.

7 § Vid tillämpning av de föreskrifter denna lag innehåller om egendoms befintlighet i viss nordisk stat ska fordran som är grundad på löpande skuldebrev eller annat fordringsbevis, vars företeende utgör villkor för rätt att utkräva fordringen, anses befintlig där handlingen finns, men

annan fordran betraktas som befintlig i den stat, enligt vars lag boutredningen ska ske.

Registrerat fartyg eller luftfartyg ska anses finnas i den stat, där det har hemort.

Prop. 2014/15:105
Bilaga 4

8 § Har domstol i Danmark, Finland, Island eller Norge fattat beslut att dödsbo efter medborgare i nordisk stat som vid sin död hade hemvist i Danmark, Finland, Island eller Norge ska omhändertas av domstolen, arvsdomstol, boutredningsman, bobestyrer eller testamentsexekutor, eller att boet ska bli föremål för utredning och skifte genom delägarnas försorg eller skiftas under medverkan av skiftesman, ska beslutet gälla i Sverige.

Testamentens formella giltighet

9 § I fråga om formen för testamente och återkallelse av testamente efter den som vid sin död var medborgare i en nordisk stat och hade hemvist i en sådan stat gäller vad som sägs i 2 kap. 4 § denna lag.

Erkännande och verkställighet

10 § I fråga om erkännande och verkställighet av dom eller förlikning om rätt på grund av arv eller testamente, efterlevande makes rätt, boutredning eller skifte med anledning av dödsfall eller ansvarighet för den dödes gäld gäller bestämmelserna i lagen (1977:595) om erkännande och verkställighet av nordiska domar på privaträttens område.

4 kap. Erkännande och verkställighet i förhållande till stater som inte är bundna av EU:s arvsförordning eller den nordiska arvskonventionen

Erkännande

1 § Ett lagakraftvunnet avgörande som avser arv eller testamente av en utländsk domstol, annan myndighet eller särskilt förordnad skiftesman i en stat som inte är bunden av EU:s arvsförordning eller den nordiska arvskonventionen gäller i Sverige, om det meddelats i en stat där den avlidne vid sin död hade hemvist.

2 § Det utländska avgörandet gäller dock inte i Sverige, om

1. avgörandet har meddelats mot en part som inte har gått i svaromål och som inte har fått kännedom om den väckta talan i tid för att kunna svara i saken eller mot en part som annars inte har fått rimliga möjligheter att föra sin talan i det utländska förfarandet,

2. avgörandet strider mot ett svenskt avgörande,

3. avgörandet strider mot ett utländskt avgörande som gäller här i ett förfarande som påbörjades tidigare än det andra utländska avgörandet,

4. det i Sverige pågår ett förfarande som kan leda till ett motstridigt avgörande, såvida det svenska förfarandet påbörjades innan det utländska avgörandet meddelades eller

5. det skulle vara uppenbart oförenligt med grunderna för den svenska rättsordningen att erkänna avgörandet.

Verkställbarhet

3 § Ett utländskt domstolsavgörande som är verkställbart i domstolslandet och som gäller i Sverige får verkställas, om avgörandet har förklarats verkställbart här.

En ansökan om att ett utländskt avgörande ska förklaras vara verkställbart i Sverige ska göras hos den tingsrätt som regeringen föreskiver med hänsyn till var motparten har sin hemvist.

Till ansökan ska bifogas avgörandet i original eller av behörig myndighet bestyrkt kopia och de ytterligare handlingar som tingsrätten behöver för sin prövning.

Vid handläggningen i domstol tillämpas bestämmelserna i lagen (1996:242) om domstolsärenden.

Verkställighet

4 § Om ett utländskt domstolsavgörande förklaras verkställbart, verkställs avgörandet enligt utsökningsbalken på samma sätt som en svensk dom som har vunnit laga kraft. Föreskrifter om tvångsmedel i det utländska avgörandet ska inte tillämpas.

5 kap. Övriga frågor

Beaktande av utländsk förrättning

1 § Vid boutredning eller arvskifte i Sverige ska beaktas vad som vid motsvarande förrättning efter den döde i en stat som inte är bunden av EU:s arvsförordning eller den nordiska arvskonventionen tillkommit eller kan antas tillkomma borgenär, efterlevande make, arvinge eller testamentstagare.

Formkrav för utländskt arvskifte

2 § Utländskt arvskifte ska anses giltigt till formen om det uppfyller formkraven enligt

- lagen i den stat där skiftet förrättades,
- lagen i den stat där den avlidne vid sin död hade hemvist eller var medborgare, eller
- den lag som var tillämplig på arvet.

Utrikesdepartementet

3 § Har egendom genom Utrikesdepartementets försorg överförs till Sverige för att utlämnas till någon som är berättigad enligt ett arvskifte utomlands, får den inte utmätas eller beläggas med kvarstad innan den har utlämnats.

1. Denna lag träder i kraft den 17 augusti 2015, då lagen (1937:81) om internationella rättsförhållanden rörande dödsbo, lagen (1935:44) om dödsbo efter dansk, finsk, isländsk eller norsk medborgare, som hade hemvist här m.m., lagen (1935:45) om kvarlåtenskap efter den som hade hemvist i Danmark, Finland, Island eller Norge och lagen (1935:46) om tillsyn i vissa fall å oskiftat dödsbo efter medborgare i Danmark, Finland, Island eller Norge ska upphöra att gälla.

2. Äldre bestämmelser tillämpas på arv efter personer som avlidit före den 17 augusti 2015, om inte annat följer av EU:s arvsförordning.

3. Äldre bestämmelser tillämpas på förfaranden som inletts vid Svea hovrätt före ikraftträdandet.

2 Förslag till ändring i jordabalken

Härigenom föreskrivs att 20 kap. 2 och 5 §§ jordabalken ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

20 kap.

2 §

Lagfart *skall* sökas inom tre månader efter det att den handling på vilken förvärvet grundas (fångeshandlingen) upprättades.

Tiden för sökande av lagfart räknas dock

1. för förvärv som beror av villkor, myndighets tillstånd eller annan sådan omständighet, från det förvärvet fullbordades,

2. för dödsbo, i fall som avses i 1 § andra stycket, från det egendomen överläts eller, om bouppteckning då ej registrerats, från det registreringen skedde,

3. för den som är ensam delägare i dödsbo, från det bouppteckningen registrerades eller, om han först därefter blivit ensam delägare, från det så skedde, dock, om boets förvaltning omhänderhas av boutredningsman eller testaments-exekutor eller om boet är avträtt till konkurs, ej i något fall tidigare än från det egendomen utgavs till delägare,

4. för testamentstagare som tillagts egendom i legat, från det testamentet vann laga kraft och legatet utgavs eller, om bouppteckning då ej registrerats, från det registreringen skedde,

5. när talan väckts om återgång eller hävande av förvärv innan tiden för sökande av lagfart utgick, från det dom varigenom talan ogillades vann laga kraft.

Lagfart *ska* sökas inom tre månader efter det att den handling på vilken förvärvet grundas (fångeshandlingen) upprättades.

Tiden för sökande av lagfart räknas dock

1. för förvärv som beror av villkor, myndighets tillstånd eller annan sådan omständighet, från det förvärvet fullbordades,

2. för dödsbo, i fall som avses i 1 § andra stycket, från det egendomen överläts eller, om bouppteckning då ej registrerats, från det registreringen skedde,

3. för den som är ensam delägare i dödsbo, från det bouppteckningen registrerades eller, om han först därefter blivit ensam delägare, från det så skedde, dock, om boets förvaltning omhänderhas av boutredningsman eller testaments-exekutor eller om boet är avträtt till konkurs, ej i något fall tidigare än från det egendomen utgavs till delägare,

4. för testamentstagare som tillagts egendom i legat, från det testamentet vann laga kraft och legatet utgavs eller, om bouppteckning då ej registrerats, från det registreringen skedde,

5. när talan väckts om återgång eller hävande av förvärv innan tiden för sökande av lagfart utgick, från det dom varigenom talan ogillades vann laga kraft,

6. för den som åberopar ett europeiskt arvsintyg till grund för sitt förvärv, från den dag då arvsintyget utfärdades.

Den som söker lagfart *skall* ge in fångeshandlingen och de övriga handlingar som är nödvändiga för att styrka förvärvet. Om ett dödsbo eller en arvinge som är ensam delägare i ett dödsbo söker lagfart på förvärv av egendom från den döde, anses en inregistrerad bouppteckning efter denne som fångeshandling.

Om en ansökan om lagfart görs av flera sökande gemensamt, *skall* den innehålla uppgift om hur stor andel av fastigheten som varje sökande har förvärvat. Om det saknas sådana uppgifter och sökandena inte följer ett föreläggande att komplettera ansökan, *skall* den anses avse andelar efter huvudtalet.

Den som söker lagfart *ska* ge in fångeshandlingen och de övriga handlingar som är nödvändiga för att styrka förvärvet. Om ett dödsbo eller en arvinge som är ensam delägare i ett dödsbo söker lagfart på förvärv av egendom från den döde, anses en inregistrerad bouppteckning efter denne som fångeshandling. *Ett för ändamålet utfärdat europeiskt arvsintyg kan också ligga till grund för lagfartsansökan.*

Om en ansökan om lagfart görs av flera sökande gemensamt, *ska* den innehålla uppgift om hur stor andel av fastigheten som varje sökande har förvärvat. Om det saknas sådana uppgifter och sökandena inte följer ett föreläggande att komplettera ansökan, *ska* den anses avse andelar efter huvudtalet.

Denna lag träder i kraft den 17 augusti 2015.

3 Förslag till ändring i ärvdabalken

Härigenom föreskrivs att 19 kap. 3 § och 23 kap. 5 § ärvdabalken ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

19 kap.

3 §

Val av boutredningsman *skall så träffas* att uppdraget kan förväntas *bliva* utfört med den insikt som boets beskaffenhet kräver. Särskilt avseende *skall* fästas vid förslag av dem, vilkas rätt är beroende av utredningen.

Delägare *må* förordnas till boutredningsman.

Är testamentsexekutor *utsedd, skall förordnandet meddelas honom, om ej skäl äro däremot.*

Val av boutredningsman *ska göras så* att uppdraget kan förväntas *bli* utfört med den insikt som boets beskaffenhet kräver. Särskilt avseende *ska* fästas vid förslag av dem, vilkas rätt är beroende av utredningen.

Delägare *får* förordnas till boutredningsman.

Har någon utsetts till testamentsexekutor, ska denne förordnas till boutredningsman om det inte finns skäl som talar emot det.

Till särskild boutredningsman förordnas den som inte är dödsbodelägare eller på annat sätt beroende av utredningen.

23 kap.

5 §

På en delägars begäran *skall* rätten förordna någon att vara skiftesman. Vad som föreskrivs i 17 kap. 1–4 och 6–9 §§ äktenskapsbalken om bodelning, bodelningsförrättare och make *skall* gälla i fråga om arvskifte, skiftesman och delägare i boet. Arvode och ersättning till skiftesmannen *skall* dock betalas av dödsboet.

Ställs boet under förvaltning av testamentsexekutor, är denne utan särskilt förordnande skiftesman. Detta gäller dock *ej*, om någon annan redan har förordnats som skiftesman eller om testaments-exekutorn är delägare i boet.

På en delägars begäran *ska* rätten förordna någon att vara skiftesman. Vad som föreskrivs i 17 kap. 1–4 och 6–9 §§ äktenskapsbalken om bodelning, bodelningsförrättare och make *ska* gälla i fråga om arvskifte, skiftesman och delägare i boet. Arvode och ersättning till skiftesmannen *ska* dock betalas av dödsboet.

Ställs boet under förvaltning av testamentsexekutor, är denne utan särskilt förordnande skiftesman. Detta gäller dock *inte*, om någon annan redan har förordnats som skiftesman eller om testaments-exekutorn är delägare i boet.

Dödsbodelägare får inte förordnas till skiftesman.

Denna lag träder i kraft den 17 augusti 2015.

Förslag till lag om ändring i lagen (1990:272) om internationella frågor rörande makars och sambors förmögenhetsförhållanden

Härigenom föreskivs att 2 och 5 §§ lagen (1990:272) om internationella frågor rörande makars och sambors förmögenhetsförhållanden ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

En fråga om makars förmögenhetsförhållanden får tas upp av svensk domstol,

1. om frågan har samband med ett äktenskapsmål i Sverige,

2. om svaranden har hemvist i Sverige,

3. om käranden har hemvist i Sverige och svensk lag enligt 3 eller 4 § är tillämplig på makarnas förmögenhetsförhållanden,

4. om frågan rör egendom i Sverige, eller

5. om svaranden i en uppkommen fråga har godtagit att saken prövas i Sverige eller har gått i svaromål i saken utan invändning om domstolens behörighet.

Särskilda bestämmelser om svensk domstols behörighet i frågor om bodelning med anledning av en makes död finns i lagen (1937:81) om internationella rättsförhållanden rörande dödsbo. En sådan fråga får tas upp av svensk domstol även i fall som anges i första stycket 2, 3 och 5.

Föreslagen lydelse

2 §

En fråga om makars förmögenhetsförhållanden får tas upp av svensk domstol,

1. om frågan har samband med ett äktenskapsmål i Sverige,

2. om svaranden har hemvist i Sverige,

3. om käranden har hemvist i Sverige och svensk lag enligt 3 eller 4 § är tillämplig på makarnas förmögenhetsförhållanden,

4. om frågan rör egendom i Sverige, eller

5. om svaranden i en uppkommen fråga har godtagit att saken prövas i Sverige eller har gått i svaromål i saken utan invändning om domstolens behörighet.

En fråga om bodelning med anledning av makes död får också, på begäran efterlevande make, tas upp av svensk domstol om domstolen är behörig att ta upp en fråga om arv enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 650/2012 av den 4 juli 2012 om behörighet, tillämplig lag, erkännande och verkställighet av domar samt godkännande och verkställighet av officiella handlingar i samband med arv och om inrättandet av ett europeiskt arvsintyg¹.

¹ EUT L 201, 27.7.2012, s. 107.

5 §

En rättshandling mellan makar avseende deras förmögenhetsförhållanden är giltig, om den stämmer överens med den lag som är tillämplig på makarnas förmögenhetsförhållanden när rättshandlingen företas. Företas rättshandlingen före äktenskapet, är den giltig, om den stämmer överens med den lag som blir tillämplig när makarna ingår äktenskap.

Rättshandlingen *skall* vidare anses giltig till formen, om den uppfyller formkraven enligt lagen i den stat där den företas eller där makarna då har hemvist.

Äktenskapsförord mellan makar som har hemvist i Sverige när rättshandlingen företas blir dock gällande här i landet endast om registrering sker enligt bestämmelserna i äktenskapsbalken. Gåva mellan makar som har hemvist i Sverige när gåvan ges blir gällande mot givarens borgenärer endast om vad som föreskrivs för sådan giltighet i 8 kap. 1 § äktenskapsbalken har iakttagits.

En rättshandling mellan makar avseende deras förmögenhetsförhållanden är giltig, om den stämmer överens med den lag som är tillämplig på makarnas förmögenhetsförhållanden när rättshandlingen företas. Företas rättshandlingen före äktenskapet, är den giltig, om den stämmer överens med den lag som blir tillämplig när makarna ingår äktenskap.

Rättshandlingen *ska* vidare anses giltig till formen, om den uppfyller formkraven enligt lagen i den stat där den företas eller där makarna då har hemvist.

Äktenskapsförord mellan makar som har hemvist i Sverige när rättshandlingen företas blir dock gällande här i landet endast om registrering sker enligt bestämmelserna i äktenskapsbalken. Gåva mellan makar som har hemvist i Sverige när gåvan ges blir gällande mot givarens borgenärer endast om vad som föreskrivs för sådan giltighet i 8 kap. 1 § äktenskapsbalken har iakttagits.

En utländsk bodelning med anledning av makes död ska anses giltig till formen om den uppfyller formkraven enligt

– lagen i den stat där den förrättades,

– lagen i den stat där den avlidne vid sin död hade hemvist eller var medborgare, eller

– den lag som var tillämplig på makarnas förmögenhetsförhållanden.

7 §

Vid en bodelning *skall* makarnas samtliga tillgångar och skulder i Sverige och utomlands beaktas, om inte något annat följer av den lag som är tillämplig på makarnas förmögenhetsförhållanden. Vid lottläggningen bör en make i första hand tilldelas egendom som tillhör

Vid en bodelning *ska* makarnas samtliga tillgångar och skulder i Sverige och utomlands beaktas, om inte något annat följer av den lag som är tillämplig på makarnas förmögenhetsförhållanden. Vid lottläggningen bör en make i första hand tilldelas egendom som tillhör

honom eller henne utomlands.

Finns det egendom i ett främmande land och kan det antas att bodelningen inte kommer att gälla i det landet, får bodelningen begränsas till att gälla en viss del av makarnas egendom. En sådan begränsning får dock inte göras, om någon av makarna med rimliga skäl motsätter sig det.

honom eller henne utomlands.

Finns det egendom i ett främmande land och kan det antas att bodelningen inte kommer att gälla i det landet, får bodelningen begränsas till att gälla en viss del av makarnas egendom. En sådan begränsning får dock inte göras, om någon av makarna med rimliga skäl motsätter sig det.

Vid bodelning som görs i Sverige med anledning av makes död ska beaktas vad som vid motsvarande förrättning efter den döde i annan stat tillkommit eller kan antas tillkomma efterlevande make.

Denna lag träder i kraft den 17 augusti 2015.

Efter remiss har yttranden över betänkandet lämnats av Riksdagens ombudsmän, Svea hovrätt, Hovrätten över Skåne och Blekinge, Nacka tingsrätt, Stockholms tingsrätt, Gotlands tingsrätt, Helsingborgs tingsrätt, Gävle tingsrätt, Östersunds tingsrätt, Umeå tingsrätt, Kammarrätten i Sundsvall, Förvaltningsrätten i Stockholm, Domstolsverket, Fideikommissnämnden, Migrationsverket, Försäkringskassan, Myndigheten för internationella adoptionsfrågor, Barnombudsmannen, Arvsfondsdelegationen, Pensionsmyndigheten, Lantmäteriet, Skatteverket, Kronofogdemyndigheten, Kammarkollegiet, Juridiska fakultetsstyrelsen vid Lunds universitet, Juridiska institutionen vid Umeå universitet, Familjens Jurist, Familjerättsassocionernas Riksförening, Föreningen Sveriges Kronofogdar, Svenska Bankföreningen, Svensk Försäkring och Sveriges advokatsamfund.

Föreningen för Svenskar i Världen, Föreningen Norden, Pensionärernas Riksorganisation, Samarbetsorgan för etniska organisationer i Sverige, Svenska Rivieraklubben, Svenskt Näringsliv, Sveriges Begravningsbyråers Förbund, Sveriges Försäkringsförbund och Sveriges Pensionärsförbund har beretts tillfälle att lämna yttrande men har inte hörts av.

Lagrådsremissens lagförslag

1 Förslag till lag om arv i internationella situationer

Härigenom föreskrivs följande.

1 kap. Lagens innehåll

Arvsförordningen

1 § I 2 kap. finns bestämmelser som kompletterar Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 650/2012 av den 4 juli 2012 om behörighet, tillämplig lag, erkännande och verkställighet av domar samt godkännande och verkställighet av officiella handlingar i samband med arv och om inrättandet av ett europeiskt arvsintyg, i den ursprungliga lydelsen (arvsförordningen).

Den nordiska arvskonventionen

2 § I 3 kap. finns bestämmelser som införlivar konventionen den 19 november 1934 mellan Sverige, Danmark, Finland, Island och Norge om arv, testamente och boutredning (den nordiska arvskonventionen).

Avgöranden som har meddelats i stater utanför Norden och EU

3 § I 4 kap. finns bestämmelser om erkännande och verkställighet av avgöranden som har meddelats i stater som inte tillämpar arvsförordningen eller är anslutna till den nordiska arvskonventionen.

2 kap. Kompletterande bestämmelser till arvsförordningen

Kapitlets tillämpningsområde

1 § Detta kapitel gäller för frågor om arv i internationella situationer, om inte något annat följer av 3 eller 4 kap.

Särskild boutredningsman

2 § Om ett arv efter en person som inte hade hemvist i Sverige ska handläggas i Sverige enligt svensk rätt och den avlidnes egendom ska avträdas till förvaltning av boutredningsman, ska en särskild boutredningsman utses.

En särskild boutredningsman ska också utses om ett arv ska handläggas i Sverige och en boutredningsman ska utses enligt svensk rätt, trots att utländsk rätt i övrigt tillämpas på arvet. Detta gäller dock endast om något annat inte följer av arvsförordningen.

Om en bouppteckning ska förrättas när en särskild boutredningsman har utsetts enligt första eller andra stycket, ska tiden enligt 20 kap. 1 § första stycket ärvdabalken räknas från den tidpunkt då egendomen avträdades till boutredningsmannens förvaltning.

Ett testamentes formella giltighet

3 § Ett testamentes formella giltighet ska bedömas enligt denna paragraf i stället för enligt artikel 27 i arvsförordningen.

Ett testamente ska anses giltigt till formen, om det uppfyller formkraven i lagen på den ort där det upprättades eller den ort där testatorn vid upprättandet eller vid sin död hade hemvist eller var medborgare. Ett testamente som avser fast egendom ska också anses giltigt till formen, om det uppfyller formkraven i lagen på den ort där egendomen finns.

Andra stycket tillämpas också på en fråga om återkallelse av testamente. En återkallelse ska också anses giltig till formen, om återkallelsen uppfyller formkraven i någon av de lagar enligt vilka testamentet enligt andra stycket var giltigt till formen.

Vid tillämpning av andra och tredje styckena ska även en ort där testatorn enligt lagen på den orten hade domicil räknas som testatorns hemvist.

Egendom som tillfaller Allmänna arvsfonden

4 § Om det enligt den lag som är tillämplig på arvet inte finns någon arvinge eller testamentstagare till egendom som finns i Sverige, ska den egendomen tillfalla Allmänna arvsfonden.

En utländsk stat, kommun, allmän fond eller allmän inrättning ska inte anses som en arvinge vid tillämpning av första stycket.

Provisoriskt omhändertagande av egendom

5 § Om det finns egendom i Sverige men svensk domstol eller annan myndighet inte är behörig att besluta om arvet, ska socialnämnden, om det behövs, ta hand om egendomen och vidta nödvändiga åtgärder. Dödsfallet ska anmälas till socialnämnden av den som har egendomen i sin vård eller annars av den som är närmast till att göra anmälan. Socialnämnden ska överlämna egendomen till den som är behörig att ta emot den.

Om socialnämnden inte kan överlämna egendomen till någon enligt första stycket, ska nämnden anmäla dödsfallet till tingsrätten. Tingsrätten ska besluta att egendomen ska avträdas till förvaltning av en särskild boutredningsman till dess den kan överlämnas till den som är behörig att ta emot den.

Om egendomen är av litet värde får socialnämnden, i stället för att anmäla dödsfallet till tingsrätten enligt andra stycket, överlämna egendomen till en närstående till den avlidne eller till utlandsmyndigheten för den stat som den avlidne var medborgare i.

Beaktande av utländsk förrättning

6 § Vid boutredning eller arvskitte som görs i Sverige ska, om svensk lag är tillämplig på arvet, beaktas vad som tillkommit borgenär, arvinge eller testamentstagare vid motsvarande förrättning efter den avlidne i en annan stat.

Europeiskt arvsintyg

7 § Skatteverket är behörig myndighet för utfärdande av europeiska arvsintyg enligt arvsförordningen.

8 § Skatteverkets beslut avseende ett europeiskt arvsintyg överklagas till tingsrätten i den ort där den avlidne hade hemvist. Om den avlidne inte hade hemvist i Sverige, överklagas beslutet till Stockholms tingsrätt.

Vid överklagande tillämpas lagen (1996:242) om domstolsärenden, om inte något annat följer av arvsförordningen.

Erkännande och verkställighet enligt arvsförordningen

9 § En ansökan om att ett utländskt avgörande ska erkännas eller förklaras verkställbart i Sverige enligt arvsförordningen görs till den tingsrätt som regeringen föreskriver.

10 § En ansökan om ändring enligt arvsförordningen av ett beslut med anledning av en ansökan enligt 9 § görs till den tingsrätt som har meddelat beslutet.

Om en sådan ansökan görs av den som har gjort ansökan enligt 9 §, ska den ha kommit in till tingsrätten inom fyra veckor från den dag då beslutet meddelades.

11 § Vid handläggning i domstol av ärenden som avses i 9 och 10 §§ tillämpas i övrigt lagen (1996:242) om domstolsärenden, om inte något annat följer av arvsförordningen.

12 § Om ett avgörande förklaras verkställbart, verkställs avgörandet enligt utsökningsbalken på samma sätt som en svensk dom som har fått laga kraft, om inte något annat följer av arvsförordningen.

13 § Om tingsrätten vid det förfarande som avses i 9 § bifaller en ansökan om verkställbarhetsförklaring, ska tingsrättens beslut anses innefatta ett beslut om kvarstad eller någon annan åtgärd som avses i 15 kap. rättegångsbalken.

3 kap. Särskilda bestämmelser för nordiska förhållanden

Kapitlets tillämpningsområde

1 § Detta kapitel gäller i förhållande till de stater som är anslutna till den nordiska arvskonventionen.

Bouppteckning

2 § Om ett arv handläggs i Danmark, Finland, Island eller Norge och det i Sverige finns egendom som hör till boet, ska Skatteverket på begäran av dödsboförvaltningen utse en lämplig person att förrätta bouppteckning. I bouppteckningen ska dödsboets tillgångar i Sverige tas upp med uppgift om värdet och sådana skulder som särskilt belastar egendomen.

Utmätning

3 § Om ett dödsbo är föremål för behandling av bobestyrer i Danmark eller för offentligt skifte i Island eller Norge och det finns egendom i Sverige som hör till boet, ska det som föreskrivs i den andra statens lag om inskränkning i en borgenärs rätt att genom utmätning få betalning ur dödsbo tillämpas på egendomen i Sverige. Detta gäller dock inte om det är fråga om utmätning för skatt eller allmän avgift som påförts i Sverige. Det gäller inte heller om fordran ska tas ut ur egendom som utgör pant eller som får hållas kvar till säkerhet för fordran.

4 § Om egendom som avses i 2 § ska säljas exekutivt, tillämpas vid försäljningen och fördelningen av köpeskillingen 9 § första stycket lagen (1981:7) om verkan av konkurs som inträffat i annat nordiskt land.

Inskrivning

5 § Bestämmelser i en annan nordisk stats lag om att inskrivning i en fastighetsbok eller ett domstolsprotokoll (tingslysning) utgör en förutsättning för att en rätt som uppkommit genom avtal eller annan rättshandling eller genom utmätning (utlegg eller utpantning) ska gälla mot dödsbo, ska inte tillämpas i fråga om egendom som vid dödsfallet fanns i Sverige.

Regler om var viss egendom ska anses finnas

6 § En fordran som är grundad på ett löpande skuldebrev eller på ett annat fordringsbevis som måste visas upp för att fordringen ska kunna krävas ut, ska vid tillämpning av bestämmelserna i detta kapitel anses finnas där handlingen finns. Andra fordringar ska anses finnas i den stat enligt vars lag boutredningen ska förrättas.

Ett registrerat fartyg eller luftfartyg ska anses finnas i den stat där det har hemort.

Domstolsbeslut om dödsboförvaltning

7 § Om en domstol i Danmark, Finland, Island eller Norge har beslutat att ett dödsbo efter en medborgare i en nordisk stat som vid sin död hade hemvist i Danmark, Finland, Island eller Norge ska omhändertas av domstolen eller av arvsdomstol, boutredningsman, testamentsexekutor eller bobestyrer, eller att boet ska bli föremål för utredning och skifte genom delägarnas försorg eller skiftas under medverkan av skiftesman, ska beslutet gälla i Sverige.

Första stycket gäller endast om beslutet inte strider mot ett avgörande som har meddelats av en domstol eller annan myndighet som är behörig enligt arvsförordningen.

Bodelning med anledning av en makes död

8 § Bodelning med anledning av en makes död förrättas enligt svensk lag om den avlidne var medborgare i Danmark, Finland, Island eller Norge och vid sin död hade hemvist i Sverige.

Bodelning med anledning av en makes död förrättas också enligt svensk lag om en efterlevande make som är medborgare i Danmark,

Finland, Island eller Norge har suttit i oskiftat bo och han eller hon har hemvist i Sverige. Detsamma gäller om en efterlevande make har suttit i oskiftat bo och vid sin död var medborgare i Danmark, Finland, Island eller Norge och då hade hemvist i Sverige.

9 § Vid bodelning med anledning av en makes död som förrättas i Sverige efter en medborgare i en annan nordisk stat ska makarnas samtliga tillgångar och skulder i Sverige och utomlands omfattas.

10 § En fråga som gäller bodelning med anledning av en makes död ska tas upp av svensk domstol eller annan myndighet, om bodelningen förrättas i enlighet med svensk lag enligt 8 §.

En tvist som gäller bodelning med anledning av en makes död får också, trots att domstol i en annan nordisk stat är behörig, tas upp av svensk domstol om parterna är överens om det. Det gäller dock inte om dödsboet är föremål för behandling av domstol, testamentsexekutor, bobestyrer eller av domstol förordnad boutredningsman eller skiftesman eller om tvisten gäller klander av bodelning.

Erkännande och verkställighet

11 § I fråga om erkännande och verkställighet av dom eller förlikning från Danmark, Finland, Island eller Norge om rätt på grund av arv eller testamente, efterlevande makes rätt, boutredning eller skifte med anledning av dödsfall eller ansvar för den dödes skulder tillämpas lagen (1977:595) om erkännande och verkställighet av nordiska domar på privaträttens område. Om den lagen inte gäller, tillämpas 4 kap., om inte något annat följer av arvsförordningen, eller lagen (1990:272) om internationella frågor rörande makars och sambors förmögenhetsförhållanden.

4 kap. Särskilda bestämmelser om erkännande och verkställighet av vissa utländska avgöranden

Kapitlets tillämpningsområde

1 § Detta kapitel gäller för avgöranden som har meddelats i stater som inte tillämpar arvsförordningen eller är anslutna till den nordiska arvskonventionen.

Erkännande

2 § Ett avgörande om arv eller testamente av en domstol, annan myndighet eller särskilt förordnad skiftesman som har fått laga kraft gäller i Sverige, om avgörandet har meddelats i en stat där den avlidne hade hemvist och det inte finns hinder mot erkännande enligt 3 §.

3 § Det utländska avgörandet gäller inte i Sverige, om

1. avgörandet har meddelats mot en part som inte har gått i svaromål och som inte har fått kännedom om den väckta talan i tid för att kunna svara i saken eller mot en part som annars inte har fått rimliga möjligheter att föra sin talan i det utländska förfarandet,

2. avgörandet strider mot ett svenskt avgörande,

3. avgörandet strider mot ett tidigare meddelat utländskt avgörande som gäller här,

4. det i Sverige pågår ett förfarande som kan leda till ett motstridigt avgörande, eller

5. det skulle vara uppenbart oförenligt med grunderna för den svenska rättsordningen att erkänna avgörandet.

Verkställighet

4 § Ett utländskt domstolsavgörande som är verkställbart i domstolslandet och som gäller i Sverige får verkställas, om avgörandet har förklarats verkställbart här.

En ansökan om att avgörandet ska förklaras verkställbart i Sverige görs till den tingsrätt som regeringen föreskriver.

Sökanden ska tillsammans med ansökan ge in avgörandet i original eller i kopia som har bestyrkts av en behörig myndighet samt de ytterligare handlingar som tingsrätten behöver för sin prövning. Sökanden ska samtidigt ge in en översättning av handlingarna till svenska, om inte tingsrätten anser att det är obehövligt.

5 § Vid handläggning i domstol av ett ärende om verkställbarhetsförklaring tillämpas i övrigt lagen (1996:242) om domstolsärenden.

6 § Om ett avgörande förklaras verkställbart, verkställs avgörandet på samma sätt som ett motsvarande svenskt avgörande som har fått laga kraft. Ett beslut om tvångsmedel i avgörandet ska dock inte tillämpas.

1. Denna lag träder i kraft den 17 augusti 2015.

2. Genom lagen upphävs lagen (1937:81) om internationella rättsförhållanden rörande dödsbo, lagen (1935:44) om dödsbo efter dansk, finsk, isländsk eller norsk medborgare, som hade hemvist här i riket, m.m., lagen (1935:45) om kvarlåtenskap efter den som hade hemvist i Danmark, Finland, Island eller Norge och lagen (1935:46) om tillsyn i vissa fall å oskiftat dödsbo efter medborgare i Danmark, Finland, Island eller Norge.

3. Äldre bestämmelser gäller fortfarande för frågor med anledning av ett dödsfall som inträffat före ikraftträdandet.

2 Förslag till lag om ändring i ärvdabalken

Härigenom föreskrivs att 19 kap. 3 § och 23 kap. 5 § ärvdabalken¹ ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

19 kap.

3 §

Val av boutredningsman *skall så träffas* att uppdraget kan förväntas *bliva* utfört med den insikt som boets beskaffenhet kräver. Särskilt avseende *skall* fästas vid förslag av dem, vilkas rätt är beroende av utredningen.

Delägare må förordnas till boutredningsman.

Är testamentsexekutor utsedd, *skall förordnandet meddelas honom, om ej skäl äro däremot.*

Ett val av boutredningsman *ska göras så* att uppdraget kan förväntas *bli* utfört med den insikt som boets beskaffenhet kräver. Särskilt avseende *ska* fästas vid förslag av dem, vilkas rätt är beroende av utredningen.

En delägare får utses till boutredningsman.

Om testamentsexekutor är utsedd ska denne utses till boutredningsman, om det inte finns skäl som talar mot det.

En boutredningsman som inte är dödsbodelägare eller på annat sätt beroende av utredningen benämns särskild boutredningsman.

23 kap.

5 §²

På en delägars begäran *skall* rätten *förordna* någon att vara skiftesman. *Vad* som föreskrivs i 17 kap. 1–4 och 6–9 §§ äktenskapsbalken om bodelning, bodelningsförrättare och make *skall* gälla i fråga om arvskifte, skiftesman och delägare i boet. Arvode och ersättning till skiftesmannen *skall* dock betalas av dödsboet.

Ställs boet under förvaltning av testamentsexekutor, är denne utan särskilt *förordnande* skiftesman. Detta gäller dock *ej*, om någon annan redan har *förordnats* som

På en delägars begäran *ska* rätten *utse* någon att vara skiftesman. *Det* som föreskrivs i 17 kap. 1–4 och 6–9 §§ äktenskapsbalken om bodelning, bodelningsförrättare och make *ska* gälla i fråga om arvskifte, skiftesman och delägare i boet. Arvode och ersättning till skiftesmannen *ska* dock betalas av dödsboet.

Om boet ställs under förvaltning av testamentsexekutor, är denne utan särskilt *beslut* skiftesman. Detta gäller dock *inte*, om någon annan redan har *utsetts till* skiftes-

¹ Balken omtryckt 1981:359.

² Senaste lydelse 1988:1453.

skiftesman eller om testaments-
exekutorn är delägare i boet.

man eller om testamentsexekutorn
är delägare i boet.

Prop. 2014/15:105
Bilaga 6

*En dödsbodelägare eller en
person som på annat sätt är
beroende av arvsskiftet får inte
utses till skiftesman.*

Denna lag träder i kraft den 17 augusti 2015.

Förslag till lag om ändring i jordabalken

Härigenom föreskrivs att 20 kap. 2 och 5 §§ jordabalken¹ ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

20 kap.

2 §

Lagfart *skall* sökas inom tre månader efter det att den handling *på vilken* förvärvet grundas (fångeshandlingen) upprättades.

Tiden för sökande av lagfart räknas dock

1. för förvärv som beror av villkor, myndighets tillstånd eller annan sådan omständighet, från det förvärvet fullbordades,

2. för dödsbo, i fall som avses i 1 § andra stycket, från det egendomen överläts eller, om bouppteckning *då ej* registrerats, från det registreringen skedde,

3. för den som är ensam delägare i dödsbo, från det bouppteckningen registrerades eller, om han först därefter blivit ensam delägare, från det så skedde, dock, om boets förvaltning omhänderhas av boutredningsman eller testaments-exekutor eller om boet är avträtt till konkurs, *ej* i något fall tidigare än från det egendomen utgavs till delägaren,

4. för testamentstagare som *till-lagts* egendom i legat, från det testamentet *vann* laga kraft och legatet utgavs eller, om bouppteckning *då ej* registrerats, från det registreringen skedde,

5. när talan väckts om återgång eller hävande av förvärv innan tiden för sökande av lagfart *utgick*, från det dom *varigenom* talan ogillades *vann* laga kraft.

Lagfart *ska* sökas inom tre månader efter det att den handling *som* förvärvet grundas *på* (fångeshandlingen) upprättades.

Tiden för sökande av lagfart räknas dock

1. för dödsbo, i fall som avses i 1 § andra stycket, från det egendomen överläts eller, om bouppteckning *inte hade* registrerats *då*, från det registreringen skedde,

3. för den som är ensam delägare i dödsbo, från det bouppteckningen registrerades eller, om han *eller hon* först därefter blivit ensam delägare, från det så skedde, dock, om boets förvaltning omhänderhas av boutredningsman eller testaments-exekutor eller om boet är avträtt till konkurs, *inte* i något fall tidigare än från det egendomen utgavs till delägaren,

4. för testamentstagare som *till-delats* egendom i legat, från det testamentet *fick* laga kraft och legatet utgavs eller, om bouppteckning *inte hade* registrerats *då*, från det registreringen skedde,

5. när talan väckts om återgång eller hävande av förvärv innan tiden för sökande av lagfart *gick ut*, från det dom *som innebär att* talan ogillades *fick* laga kraft.

Om lagfart ska sökas på grund av ett förvärv med anledning av ett arv som utländsk rätt är tillämplig på, och det inte finns någon hand-

¹ Balken omtryckt 1971:1209.

ling som förvärvet grundas på, ska tiden för att söka lagfart i stället räknas från den tidpunkt då den omständighet som ligger till grund för förvärvet inträffade.

5 §²

Den som söker lagfart *skall* ge in fångeshandlingen och de övriga handlingar som är nödvändiga för att styrka förvärvet. Om ett dödsbo eller en arvinge som är ensam delägare i ett dödsbo söker lagfart på förvärv av egendom från den döde, anses en inregistrerad bouppteckning efter denne som fångeshandling.

Om en ansökan om lagfart görs av flera sökande gemensamt, *skall* den innehålla uppgift om hur stor andel av fastigheten som varje sökande har förvärvat. Om det saknas sådana uppgifter och sökandena inte följer ett föreläggande att komplettera ansökan, *skall* den anses avse andelar efter huvudtalet.

Den som söker lagfart *ska* ge in fångeshandlingen och de övriga handlingar som är nödvändiga för att styrka förvärvet. Om ett dödsbo eller en arvinge som är ensam delägare i ett dödsbo söker lagfart på förvärv av egendom från den döde, anses en inregistrerad bouppteckning efter denne som fångeshandling. *Som fångeshandling anses även ett europeiskt arvsintyg.*

Om en ansökan om lagfart görs av flera sökande gemensamt, *ska* den innehålla uppgift om hur stor andel av fastigheten som varje sökande har förvärvat. Om det saknas sådana uppgifter och sökandena inte följer ett föreläggande att komplettera ansökan, *ska* den anses avse andelar efter huvudtalet.

Denna lag träder i kraft den 17 augusti 2015.

² Senaste lydelse 2000:226.

Förslag till lag om ändring i lagen (1990:272) om internationella frågor rörande makars och sambors förmögenhetsförhållanden

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (1990:272) om internationella frågor rörande makars och sambors förmögenhetsförhållanden¹

dels att 1, 2 och 7 §§ ska ha följande lydelse,

dels att det ska införas två nya paragrafer, 2 a och 5 a §§, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 §²

Denna lag är tillämplig på frågor om makars och sambors förmögenhetsförhållanden när det finns anknytning till en främmande stat. Lagen gäller endast sådana samboförhållanden där ingen av samborna är gift.

Bestämmelserna i 2 § första stycket 1 och andra stycket, 5 § tredje stycket, 6 § andra stycket och 8 § gäller inte för sambor. När lagen *skall* tillämpas på samboförhållanden gäller i övrigt följande.

1. *Vad* som sägs i lagen om makar, blivande makar, äktenskapet och äktenskapets ingående eller motsvarande gäller sambor, blivande sambor, samboförhållandet respektive samboförhållandets inledande.

2. Vid tillämpningen av 9 § gäller 16–18 och 22–25 §§ sambolagen (2003:376) i stället för äktenskapsbalken. Vid tillämpningen av 10 § gäller 15 § sambolagen i stället för 12 kap. äktenskapsbalken.

Lagen gäller inte i den *mån* något annat följer av en annan lag.

Bestämmelserna i 2 § första stycket 1, 5 § tredje stycket, 6 § andra stycket och 8 § gäller inte för sambor. När lagen *ska* tillämpas på samboförhållanden gäller i övrigt följande:

1. *Det* som sägs i lagen om makar, blivande makar, äktenskapet och äktenskapets ingående eller motsvarande gäller sambor, blivande sambor, samboförhållandet respektive samboförhållandets inledande.

Lagen gäller inte i den *utsträckning* något annat följer av en annan lag.

2 §

En fråga om makars förmögenhetsförhållanden får tas upp av svensk domstol,

1. om frågan har samband med ett äktenskapsmål i Sverige,
2. om svaren har hemvist i Sverige,
3. om käranden har hemvist i Sverige och svensk lag enligt 3 eller 4 § är tillämplig på makarnas förmögenhetsförhållanden,
4. om frågan rör egendom i Sverige, eller

En fråga om makars förmögenhetsförhållanden får tas upp av svensk domstol

¹ Senaste lydelse av lagens rubrik 2001:1141.

² Senaste lydelse 2003:382.

5. om svaranden i en uppkommen fråga har godtagit att saken prövas i Sverige eller har gått i svaromål i saken utan invändning om domstolens behörighet.

Särskilda bestämmelser om svensk domstols behörighet i frågor om bodelning med anledning av en makes död finns i lagen (1937:81) om internationella rättsförhållanden rörande dödsbo. En sådan fråga får tas upp av svensk domstol även i fall som anges i första stycket 2, 3 och 5.

Om frågan gäller bodelning med anledning av en makes död tillämpas 2 a § i stället för första stycket.

Prop. 2014/15:105
Bilaga 6

2 a §

En fråga om bodelning med anledning av en makes död får tas upp av svensk domstol

1. om den avlidne maken hade hemvist i Sverige,

2. i fall som anges i 2 § första stycket 2, 3 och 5, eller

3. på begäran av den efterlevande maken om svensk domstol, i andra fall än som avses i 1, är behörig att ta upp en fråga om arv efter den avlidne enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 650/2012 av den 4 juli 2012 om behörighet, tillämplig lag, erkännande och verkställighet av domar samt godkännande och verkställighet av officiella handlingar i samband med arv och om inrättandet av ett europeiskt arvsintyg, i den ursprungliga lydelsen.

5 a §

En utländsk bodelning med anledning av en makes död ska anses giltig till formen, om den uppfyller formkraven enligt

1. den lag som var tillämplig på makarnas förmögenhetsförhållanden,

2. lagen i den stat där den förrättades, eller

3. lagen i den stat där den avlidne hade hemvist eller var medborgare.

Vid en bodelning *skall* makarnas samtliga tillgångar och skulder i Sverige och utomlands beaktas, om inte något annat följer av den lag som är tillämplig på makarnas förmögenhetsförhållanden. Vid lottläggningen bör en make i första hand tilldelas egendom som tillhör honom eller henne utomlands.

Finns det egendom i ett främmande land och *kan det* antas att bodelningen inte kommer att gälla i det landet, får bodelningen begränsas till att gälla en viss del av makarnas egendom. En sådan begränsning får dock inte göras, om någon av makarna med rimliga skäl motsätter sig det.

Vid en bodelning *ska* makarnas samtliga tillgångar och skulder i Sverige och utomlands beaktas, om inte något annat följer av den lag som är tillämplig på makarnas förmögenhetsförhållanden. Vid lottläggningen bör en make i första hand tilldelas egendom som tillhör honom eller henne utomlands.

Om det finns egendom i ett främmande land och *det kan* antas att bodelningen inte kommer att gälla i det landet, får bodelningen begränsas till att gälla en viss del av makarnas egendom. En sådan begränsning får dock inte göras, om någon av makarna med rimliga skäl motsätter sig det.

Vid en bodelning med anledning av en makes död ska det beaktas vad som tillkommit den efterlevande maken vid motsvarande förrättning efter den döde utomlands.

Denna lag träder i kraft den 17 augusti 2015.

5 Förslag till lag om ändring i lagen (1994:243)
om Allmänna arvsfonden

Prop. 2014/15:105
Bilaga 6

Härigenom föreskrivs att 1 § lagen (1994:243) om Allmänna arvsfonden ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 §¹

Allmänna arvsfonden består av egendom som tillfallit fonden genom arv, gåva, testamente eller förmånstagarförordnande i försäkringsavtal, enligt 32 kap. 14 § aktiebolagslagen (2005:551) eller genom domstolsbeslut.

Vad som sägs om egendom som har tillfallit fonden genom arv gäller också egendom som har tillfallit fonden enligt 1 kap. 11 § lagen (1937:81) om internationella rättsförhållanden rörande dödsbo.

Det som sägs om egendom som har tillfallit fonden genom arv gäller också egendom som har tillfallit fonden enligt 1 kap. 11 § *den upphävda* lagen (1937:81) om internationella rättsförhållanden rörande dödsbo *eller enligt 2 kap. 4 § lagen (2015:000) om arv i internationella situationer.*

Denna lag träder i kraft den 17 augusti 2015.

¹ Senaste lydelse 2005:814.

Lagrådets yttrande

Utdrag ur protokoll vid sammanträde 2015-03-19

Närvarande: F.d. justitieråden Severin Blomstrand och Annika Brickman samt justitierådet Johnny Herre.

Arv i internationella situationer

Enligt en lagrådsremiss den 12 mars 2015 (Justitiedepartementet) har regeringen beslutat inhämta Lagrådets yttrande över förslag till

1. lag om arv i internationella situationer,
2. lag om ändring i ärvdabalken,
3. lag om ändring i jordabalken,
4. lag om ändring i lagen (1990:272) om internationella frågor rörande makars och sambors förmögenhetsförhållanden,
5. lag om ändring i lagen (1994:243) om Allmänna arvsfonden.

Förslagen har inför Lagrådet föredragits av rättssakkunnige Johan Welander.

Förslagen föranleder följande yttrande av *Lagrådet*:

Förslaget till lag om arv i internationella situationer

2 kap. 2 §

Lagrådet hänvisar till vad Lagrådet anför om särskild boutredningsman i anslutning till förslaget till ändring i 19 kap. 3 § ärvdabalken.

2 kap. 3 §

Enligt tredje stycket första meningen ska andra stycket tillämpas också ”på en fråga om återkallelse av testamente”. Vid föredragningen har upplysts att uttrycket ”fråga om” inte är avsett att ge bestämmelsen någon särskild innebörd.

Lagrådet förordar att uttrycket får utgå ur lagtexten.

2 kap. 9 §

I paragrafen föreskrivs att en ansökan om att ett utländskt avgörande ska erkännas eller förklaras verkställbart i Sverige enligt arvsförordningen ska göras ”till den tingsrätt som regeringen föreskriver”. De citerade orden är – enligt vad som har upplysts under föredragningen – avsedda att utgöra en upplysningsbestämmelse.

Lagrådet föreslår att bestämmelsen utformas i enlighet med anvisningarna i senaste upplagan av Gröna boken (Ds 2014:1).

4 kap. 1 §

Enligt paragrafen gäller kapitlet för avgöranden som har meddelats i stater som inte tillämpar arvsförordningen eller är anslutna till den nordiska arvskonventionen.

För att bestämmelsen inte ska kunna missförstås föreslår Lagrådet att ”inte” ändras till ”varken”.

4 kap. 4 §

I paragrafen finns en upplysningsbestämmelse av samma slag som den i 2 kap. 9 §. Lagrådet hänvisar till vad Lagrådet har anfört i anslutning till den paragrafen.

Förslaget till lag om ändring i ärvdabalken

19 kap. 3 §

Det föreslås ett nytt stycke i paragrafen där uttrycket ”särskild boutredningsman” förklaras. Uttrycket förekommer inte någon annanstans i ärvdabalken. Bestämmelsen har därför ingen lagteknisk funktion i ärvdabalken. Däremot finns bestämmelser om särskild boutredningsman i 2 kap. 2 § i den föreslagna lagen om arv i internationella situationer. Lagrådet föreslår att den aktuella bestämmelsen flyttas till den lagen.

Övriga lagförslag

Lagrådet lämnar förslagen utan erinran.

Justitiedepartementet

Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 16 april 2015

Närvarande: Statsministern S Löfven, ordförande, och statsråden
Å Romson, M Wallström, Y Johansson, M Johansson, S-E Bucht,
P Hultqvist, H Hellmark Knutsson, Å Regnér, A Ygeman, A Johansson,
M Kaplan, M Damberg, A Bah Kuhnke, A Strandhäll, A Shekarabi,
G Fridolin, G Wikström, A Hadzialic

Föredragande: statsrådet M Johansson

Regeringen beslutar proposition 2014/15:105 Arv i internationella situationer

Författningsrubrik	Bestämmelser som inför, ändrar, upphäver eller upprepar ett normgivningsbemyndigande	Celexnummer för bakomliggande EU-regler
Lag om arv i internationella situationer		32012R0650
Lag om ändring i ärvdabalken		32012R0650
Lag om ändring i jordabalken		32012R0650
Lag om ändring i lagen (1994:243) om Allmänna arvsfonden		32012R0650
